

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTEGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

PLENUMVERGADERING

SEANCE PLENIERE

donderdag

jeudi

15-01-2009

15-01-2009

Namiddag

Après-midi

<i>cdH</i>	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>Ecolo-Groen!</i>	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen!</i>
<i>FN</i>	<i>Front National</i>
<i>LDD</i>	<i>Lijst Dedecker</i>
<i>MR</i>	<i>Mouvement réformateur</i>
<i>N-VA</i>	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>Open Vld</i>	<i>Open Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
<i>PS</i>	<i>Parti Socialiste</i>
<i>sp.a</i>	<i>socialistische partij anders</i>
<i>VB</i>	<i>Vlaams Belang</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
<i>DOC 52 0000/000</i>	<i>Parlementair stuk van de 52e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	<i>DOC 52 0000/000</i>	<i>Document parlementaire de la 52e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	<i>QRVA</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV</i>	<i>voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>	<i>CRIV</i>	<i>version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>
<i>CRABV</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>	<i>CRABV</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
<i>CRIV</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i> <i>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i> <i>(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
<i>PLEN</i>	<i>plenum</i>	<i>PLEN</i>	<i>séance plénière</i>
<i>COM</i>	<i>commissievergadering</i>	<i>COM</i>	<i>réunion de commission</i>
<i>MOT</i>	<i>alle moties tot besluit van interpellaties (op beigeleurig papier)</i>	<i>MOT</i>	<i>motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

INHOUD**SOMMAIRE**

Berichten van verhindering	1	Excusés	1
Agenda	1	Agenda	1
<i>Spreker: Ben Weyts</i>		<i>Orateur: Ben Weyts</i>	
Ordemotie	3	Motion d'ordre	3
<i>Spreker: Gerolf Annemans</i> , voorzitter van de Vlaams Belang-fractie		<i>Orateur: Gerolf Annemans</i> , président du groupe Vlaams Belang	
VRAGEN	4	QUESTIONS	4
Samengevoegde vragen van	4	Questions jointes de	4
- de heer Jan Jambon aan de eerste minister over "de uitspraken over de aanpak van het structureel begrotingstekort van 3,5 miljard euro" (nr. P0709)	4	- M. Jan Jambon au premier ministre sur "les déclarations relatives à l'approche du déficit budgétaire structurel de 3,5 milliards d'euros" (n° P0709)	4
- mevrouw Meyrem Almaci aan de eerste minister over "de uitspraken over de aanpak van het structureel begrotingstekort van 3,5 miljard euro" (nr. P0710)	4	- Mme Meyrem Almaci au premier ministre sur "les déclarations relatives à l'approche du déficit budgétaire structurel de 3,5 milliards d'euros" (n° P0710)	4
<i>Sprekers: Jan Jambon</i> , voorzitter van de N-VA-fractie, <i>Meyrem Almaci</i> , <i>Herman Van Rompuy</i> , eerste minister		<i>Orateurs: Jan Jambon</i> , président du groupe N-VA, <i>Meyrem Almaci</i> , <i>Herman Van Rompuy</i> , premier ministre	
Samengevoegde vragen van	7	Questions jointes de	7
- mevrouw Dalila Douifi aan de eerste minister over "de immigratie en de regularisatie" (nr. P0711)	7	- Mme Dalila Douifi au premier ministre sur "l'immigration et la régularisation" (n° P0711)	7
- mevrouw Zoé Genot aan de eerste minister over "de immigratie en de regularisatie" (nr. P0712)	7	- Mme Zoé Genot au premier ministre sur "l'immigration et la régularisation" (n° P0712)	7
- de heer Filip De Man aan de eerste minister over "de immigratie en de regularisatie" (nr. P0713)	7	- M. Filip De Man au premier ministre sur "l'immigration et la régularisation" (n° P0713)	7
- mevrouw Sarah Smeyers aan de eerste minister over "de immigratie en de regularisatie" (nr. P0714)	7	- Mme Sarah Smeyers au premier ministre sur "l'immigration et la régularisation" (n° P0714)	7
<i>Sprekers: Dalila Douifi, Zoé Genot, Filip De Man, Sarah Smeyers, Herman Van Rompuy</i> , eerste minister		<i>Orateurs: Dalila Douifi, Zoé Genot, Filip De Man, Sarah Smeyers, Herman Van Rompuy</i> , premier ministre	
Vraag van de heer Peter Vanvelthoven aan de eerste minister over "de uitspraken over de onderzoekscommissie-Fortis" (nr. P0716)	12	Question de M. Peter Vanvelthoven au premier ministre sur "les déclarations relatives à la commission d'enquête Fortis" (n° P0716)	12
<i>Sprekers: Peter Vanvelthoven</i> , voorzitter van de sp.a-fractie, <i>Herman Van Rompuy</i> , eerste minister		<i>Orateurs: Peter Vanvelthoven</i> , président du groupe sp.a, <i>Herman Van Rompuy</i> , premier ministre	
Vraag van mevrouw Karine Lalieux aan de minister van KMO's, Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid over "de rondetafel van de krantenverkopers naar aanleiding van de lancering van nieuwe loterijspelen" (nr. P0717)	14	Question de Mme Karine Lalieux à la ministre des PME, des Indépendants, de l'Agriculture et de la Politique scientifique sur "la table ronde des libraires sur les nouveaux jeux de loterie" (n° P0717)	14
<i>Sprekers: Karine Lalieux, Didier Reynders</i> , vice-eersteminister en minister van Financiën en van Institutionele Hervormingen		<i>Orateurs: Karine Lalieux, Didier Reynders</i> , vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles	
Vraag van de heer Christian Brotcorne aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de korting voor de aankoop van schone wagens" (nr. P0718)	16	Question de M. Christian Brotcorne au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "la réduction pour l'achat de véhicules 'propres'" (n° P0718)	16

<i>Sprekers:</i> Christian Brotcorne , voorzitter van de cdH-fractie, Didier Reynders , vice-eersteminister en minister van Financiën en van Institutionele Hervormingen		<i>Orateurs:</i> Christian Brotcorne , président du groupe cdH, Didier Reynders , vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles	
Vraag van de heer Robert Van de Velde aan de eerste minister over "de huidige stand van zaken in het Fortis-dossier" (nr. P0715)	18	Question de M. Robert Van de Velde au premier ministre sur "l'état d'avancement actuel du dossier Fortis" (n° P0715)	18
<i>Sprekers:</i> Robert Van de Velde , Didier Reynders , vice-eersteminister en minister van Financiën en van Institutionele Hervormingen		<i>Orateurs:</i> Robert Van de Velde , Didier Reynders , vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles	
Samengevoegde vragen van	20	Questions jointes de	21
- de heer David Geerts aan de vice-eerste minister en minister van Ambtenarenzaken, Overheidsbedrijven en Institutionele Hervormingen over "de aanrekening door Electrabel van emissierechten aan de NMBS" (nr. P0722)	20	- M. David Geerts au vice-premier ministre et ministre de la Fonction publique, des Entreprises publiques et des Réformes institutionnelles sur "la créance d'Electrabel pour les droits d'émission à la SNCB" (n° P0722)	21
- de heer Jean-Luc Crucke aan de vice-eerste minister en minister van Ambtenarenzaken, Overheidsbedrijven en Institutionele Hervormingen over "de aanrekening door Electrabel van emissierechten aan de NMBS" (nr. P0723)	20	- M. Jean-Luc Crucke au vice-premier ministre et ministre de la Fonction publique, des Entreprises publiques et des Réformes institutionnelles sur "la créance d'Electrabel pour les droits d'émission à la SNCB" (n° P0723)	21
- mevrouw Ine Somers aan de vice-eerste minister en minister van Ambtenarenzaken, Overheidsbedrijven en Institutionele Hervormingen over "de aanrekening door Electrabel van emissierechten aan de NMBS" (nr. P0724)	21	- Mme Ine Somers au vice-premier ministre et ministre de la Fonction publique, des Entreprises publiques et des Réformes institutionnelles sur "la créance d'Electrabel pour les droits d'émission à la SNCB" (n° P0724)	21
<i>Sprekers:</i> David Geerts , Jean-Luc Crucke , Ine Somers , Steven Vanackere , vice-eersteminister en minister van Ambtenarenzaken, Overheidsbedrijven en Institutionele Hervormingen		<i>Orateurs:</i> David Geerts , Jean-Luc Crucke , Ine Somers , Steven Vanackere , vice-premier ministre et ministre de la Fonction publique, des Entreprises publiques et des Réformes institutionnelles	
Samengevoegde vragen van	24	Questions jointes de	24
- de heer Georges Gilkinet aan de vice-eerste minister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de fraude met RSZ-bijdragen door de BBL" (nr. P0719)	24	- M. Georges Gilkinet à la vice-première ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "la fraude à l'ONSS par la BBL" (n° P0719)	24
- de heer Pierre-Yves Jeholet aan de vice-eerste minister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de fraude met RSZ-bijdragen door de BBL" (nr. P0720)	24	- M. Pierre-Yves Jeholet à la vice-première ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "la fraude à l'ONSS par la BBL" (n° P0720)	24
<i>Sprekers:</i> Georges Gilkinet , Pierre-Yves Jeholet , Laurette Onkelinx , vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid		<i>Orateurs:</i> Georges Gilkinet , Pierre-Yves Jeholet , Laurette Onkelinx , vice-première ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique	
Vraag van de heer Georges Dallemagne aan de vice-eerste minister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de schadelijkheid van de door de EU verboden pesticiden" (nr. P0733)	27	Question de M. Georges Dallemagne à la vice-première ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "la nocivité des pesticides interdits par l'UE" (n° P0733)	27
<i>Sprekers:</i> Georges Dallemagne , Sabine Laruelle , minister van KMO's, Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid		<i>Orateurs:</i> Georges Dallemagne , Sabine Laruelle , ministre des PME, des Indépendants, de l'Agriculture et de la Politique scientifique	
Samengevoegde vragen van	30	Questions jointes de	29
- de heer Xavier Baeselen aan de minister van	30	- M. Xavier Baeselen au ministre de la Justice sur	29

Justitie over "de hervorming van de assisenprocedure" (nr. P0725)		"la réforme de la procédure devant les cours d'assises" (n° P0725)	
- mevrouw Els De Rammelaere aan de minister van Justitie over "de hervorming van de assisenprocedure" (nr. P0726)	30	- Mme Els De Rammelaere au ministre de la Justice sur "la réforme de la procédure devant les cours d'assises" (n° P0726)	29
- de heer Stefaan Van Hecke aan de minister van Justitie over "de hervorming van de assisenprocedure" (nr. P0727)	30	- M. Stefaan Van Hecke au ministre de la Justice sur "la réforme de la procédure devant les cours d'assises" (n° P0727)	29
- de heer Bart Laeremans aan de minister van Justitie over "de hervorming van de assisenprocedure" (nr. P0728)	30	- M. Bart Laeremans au ministre de la Justice sur "la réforme de la procédure devant les cours d'assises" (n° P0728)	29
- de heer Raf Terwingen aan de minister van Justitie over "de hervorming van de assisenprocedure" (nr. P0729)	30	- M. Raf Terwingen au ministre de la Justice sur "la réforme de la procédure devant les cours d'assises" (n° P0729)	29
- mevrouw Sabien Lahaye-Battheu aan de minister van Justitie over "de hervorming van de assisenprocedure" (nr. P0730)	30	- Mme Sabien Lahaye-Battheu au ministre de la Justice sur "la réforme de la procédure devant les cours d'assises" (n° P0730)	29
- de heer Renaat Landuyt aan de minister van Justitie over "de hervorming van de assisenprocedure" (nr. P0731)	30	- M. Renaat Landuyt au ministre de la Justice sur "la réforme de la procédure devant les cours d'assises" (n° P0731)	30
<i>Sprekers: Xavier Baeselen, Els De Rammelaere, Stefaan Van Hecke, Bart Laeremans, Raf Terwingen, Sabien Lahaye-Battheu, Renaat Landuyt, Stefaan De Clerck, minister van Justitie</i>		<i>Orateurs: Xavier Baeselen, Els De Rammelaere, Stefaan Van Hecke, Bart Laeremans, Raf Terwingen, Sabien Lahaye-Battheu, Renaat Landuyt, Stefaan De Clerck, ministre de la Justice</i>	
Vraag van de heer Jean-Luc Crucke aan de minister van Justitie over "de overeenkomst tussen de verzekeraars in het dossier-Gellingen" (nr. P0732)	41	Question de M. Jean-Luc Crucke au ministre de la Justice sur "l'accord intervenu entre les assureurs dans le dossier Ghislenghien" (n° P0732)	41
<i>Sprekers: Jean-Luc Crucke, Stefaan De Clerck, minister van Justitie</i>		<i>Orateurs: Jean-Luc Crucke, Stefaan De Clerck, ministre de la Justice</i>	
Vraag van mevrouw Tinne Van der Straeten aan de minister van Klimaat en Energie over "de doorrekening van de gratis emissierechten door Electrabel" (nr. P0734)	42	Question de Mme Tinne Van der Straeten au ministre du Climat et de l'Énergie sur "la facturation des droits d'émission gratuits par Electrabel" (n° P0734)	42
<i>Sprekers: Tinne Van der Straeten, Paul Magnette, minister van Klimaat en Energie</i>		<i>Orateurs: Tinne Van der Straeten, Paul Magnette, ministre du Climat et de l'Énergie</i>	
Samengevoegde vragen van	43	Questions jointes de	43
- de heer Patrick De Groote aan de staatssecretaris voor Mobiliteit, toegevoegd aan de eerste minister over "de uitspraak van de rechter in eerste aanleg te Brugge inzake de toegang tot persoonsgegevens voor private parkeerbedrijven" (nr. P0736)	43	- M. Patrick De Groote au secrétaire d'État à la Mobilité, adjoint au premier ministre sur "le jugement prononcé par le tribunal de première instance de Bruges relatif à l'accès aux données à caractère personnel pour les sociétés de parking privées" (n° P0736)	43
- de heer Jenne De Potter aan de staatssecretaris voor Mobiliteit, toegevoegd aan de eerste minister over "de uitspraak van de rechter in eerste aanleg te Brugge inzake de toegang tot persoonsgegevens voor private parkeerbedrijven" (nr. P0737)	43	- M. Jenne De Potter au secrétaire d'État à la Mobilité, adjoint au premier ministre sur "le jugement prononcé par le tribunal de première instance de Bruges relatif à l'accès aux données à caractère personnel pour les sociétés de parking privées" (n° P0737)	43
<i>Sprekers: Patrick De Groote, Jenne De Potter, Etienne Schouppe, staatssecretaris voor Mobiliteit</i>		<i>Orateurs: Patrick De Groote, Jenne De Potter, Etienne Schouppe, secrétaire d'État à la Mobilité</i>	
Samengevoegde vragen van	46	Questions jointes de	47
- de heer Luk Van Biesen aan de staatssecretaris voor Mobiliteit, toegevoegd aan de eerste minister over "Belgocontrol" (nr. P0738)	46	- M. Luk Van Biesen au secrétaire d'État à la Mobilité, adjoint au premier ministre sur "Belgocontrol" (n° P0738)	47
- de heer Jan Mortelmans aan de staatssecretaris voor Mobiliteit, toegevoegd aan de eerste minister	46	- M. Jan Mortelmans au secrétaire d'État à la Mobilité, adjoint au premier ministre sur	47

over "Belgocontrol" (nr. P0739) - de heer Roel Deseyn aan de staatssecretaris voor Mobiliteit, toegevoegd aan de eerste minister over "Belgocontrol" (nr. P0740) Sprekers: Luk Van Biesen, Jan Mortelmans, Roel Deseyn, Etienne Schouppe, staatssecretaris voor Mobiliteit	47	"Belgocontrol" (n° P0739) - M. Roel Deseyn au secrétaire d'État à la Mobilité, adjoint au premier ministre sur "Belgocontrol" (n° P0740) Orateurs: Luk Van Biesen, Jan Mortelmans, Roel Deseyn, Etienne Schouppe, secrétaire d'État à la Mobilité	47
Vraag van de heer Bert Schoofs aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de houding van de regering ten aanzien van het bezoek van de Turkse premier Erdogan" (nr. P0721) Sprekers: Bert Schoofs, Karel De Gucht, vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken	51	Question de M. Bert Schoofs au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'attitude du gouvernement à l'occasion de la visite du premier ministre turc M. Erdogan" (n° P0721) Orateurs: Bert Schoofs, Karel De Gucht, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères	51
Vraag van mevrouw Colette Burgeon aan de minister van Binnenlandse Zaken over "het optreden van de civiele bescherming naar aanleiding van het drinkwatertekort in enkele Henegouwse gemeenten" (nr. P0735) Sprekers: Colette Burgeon, Karel De Gucht, vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken	53	Question de Mme Colette Burgeon au ministre de l'Intérieur sur "les opérations menées par la protection civile à la suite de la pénurie d'eau dans plusieurs communes du Hainaut" (n° P0735) Orateurs: Colette Burgeon, Karel De Gucht, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères	53
Agenda Sprekers: Rita De Bont, Ben Weyts, Gerolf Annemans, voorzitter van de Vlaams Belangfractie, Mia De Schamphelaere, Stefaan De Clerck, minister van Justitie	55	Agenda Orateurs: Rita De Bont, Ben Weyts, Gerolf Annemans, président du groupe Vlaams Belang, Mia De Schamphelaere, Stefaan De Clerck, ministre de la Justice	55
ONTWERPEN EN VOORSTELLEN	60	PROJETS ET PROPOSITIONS	60
Voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie die moet nagaan of de Grondwet, in het bijzonder de scheiding der machten, en de wetten werden geëerbiedigd in het raam van de tegen de nv FORTIS HOLDING ingestelde gerechtelijke procedures (1711/1-5)	60	Proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'examiner si le respect de la Constitution, en particulier le principe de la séparation des pouvoirs, et des lois a été observé dans le cadre des procédures judiciaires entamées à l'encontre de la sa FORTIS HOLDING (1711/1-5)	60
- Voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie die ermee belast is, tegen de achtergrond van de internationale financiële crisis en de weerslag daarvan in België, over te gaan tot een onderzoek naar de risico's die de financiële spelers nemen en naar de controle die de verschillende verantwoordelijke instanties uitoefenen op de activiteiten van die spelers (1461/1+2)	60	- Proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'examiner, dans le cadre de la crise financière internationale et de ses impacts en Belgique, la prise de risques des acteurs financiers et le contrôle de leurs activités par les différents organes responsables (1461/1+2)	60
- Voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie wat de tussenkomst van de regering in een aantal financiële instellingen betreft (1472/1+2)	60	- Proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'enquêter sur l'intervention du gouvernement dans un certain nombre d'organismes financiers (1472/1+2)	60
- Voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie wat het onderzoek naar Fortis betreft (1483/1+2)	60	- Proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire en ce qui concerne l'enquête relative à Fortis (1483/1+2)	60
- Voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie wat de crisis in de	60	- Proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire sur la crise dans le	60

Belgische banksector betreft (1486/1+2)		secteur bancaire belge (1486/1+2)	
- Voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie ter doorlichting van de aanpak van de financiële- en bankencrisis (1700/1+2)	60	- Proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'analyser la gestion de la crise financière et bancaire (1700/1+2)	60
<i>Algemene bespreking</i>	60	<i>Discussion générale</i>	60
<i>Sprekers: Olivier Hamal, rapporteur, Jean-Marc Nollet, voorzitter van de Ecolo-Groen!-fractie, Karine Lalieux, Olivier Maingain, Daniel Bacquelaine, voorzitter van de MR-fractie, Peter Vanvelthoven, voorzitter van de sp.a-fractie, Jan Jambon, voorzitter van de N-VA-fractie, Christian Brotcorne, voorzitter van de cdH-fractie, Robert Van de Velde, Raf Terwingen, Stefaan Van Hecke, Gerolf Annemans, voorzitter van de Vlaams Belang-fractie</i>		<i>Orateurs: Olivier Hamal, rapporteur, Jean-Marc Nollet, président du groupe Ecolo-Groen!, Karine Lalieux, Olivier Maingain, Daniel Bacquelaine, président du groupe MR, Peter Vanvelthoven, président du groupe sp.a, Jan Jambon, président du groupe N-VA, Christian Brotcorne, président du groupe cdH, Robert Van de Velde, Raf Terwingen, Stefaan Van Hecke, Gerolf Annemans, président du groupe Vlaams Belang</i>	
<i>Bespreking van de artikelen</i>	96	<i>Discussion des articles</i>	96
<i>Dit verslag heeft geen bijlage.</i>		<i>Ce compte rendu n'a pas d'annexe.</i>	

PLENUMVERGADERING**SÉANCE PLÉNIÈRE**

van

du

DONDERDAG 15 JANUARI 2009

JEUDI 15 JANVIER 2009

Namiddag

Après-midi

De vergadering wordt geopend om 14.16 uur en voorgezeten door de heer Patrick Dewael.
La séance est ouverte à 14.16 heures et présidée par M. Patrick Dewael.

Tegenwoordig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering:
Ministre du gouvernement fédéral présent lors de l'ouverture de la séance:
Herman Van Rompuy.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Berichten van verhindering
Excusés

Elio Di Rupo, ambtsplicht / devoirs de mandat;
Alexandra Colen, Guy D'haeseleer, Bruno Stevenhuydens, Francis Van den Eynde, wegens
gezondheidsredenen / pour raisons de santé;
Hilâl Yalçın, zwangerschapsverlof / congé de maternité;

01 Agenda
01 Agenda

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 14 januari 2009, stel ik u voor op de agenda van de plenaire vergadering van deze namiddag in te schrijven:

- het wetsontwerp betreffende de continuïteit van de ondernemingen (geamendeerd door de Senaat) (nr. 160/8);
- het wetsontwerp houdende wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de continuïteit van de ondernemingen (geamendeerd door de Senaat) (nr. 1692/1);
- het voorstel van de heren Servais Verherstraeten, Daniel Bacquelaine, Thierry Giet, Bart Tommelein en Christian Brotcorne tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie die moet nagaan of de Grondwet, in het bijzonder de scheiding der machten, en de wetten werden geëerbiedigd in het raam van de tegen de NV FORTIS HOLDING ingestelde gerechtelijke procedures (nr. 1711/1-4);
- het voorstel van de heren Yvan Mayeur, Guy Coëme, Alain Mathot, Thierry Giet, Dirk Van der Maelen en Peter Vanvelthoven tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie die ermee belast is, tegen de achtergrond van de internationale financiële crisis en de weerslag daarvan in België, over te gaan tot een onderzoek naar de risico's die de financiële spelers nemen en naar de controle die de verschillende verantwoordelijke instanties uitoefenen op de activiteiten van de spelers (nr. 1461/1);
- het voorstel van de heren Hagen Goyvaerts en Gerolf Annemans en mevrouw Barbara Pas tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie wat de tussenkomst van de regering in een aantal financiële instellingen betreft (nr. 1472/1);
- het voorstel van de heer Robert Van de Velde tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie wat het onderzoek naar Fortis betreft (nr. 1483/1);
- het voorstel van de heer Jan Jambon tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie wat de crisis in de Belgische banksector betreft (nr. 1486/1);
- het voorstel van de heren Renaat Landuyt en Peter Vanvelthoven tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie ter doorlichting van de aanpak van de financiële- en bankencrisis (nr. 1700/1);

- het voorstel van resolutie van de heren Patrick Moriau en André Flahaut over de oorlog tussen Israël en Hamas in de Gazastrook (nr. 1712/1);
- het voorstel van resolutie van de heren Wouter De Vriendt en Fouad Lahssaini over de situatie in de Gazastrook (nr. 1713/1);
- het voorstel van resolutie van de dames Nathalie Muylle en Ingrid Claes en de heer Roel Deseyn betreffende het aanhoudende geweld in Gaza en de humanitaire crisis (nr. 1718/1).

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 14 janvier 2009, je vous propose d'inscrire à l'ordre du jour de la séance plénière de cet après-midi:

- le projet de loi relatif à la continuité des entreprises (amendé par le Sénat) (n° 160/8);
- le projet de loi modifiant le Code judiciaire concernant la continuité des entreprises (amendé par le Sénat) (n° 1692/1);
- la proposition de MM. Servais Verherstraeten, Daniel Bacquelaine, Thierry Giet, Bart Tommelein et Christian Brotcorne visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'examiner si le respect de la Constitution, en particulier le principe de la séparation des pouvoirs, et des lois a été observé dans le cadre des procédures judiciaires entamées à l'encontre de la SA FORTIS HOLDING (n° 1711/1-4);
- la proposition de MM. Yvan Mayeur Guy Coëme, Alain Mathot, Thierry Giet, Dirk Van der Maelen et Peter Vanvelthoven visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'examiner, dans le cadre de la crise financière internationale et de ses impacts en Belgique, la prise de risques des acteurs financiers et le contrôle de leurs activités par les différents organes responsables (n° 1461/1);
- la proposition de MM. Hagen Goyvaerts et Gerolf Annemans et Mme Barbara Pas visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'enquêter sur l'intervention du gouvernement dans un certain nombre d'organismes financiers (n° 1472/1);
- la proposition de M. Robert Van de Velde visant à instituer une commission d'enquête parlementaire en ce qui concerne l'enquête relative à Fortis (n° 1483/1);
- la proposition de M. Jan Jambon visant à instituer une commission d'enquête parlementaire sur la crise dans le secteur bancaire belge (n° 1486/1);
- la proposition de MM. Renaat Landuyt et Peter Vanvelthoven visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'analyser la gestion de la crise financière et bancaire (n° 1700/1);
- la proposition de résolution de MM. Patrick Moriau et André Flahaut relative à la guerre entre Israël et le Hamas dans la bande de Gaza (n° 1712/1);
- la proposition de résolution de MM. Wouter De Vriendt et Fouad Lahssaini relative à la situation dans la bande de Gaza (n° 1713/1);
- la proposition de résolution de Mmes Nathalie Muylle et Ingrid Claes et M. Roel Deseyn relative à la persistance des violences à Gaza et à la crise humanitaire (n° 1718/1).

Geen bezwaar?

Pas d'observation?

01.01 Ben Weyts (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik heb een motie ingediend met betrekking tot de wijziging van de agenda en de agendering van twee wetsvoorstellen, namelijk met betrekking tot de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde. Mag ik die komen verdedigen?

01.01 Ben Weyts (N-VA): J'ai déposé une motion tendant à modifier l'ordre du jour, auquel je souhaite ajouter deux propositions de loi relatives à la scission de l'arrondissement de Bruxelles-Hal-Vilvorde. Puis-je la défendre?

De **voorzitter**: U hebt inderdaad een motie ingediend, waarvan ik kennis heb gekregen.

Ik heb een motie van de heer Ben Weyts gekregen om de wetsvoorstellen tot splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde aan de agenda toe te voegen.

J'ai reçu une motion de M. Ben Weyts demandant d'inscrire les propositions de loi relatives à la scission de Bruxelles-Hal-Vilvorde à notre ordre du jour.

Wordt deze motie, met toepassing van artikel 17, derde lid, van ons Reglement, door vijftig leden gesteund?

Cette motion est-elle appuyée par cinquante membres, conformément à l'article 17, alinéa 3, de notre Règlement?

01.02 Ben Weyts (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mag ik dat ten minste eerst toelichten?

01.02 Ben Weyts (N-VA): Puis-je au moins fournir préalablement une explication?

De **voorzitter**: Neen. Er is een goedgekeurde agenda, collega Weyts, en conform ons reglement mag u, als u die wil wijzigen, daarvoor een motie indienen en stel ik de vraag aan de assemblee of uw voorstel wordt gesteund door vijftig leden.

01.03 Ben Weyts (N-VA): En de logica dan, de verantwoording? Mag ik eerst toelichten waarom ik wens dat die voorstellen zouden geagendeerd worden?

De **voorzitter**: Ik pas het Reglement toe, collega Weyts. U mag dat toelichten zodra uw voorstel door vijftig leden wordt gesteund. Vorige week hebben wij een agenda afgesproken. U vraagt nu een wijziging en dient een motie in. Ik moet de vraag stellen aan de assemblee of uw verzoek door vijftig leden wordt gesteund. Degenen die voorstander zijn van de voorgestelde wijziging van de agenda, maken zich nu kenbaar.

Er is een motie om de wetsvoorstellen tot splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde toe te voegen aan de agenda. Ik lees artikel 17 derde lid van ons Reglement en stel de vraag aan de Kamer of dat wordt gesteund door vijftig leden. In bevestigend geval kunt u toelichten, maar eerst moet ik weten of vijftig leden uw vraag, uw motie steunen.

Wie steunt de motie van de heer Weyts? Ik stel voor dat we stemmen bij zitten en opstaan. Wie de motie van de heer Weyts wil bespreken, staat op? Ik wil eerst weten of de motie besproken kan worden.

Als zich geen 50 leden kenbaar maken, dan is de agenda zoals voorgesteld, aangenomen en vangen we het vragenuurtje aan.

Ordemotie Motion d'ordre

01.04 Gerolf Annemans (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, ik vraag het woord bij ordemotie.

01.03 Gerolf Annemans (Vlaams Belang): Je demande la parole par motion d'ordre.

De **voorzitter**: Een ordemotie is iets anders. Daarvoor krijgt u altijd het woord.

Le **président**: Pour une motion d'ordre, on obtient toujours la parole.

01.05 Gerolf Annemans (Vlaams Belang): U hebt daarnet de agenda gewijzigd en gevraagd of de Kamer het daarmee eens was. Ik zou graag uitleggen waarom ik het niet eens ben met de wijziging van de agenda, die nog niet vast lag. Acht leden vragen, samen met mij, dat we daarover even zouden kunnen debatteren.

01.05 Gerolf Annemans (Vlaams Belang): Je voudrais expliquer pourquoi je ne suis pas d'accord avec la modification de l'ordre du jour qui n'était pas encore définitif. Huit membres de mon groupe demandent que l'on en débatte.

De **voorzitter**: Dan stel ik voor dat we alleszins eerst het vragenuurtje afwerken. Daarover heeft de Kamer zich vorige week uitgesproken, collega Annemans. U was toen niet aanwezig. Ik begrijp dat u verhinderd was, maar de Kamer heeft vorige week, op het einde van haar werkzaamheden, met eenparigheid een agenda vastgelegd. In

Le **président**: Nous terminerons d'abord l'heure des questions. En ce qui concerne l'ordre du jour initial, la Chambre s'est exprimée unanimement la semaine dernière.

die vastgelegde agenda stond om 14.15 uur het vragenuurtje. Ik stel voor dat we het vragenuurtje nu aanvatten. Als u het woord vraagt, conform het Reglement, waarop u zich beroept, krijgt u daarover na het vragenuurtje het woord.

M. Annemans pourra à nouveau reposer sa question concernant l'ordre du jour après l'heure des questions.

Questions

Vragen

02 Samengevoegde vragen van

- de heer Jan Jambon aan de eerste minister over "de uitspraken over de aanpak van het structureel begrotingstekort van 3,5 miljard euro" (nr. P0709)

- mevrouw Meyrem Almaci aan de eerste minister over "de uitspraken over de aanpak van het structureel begrotingstekort van 3,5 miljard euro" (nr. P0710)

02 Questions jointes de

- M. Jan Jambon au premier ministre sur "les déclarations relatives à l'approche du déficit budgétaire structurel de 3,5 milliards d'euros" (n° P0709)

- Mme Meyrem Almaci au premier ministre sur "les déclarations relatives à l'approche du déficit budgétaire structurel de 3,5 milliards d'euros" (n° P0710)

02.01 Jan Jambon (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, veertien dagen nadat u hier bent aangetreden, hebben we allen uw rentree bij de pers, zoals u hebt aangekondigd, opgemerkt.

Wij hebben vastgesteld dat u, consequent met wat u hier tijdens de begrotingsbespreking hebt verklaard, erop hebt gewezen dat wij in 2009 riskeren een structureel begrotingstekort van 3,5 miljard euro te hebben.

Wat mij in dit verband opviel, was de vaststelling dat uw woorden flagrant in strijd zijn met wat uw voorganger hier in het halfroond een aantal keer is komen verklaren. Op 6 november 2008 verklaarde hij hier tijdens de plenaire vergadering: "Wij – daarmee bedoelde hij waarschijnlijk de regering – respecteren het stabiliteitsprogramma op basis van het aanwenden van de automatische stabilisatoren en het respecteren van een structureel saldo." Nog op 6 november 2008 verklaarde hij in Het Laatste Nieuws: "De begroting 2009 is structureel in evenwicht." Op 11 december 2008, dus een maand later en ongeveer een maand geleden, zei hij hier: "Wij, de regering, hebben er ook voor gekozen om niet te raken aan pensioenen en uitkeringen en om een structureel begrotingsevenwicht te realiseren." Mijnheer Dewael, u hebt enkele dagen later in De Morgen verklaard: "Wij laten de begroting structureel niet ontsporen."

Mijnheer de eerste minister, nu komt u in uw eerste persverklaring aanzetten met de woorden dat wij in 2009 naar een tekort van 6,5 à 7 miljard euro gaan, waarvan 3 miljard euro conjunctureel is en 3,5 miljard euro structureel is.

Mijnheer de voorzitter, ik kom tot mijn vraag.

Volgens diezelfde logica mag dan worden verwacht dat structurele maatregelen worden getroffen en aangekondigd. Dat is blijkbaar buiten de Franstalige partijen gerekend. Immers, onmiddellijk kwamen de heer Wathélet, de PS en de MR in het gelid en vroegen om in 2009 toch maar geen besparingen te doen. Gelukkig zou u na een telefoontje hebben gezegd dat de regering de besparingen voor

02.01 Jan Jambon (N-VA): Le premier ministre a fait une rentrée médiatique remarquable. Comme lors des discussions budgétaires, il a indiqué qu'en 2009, nous risquons d'enregistrer un déficit budgétaire structurel de 3,5 milliards d'euros. Ces déclarations sont en flagrante contradiction avec ce que son prédécesseur a plusieurs fois affirmé dans cet hémicycle.

Dans son premier communiqué de presse, M. Van Rompuy a déclaré qu'on s'orientait en 2009 vers un déficit de 6,5 à 7 milliards d'euros, dont 3 milliards de déficit conjoncturel et 3,5 milliards de déficit structurel. Selon cette logique, on devrait escompter à présent des mesures structurelles, mais le secrétaire d'État, M. Wathélet, le PS et le MR ont immédiatement demandé qu'on renonce aux économies en 2009. Lors d'un entretien téléphonique, le premier ministre aurait affirmé que les économies étaient reportées jusqu'en 2010.

Enregistrerons-nous un déficit de 2% du PIB en 2009? Le gouvernement accepte-t-il ce déficit? Les mesures structurelles seront-elles effectivement reportées à 2010? Qui a raison à propos du déficit pour 2010?

zich uit zou schuiven en dat ze tot 2010 zouden worden uitgesteld.

Mijnheer de eerste minister, daarom heb ik vier korte vragen voor u.

Ten eerste, klopt het dat wij voor 2009 een tekort van 2% van het bruto binnenlands product zullen hebben? Klopt het ook dat u en de regering voornoemd tekort aanvaardden?

Ten tweede, klopt het dat de structurele maatregelen om voormeld tekort te minderen tot 2010 worden uitgesteld?

Ten derde, wie heeft gelijk over het tekort voor 2010? Zijn dat Reynders en Wathelet, die gisteren in de commissie voor de Financiën en de Begroting verklaarden dat het tekort 1% zou bedragen, of hebt u gelijk als u in de krant voor 2010 een evenwicht in het vooruitzicht stelt?

Ten slotte, hoe zult u het probleem van de vergrijzing aanpakken als we de volgende jaren met zo'n zware deficits geconfronteerd zullen worden?

De **voorzitter**: Mag ik nogmaals vragen dat de vragenstellers zich zouden houden aan de voorziene spreektijd? Het is belangrijk dat vragen worden gesteld. Ik begrijp dat zij een beetje moeten worden ingeleid en gecontextualiseerd, maar normaal is het 2 minuten voor de vraag, 2 minuten voor het antwoord en maximaal 1 minuut voor de repliek. Ik heb de bedoeling een vragenuurtje te organiseren en geen "vragentweeuurtje". Ik denk dat iedereen daarvoor een maximale inspanning moet leveren.

02.02 **Meyrem Almaci** (Ecolo-Groen!): U hebt zich mooi aan uw twee minuten gehouden, mijnheer de voorzitter.

Geachte premier, ik schrok vandaag wel even toen ik in de krant de titel zag "Vals alarm over plan premier".

De **voorzitter**: Mag ik uw aandacht vragen voor de vragensteller? Zij die geen interesse hebben in de debatten kunnen elders gaan toeven, maar zij die in het halfroond zijn, worden geacht aandacht en respect op te brengen.

02.03 **Meyrem Almaci** (Ecolo-Groen!): Dank u wel.

Ik was een beetje verschoten van die kop want ik dacht meteen dat het spel weer op de wagen zat. Nog voor wij concrete uitspraken krijgen, was er alweer een losse flodder. Er bleek echter heel snel een correctie te komen en daaruit bleek dat u het had over een besparingsronde in 2010. De PS had tussen de lijnen al duidelijk gemaakt dat het voor hen geen maatregelen mogen zijn die de koopkracht aantasten. De MR heeft duidelijk gemaakt dat voor hen eerst de crisis moet worden uitgezweet. De vraag is of die crisis zal zijn uitgezweet vóór 2010, in 2010 of later. Ik heb ook begrepen dat het relanceplan volledig zal worden uitgevoerd terwijl Voka de voorbije week verschillende berichten de wereld heeft ingestuurd waarin staat dat dit relanceplan een losse flodder is en dat het ons ook heel veel geld kost.

MM. Reynders et Wathelet ont évoqué hier un déficit de 1%, mais le premier ministre annonce un équilibre dans la presse. Comment va-t-on gérer le problème du vieillissement face à des déficits d'une telle ampleur au cours des prochaines années?

Le **président**: Puis-je vous redemander de respecter le temps de parole qui vous est imparti? J'ai en effet l'intention d'organiser une heure de questions, et non une après-midi. Et puis-je vous demander aussi de prêter attention aux orateurs et aux oratrices, et de leur témoigner du respect?

02.03 **Meyrem Almaci** (Ecolo-Groen!): Le premier ministre a échafaudé un plan destiné à lutter contre le déficit budgétaire mais nous nous sommes aperçus assez rapidement qu'il parlait d'un cycle d'austérité en 2010. Le PS lui a déjà fait comprendre clairement que les mesures prises ne devraient en aucun cas entamer le pouvoir d'achat. Quant au MR, il estime qu'il faut d'abord attendre que la crise soit complètement surmontée. La question qui se pose maintenant est de savoir si cette crise sera surmontée avant

Gisteren heeft de staatssecretaris voor Begroting in de commissie aangegeven dat het tekort in 2008 0,9% van het bbp bedroeg. In 2009 zou dit tekort 1,8% gaan bedragen. Als de recessie in 2010 langzaam zal zijn uitgezweet, zullen de gevolgen toch nog voelbaar blijven. U spreekt over een structureel tekort van 3,5 miljard. Hoe groot is de rest van het tekort? Denkt u dat de economische heropleving op die termijn het tekort al kan oplossen? Wat is uw visie met betrekking tot de vergrijzing? Op welke manier denkt u dat u de tekorten op dat vlak, die al heel wat miljarden bedragen, in 2010 zult kunnen opvangen?

Op welke manier bent u van plan een heroriëntering door te voeren om tegen het einde van deze legislatuur hopelijk een evenwicht te bereiken?

2010, en 2010 ou plus tard.

Hier en commission, le secrétaire d'État au Budget a indiqué qu'en 2008, le déficit s'est élevé à 0,9% du PIB. En 2009, il devrait s'élever à 1,8%. Ensuite, les retombées se feront encore sentir. Le premier ministre évoque un déficit structurel de 3,5 milliards. Mais à combien se monte le déficit non structurel? Un éventuel sursaut économique pourrait-il, dans ce délai, combler un tel déficit? Comment le premier ministre compte-t-il pallier les déficits en matière de vieillissement en 2010? Comment s'y prendra-t-il pour atteindre l'équilibre budgétaire d'ici à la fin de la législature?

02.04 Eerste minister **Herman Van Rompuy**: Mijnheer de voorzitter, collega's, mevrouw Almaci zei dat ze verschoot. Los van de vraag of dat correct Nederlands is, hoeft u niet te verschieten. Als men de regeringsverklaring leest, staat er immers letterlijk in: "In het kader van een langeretermijnoptiek moeten we de volgende weken en maanden een plan opmaken om het structureel begrotingstekort weg te werken". Dat staat er letterlijk, een plan opmaken. In mijn repliek tijdens het investituurdebat heb ik in het Frans het volgende gezegd: "Il y a un choix et c'est celui que j'ai proposé. Nous devons surtout nous attaquer au déficit structurel qui n'est pas nouveau et qui hypothèque l'avenir. Le déficit conjoncturel peut s'effacer avec le retournement de la conjoncture mais il faut s'attaquer au déficit structurel."

Wat ik gisteren gezegd heb – tenzij men iets anders wil horen dan wat ik gezegd heb, maar daar sta ik natuurlijk nooit voor in – is bijna letterlijk wat in de regeringsverklaring staat en wat ik herhaald heb in de repliek daarna. Wij moeten de volgende weken en maanden werken aan een plan. Dat is natuurlijk zeker niet uit te voeren in het bijzonder zware recessiejaar 2009, wellicht het zwaarste recessiejaar sinds de oorlog. Wij moeten dat trouwens goed voorbereiden en daarom heeft men gesproken over de opmaak van een plan voor de resterende periode 2010-2011.

Het stabiliteitsprogramma dat België moet indienen, moet natuurlijk herzien worden op basis van de economische achteruitgang van dit jaar en van de economische evolutie die er de volgende jaren aankomt. De resultaten daarvan zullen wij pas over enkele weken definitief aan u kunnen bekendmaken.

Wat ik gisteren gezegd heb, is dus net hetzelfde als wat ik veertien dagen geleden gezegd heb, bijna in dezelfde bewoordingen.

02.05 **Jan Jambon** (N-VA): Mijnheer de eerste minister, het is ongeveer hetzelfde als wat u gezegd hebt. Ik had echter nooit begrepen – en met mij vele collega's – dat de besparingsmaatregelen

02.04 **Herman Van Rompuy**, premier ministre: La déclaration de gouvernement stipule que dans le cadre d'une stratégie à plus long terme, nous devons établir dans les semaines et les mois à venir un plan pour résorber le déficit budgétaire structurel. J'ai dit la même chose dans ma réplique lors du débat d'investiture: le déficit conjoncturel disparaît lorsque la conjoncture se rétablit mais nous devons lutter activement contre le déficit structurel.

Nous devons nous atteler à un plan au cours des semaines et des mois à venir. Celui-ci ne pourra être mis en œuvre en 2009, une année de récession particulièrement lourde, probablement la plus lourde depuis la guerre. Le programme de stabilité à introduire par la Belgique doit naturellement être revu à l'aune de la récession économique de 2009 et de l'évolution économique qui s'annonce pour les prochaines années. Nous ne pourrions en communiquer définitivement les résultats que dans quelques semaines.

02.05 **Jan Jambon** (N-VA): Je n'ai jamais compris que les mesures d'économie seraient

uitgesteld zouden worden tot 2010.

Voor mij is nu alles duidelijk. Over Brussel-Halle-Vilvoorde wordt onderhandeld en het komt op de lange baan terecht. De staats hervorming is voor 2011. Het budgettaire beleid zal erger zijn dan dat van paars. In uw regering zijn de Franstaligen baas en Vlaanderen zal de factuur betalen.

reportées jusqu'en 2010. Pour moi, tout est clair à présent: le dossier Bruxelles-Hal-Vilvoorde est renvoyé aux calendes grecques, la réforme de l'État est prévue pour 2011 et la politique budgétaire sera pire que sous l'ère de la coalition violette. Avec ce gouvernement, les francophones sont maîtres du jeu et la Flandre paie la facture.

02.06 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Ik was natuurlijk "verschoten" door de titel van het artikel, omdat hij pijnlijke herinneringen oproep aan de 18 maanden durende lijdensweg die wij met de vorige regering in deze plenaire vergadering hebben meegemaakt.

02.06 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Il ressort clairement des déclarations faites en commission des Finances par le secrétaire d'État M. Waters et le ministre Reynolds que nous devons nous attendre à des déficits considérables. J'avais des questions très concrètes concernant le vieillissement, le déficit total et la réorientation qui sera réalisée par le Premier ministre, mais celui-ci souhaite manifestement s'abstenir de toute déclaration à ce sujet pour l'instant. Je crains le pire lorsque je vois que le MR et le PS adoptent déjà des positions tranchées en la matière.

Het gaat natuurlijk niet om de titel, maar het gaat om de uitspraken die gisteren zijn gedaan door de staatssecretaris van Begroting en de heer Reynders in de commissie voor de Financiën. Er komen bijzonder zware tekorten op ons af. De vragen die ik heel concreet had gesteld, betroffen de vergrijzing, het totale tekort, inclusief het conjuncturele tekort, en de richting van de heroriëntering die u zult doorvoeren.

Uit de verschillende artikelen in de kranten en de lichte reacties van de collega's blijkt dat u daarover nog geen uitspraken wenst te doen. Ik houd evenwel mijn hart vast als ik zie dat de MR heel duidelijk heeft gemaakt dat zij eerst de crisis volledig willen uitzweten – is dat tot het einde van deze legislatuur of niet? – en dat de PS al heel duidelijk heeft gemaakt welke richting het voor hen niet uit kan gaan.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Dalila Douifi aan de eerste minister over "de immigratie en de regularisatie" (nr. P0711)
- mevrouw Zoé Genot aan de eerste minister over "de immigratie en de regularisatie" (nr. P0712)
- de heer Filip De Man aan de eerste minister over "de immigratie en de regularisatie" (nr. P0713)
- mevrouw Sarah Smeyers aan de eerste minister over "de immigratie en de regularisatie" (nr. P0714)

03 Questions jointes de

- Mme Dalila Douifi au premier ministre sur "l'immigration et la régularisation" (n° P0711)
- Mme Zoé Genot au premier ministre sur "l'immigration et la régularisation" (n° P0712)
- M. Filip De Man au premier ministre sur "l'immigration et la régularisation" (n° P0713)
- Mme Sarah Smeyers au premier ministre sur "l'immigration et la régularisation" (n° P0714)

03.01 Dalila Douifi (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, de vorige eerste minister, de heer Letermé, had een minister van Asiel en Migratie rond zijn tafel. U hebt dezelfde minister van Asiel en Migratie rond de tafel. Deze en de twee vorige regeringen vonden Asiel en Migratie zo belangrijk dat ze een aparte minister daarvoor geïnstalleerd hebben. Die minister heeft een aantal heel duidelijke opdrachten die geformuleerd zijn en heel duidelijk gestipuleerd zijn in het regeerakkoord.

03.01 Dalila Douifi (sp.a): Apparemment ce gouvernement, tout comme le précédent, attache beaucoup d'importance à l'asile et à la migration puisque ces compétences ressortissent à une ministre en particulier. Sa mission est très clairement formulée dans l'accord de gouvernement mais, en dix-huit mois, nous n'avons pu assister à aucune réalisation, si ce n'est d'incessantes chamailleries

Sindsdien, anderhalf jaar geleden, is het bij tekst gebleven, bij heel veel uitspraken gebleven door de minister in kwestie, door andere ministers en door alle regeringspartijen, die het regeerakkoord mee

ondertekend hebben. Sindsdien is er veel blabla geweest en geen boemboem. Er werd niets bereikt. Er is geen akkoord. Er is alleen maar politiek gekibbel.

Hetgeen mij heel veel zorgen baart en politiek heel oneerlijk is, niet alleen ten opzichte van de doelgroep waarover het gaat, is het volgende. Als het gaat over het opstellen van duidelijke criteria om mensen zonder papieren in een aantal gevallen te kunnen regulariseren, is de oneerlijkheid en het onaanvaardbare dat men blijft die spelletjes spelen, zonder dat men tot een akkoord komt, zonder dat men landt. De vraag is of men ooit wel zal willen landen.

Wij hebben kunnen lezen dat het zelfs op de zenuwen van Open Vld begint te werken. Zelfs bij deze partij vindt men dat de minister van Asiel en Migratie te veel een minister geworden is die alleen maar aankondigt wat er niet zal gebeuren, maar nooit eens wat er wel op termijn zal gebeuren.

Er zijn signalen geweest, men heeft kunnen lezen dat u een initiatief zou nemen. U gaat dus met alle partijen spreken. Bent u daarmee begonnen, mijnheer de eerste minister? Wanneer wilt u landen? Zal dat effectief met Pasen zijn?

Wat is ondertussen de houding van deze regering ten opzichte van die hangende dossiers die bij de dienst Vreemdelingenzaken liggen, van mensen die riskeren uitgewezen te worden, maar waarvan men weet dat er inderdaad een heel aantal gevallen zijn die in aanmerking zouden kunnen komen mocht deze regering haar werk doen?

03.02 Zoé Genot (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, à l'occasion de la discussion gouvernementale, nous avons bien tendu l'oreille. Nous espérons vous entendre parler des sans-papiers qui attendent des avancées dans ce domaine mais nous n'avons rien entendu. De même, nous n'avons rien entendu lorsque vous avez répliqué. Aujourd'hui, nous allons enfin vous entendre dans cet hémicycle sur ce sujet.

Premièrement, l'aspect inhumain de la politique actuelle mérite d'être pris en compte. Les gens sont dans l'incertitude. On leur a fait une série de promesses mais ils ne savent pas si elles seront tenues, comment ou quand elles le seront. La situation est difficile à vivre pour, par exemple, les centaines de personnes qui se trouvent à l'ULB et à la VUB et qui très sagement ne mettent pas leur vie en danger mais essaient de discuter avec chaque parti et de mener le débat au sein de la société belge. Ces personnes vivent dans des conditions précaires.

Deuxièmement, il faut également noter la mauvaise gestion de ce dossier. Je sais que vous êtes les apôtres du "goed bestuur". À l'heure actuelle, que ce soit le médiateur fédéral ou les ordres des avocats des trois Régions, ils ne savent pas quoi dire à leurs clients car, de temps en temps, on refuse les régularisations demandées et, de temps en temps, les dossiers sont mis au frigo...

Le **président**: Posez vos questions, madame Genot!

03.03 Zoé Genot (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, j'ai droit à 3 minutes, comme tout le monde. Je sais que ce sujet vous met...

politiques. Que l'on continue de se livrer à des petits jeux à propos de la fixation de critères précis pour la régularisation de sans-papiers dans certaines circonstances, est inquiétant et politiquement malhonnête. Même au sein de l'Open Vld, des voix commencent à s'élever contre l'immobilisme de la ministre. Y a-t-il une réelle volonté de parvenir à un accord définitif en la matière? Le premier ministre devait se concerter avec tous les partis. L'a-t-il déjà fait et d'ici à quand veut-il un accord? Quelle est la position de ce gouvernement à propos des dossiers pendants à l'Office des Étrangers concernant des personnes qui risquent l'expulsion alors qu'elles pourraient être régularisés s'il y avait un accord?

03.02 Zoé Genot (Ecolo-Groen!): De mensen zonder papieren wachten op een antwoord. Naast de onmenselijke kant van het huidige beleid dat de mensen in een totaal bestansonzekere situatie stort, dienen we het slechte beleid dat regularisaties van het toeval doet afhangen, ter discussie te stellen.

Le **président**: Vous avez droit à 2 minutes.

03.04 Zoé Genot (Ecolo-Groen!): Ai-je dépassé mes 2 minutes?

Le **président**: Presque et vous n'avez pas encore posé une seule question.

03.05 Zoé Genot (Ecolo-Groen!): Je vais y venir. Je sais que ce sujet vous met mal à l'aise et vous souhaitez qu'il n'y ait pas de discussion. Or je trouverais normal qu'on puisse l'aborder normalement.

Le **président**: Posez vos questions!

03.06 Zoé Genot (Ecolo-Groen!): Il y a actuellement un réel problème de mauvaise gestion de ce département. Monsieur Dewael, je sais que cela vous embête mais c'est ainsi. Il est donc nécessaire de prendre le dossier en main.

Monsieur le premier ministre, un espoir est né à votre arrivée. J'aurais donc voulu que vous précisiez la méthode et le calendrier que vous allez adopter pour qu'on puisse enfin sortir la tête haute de cette crise qui n'a que trop duré.

03.07 Filip De Man (Vlaams Belang): Mijnheer de eerste minister, ik heb twee goede redenen om u vandaag een vraag te stellen. Ten eerste, u hebt, zoals iedereen weet, een dag of tien geleden een aanmaning gekregen van vice-eerste minister mevrouw Onkelinx om eindelijk werk te maken van het vreemdelingendossier.

Ten tweede, zeer recent heeft de FOD Economie uitgebracht dat in het laatste jaar waarvoor zij over cijfers beschikt, met name 2007, niet minder dan 109.000, bijna 110.000, vreemdelingen dit land zijn binnengekomen.

Dat is toch een historisch record. Het is ook een angstwekkend record. Ik meen dat ik niet de enige ben in dit land die daar zeer ongerust over is. Sinds de esbattermenten in Antwerpen en Brussel de jongste weken zijn nogal wat mensen ongerust. Dat de criminaliteit bij ons alsmaar stijgt, heeft toch ook te maken met die massale immigratie, om niet te spreken van een massale invasie.

Mijn vraag aan u is dus, mijnheer de minister, wat u gaat doen om de ongerustheid bij de bevolking weg te nemen. Wat gaat u doen met de opdracht die u gekregen hebt van minister Onkelinx om eindelijk werk te maken van het vreemdelingenprobleem?

03.08 Sarah Smeyers (N-VA): Mijnheer de eerste minister, in de regeerperiode van uw voorganger heb ik aan mevrouw Turtelboom – die tot nu minister van Asiel en Migratie is en hier vandaag om een mij onbekende reden afwezig is – gevraagd hoe lang het nog zou duren eer zij de beloftevolle woorden uit haar beleidsnota zou omzetten in daden. Met andere woorden, wanneer zal zij de rondzendbrief die duidelijke criteria inzake individuele regularisaties bevat de wereld insturen?

Een tiental dagen geleden konden wij – voor de aanvang van het kernkabinet die dag – van mevrouw Onkelinx de eis vernemen dat u

03.06 Zoé Genot (Ecolo-Groen!): Welke methode en welk tijdpad zal u hanteren om eindelijk te ontsnappen aan die crisis die al veel te lang aansleept?

03.07 Filip De Man (Vlaams Belang): Il y a dix jours, Mme Onkelinx a sommé le premier ministre de s'atteler enfin au dossier des étrangers. Par ailleurs, le SPF Économie a récemment indiqué qu'environ 110.000 étrangers sont entrés dans notre pays en 2007, ce qui constitue malgré tout un record historique qui inquiète aussi considérablement la population. Cette immigration massive favorise également une augmentation de la criminalité. Quelles mesures le premier ministre prendra-t-il pour dissiper l'inquiétude de la population et quelles suites réservera-t-il à la demande de Mme Onkelinx?

03.08 Sarah Smeyers (N-VA): À l'époque, j'ai demandé à la ministre de la Politique de migration et d'asile, Mme Turtelboom, qui est étonnamment absente ici aujourd'hui, combien de temps il faudrait encore attendre avant qu'elle ne publie la circulaire relative aux critères clairs en matière de régularisation individuelle. Il y a environ dix jours,

het dossier in handen zou nemen. Ik begrijp dat mevrouw Turtelboom met die woorden niet erg tevreden was. Mijn vraag aan u is nu of u effectief dat dossier op vraag van de PS ter harte gaat nemen? Of blijft uw taak in deze beperkt tot een verkenningsronde? Welke afspraken zijn ter zake gemaakt binnen het kernkabinet, specifiek over de regularisatiecriteria?

Hoe denkt u dat de PS en het cdH overtuigd kunnen worden van een humaan asielbeleid dat de meerderheid van de Vlamingen vragen? Dat is ook de intentie van mevrouw Turtelboom. Ik durf te hopen dat CD&V wel consequent zal blijven en dat er niet zoals onder paars overgegaan zal worden tot een collectieve regularisatie. Wat is ondertussen nog de bevoegdheid van mevrouw Turtelboom? Moet ik uit haar afwezigheid afleiden dat de regering haar de technische werkloosheid in heeft gestuurd?

De **voorzitter**: Ik wil alleen even opmerken dat u uw vragen aan de eerste minister stelt en niet aan mevrouw Turtelboom. Als u ze aan mevrouw Turtelboom had gesteld, zou ze wel degelijk aanwezig zijn geweest. We moeten de regels van het spel een beetje respecteren.

03.09 Eerste minister **Herman Van Rompuy**: Mijnheer de voorzitter, collega's, wij hebben bij de kleine onderhandeling die de vorming van de regering is voorafgegaan de afspraak gemaakt en herhaald dat ik de opdracht die de heer Letermé had onder de vorige regering zou overnemen. Met andere woorden, ik zou bilaterale contacten hebben met elk van de betrokken ministers en/of partijen die deel uitmaken van de meerderheid om een oplossing te vinden voor het hele dossier Asiel en Migratie. Die opdracht had mijn voorganger en die opdracht heb ik ook. Ik heb dus geen opdracht gekregen aan de deuren van de Lambermont of de Wetstraat 16, die opdracht vloeit voort uit de onderhandelingen voor de vorming van deze regering.

L'agenda du gouvernement consiste clairement en l'exécution de l'accord gouvernemental. Je n'annoncerai pas de date butoir pour l'exécution de ce point. Au plus vite, au mieux! Cela va de soi.

Ik zal mij in die contacten van volgende week – ik heb een heel programma met elke dag een belangrijke ontmoeting – voornamelijk concentreren op de meest heikele punten, het is te zeggen al wat verband houdt met regularisatie, humanitaire regularisatie en de problematiek van de migratie.

Als wij op basis van die gesprekken oplossingen kunnen voorstellen, denk ik dat wij het volledige dossier een goede dienst bewijzen en het kunnen deblokken.

Mme Onkelinx a exigé l'intervention du premier ministre dans ce dossier. Interviendra-t-il effectivement dans ce dossier? Et quels accords ont été conclus au sein du cabinet restreint en ce qui concerne les critères de régularisation?

Comment le premier ministre compte-t-il convaincre le PS et le cdH de souscrire à la politique d'asile réaliste et humaine réclamée par la plupart des Flamands? J'espère en tout cas que le CD&V adoptera une attitude conséquente et évitera une régularisation collective comme elle a eu lieu sous la coalition violette. À propos, pouvez-vous me rappeler quelles sont les compétences de Mme Turtelboom?

Le **président**: Si les questions avaient été adressées à Mme Turtelboom, elle serait venue pour y répondre.

03.09 **Herman Van Rompuy**, premier ministre: Lors de la courte négociation qui a eu lieu avant la formation du gouvernement, il a été convenu que j'aurais des contacts bilatéraux avec chacun des ministres concernés et avec les partis de la majorité afin de trouver une solution pour le dossier global "asile et migration". Cette mission était déjà celle de mon prédécesseur et je l'ai maintenant reprise à mon compte.

De uitvoering van het regeerakkoord staat op de agenda van de regering, maar ik zal geen einddatum aankondigen. Hoe sneller hoe beter!

Je me concentrerai dans le cadre des contacts que j'aurai la semaine prochaine sur la question des régularisations, et notamment des régularisations humanitaires, ainsi que sur le problème de l'immigration. Si nous sommes en mesure de proposer des solutions sur la base de ces discussions,

Het gaat immers niet alleen om deze twee bijzonder belangrijke punten.

En dehors de cela, six autres thèmes figurent dans le dossier Asile et Migration. En la matière, des progrès ont déjà été réalisés durant les mois qui viennent de s'écouler.

Si une solution peut être trouvée au sujet des points les plus épineux, on peut espérer que la totalité du dossier pourra être débloquée. Toutefois, nous n'en sommes pas encore là. J'aurai des contacts durant toute la semaine prochaine. Ensuite, je ferai des propositions en vue d'apporter une solution au dossier dont question.

03.10 Dalila Douifi (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, toen u hier kort geleden op de tribune uw regeringsverklaring hebt afgelegd, hebt u gezegd in te staan voor de uitvoering van het volledige regeerakkoord. Zelfs op dat ogenblik hebt u zich reeds geëngageerd om hieraan iets te doen, om uit te voeren wat door al deze regeringspartijen werd afgesproken.

Ik wil een zaak onderstrepen en mijn bezorgdheid daarover opnieuw uiten. Een van de redenen waarom deze regering nog altijd niet tot een akkoord is gekomen, is omdat ze een globaal akkoord over alle punten van het regeerakkoord inzake Asiel en Migratie wou hebben. Voortdurend is dat geblokkeerd.

Een paar weken geleden zagen wij bij de minister van Asiel en Migratie, mevrouw Turtelboom, en bij de PS en de cdH dat het beter zou zijn om Asiel en Migratie uit elkaar te halen. Men kan immers alleen maar vooruitgang boeken, mijnheer de eerste minister, als men doet wat men aan een grote groep mensen heeft beloofd. Men moet dus duidelijke, eerlijke criteria vooropstellen ten aanzien van personen die hier al lang zijn, die goed geïntegreerd zijn en van wie wij allemaal weten dat ze hier ook zullen blijven en van wie iedereen vindt dat ze moeten kunnen blijven. Maak eerst schoon schip met het verleden om dan pas een akkoord te sluiten over de rest van het dossier.

03.11 Zoé Genot (Ecolo-Groen!): Monsieur le premier ministre, j'ai entendu des mots très encourageants: "le plus vite sera le mieux". En effet, pour tous les sans-papiers qui ne peuvent pas travailler légalement, qui n'ont droit à aucune allocation et se retrouvent par conséquent aux mains d'exploiteurs, il est urgent de trouver une solution. Je suis heureuse de voir que vous y travaillerez avec acharnement dès la semaine prochaine.

Je me rends compte également qu'on n'a pas vraiment besoin de Mme Turtelboom et j'espère qu'on va donc lui attribuer bientôt d'autres fonctions dans lesquelles elle pourra se montrer plus active.

Troisièmement, quand le fasciste derrière moi parle d'une invasion de 109.000 étrangers... (*Protestations sur les bancs du Vlaams Belang*) Vous avez été condamné en tant que fasciste, alors assumez! Quand vous parlez d'une invasion de 109.000 étrangers, sachez que la

cela aidera à débloquer l'ensemble du dossier. Ces deux points ne sont en effet pas les seuls.

Zes andere thema's maken deel uit van dit dossier. Als er een oplossing komt over bepaalde heikele punten, zou het dossier in zijn geheel gedeblokkeerd kunnen worden. Op basis van de contacten die ik zal leggen, zal ik voorstellen formuleren.

03.10 Dalila Douifi (sp.a): Dans sa déclaration gouvernementale, le premier ministre a dit qu'il assurerait l'exécution de l'intégralité de l'accord de gouvernement. Toutefois, le gouvernement aspire à un accord global sur tous les points de l'accord de gouvernement qui concernent l'Asile et la Migration. Résultat: il y a des blocages. Il eût été préférable de dissocier l'asile et la migration. On ne peut en effet aller de l'avant que si l'on tient les promesses faites aux très nombreuses personnes concernées. Il importe donc d'utiliser des critères clairs et honnêtes vis-à-vis de celles et de ceux qui séjournent depuis longtemps dans notre pays, qui y sont bien intégrés et qui y resteront de toute façon. Il convient en premier lieu de résoudre ce problème du passé et ensuite nous pourrions nous pencher sur un accord sur le reste du dossier.

03.11 Zoé Genot (Ecolo-Groen!): Als u zegt hoe sneller, hoe beter, dan is dat bemoedigend want er moet dringend een oplossing komen voor alle sans-papiers die uitgebuit worden. Ik hoop dat er andere taken zullen worden gevonden voor mevrouw Turtelboom, die we niet echt meer nodig hebben, en dat ze daarvoor actiever te werk zal gaan.

Tegen de fascist die sprak van een invasie van 109.000 vreemdelingen (*Rumoer op de banken van het Vlaams Belang*)

majorité sont des Hollandais et des Français – qui apprécieront beaucoup d'être traités de la sorte!

zou ik willen zeggen dat de hoofdbrok Fransen en Nederlanders zijn... die het bijzonder op prijs zullen stellen zo bejegend te worden.

De **voorzitter**: Mag de rust en de sereniteit terugkeren? Waarvoor dank.

03.12 Filip De Man (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, alvorens te repliceren zou ik willen vragen of het vanaf nu, onder uw voorzittersschap, kan dat er in plenum wordt gescholden? Als u wilt, kan ik ook wel een en ander bovenhalen. Als men hier een lid van het Vlaams Belang mag uitschelden voor fascist, dan kunnen wij ook wel wat bedenken. U moet daarover eens nadenken en de leden aanzetten tot wat gematigder woordgebruik in hun betiteling van collega's.

03.12 Filip De Man (Vlaams Belang): Pourquoi le président n'intervient-il pas quand un membre de la Chambre traite de fasciste un membre du Vlaams Belang? C'est inouï! Le président doit exhorter les membres à user d'un langage plus modéré.

Mijnheer de eerste minister, ik kom nu tot mijn repliek. U zei daarnet dat u geen bevelen hebt ontvangen van de Parti Socialiste. Ik stel alleen maar vast dat wanneer een kernkabinet begint en Onkelinx zegt dat er van deze aangelegenheid dringend werk moet worden gemaakt, plots de Open Vld-minister buitenspel wordt gezet en u het dossier vreemdelingen naar u toetrekt. Als men daarin geen verband mag zien, mij goed, maar ik heb toch enigszins schrik dat de oekaze van de PS nogal heeft doorgewogen en erger nog dat die oekazen van de PS ook in de komende weken zullen doorwegen. Allicht zult u akkoord gaan met de 12.000 regularisaties van illegale vreemdelingen bijvoorbeeld, die nu jaar in jaar uit gebeuren.

Le premier ministre prétend qu'il n'est pas aux ordres du PS mais force est de constater qu'il s'est approprié ce dossier à la demande de la ministre Onkelinx et que la ministre Open Vld a été court-circuitée. Il est vraisemblable qu'au cours des prochains mois, le PS pèsera aussi de tout son poids pour obtenir des milliers de régularisations d'illégaux.

03.13 Sarah Smeyers (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik hoop dat uw regering – met een Vlaamse minderheid – de meerderheid van de Vlamingen niet zal teleurstellen in deze.

03.13 Sarah Smeyers (N-VA): Espérons que le gouvernement, qui repose sur une minorité flamande, ne va pas décevoir la majorité des Flamands. Si Mme Turtelboom ne mène pas de politique digne de ce nom, son département est superflu et son cabinet pur gaspillage. Nous verrons si le premier ministre sera à même de désamorcer la bombe que représente ce dossier.

Voorts hoop ik dat minister Turtelboom wel degelijk een beleid zal voeren, want anders is haar bevoegdheid overbodig en is het ook niet nodig dat daarvoor een volledig kabinet wordt betaald. Die besparing zou dan toch al gedaan kunnen worden.

Ik hoop voor u van niet, maar ik vrees dat dit dossier een bom onder uw kersverse eerste ministerschap en onder uw oude regering is. Ik vraag mij af, samen met alle hongerstakers die al maanden afwachten, of de bom zal barsten of dat u de bom zult kunnen ontmijnen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 Vraag van de heer Peter Vanvelthoven aan de eerste minister over "de uitspraken over de onderzoekscommissie-Fortis" (nr. P0716)

04 Question de M. Peter Vanvelthoven au premier ministre sur "les déclarations relatives à la commission d'enquête Fortis" (n° P0716)

De **voorzitter**: Ik neem aan, mijnheer Vanvelthoven, dat uw vraag gaat over uitspraken van de premier, want de problematiek van de onderzoekscommissie komt straks aan bod?

04.01 Peter Vanvelthoven (sp.a): Mijnheer de voorzitter, het gaat inderdaad over de uitspraken van de premier die ik gisteren heb gehoord en die bij mij toch enige verbazing hebben opgewekt.

04.01 Peter Vanvelthoven (sp.a): Les déclarations du premier ministre au sujet du dossier Fortis

Mijnheer de premier, ik was in de eerste plaats verbaasd, omdat u blijkbaar meent daarop commentaar te moeten geven. De onderzoekscommissie onderzoekt de mogelijke inmenging van de vorige regering en een aantal van de huidige regeringsleden in lopende gerechtelijke procedures. U meent commentaar te moeten geven op de wetgevende macht, die dat moet onderzoeken. Volgens mij is dat opnieuw een schending van de scheiding der machten. U zou er beter aan doen om vandaag daarop geen commentaar te geven.

Het tweede wat mij verbaast, is dat u spreekt over politieke spelletjes, die worden gespeeld. Het enige spel wat wordt gespeeld en de enige vraag die moet worden beantwoord, is of het Parlement wenst dat er een onderzoekscommissie komt naar heel de financiële crisis, dan wel dat het onderzoek zich beperkt tot een klein elementje daarvan, met name de lopende gerechtelijke procedures.

Het echte politieke spel dat wordt gespeeld - en daarover spreekt u niet - is dat uw partij bij monde van uw fractievoorzitter hier drie weken geleden heeft gezegd dat er over alles een onderzoekscommissie moest komen en dat die drie weken daarna hier krek het omgekeerde komt verdedigen. Dat zijn politieke spelletjes. De dag vóór het vallen van de vorige regering heeft collega-fractievoorzitter Verherstraeten gezegd dat er een onderzoekscommissie moest komen over alles. Hij werd hierbij geflankeerd door collega Tommelein. Welnu, het enige wat in die periode is gewijzigd, is dat u er gekomen bent en dat deze regering druk heeft gezet op de meerderheidspartijen om het mandaat van de onderzoekscommissie te beperken. Dat is het politieke spel dat de meerderheid en u aan het spelen zijn.

Mijn vraag is waarom u in godsnaam vindt commentaar te moeten geven op een bespreking over een onderzoekscommissie die haar werkzaamheden nog moet starten. Het is alsof u zegt dat de rechter niet deugt nog vóór de rechter een uitspraak doet.

04.02 Eerste minister **Herman Van Rompuy**: Mijnheer Vanvelthoven, ik weet gewoonlijk wat ik zeg. U voelt zich kennelijk heel sterk aangesproken. Ik heb nochtans geen partij of personen genoemd.

Ik heb op een gegeven ogenblik verklaard dat er, voorafgaand aan de bespreking in de bijzondere commissie en in de parlementaire onderzoekscommissie, een verslag van experts komt. Dat is een moment van verzakelijking en objectivering van het debat. Dat verhoogt ook de sereniteit van het debat. Daarna kan de normale, parlementaire activiteit in de onderzoekscommissie en in de bijzondere commissie plaatsvinden.

Ik heb, indien ik het mij goed herinner, ook gezegd dat de voornoemde rapporten van de experts in mijn ogen des te belangrijker zijn, nadat ik de dag ervoor of dezelfde dag de aard van de gesprekken en discussies in het Parlement had gezien.

Ik heb op bedoelde gesprekken en discussies echter geen naam of partij geplakt. U voelt zich aangesproken. U hoeft zich voor mijn part niet aangesproken te voelen.

Ik blijf erbij dat het voor de demarche om in beide dossiers de

sont étonnantes. Hier, en effet, il s'est livré à certains commentaires à propos de la commission chargée d'enquêter sur une éventuelle ingérence du pouvoir exécutif dans des procédures judiciaires. Mais en faisant ces commentaires, il a commis la même erreur, à savoir enfreindre le principe de la séparation des pouvoirs.

Il a parlé d'éventuelles manœuvres politiques mais ce qui s'est produit sur la vraie scène politique - au sujet de laquelle il observe évidemment un silence religieux -, c'est que le CD&V et l'Open Vld ont d'abord demandé la création d'une commission parlementaire d'enquête digne de ce nom avant de tourner casaque et de donner leur assentiment à la création d'une commission au mandat limité.

Pourquoi le premier ministre fait-il dès à présent certains commentaires concernant une commission d'enquête qui n'a pas encore entamé ses travaux?

04.02 **Herman Van Rompuy**, premier ministre: C'est à tort que M. Vanvelthoven se sent personnellement visé. Je n'ai cité aucun parti ni aucune personne, mais j'ai simplement indiqué que des experts rédigerait un rapport préalablement aux discussions au sein de la commission spéciale et de la commission d'enquête parlementaire, et ce pour dépersonnaliser le débat et contribuer à sa sérénité. Ensuite, les activités parlementaires normales pourront débuter au sein de la commission d'enquête et de la commission spéciale. J'ai également déclaré que le rapport des experts était très important pour parvenir à une plus grande objectivation des deux dossiers et établir ainsi la vérité.

waarheid te kennen, essentieel is dat er een grotere objectivering zou komen. Bedoelde objectivering kan er aan de hand van de verslagen van de experts komen.

C'est tout ce que j'ai dit.

Meer heb ik niet gezegd. Het was een punt dat ik moest maken. De sereniteit, de onpartijdigheid en de onafhankelijkheid van bedoeld, voorafgaand onderzoek zijn van cruciaal belang om de waarheid te kennen.

04.03 Peter Vanvelthoven (sp.a): De sereniteit, premier, zou veronderstellen dat u zich onthoudt van uitspraken als "partijpolitieke spelletjes". Dat is wat ik gehoord heb gisteren.

04.03 Peter Vanvelthoven (sp.a): Une atmosphère sereine suppose que le premier ministre ne se laisse pas aller à des déclarations concernant certains jeux politiques. La vérité doit éclater et il n'est pas tolérable que le parti du premier ministre garde des documents par devers lui. M. Hans D'Hondt, chef de cabinet, a en effet refusé de communiquer des documents demandés par un certain nombre de parlementaires. Ce gouvernement fait lui-même l'objet d'une enquête. Le premier ministre ferait donc mieux de s'abstenir de tout commentaire concernant cette commission d'enquête.

Ten tweede, de discussie die uw partij "politiek" en "spelletjes" heeft genoemd, ging erover dat een aantal parlementsleden documenten heeft opgevraagd aan de kabinetschef van de vorige premier, Hans D'Hondt, kabinetschef die u vorige week nog altijd hebt verdedigd als uw belangrijkste medewerker, en die die laatste hun heeft geweigerd. Dat is de reden waarom wij vinden dat, zoals u zegt, in alle sereniteit en objectiviteit de waarheid en dus alle documenten moeten bovenkomen. Dat kan alleen maar met een onderzoekscommissie die zich over alles buigt.

Premier, uw regering is voorwerp van onderzoek van de onderzoekscommissie. Onthoudt u zich dus van commentaar op die onderzoekscommissie.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

05 Question de Mme Karine Lalieux à la ministre des PME, des Indépendants, de l'Agriculture et de la Politique scientifique sur "la table ronde des libraires sur les nouveaux jeux de loterie" (n° P0717)

05 Vraag van mevrouw Karine Lalieux aan de minister van KMO's, Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid over "de rondetafel van de krantenverkopers naar aanleiding van de lancering van nieuwe loterijspelen" (nr. P0717)

05.01 Karine Lalieux (PS): Monsieur le président, monsieur le vice-premier ministre, ma question était adressée à Mme Laruelle. Je la croyais absente mais elle est là. Monsieur Reynders, il est vrai que ma collègue Valérie Déom vous a interrogé hier en commission. C'est la raison pour laquelle je voulais interroger Mme Laruelle. Soit!

05.01 Karine Lalieux (PS): Mijn vraag was aanvankelijk gericht tot mevrouw Laruelle; de heer Reynders werd hierover gisteren in de commissie ondervraagd. Ik zal me dus opnieuw tot hem richten, aangezien de vraag hem toegewezen werd.

Il y a un an, je vous interrogeais sur les effets du lancement de jeux de la Loterie Nationale sur internet: effets éthiques, effets sur les mineurs et effets sur les partenaires historiques de la Loterie Nationale, à savoir les librairies et l'ensemble du réseau des libraires.

Een jaar geleden heeft u mij gezegd dat u van plan was overleg te plegen met de boekhandels over de gevolgen van de lancering van spelen van de Nationale Loterij op internet. In februari 2008 kondigde de internetsite van de MR aan dat u, mijnheer Reynders, de Loterij verzocht had de steun aan de boekhandels te verbeteren en een nieuw speciaal voor de

Vous m'aviez répondu que vous alliez vous concerter avec ceux-ci. Je vous donne lecture de ce qui figure sur le site du MR en date du mois de février 2008: "Pour assurer le plein succès de l'opération, Didier Reynders, premier vice-premier ministre et ministre des Finances, vient d'inviter la Loterie Nationale dont il a la tutelle à améliorer non seulement le soutien aux libraires mais aussi à étudier le lancement d'un nouveau jeu spécialement conçu pour la vente en librairie. Didier Reynders a également demandé à Sabine Laruelle, ministre de l'Économie, des Indépendants et de l'Agriculture de veiller à une

parfaite concertation et collaboration entre la Loterie Nationale et les libraires, ce en vue du lancement des produits de loterie sur internet en septembre 2009."

Un an plus tard, les libraires sont plus qu'inquiets. Ils sont dépités et se sentent ignorés, oubliés, voire même méprisés, car aujourd'hui, c'est le silence radio: aucune concertation ni avec vous, ni avec la Loterie Nationale, ni avec la ministre Laruelle. Même les réunions bisannuelles prévues par la Loterie Nationale ont été annulées depuis que le nouvel administrateur délégué a été nommé.

Monsieur le ministre, comment expliquez-vous ce silence de la Loterie, mais aussi le manque de concertation entre vous et les libraires et entre Mme Laruelle et les libraires? Pourquoi ces concertations n'ont-elles pas eu lieu? Les libraires se posent des questions. Pouvez-vous nous assurer qu'il y en aura et quand? Qu'en est-il du jeu spécial annoncé sur le site du MR pour compenser le lancement des jeux de la Loterie sur internet?

05.02 **Didier Reynders**, ministre: Monsieur le président, je voudrais d'abord féliciter Mme Lalieux pour ses lectures. Madame Lalieux, si vous pouvez continuer à consulter des sites comme celui-là, ce sera une excellente chose pour l'évolution de la pensée dans les prochains mois!

Puisque c'est le début d'année, je vais vous faire un cadeau. Puisqu'il semble que la présence des médias pendant les séances plénières incite à poser les mêmes questions que la veille en commission, je vais vous donner le compte rendu d'hier.

05.03 **Karine Lalieux** (PS): C'était une question adressée à Mme Laruelle!

05.04 **Didier Reynders**, ministre: Nous répondons comme un seul homme ou, si vous préférez, comme une seule femme.

La Loterie Nationale étant dans mes compétences, je vous réponds. Des contacts avec les libraires, comme avec l'ensemble des points de vente, ont lieu régulièrement. Ne venez pas dire qu'il n'y a pas de contact. Je lis même dans la presse qu'un des membres du comité de direction de la Loterie parle de ses nombreux contacts. Il en parle dans les mêmes articles que les responsables des libraires.

Sur le fond, je répète brièvement ce que j'ai dit hier en commission. J'ai demandé à l'administrateur délégué de poursuivre ces discussions car nous allons lancer les jeux sur internet à la rentrée prochaine. Ils seront testés pendant l'été. J'ai convié la commission des Finances de la Chambre – mais d'autres membres peuvent venir s'ils sont intéressés – à rencontrer les responsables de la Loterie afin de voir toutes les garanties mises en œuvre à l'occasion du

verkoop in de boekhandels ontworpen, spel te bestuderen, en dat u mevrouw Laruelle ermee belast had toe te zien op een feilloos overleg tussen de Loterij en de boekhandels.

Een jaar later maken de boekhandels zich zorgen. Ze voelen zich genegeerd, zelfs misprezen, want er is helemaal geen overleg, niet met u en ook niet met de Nationale Loterij of met minister Laruelle. Zelfs de tweejaarlijkse vergaderingen met de Nationale Loterij werden geschrapt sinds er een nieuwe gedelegeerd bestuurder benoemd werd.

Waarom is er geen overleg geweest? Zal het er komen en wanneer? Hoe staat het met het aangekondigde speciale spel om de spelen op internet te compenseren?

05.02 Minister **Didier Reynders**: Het zou nuttig zijn om na te gaan in welke mate het nog nodig is om in de commissievergaderingen te antwoorden, indien – en de aanwezigheid van de media is daar niet geheel vreemd aan – daags nadien dezelfde vraag in de plenaire vergadering wordt gesteld.

05.04 Minister **Didier Reynders**: De diensten van de Kamer werken bliksemsnel – ik wens hun proficiat – en ik kan u nu reeds het verslag van de commissievergadering van gisteren bezorgen.

Er vindt regelmatig overleg plaats met alle verkooppunten. Ik lees zelfs in de krant dat een van de leden van het directiecomité van de Loterij het in de artikels waarin ook de vertegenwoordigers van de krantenverkopers het woord nemen, over zijn talrijke contacten heeft. Ik heb de gedelegeerd bestuurder gevraagd die

lancement de ces jeux sur internet ainsi que tous les éléments favorables au réseau de vente directe. Nous n'organiserons que des jeux par tirage. Il faut donc attendre pour avoir le résultat; il n'y a dès lors pas de problème de cannibalisation pour les libraires. Le système des cagnottes, que vous connaissez, sera réservé aux libraires; c'est un des avantages qu'ils demandent. En outre, nous sommes en train de lancer un certain nombre de nouveaux produits à leur attention.

Monsieur le président, je serais ravi de répondre chaque semaine de la même façon, mais comme ce sera le cas pour une autre question tout à l'heure, je voudrais simplement rappeler qu'il sera un jour utile de voir dans quelle mesure il est nécessaire de répondre en commission si la même question est posée le lendemain en séance plénière.

Les services de la Chambre travaillent très rapidement – je les en félicite – et ayant répondu hier, je peux déjà vous donner le compte rendu en guise de réponse aujourd'hui.

05.05 Karine Lalieux (PS): Monsieur Reynders, tout comme vous dites que l'internet ne va pas "cannibaliser" les jeux au niveau des libraires, vous avez "cannibalisé" la question que j'avais déposée à l'attention de Mme Laruelle. Je n'ai, pour ma part, pas décidé de vous interroger à nouveau aujourd'hui. D'autorité, vous vous êtes approprié la question que j'avais adressée à la ministre des Classes moyennes sous prétexte que vous l'aviez vous-même chargée – c'est écrit sur votre site – de la concertation et la collaboration.

Monsieur le ministre, vous dites qu'il y a eu concertation et collaboration. Je ne tiens pas à utiliser de gros mots ici mais, dans ce cas, l'association des libraires ment puisqu'elle prétend ne plus avoir vu de représentants de la Loterie, ni vous-même, ni Mme Laruelle, à moins que cette dernière me dise l'avoir rencontrée. Je compte l'interroger à ce sujet la semaine prochaine.

Si les libraires mentent, monsieur le ministre, étant donné que vous affirmez les avoir rencontrés, je leur dirai que vous les avez rencontrés au lancement de vos jeux! Je ne vous ai pas entendu, hier non plus, sur le nouveau jeu que vous leur aviez promis. Ils attendent toujours!

Je ne manquerai pas d'interroger Mme Laruelle pour savoir où et quand vous avez rencontré les libraires dans les mois qui ont précédé cette question.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

06 Question de M. Christian Brotcorne au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "la réduction pour l'achat de véhicules 'propres'" (n° P0718)

06 Vraag van de heer Christian Brotcorne aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de korting voor de aankoop van schone wagens" (nr. P0718)

06.01 Christian Brotcorne (cdH): Monsieur le président, monsieur le vice-premier ministre, j'ai conscience que ma question mériterait un

onderhandelingen voort te zetten.

Ik heb de commissie voor de Financiën gisteren gevraagd de directieleden van de Loterij te ontmoeten om de waarborgen die naar aanleiding van de lancering van die spelen op internet worden geboden, en alle andere factoren in het voordeel van het netwerk voor de rechtstreekse verkoop nader te onderzoeken. Er is geen sprake van dat de krantenverkopers hun klanten zouden verliezen. Het systeem van de speelpot blijft voor hen voorbehouden, wat trouwens een van de voordelen is die ze eisen. Bovendien lanceren we te hunner attentie momenteel nieuwe producten.

05.05 Karine Lalieux (PS): U heeft die vraag die ik tot minister Laruelle had gericht, "ontvreemd".

U zegt dat er overleg heeft plaatsgevonden. In dat geval liegt de vereniging van dagbladhandelaars, als ze stelt dat ze geen vertegenwoordigers van de Loterij meer heeft gezien en evenmin nog iets van uzelf of van minister Laruelle heeft gehoord. Ik zal ze hierover volgende week aan de tand voelen. Net als gisteren heeft u niets gezegd over het nieuwe spel dat u voor hen in het vooruitzicht had gesteld. Ze wachten nog steeds...

06.01 Christian Brotcorne (cdH): Morgen opent het

débat plus large que celui-ci, qui ne durera que quelques minutes.

Fait d'actualité: demain, on inaugure le Salon de l'auto. Nous savons que le SPF Finances accorde des réductions lors de l'achat de véhicules peu polluants. La réduction appliquée est de 15% si le véhicule émet moins de 107 grammes de CO₂ par kilomètre et de 3% si le véhicule émet moins de 115 grammes de CO₂ par kilomètre.

L'occasion est donc belle, monsieur le vice-premier ministre, de vous demander s'il est possible de nous donner un premier bilan de l'application de cette disposition, entrée en vigueur en avril 2007. Est-il positif? Avez-vous constaté un engouement du secteur (garagistes ou concessionnaires) à l'égard de ces formules? Pensez-vous le moment venu d'entamer une réflexion plus approfondie en la matière, notamment sur la question de l'opportunité d'élargir le système ou de le réduire, puisque l'apparition de nouvelles techniques plus propres est susceptible de réduire encore plus le taux d'émission de CO₂?

06.02 **Didier Reynders**, ministre: Tout d'abord, monsieur Brotcone, je vous remercie de promouvoir ces mesures à l'ouverture du Salon du véhicule utilitaire, mesures qui connaissent un grand succès. Elles visaient en premier lieu une réduction d'impôt calculée dans le cadre de l'enrôlement de l'impôt des personnes physiques mais le succès ayant été assez limité, nous les avons transformées en réductions sur facture pour les véhicules dits propres.

Il y a trois mesures, dont deux que vous avez citées: elles concernent les véhicules avec moins de 105 g/km d'émissions de CO₂, ceux qui émettent entre 105 et 115 g/km et une prime plus faible pour les véhicules diesel équipés d'un filtre à particules. Pour donner un élément de référence, la réduction d'impôt qui se calcule directement sur facture peut aller jusqu'à 15% du prix du véhicule, ce qui permet d'atteindre pour les véhicules les plus "aidés" 4.500 euros et même un peu plus.

Voici comment les choses ont évolué. En 2007, la mesure nouvelle de réduction sur facture n'a joué que pour une partie de l'année puisqu'elle est entrée en vigueur au cours de cette année. Nous avons dépassé le millier de dossiers et les trois millions d'euros consacrés alors qu'en 2008, on approche des quarante millions pour plus de 40.000 cas traités – j'attends les chiffres définitifs. Cela démontre le succès de l'opération. Il va falloir continuer.

Ce succès est lié à deux paramètres. D'une part, il y a l'effort que nous pouvons fournir en commun avec les distributeurs. Je suis heureux de voir les publicités diffusées à l'occasion du Salon du véhicule utilitaire pour présenter les réductions des firmes et la réduction fiscale, ce qui donne un avantage complet pour les acheteurs. Il y a d'autre part la collaboration avec les Régions. J'ai déjà proposé dans le gouvernement précédent – et je vais le refaire dans le nouveau gouvernement – une concertation avec les Régions pour fixer les mêmes normes en matière environnementale. Il n'est pas possible pour les constructeurs de s'adresser à trois marchés différents en Belgique.

Je précise immédiatement que je ne demande pas aux Régions de

Autosalon zijn deuren. Zoals bekend wordt voor de aankoop van een milieuvriendelijk voertuig een korting op de aankoopprijs toegekend door de FOD Financiën. De korting bedraagt 15 procent voor een voertuig met een CO₂-uitstoot van minder dan 107 gram per kilometer en 3 procent indien het voertuig per kilometer minder dan 115 gram CO₂ uitstoot. Kunt u een eerste overzicht geven van de resultaten van die maatregel, die in april 2007 van kracht werd? Reageert de sector enthousiast? Vindt u het moment aangebroken om hier een diepgaander reflectie aan te wijden?

06.02 Minister **Didier Reynders**: Naast de twee door u aangehaalde maatregelen, bestaat er nog een kleinere premie voor met een roetfilter uitgeruste dieselwagens.

De belastingvermindering die rechtstreeks in mindering van de factuur wordt gebracht, kan oplopen tot 15 procent van de prijs van het voertuig. De maatregel waarbij de belastingvermindering op de factuur wordt verrekend, werd in de loop van 2007 van kracht en liep dus maar over een deel van het jaar. In dat jaar bleef het aantal dossiers beperkt tot minder dan duizend en werd er minder dan 3 miljoen euro besteed. Voor 2008 gaat het om een bedrag van om en bij veertig miljoen en meer dan 40.000 dossiers. Voor dat grote succes bestaan er twee verklaringen. Enerzijds doen de dealers hun duit in het zakje om ruchtbaarheid te geven aan deze maatregel. Anderzijds is er de samenwerking met de Gewesten. Ik stelde vroeger al voor met de Gewesten te overleggen met het oog op de gelijkschakeling van de milieunormen. Dat betekent niet dat de Gewesten hun normen op de federale normen moeten afstemmen of dezelfde premies moeten toekennen. De normen

s'aligner sur la norme fédérale; s'il y a accord entre les Régions, je veux bien modifier les textes fédéraux. Je ne demande pas non plus que les primes soient identiques mais au moins que les normes soient les mêmes pour savoir quel type de véhicule bénéficie d'un avantage de la Région et de l'État. Pour l'instant, les efforts consentis par les Régions pour ajouter un avantage à la réduction d'impôt fédérale portent leurs fruits: on constate une augmentation des ventes dans les Régions qui font un effort particulier.

Je le dirai demain à l'ouverture du Salon du véhicule utilitaire, mais je vous remercie de faire la promotion de ces mesures dès aujourd'hui.

06.03 Christian Brotcorne (cdH): Monsieur le président, monsieur le vice-premier ministre, mon objectif est effectivement de refaire, à la veille du Salon du véhicule utilitaire, le point sur ces avantages. Selon moi, nous avons tous intérêt à ce qu'ils se multiplient. D'ailleurs, les chiffres que vous venez de donner le montrent. Le système entré en vigueur en 2008 est donc efficace.

En outre, j'estime très intéressante la suggestion qui a été faite en ce qui concerne les normes techniques. Cela doit nous encourager à organiser rapidement au sein de notre Parlement une réflexion, avec M. le secrétaire d'État, M. Clerfayt, sur l'ensemble de la fiscalité verte. Cette réflexion nous a d'ailleurs été promise.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 Vraag van de heer Robert Van de Velde aan de eerste minister over "de huidige stand van zaken in het Fortis-dossier" (nr. P0715)

07 Question de M. Robert Van de Velde au premier ministre sur "l'état d'avancement actuel du dossier Fortis" (n° P0715)

07.01 Robert Van de Velde (LDD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag is zeker niet dezelfde als de vraag die gisteren in de commissie werd gesteld. U zult duidelijk merken dat er andere elementen in zitten.

Het Fortis-dossier begint stilaan in een definitieve plooi te komen. De komende drie weken worden cruciaal in het dossier. Ondertussen verschijnen er, op basis van de gerechtelijke procedures en nieuwe economische informatie, zoals de kapitaalpositie van de bank, die een stuk beter is dan een aantal maanden geleden ingeschat werd, langs alle zijden B-plannen en alternatieve plannen. Het ene is al wat beter dan het andere. Er zijn in elk geval mensen die proberen te sleutelen aan de beste oplossing, welke die ook mag wezen.

Ik ben verbaasd – daarom was de vraag aan de eerste minister gericht – over uitspraken van deze regering. U houdt zich namelijk willens nillens vast aan het gegeven woord. Dat geeft een heel rare bijklank. U plaatst zich daarmee eigenlijk boven de wet, want wat u zegt, is dat u de beslissing zult nemen, terwijl het hof van beroep in zijn arrest heel duidelijk heeft gezegd dat u niet de enige partij bent om een beslissing te nemen en dat het anders zal moeten gebeuren.

Vervolgens, dat is niet onbelangrijk, krijg ik ook de indruk dat u het vermijden van politiek gezichtsverlies boven het algemeen

moeten echter wel dezelfde zijn. We stellen vast dat de inspanningen van de Gewesten om naast de federale belastingvermindering een bijkomend voordeel toe te kennen, vruchten opleveren.

06.03 Christian Brotcorne (cdH): Het was mijn bedoeling om op de vooravond van het Salon voor Lichte Bedrijfsvoertuigen een nieuwe stand van zaken te maken over die voordelen. Het is in ons aller belang dat er steeds meer worden toegekend. Het voorstel in verband met de technische normen is erg interessant. Dat moet ons ertoe aanzetten om ons snel over de groene fiscaliteit in haar geheel te bezinnen.

07.01 Robert Van de Velde (LDD): Les trois prochaines semaines seront cruciales dans le dossier Fortis. Après les procédures judiciaires et l'amélioration de la position de capital de Fortis actuellement, quantité d'autres solutions sont évoquées. Je m'étonne dès lors que le gouvernement maintienne son plan initial. Il se place ainsi au-dessus de la loi car la cour d'appel a clairement estimé que le gouvernement n'est pas le seul à pouvoir juger du sort de la banque. J'ai l'impression que le gouvernement préfère sauver la face plutôt que de servir l'intérêt général. J'aimerais dès lors demander au gouvernement de négocier l'esprit ouvert pour parvenir à la meilleure solution dans le dossier Fortis.

economisch belang plaatst. Ik meen dat het belangrijk is dat dit uit de wereld wordt geholpen. Daarom is het ook van belang dat er wordt onderhandeld met een open geest en een bereidheid om naar de beste oplossing te zoeken.

Ik heb de volgende vragen.

Ten eerste, welk belang primeert? Het vermijden van politiek gezichtsverlies of de beste algemeen economische oplossing?

Ten tweede, bent u bereid om dienaangaande uw communicatie aan te passen? U mag namelijk niet vergeten dat u ook een belangrijke partij bent die voor een stuk de beurskoers beïnvloedt. Door de manier waarop u communiceert, wordt een stuk belangrijke informatie naar buiten gebracht. Ik meen dat u de bereidheid moet hebben om op een correcte manier te communiceren.

Ten laatste, wie zal er deel uitmaken van de onderhandelingen? Ik denk dat het onverstandig zou zijn om dezelfde fouten te maken uit het verleden. Ik wil zelf ook niet beïnvloedend werken. Wie zal, los van welke onderhandelingen en welke oplossing dan ook, deel uitmaken van de onderhandelingen?

07.02 Minister **Didier Reynders**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van de Velde, ten eerste, het algemeen belang is het belangrijkste element. Wij kiezen voor de bescherming van de spaarders. Wij zeggen dat al maanden. De bescherming van de spaarders maakt het mogelijk om nieuwe investeringen te doen met nieuwe kredieten voor de gezinnen en de bedrijven.

Er is ook specifieke aandacht voor het personeel - dat is ook belangrijk, er zijn veel mensen aan het werk in de banksector - en voor de aandeelhouders. Het algemeen belang is dus de eerste bezorgdheid van de regering, wat evident is.

Ten tweede, wij respecteren de handtekening. Er is een akkoord tussen de regering, de Fortis-groep met de raad van bestuur, en BNP Paribas. Samen met de eerste minister willen wij bevestigen dat wij het protocol verder willen uitvoeren. Dat is toch normaal. Ter zake vonden al heel veel informatieve vergaderingen in Kamer en Senaat plaats. De uitvoering van het protocol wordt dus voortgezet.

Ten derde, wij wachten op het verslag van de experts, op basis van een arrest van het hof van beroep van Brussel, alvorens iets te ondernemen. Op basis van dat verslag zullen consequenties moeten worden getrokken.

Tot slot, de regering gaat verder samenwerken met de Fortis-groep en BNP Paribas. Sinds het arrest van het hof van beroep van Brussel is er echter een probleem. Wie vertegenwoordigt de Fortis-groep? Wij zijn legalist. Er is een algemeen afgevaardigd bestuurder. Er is een raad van bestuur. In de algemene vergadering mag een andere beslissing worden genomen. Wat ons betreft kan de regering alleen voortgaan met BNP Paribas en de Fortis-groep, dus de raad van bestuur en de afgevaardigde- bestuurder en misschien nog enkele personen, na beslissing op de algemene vergadering.

Ik wil nog iets aanvullen. Ik heb veel commentaar gelezen waarin

Quel intérêt prime dans ce dossier pour le gouvernement? Le gouvernement adaptera-t-il sa communication, car il influence ainsi également le cours de la bourse? Qui participera aux négociations?

07.02 **Didier Reynders**, ministre: Il est évident que c'est l'intérêt général qui prime. Nous voulons en premier lieu protéger les épargnants. Nous espérons par ailleurs attirer de nouveaux investisseurs et permettre aux ménages et aux entreprises d'obtenir de nouveaux crédits. Nous ne perdons par ailleurs pas de vue les intérêts du personnel et des actionnaires.

Nous respectons la signature placée au bas de l'accord entre le gouvernement, le groupe Fortis et BNP Paribas. Il n'y a tout de même rien d'anormal à vouloir exécuter une décision qui a été prise. Nous avons déjà donné au Parlement toutes les informations utiles à cet égard.

Après l'arrêt de la cour d'appel, nous attendons à présent le rapport des experts avant de tirer toutes les conclusions utiles. Nous souhaitons poursuivre la mise en œuvre de l'accord conclu entre le gouvernement, le groupe Fortis et BNP Paribas mais après l'arrêt de la Cour d'appel il convient de se demander qui représente le groupe Fortis. Nous estimons qu'il convient de négocier avec

verschillende mogelijke pistes werden geopperd. Ik heb aan de CBFA gevraagd om de mogelijke manipulaties op de markt gedurende een bepaalde periode te onderzoeken. Ik heb zoveel veranderingen in de beurskoers gezien. Het is evident om dan een dergelijk onderzoek te vragen. Er wordt momenteel immers veel gespeculeerd.

Ik heb veel voorstellen gelezen. Een voorstel is een fusie tussen Fortis, Dexia en nog andere instellingen. Ik denk dat dit een zeer slechte piste voor het personeel en voor alle instellingen is. Ik voeg er meteen aan toe dat de regering in dat verband zeker en vast geen studie laat uitvoeren en de twee betrokken instellingen wellicht ook niet.

l'administrateur délégué, avec le conseil d'administration et peut être aussi avec certains représentants de l'assemblée générale.

J'ai pris connaissance des différents commentaires au cours des jours et des semaines qui viennent de s'écouler et j'ai demandé à la CBFA de mener une enquête à propos d'une éventuelle manipulation du marché. Parmi les nombreuses propositions que j'ai entendues, il y a celle d'une fusion entre Fortis et Dexia. Une telle fusion serait en tout état de cause une très mauvaise chose pour le personnel et ce n'est dès lors certainement pas une piste de réflexion retenue par le gouvernement.

07.03 Robert Van de Velde (LDD): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

U maakt volgens mij vooral duidelijk dat er niet echt voor 100% met een open geest wordt gewerkt. Het is belangrijk dat u zich realiseert dat de genomen engagementen waarvoor u uw woord gestand wil houden, misschien gebaseerd zijn op onwettige onderhandelingen en op een onwettige basis.

Het is belangrijk dat u vandaag met een open geest, in alle stilte en in alle rust - daarmee ben ik het volledig eens - achter de schermen samen met de juiste partijen zorgt voor een oplossing. Men mag echter niet in het straatje belanden van continue te blijven benadrukken dat men het genomen engagement zal ondersteunen, terwijl men niet eens weet of dat kan.

Wat dat betreft, verwacht ik een open geest en leadership om ervoor te zorgen dat naar de beste oplossing wordt gezocht en dat men het niet laat bij wat ooit werd beslist, zeker wetende wat u vandaag weet. Daaraan proberen vasthouden lijkt me niet de juiste manier.

Ik wil nog even kort herhalen dat het verstandig is om op te letten met bepaalde uitspraken. U beïnvloedt op die manier de koers. Wat betreft de onderhandelingen, mag u niet opnieuw de fouten maken die in het verleden werden gemaakt.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 Samengevoegde vragen van

- de heer David Geerts aan de vice-eerste minister en minister van Ambtenarenzaken, Overheidsbedrijven en Institutionele Hervormingen over "de aanrekening door Electrabel van emissierechten aan de NMBS" (nr. P0722)

- de heer Jean-Luc Crucke aan de vice-eerste minister en minister van Ambtenarenzaken, Overheidsbedrijven en Institutionele Hervormingen over "de aanrekening door Electrabel van

07.03 Robert Van de Velde (LDD): Le gouvernement manque quelque peu d'ouverture d'esprit dans ses actions. Peut-il se cramponner aux engagements qu'il a pris dès lors que ces derniers ne sont peut-être même pas légaux? J'attends du gouvernement qu'il négocie avec un esprit ouvert et qu'il prenne les choses en main au lieu de s'accrocher à des décisions du passé. Toutes ces déclarations influencent le cours de la Bourse. Le gouvernement doit veiller à ne pas répéter les erreurs du passé.

emissierechten aan de NMBS" (nr. P0723)

- mevrouw Ine Somers aan de vice-eerste minister en minister van Ambtenarenzaken, Overheidsbedrijven en Institutionele Hervormingen over "de aanrekening door Electrabel van emissierechten aan de NMBS" (nr. P0724)

08 Questions jointes de

- M. David Geerts au vice-premier ministre et ministre de la Fonction publique, des Entreprises publiques et des Réformes institutionnelles sur "la créance d'Electrabel pour les droits d'émission à la SNCB" (n° P0722)

- M. Jean-Luc Crucke au vice-premier ministre et ministre de la Fonction publique, des Entreprises publiques et des Réformes institutionnelles sur "la créance d'Electrabel pour les droits d'émission à la SNCB" (n° P0723)

- Mme Ine Somers au vice-premier ministre et ministre de la Fonction publique, des Entreprises publiques et des Réformes institutionnelles sur "la créance d'Electrabel pour les droits d'émission à la SNCB" (n° P0724)

08.01 David Geerts (sp.a): Mijnheer de minister, toen ik deze morgen de krant bekeek, zag ik dat ik al een antwoord kreeg op een vraag die ik dit weekend gesteld had inzake de emissierechten. Ik had deze vraag voor de commissie gesteld. We weten allemaal dat de liberalisering van de energiemarkt een serieuze prijsstijging teweeggebracht heeft, natuurlijk ook voor de grote klanten, wat de NMBS zeker en vast is. Die gratis CO₂-emissierechten, de windfall profits, werden door Electrabel blijkbaar ook effectief doorgerekend aan de maatschappij hoewel ze die zelf gratis gekregen hadden.

Mijnheer de minister, ik kom onmiddellijk tot mijn vragen. Klopt het cijfer van 25 miljoen euro dat vandaag geciteerd wordt? Is dat een cijfer dat alleen geldt voor de NMBS-groep als zodanig, de vervoerder, of is er een hoger bedrag als ook Infrabel in deze betrokken is?

Werd de schadeclaim enkel en alleen ingediend door de NMBS-groep of ook door Infrabel?

Wat kunnen we in dit dossier nog verder verwachten?

08.02 Jean-Luc Crucke (MR): Monsieur le président, je serai tout aussi concis. Il me semble que notre collègue, Tinne Van der Straeten, a levé un beau lièvre! Par "beau", je veux dire assez cossu sur le plan des finances.

En effet, on parle d'un milliard d'euros de droits – dont 25 millions d'euros concerneraient la SNCB – qui auraient été vendus aux entreprises publiques et privées et donc aux citoyens qui, au bout de la chaîne, paient également. Un milliard d'euros a été perçu indûment par Electrabel pour des droits d'émissions qu'elle-même avait perçus gratuitement!

La ministre précédente semble être au courant depuis le mois de mai et a marqué son aval pour ne pas se laisser faire. Je l'en félicite! La SNCB aurait, quant à elle, décidé de prendre le taureau par les cornes et de lancer une procédure juridique pour récupérer ces montants.

Monsieur le ministre, le montant pour la SNCB s'élève-t-il bien à 25 millions d'euros? D'autres millions reviennent-ils aux entreprises publiques? Auxquelles? Quelle est l'ampleur du phénomène? Enfin,

08.01 David Geerts (sp.a): La libéralisation du marché de l'énergie a engendré une importante hausse des prix, y compris pour les gros clients tels que la SNCB. Electrabel facture apparemment aussi les droits d'émission de CO₂ gratuits, également dénommés "windfall profits", à la SNCB, alors qu'il les a lui-même obtenus gratuitement.

Le chiffre évoqué de 25 millions d'euros est-il exact? Ce montant ne concerne-t-il que le groupe SNCB ou s'agit-il d'un montant supérieur si on y ajoute Infrabel? La demande d'indemnisation n'a-t-elle été introduite que par le groupe SNCB ou également par Infrabel?

08.02 Jean-Luc Crucke (MR): Onze collega Tinne Van der Straeten heeft een zeer delicate kwestie ter tafel gebracht. Inderdaad, Electrabel zou ten onrechte een miljard euro geïnd hebben voor uitstootrechten die hij gratis verworven heeft!

Blijkbaar was de vorige minister al sinds mei daarvan op de hoogte. De NMBS van haar kant zou naar verluidt beslist hebben een juridische procedure op te starten om die bedragen in te vorderen (25 miljoen euro, wat haar betreft).

Gaat het, wat de NMBS betreft, wel degelijk over 25 miljoen euro? Zijn er nog overheidsbedrijven die aanspraak kunnen maken op

que comptez-vous faire pour que cesse réellement ce que l'on ne peut appeler autrement qu'un détournement – pour ne pas dire un vol – des citoyens qui, au bout du compte, paient toujours?

08.03 Ine Somers (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op de voorpagina van De Standaard konden we vandaag lezen dat de NMBS via juridische weg 25 miljoen euro eist van Electrabel. Het zou om een bedrag gaan dat tussen 2005 en 2008 ten onrechte door Electrabel zou zijn aangerekend. Het zou gaan om de gratis emissierechten.

Volgens datzelfde artikel zou minister Vervotte hiervoor toestemming hebben gegeven. Volgens hetzelfde artikel zou minister Magnette hier niet zo gelukkig mee zijn, zeker niet omdat de onderhandelingen die er momenteel zijn tussen alle betrokkenen en Electrabel tamelijk vlot verliepen. Daarom heb ik enkele vragen.

Is deze berichtgeving in de krant correct? Werden er effectief juridische stappen gezet vanuit de NMBS-directie? Zo ja, welke entiteit? Bij mijn weten is het Infrabel dat contractant is van Electrabel inzake de energielevering. Zo ja, wat is de reden waarom de NMBS deze klacht heeft ingediend? Kan men momenteel nu reeds zeggen dat het wettelijk is om juridische stappen te zetten en dat men effectief alle gelden kan terugvorderen die zijn betaald voor gratis verleende emissierechten? Want indien dit effectief mogelijk is, zijn er vele bedrijven die dit nu nog moeten doen. Kan men effectief ook het bedrag van 25 miljoen euro bevestigen? Wat is de positie van de regering inzake dit conflict?

De **voorzitter**: Goede collega's, het was de eerste vraag van collega Somers, dus meteen haar maidenspeech, waarvoor ik haar feliciteer. (*Applaus*)

08.04 Minister **Steven Vanackere**: Collega's, het klopt inderdaad dat op 15 mei 2008 de CREG een studie heeft gemaakt waarin geponeerd wordt dat de elektriciteitsproducenten over de periode 2005 tot 2007 een doorrekening zouden hebben gedaan van de emissierechten, de CO₂-emissierechten, daar waar die eigenlijk gratis ter beschikking werden gesteld.

Het is belangrijk om toch ook te melden dat er in diezelfde studie een caveat is, waarbij ook de CREG zegt niet te beschikken over alle gegevens. Het is dus niet met een perfecte absoluutheid dat de CREG dat poneert, maar waarbij ze toch wel aangeeft dat ze de mening toegedaan is dat er daar een doorrekening is geweest van kosten, daar waar ze gratis waren voor de CREG.

Febeliec, de vereniging van de industriële gebruikers, heeft zich aangesloten bij de conclusies van die studie. U weet ongetwijfeld dat Infrabel als degene die binnen de groep NMBS de contractant is met de elektriciteitsproducenten, lid is van Febeliec.

Het is wel zo dat de producenten de resultaten van die studie betwist hebben. Zij hebben daarvan gezegd dat het niet juist is en dat er wel

miljoenen? Wat is de omvang van het fenomeen? Hoe denkt u die verduistering – om niet te zeggen diefstal – ten nadele van de burgers, die uiteindelijk altijd betalen, aan te pakken?

08.03 Ine Somers (Open Vld): La SNCB exige 25 millions d'euros d'Electrabel, qui aurait abusivement facturé ce montant entre 2005 et 2008. L'ex-ministre Vervotte a approuvé cette demande, mais le ministre Magnette n'y est pas favorable.

Une plainte a-t-elle déjà été déposée? Dans l'affirmative, quelle entité a précisément déposé une plainte et pourquoi serait-ce éventuellement la SNCB et non Infrabel? Les montants facturés pour les droits d'émission peuvent-ils effectivement être récupérés par la voie juridique? Le montant cité concernant la SNCB est-il exact? Quelle est la réaction du gouvernement?

Le **président**: Je félicite Mme Somers pour sa première intervention en séance plénière. (*Applaudissements*)

08.04 **Steven Vanackere**, ministre: La CREG a réalisé en 2008 une étude qui suggère qu'au cours de la période 2005-2007, les producteurs d'électricité ont facturé à leurs clients les droits gratuits d'émission de CO₂. Il est important de noter que la CREG dit ne pas disposer de toutes les données. La CREG estime qu'il y a eu facturation abusive, sans l'affirmer de manière absolue.

Febeliec, la fédération des grands consommateurs industriels, s'est associée aux conclusions de l'étude en question. Infrabel, le contractant pour l'électricité au sein du Groupe SNCB, est membre de Febeliec.

degelijk rekening is gehouden met het gratis ter beschikking stellen van de emissierechten bij het bepalen van de prijs. Met andere woorden, er is daarover geen eensgezindheid.

Suite à cela, le ministre de l'Énergie, M. Magnette a décidé de rassembler les producteurs et les consommateurs et a demandé au conseil général de la CREG de lancer un dialogue, dialogue qui se veut constructif et qui a pour but d'affiner les données mises à disposition par les producteurs. Cet exercice est toujours en cours. Il semble qu'il se trouve en phase finale.

Ten opzichte van het totale bedrag van 1,2 miljard, dat volgens de studie van de CREG in het geding is, zou het voor de NMBS-Groep gaan over ongeveer 28 miljoen euro, zonder intresten. U begrijpt uiteraard dat de energiekosten voor de spoorwegen bijzonder belangrijk zijn. In de periode 2005-2011 spreken we over een kostprijs die met 124 procent zou toenemen. Dat is bijzonder belangrijk, als men weet dat die kostprijs uiteraard niet zomaar kan worden doorgerekend. Overeenkomstig het beheerscontract staan er grendels op datgene wat men kan recupereren in de vorm van een tariefstijging.

Het is juist dat in december in de raad van bestuur van de NMBS, die als economische consument de prijsstijging het hardst zou voelen, is overwogen om ook juridische stappen te zetten als de gesprekken niet tot constructieve oplossingen zouden leiden. Die stappen zijn vandaag niet gezet. Het is een preventieve maatregel, waarbij de raad van bestuur heeft gezegd dat zij desgevallend bereid is om juridische stappen te zetten.

Het is juist dat via de regeringscommissaris de bevoegde minister hiervan op de hoogte was. Het gaat eigenlijk over de operationele activiteiten van de NMBS, waar de autonomie van het overheidsbedrijf moet gelden. Als men de responsabilisering wil, moet mijn ook voor een stuk de autonomie willen. In het kader van die logische redenering is mijn voorganger niet tussengekomen in het dossier en ben ik zelf ook niet zinnens om dat in deze fase te doen.

Ik bevestig u dus dat er vandaag nog geen juridische stappen zijn ondernomen.

08.05 David Geerts (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik onthoud twee zaken.

Ten eerste, de juridische stappen zijn nog niet gezet. Er wordt gewacht om alsnog tot een oplossing te komen.

Ten tweede, een bedrag van 28 miljoen euro wordt genoemd.

Mijnheer de minister, ik hoop dat voornoemd bedrag op een of andere manier, al dan niet via juridische stappen, kan worden teruggevorderd. Genoemd bedrag is immers net het bedrag dat u voor de tariefverhoging hebt ingeschreven. Indien voormeld bedrag

De leur côté, les producteurs contestent le fait qu'il n'aurait pas été tenu compte des droits d'émission gratuits.

Minister Magnette heeft beslist de producenten en consumenten samen te brengen en heeft de Algemene Raad van de CREG gevraagd een dialoog op te starten om de gegevens van de producenten bij te stellen. Die oefening bevindt zich in haar eindfase.

Le montant contesté s'élève au total à 1,2 milliard d'euros dont environ 28 millions d'euros – intérêts non compris – ont été imputés à la SNCB. Pour le budget de la SNCB, les frais d'énergie sont extrêmement importants. Pour la période 2005-2011, ces frais devraient augmenter de 124% et, selon le contrat de gestion, certains verrous empêchent la SNCB de les récupérer par le biais d'augmentations tarifaires.

En décembre, le conseil d'administration de la SNCB a envisagé d'entreprendre également des démarches juridiques si une solution constructive n'est pas trouvée. Or à ce jour, elle n'a pas encore fait ces démarches.

Ce dossier concerne les activités opérationnelles de la SNCB, activités qui relèvent de l'autonomie de l'entreprise publique qu'est la SNCB. Pas plus que la ministre Vervotte, je ne compte donc intervenir en la matière.

08.05 David Geerts (sp.a): Les démarches juridiques n'ont pas encore été entreprises et le montant sur lequel porte le litige est de 28 millions d'euros. J'espère que la SNCB pourra, d'une façon ou d'une autre, le récupérer, ce qui permettrait d'annuler l'augmentation des tarifs prévue à partir du 1er février.

naar de NMBS kan komen, ben ik ervan overtuigd dat het seniorenbiljet en de go-pass op 1 februari 2009 niet duurder hoeven te worden gemaakt.

08.06 Jean-Luc Crucke (MR): Monsieur le président, je remercie le ministre pour sa réponse.

Il est manifeste que la SNCB a décidé de mettre Electrabel sous tension. C'est sans doute la bonne méthode! Peut-être avant une action judiciaire? Mais il me semble qu'il faudrait également mettre sous tension votre collègue, M. Magnette, dont les relations avec Electrabel doivent être, à mon avis, actuellement extrêmement "cordiales".

Cela dit, j'ai cru comprendre qu'une de nos collègues allait poser une question dans quelques instants et j'attends avec impatience la réponse qui va être donnée.

08.07 Ine Somers (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord dat ik heb gekregen op de vele vragen die ik heb gesteld en ik ben ervan overtuigd dat dit nog verder zal besproken worden eens wij meer weten over de eensgezindheid over het bedrag dat werd uitgerekend in de studie.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

09 Questions jointes de

- **M. Georges Gilkinet à la vice-première ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "la fraude à l'ONSS par la BBL" (n° P0719)**

- **M. Pierre-Yves Jeholet à la vice-première ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "la fraude à l'ONSS par la BBL" (n° P0720)**

09 Samengevoegde vragen van

- **de heer Georges Gilkinet aan de vice-eerste minister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de fraude met RSZ-bijdragen door de BBL" (nr. P0719)**

- **de heer Pierre-Yves Jeholet aan de vice-eerste minister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de fraude met RSZ-bijdragen door de BBL" (nr. P0720)**

09.01 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, madame la ministre, en effet, "Vers l'Avenir" publiait ce lundi une enquête bien documentée. Au-delà des titres et du travail journalistique, la publication de deux notes, qui datent de la période de la BBL, est assez édifiante: les cotisations ONSS n'auraient pas été payées sur des commissions payées au personnel de bureau, sur des primes compensatoires de logement, et j'en passe et des meilleures, pour un montant particulièrement important.

Madame la ministre, je ne résiste pas au plaisir de vous lire une note stratégique et confidentielle: "L'application au 1er janvier 1995 des cotisations ONSS aux dépenses les plus exposées à un redressement est évidemment la solution la plus "confortable" dans la mesure où elles présentent l'avantage de la sécurité juridique absolue dans l'avenir" (payer ses impôts, c'est effectivement éviter d'avoir des problèmes), "mais il s'agit aussi d'une option peu imaginative et très coûteuse, de surcroît, d'autant plus que l'assujettissement spontané de rubriques non déclarées jusqu'alors attirerait vraisemblablement l'attention de l'ONSS".

08.06 Jean-Luc Crucke (MR): De NMBS heeft beslist Electrabel onder druk te zetten. Ook de heer Magnette, wiens relaties met Electrabel momenteel bijzonder "hartelijk" moeten zijn, zou onder druk moeten worden gezet...

Over enkele ogenblikken zal een collega daarover een vraag stellen; ik kijk met spanning uit naar het antwoord.

08.07 Ine Somers (Open Vld): Cette affaire continuera sans nul doute à faire débat lorsqu'il y aura unanimité sur le montant exact.

09.01 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Vorige maandag publiceerde de krant "Vers l'Avenir" een gedocumenteerd onderzoek waarin met name twee nota's uit de BBL-periode waren opgenomen volgens dewelke RSZ-bijdragen niet zouden betaald zijn voor bijzonder aanzienlijke bedragen. Heeft u daarover contact gehad met de RSZ? Is er een onderzoek aan de gang? Werd er klacht ingediend tegen de bank? Zal men die bedragen aan onze sociale zekerheid kunnen teruggeven?

Voilà le problème, madame la ministre. L'ONSS n'a pas eu l'attention attirée par ce montage manifestement illégal. Il est vrai que nous sommes quelques années plus tard et que, comme moi, vous avez eu connaissance de ces notes. Avez-vous eu un contact à ce sujet avec l'ONSS? Une instruction est-elle en cours à l'ONSS à ce sujet?

Une plainte sera-t-elle déposée par l'ONSS vis-à-vis des gérants actuels de la banque?

Y a-t-il un espoir de retrouver une partie de ces sommes au bénéfice de notre sécurité sociale, du paiement de la solidarité pour tous?

09.02 Pierre-Yves Jeholet (MR): Monsieur le président, madame la ministre, comme évoqué par mon collègue, il est question d'une estimation de 6 milliards de francs belges de cotisations sociales non versées à l'ONSS par la mise en place d'un mécanisme plus que douteux.

Les deux notes, confidentielles mais accessibles sur un site internet, sont assez édifiantes. Elles concernent une banque, mais aujourd'hui ING réagit en parlant d'élargir le débat, de ne pas se cantonner à la BBL mais de considérer un concept général: existait-il des mécanismes similaires dans d'autres banques destinés à éluder le paiement de cotisations sociales à l'ONSS?

Il est exact qu'il y a prescription, mais l'ONSS peut toujours porter plainte, estimant avoir été lésée en cette affaire.

Madame la ministre, de tels événements soulèvent bien des interrogations. Notre Parlement, à travers sa commission d'enquête, examine les mécanismes de la fraude fiscale, mais on peut s'interroger si la fraude sociale n'est pas tout aussi importante et ne mériterait pas également une attention particulière.

Il faudrait voir ce qu'il est possible de faire dans ce dossier au niveau de l'ONSS et quelles injonctions ou recommandations éventuelles vous lui avez données. Il faut surtout faire en sorte que ces mécanismes douteux ne soient plus possibles aujourd'hui, grâce à des contrôles plus fréquents et plus rigoureux.

09.03 Laurette Onkelinx, ministre: Monsieur le président, je voudrais d'abord souligner le travail d'investigation de qualité qui a été mené par les journalistes de "Vers l'Avenir".

C'est une question d'actualité qui fait suite à la parution de cet article, mais ces faits se sont déroulés entre 1967 et 1997.

Pour bien comprendre le mécanisme, il faut savoir que pour les cotisations des travailleurs salariés, les déclarations des employeurs sont trimestrielles. J'ajoute que le délai de prescription qui était, à l'époque, de cinq ans est, aujourd'hui, de trois ans. Il faut également savoir que, dans ces années 1997 et 1998, une grande enquête a été réalisée dans le domaine bancaire, pas seulement auprès de la BBL. Une série de questions ont été posées, les enquêteurs ont été

09.02 Pierre-Yves Jeholet (MR): Het gaat om 6 miljard Belgische frank die niet aan de RSZ werden gestort door de invoering van een twijfelachtig mechanisme.

De twee nota's zijn overduidelijk. Ze gaan over een bank, maar ING spreekt vandaag over het verruimen van het debat. Bestonden er soortgelijke mechanismen in andere banken? Het klopt dat er verjaring is, maar de RSZ kan nog steeds klacht indienen.

Ons Parlement onderzoekt via zijn onderzoekscommissie de mechanismen van de fiscale fraude, maar men kan zich afvragen of er niet evenveel sociale fraude is.

Wat is er nog mogelijk in dit dossier en welke injuncties of aanbevelingen heeft u in voorkomend geval aan de RSZ gegeven? Het komt er vooral op aan ervoor te zorgen dat dergelijke mechanismen vandaag niet meer mogelijk zijn.

09.03 Minister Laurette Onkelinx: Ik wil erop wijzen dat "Vers l'Avenir" uitstekend werk heeft verricht. De feiten dateren van de periode 1967-1997. Om het mechanisme te doorgronden, moet men weten dat de aangiften van de werkgevers met betrekking tot de bijdragen van de werknemers per trimester gebeuren. De verjaringstermijn was destijds vijf jaar en werd naar drie jaar teruggebracht. In 1997 en 1998 gebeurde er een

amenés à vérifier ce qu'il advenait de certaines primes en termes de cotisations, primes d'appréciation, de marketing, de mérite, de qualité, de frais de documentation, de frais de représentation, etc. Suite à cette enquête dans le secteur bancaire, une série de rémunérations et d'avantages pour lesquels il n'y avait pas eu de cotisation ont été détectés.

Dans le respect du délai de prescription, des régularisations sont intervenues pour un montant, pour ce qui concerne la BBL, d'un milliard de francs belges pour la période du premier trimestre 1994 au quatrième trimestre 1998.

Cela étant dit, depuis lors, et puisque le problème a été visualisé, des enquêtes régulières sont effectuées et pas seulement dans le secteur bancaire. À l'époque, ils n'ont pas considéré qu'il y avait un dol, une intention frauduleuse. Aucune plainte pénale n'a été déposée. Mais s'il devait s'avérer qu'au cours des enquêtes l'on essaye encore de contourner les obligations de cotisations, une plainte pénale serait introduite. Le comité de gestion de l'ONSS a décidé lundi dernier, et ING est au courant, de relancer une grande enquête afin de voir si ces mécanismes sont bien conformes à la loi.

grootscheeps onderzoek in de banksector. Er rees naar aanleiding daarvan een aantal vragen en de onderzoekers gingen na of er op allerlei premies wel bijdragen waren betaald. In dat kader kwam aan het licht dat op bepaalde lonen en voordelen geen bijdragen werden betaald.

Met inachtneming van de verjaringstermijn vonden er regularisaties plaats. Voor de BBL was daarmee een bedrag van 1 miljard Belgische frank gemoeid voor de periode van het eerste kwartaal van 1994 tot het vierde kwartaal van 1998.

Sindsdien vindt dat soort onderzoeken op regelmatige tijdstippen plaats. Destijds ging men ervan uit dat er geen sprake was van bedrog of bedrieglijk opzet. Indien onderzoek evenwel zou uitwijzen dat nog gepoogd werd de bijdrageplicht te omzeilen, zou er een strafrechtelijke klacht worden ingediend. De RSZ zet overigens opnieuw een grootschalig onderzoek op om na te gaan of de huidige mechanismen conform de wet zijn.

09.04 **Georges Gilkinet** (Ecolo-Groen!): Madame la ministre, eu égard aux notes auxquelles "Vers l'Avenir" nous a donné accès, l'intention frauduleuse me semble évidente.

Je prends bonne note que, depuis lors, on a essayé d'améliorer le contrôle mais il me semble qu'en ce qui concerne ce dossier rendu public, l'ONSS ne peut pas rester sans rien faire. Symboliquement, l'impunité n'est pas acceptable, même si les faits ne sont pas récents.

C'est tout le problème de la fraude fiscale. Ceux qui payent leurs impôts contribuent au bien-être et à la solidarité et ceux qui ne les payent pas agissent au détriment des premiers. C'est tout le sens de la commission sur la Fraude fiscale qui a été mise en place à notre initiative. Nous espérons que l'État fédéral fera preuve d'autant d'imagination que les fraudeurs pour empêcher ce type de mécanismes qui agissent au détriment de la solidarité.

Par ailleurs, nous espérons aussi que ces faits seront sanctionnés de manière symbolique, même si la prescription est avérée comme dans d'autres affaires dont on a parlé pas plus tard que ce matin dans une ville en bord de Meuse.

09.05 **Laurette Onkelinx**, ministre: (*hors micro*)... que la fraude fiscale. C'est évident. Mais ici, vu la date des faits, il y a prescription.

09.04 **Georges Gilkinet** (Ecolo-Groen!): Het is duidelijk op te maken uit de nota's die "Vers l'Avenir" wereldkundig gemaakt heeft, dat de bedoelingen duidelijk frauduleus waren. Ook al geldt de verjaring, een symbolische morele sanctie lijkt me noodzakelijk. Om de solidariteit te vrijwaren en straffeloosheid te vermijden, hopen we dat de federale staat even creatief zal zijn als de fraudeurs.

09.06 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Juridiquement, il est évident qu'il y a prescription mais j'attends une sanction morale de cette grande banque qui a engrangé d'importants bénéfices et qui, sciemment, n'a pas voulu contribuer à la solidarité en payant l'impôt normalement dû.

09.07 Pierre-Yves Jeholet (MR): Madame la ministre, un élément important n'a peut-être pas été dit. Vous avez évoqué toute une série de décisions prises. Aujourd'hui, il reste des employés qui sont toujours en conflit sur le plan judiciaire avec la banque et des décisions du tribunal de travail de Bruxelles sont attendues pour le mois de juin.

09.07 Pierre-Yves Jeholet (MR): Ik herinner eraan dat een aantal werknemers in een rechtsgeding verwickeld zijn met de bank. In juni zou de arbeidsrechtbank van Brussel zich uitspreken.

Par ailleurs, ces notes confidentielles rédigées par un juriste interne, un fondé de pouvoir, avec une réponse du directeur qui dit en substance qu'il faut prendre des risques, trouver des formules imaginatives pour, sous-entendu, ne pas payer de cotisations sociales, ces notes posent un problème de légalité. Selon moi, à la lecture de ces notes, l'ONSS doit se dire aujourd'hui que la banque avait manifestement à l'époque une intention frauduleuse.

Overigens bewijst de uitwisseling van vertrouwelijke nota's tussen een interne jurist en de directeur van de bank dat er een duidelijk frauduleuze opzet was. Welnu, een aantal mensen die toen aan het hoofd van de BBL stonden, leiden vandaag ING. Misschien wil het directiecomité van de RSZ dan ook het dossier heropenen. Ik denk, mevrouw de minister, dat dit allemaal uw aandacht vereist.

Des gens qui se trouvaient à la tête de la BBL sont aujourd'hui à la tête d'ING. Je pense qu'un réel problème se pose et l'ONSS dit d'ailleurs que le comité de direction veut rouvrir le dossier. Vous devez donc être attentive à la décision du comité de direction de l'ONSS. J'aurai bien évidemment l'occasion de vous réinterroger sur le sujet.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

10 Question de M. Georges Dallemagne à la vice-première ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "la nocivité des pesticides interdits par l'UE" (n° P0733)

10 Vraag van de heer Georges Dallemagne aan de vice-eerste minister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de schadelijkheid van de door de EU verboden pesticiden" (nr. P0733)

10.01 Georges Dallemagne (cdH): Monsieur le président, madame la ministre, ma question était adressée à Mme Onkelinx car elle a notamment trait à la santé humaine. Mais cette question relevant également de vos compétences, je comprends tout à fait que ce soit vous qui y répondiez.

10.01 Georges Dallemagne (cdH): We verheugen ons dat het Europees Parlement zopas 22 stoffen die schadelijk zijn voor de menselijke gezondheid, met name pesticiden, verboden heeft.

Ma question a trait à deux mesures adoptées par le Parlement européen visant à permettre de réduire l'utilisation et donc l'absorption par la population de pesticides aux propriétés néfastes pour la santé humaine.

Ik vraag me af welke gevolgen die beslissing in België zal hebben. Welk van de verboden stoffen wordt in ons land gebruikt? Welke stoffen zijn het gevaarlijkst voor de volksgezondheid? Welke stoffen blijven tot in 2018 toegelaten? Zal de bevolking voorgelicht worden over de risico's die deze producten inhouden? Wat zal u ondernemen om te voorkomen dat de bevolking wordt blootgesteld aan de uitwerking van die stoffen tot ze in 2018 definitief van de markt

D'après les informations dont je dispose, l'Europe a établi une liste de 22 substances cancérigènes ou toxiques pour la reproduction ou ayant des effets perturbateurs sur le système endocrinien ou sur l'environnement. On sait que ces substances entrent notamment dans la composition de pesticides utilisés pour protéger les produits agricoles. Ils sont donc susceptibles d'être ingérés par la population.

La reconnaissance de propriétés cancérigènes et mutagènes de certains pesticides absorbés indirectement par la population constitue une avancée considérable. Nous la soulignons et nous la saluons

avec enthousiasme. Toutefois, plusieurs questions se posent quant à l'impact en Belgique d'une telle décision, notamment en matière de santé humaine.

Parmi les 22 substances utilisées, lesquelles sont spécifiquement utilisées en Belgique? Quelles sont celles qui posent, en raison de l'intensité de leur utilisation, le plus de problèmes en termes de santé publique dans notre pays? Parmi ces substances qui seront interdites à terme, certaines pourront encore être utilisées jusqu'en 2018. Quelles sont-elles? La population sera-t-elle informée des risques qu'elle encourt entre-temps? Quelles sont les actions que vous comptez mener pour éviter à la population de subir les effets de ces substances jusqu'au terme de la procédure de retrait en 2018?

Par ailleurs, plusieurs associations ont regretté que la liste de substances interdites ne soit pas plus exhaustive. Quelle est la position de la Belgique à ce sujet?

10.02 **Sabine Laruelle**, ministre: Monsieur le président, cher collègue, la proposition qui vient d'être avalisée a fait l'objet d'un consensus entre le Conseil européen des ministres de l'Agriculture, la Commission européenne et le Parlement européen.

Cette proposition a évidemment été adoptée par la Belgique. Il s'agit d'un compromis. Par conséquent, des ONG environnementales estiment que nous ne sommes pas allés assez loin alors que d'autres associations, notamment d'agriculteurs, trouvent que nous sommes allés beaucoup trop loin. Si personne n'est content, c'est peut-être que l'on a réussi à atteindre un certain point d'équilibre.

Il faut également rappeler qu'il s'agit de deux textes. Il y a, tout d'abord, une directive qui concerne l'utilisation et donc l'impact sur l'environnement et la santé humaine. C'est cette directive qui visera à diminuer l'impact sur la santé humaine et l'environnement. Comme il s'agit d'une directive, les textes devront être adaptés à la réalité de chacun des États membres. Il y a, ensuite, un règlement qui concerne la mise sur le marché des produits phytosanitaires ayant un impact direct sur l'agriculture.

Cela concerne non seulement la mise sur le marché mais également les conditions d'autorisation assorties de reconnaissances mutuelles, etc.

Il y a un grand progrès, me semble-t-il: on va passer de la notion de "risque" à une notion de "danger". La notion de "risque" consistait à prendre le produit en tant que tel et à analyser les risques qu'il présente pour la santé humaine et pour l'environnement. La notion de "danger" présente, quant à elle, cinq critères. Il y a, d'une part, les critères carcinogènes, mutagènes et relatifs à la reproduction qui sont nouveaux mais qui étaient déjà appliqués dans la législation belge. Un certain nombre de substances ont donc déjà fait l'objet de retrait ou sont en cours de retrait sur la base de ces trois critères au niveau de la législation belge. Par ailleurs, deux nouveaux critères, qui ne sont pas encore appliqués au niveau de la législation belge, s'ajoutent: les critères endocriniens et de bio-accumulation.

Cette liste des différents produits est très indicative et mon administration ne sait pas encore dire quelles substances seront

worden gehaald?

Een aantal verenigingen hebben ten slotte betreurd dat de lijst met de verboden stoffen niet exhaustiever is. Wat is het standpunt van België ter zake?

10.02 **Minister Sabine Laruelle**: Over het aangenomen voorstel bestond er eensgezindheid tussen de Europese Landbouwwaad, de Europese Commissie en het Europees Parlement. Het is een compromis. Het feit dat zowel de milieungo's als de landbouwersverenigingen ontevreden zijn, is voor mij het teken dat we een evenwicht hebben gevonden.

Er werden twee teksten aangenomen: een richtlijn met betrekking tot het gebruik van bepaalde producten en een verordening met betrekking tot het vermarkten van gewasbeschermingsmiddelen.

Ik zou willen benadrukken dat er niet langer wordt gesproken over "risico" maar over "gevaar", op grond van vijf criteria met betrekking tot de kankerwekkende, mutagene, voor de voortplanting giftige, hormoonontregelende en bioaccumulatieve aard van gewasbeschermingsmiddelen. De laatste twee criteria zijn nog niet opgenomen in de Belgische wetgeving.

De lijst met producten die zullen worden verboden, waaronder in elk geval amitrol en iprodion, zou nog kunnen worden aangevuld indien er bijkomende criteria worden gehanteerd. Ook een ander aspect van dit dossier blijft

retirées ou non. Pourquoi? Comme je vous l'ai dit, il y a cinq critères parmi lesquels trois sont déjà appliqués chez nous. Nous continuerons bien entendu à les travailler et à les appliquer. Par contre, le critère endocrinien n'a pas fait l'objet d'un consensus et on ne sait pas encore de façon définitive quel sera ce critère. La Commission européenne est chargée d'en proposer une définition plus fine. Tant que celui-ci n'est pas défini, on ne sait évidemment pas dire quelles seront les substances retirées ou non. En tout cas, deux produits concernés sont utilisés en Belgique: l'Amitrol (pour les herbicides) et l'Iprodione (pour les fongicides).

La Belgique a déjà un plan de réduction des pesticides, notamment pour les produits phytosanitaires mais aussi au niveau des particuliers. Conjointement avec mes collègues fédéraux de l'Environnement et de la Santé publique et mes collègues régionaux de l'Agriculture, nous devons travailler à une évaluation et à une adaptation de ce plan.

Le **président**: Madame la ministre, je vous remercie pour votre réponse très complète, quoiqu'un peu longue!

10.03 Sabine Laruelle, ministre: Monsieur le président, je m'en excuse. Vous savez bien que les femmes parlent beaucoup!

10.04 Georges Dallemagne (cdH): Je ne m'en plaindrai pas, monsieur le président!

Je remercie Mme la ministre de ses explications. C'est selon moi une bonne opportunité pour la Belgique de préciser très clairement quel sera l'impact de cette directive européenne. J'imagine que ma question est un peu précoce et qu'il est difficile de disposer concrètement de toutes ces informations sur les produits et le timing, puisqu'un calendrier sera élaboré.

Je conçois bien qu'il faille trouver un équilibre entre, d'une part, les agriculteurs et, d'autre part, les défenseurs de l'environnement et de la santé publique. Je suis médecin moi-même. Cela dit, il est important de lancer entre-temps une bonne campagne d'information sur les produits qui resteront dangereux et qui seront progressivement éliminés d'ici une dizaine d'années.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

11 Questions jointes de

- **M. Xavier Baeselen** au ministre de la Justice sur "la réforme de la procédure devant les cours d'assises" (n° P0725)
- **Mme Els De Rammelaere** au ministre de la Justice sur "la réforme de la procédure devant les cours d'assises" (n° P0726)
- **M. Stefaan Van Hecke** au ministre de la Justice sur "la réforme de la procédure devant les cours d'assises" (n° P0727)
- **M. Bart Laeremans** au ministre de la Justice sur "la réforme de la procédure devant les cours d'assises" (n° P0728)
- **M. Raf Terwingen** au ministre de la Justice sur "la réforme de la procédure devant les cours d'assises" (n° P0729)
- **Mme Sabien Lahaye-Battheu** au ministre de la Justice sur "la réforme de la procédure devant les cours d'assises" (n° P0730)

nog onduidelijk: er is geen consensus over het criterium met betrekking tot de hormoonontregelende aard. De Europese Commissie heeft de opdracht een nauwkeurigere definitie van dat criterium voor te stellen.

Ik moet, samen met mijn federale collega's bevoegd voor milieu en voor volksgezondheid, en de gewestministers van Landbouw, het reductieprogramma van de gewasbeschermingsmiddelen evalueren en aanpassen.

10.04 Georges Dallemagne (cdH): Misschien ben ik een beetje snel met mijn vraag, maar er moet worden nagegaan welke gevolgen die Europese richtlijn zal hebben.

Overigens begrijp ik dat er een evenwicht moet worden nagestreefd tussen de zorg voor de volksgezondheid, het streven van de milieubeweging en de belangen van de landbouwers. Niettemin is het belangrijk de bevolking te informeren over de gevaarlijke producten, die slechts over een tiental jaar zullen worden verboden.

- M. Renaat Landuyt au ministre de la Justice sur "la réforme de la procédure devant les cours d'assises" (n° P0731)

11 Samengevoegde vragen van

- de heer Xavier Baeselen aan de minister van Justitie over "de hervorming van de assisenprocedure" (nr. P0725)

- mevrouw Els De Rammelaere aan de minister van Justitie over "de hervorming van de assisenprocedure" (nr. P0726)

- de heer Stefaan Van Hecke aan de minister van Justitie over "de hervorming van de assisenprocedure" (nr. P0727)

- de heer Bart Laeremans aan de minister van Justitie over "de hervorming van de assisenprocedure" (nr. P0728)

- de heer Raf Terwingen aan de minister van Justitie over "de hervorming van de assisenprocedure" (nr. P0729)

- mevrouw Sabien Lahaye-Battheu aan de minister van Justitie over "de hervorming van de assisenprocedure" (nr. P0730)

- de heer Renaat Landuyt aan de minister van Justitie over "de hervorming van de assisenprocedure" (nr. P0731)

11.01 **Xavier Baeselen** (MR): Monsieur le président, monsieur le ministre, ce débat a lieu pour l'instant au Sénat et a trait à la motivation des décisions des jurys d'assises.

D'emblée, je voudrais rappeler que le MR est attaché, tout comme vous, aux principes du jury populaire et que la décision de la Cour européenne ne doit pas remettre en cause l'essence même de notre juridiction criminelle, à savoir le jury d'assises.

Comment opérer la motivation des décisions de la cour d'assises? Quels sont les problèmes à régler? Faut-il dans un premier temps régler le problème de la motivation le plus rapidement possible? Y a-t-il urgence? Quelle est la conséquence de la décision de la Cour européenne sur les procès en cours? Je vous ai entendu dire qu'il n'y avait pas de risque particulier, dans la mesure où un recours serait exercé par la Belgique contre la décision de la Cour européenne.

Devons-nous finalement introduire un recours face à la décision de la Cour européenne? N'est-il pas antagoniste de décider d'aller en recours contre la décision de la Cour européenne, qui prévoit la motivation, et par ailleurs, de prévoir une motivation des décisions de la cour d'assises et une adaptation de notre législation en ce sens?

Après avoir entendu votre réplique, je vous dirai mon sentiment sur cette question, sur la voie légale à suivre; c'est un sujet qui me passionne beaucoup, puisque j'ai eu l'occasion d'être l'auteur d'un mémoire sur la cour d'assises lors de mes études. Et c'est avec beaucoup d'attention que je vous écouterai.

11.02 **Els De Rammelaere** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de werking van het hof van assisen is een oud zeer dat nu de toets met het Europees Hof voor de Rechten van de Mens niet heeft doorstaan.

Nochtans is die problematiek gekend. Reeds in oktober kondigde de toenmalige minister van Justitie, de heer Vandeurzen, een herziening van de procedure voor het hof van assisen aan. Hij zei ook dat er een studie zou worden uitgevoerd van het rapport dat onder zijn voorgangster, mevrouw Onkelinx, werd opgesteld en dat dateert van 2005. Dat rapport werd opgesteld door deskundigen en daaruit bleek

11.01 **Xavier Baeselen** (MR): De beslissing van het Europees Hof betreffende de motiveringsplicht die moet gelden voor de beslissingen van de assisenjury, zet het principe zelf van die jury - waar de MR erg veel belang aan hecht- nog niet op de helling.

Moet er dringend naar een oplossing worden gezocht? Op welke manier? Wat zijn de gevolgen van de beslissing van het Europees Hof voor de hangende zaken? Indien België beroep zou aantekenen, zou de beslissing naar verluidt geen enkel gevolg hebben. Is zo'n beroep echter wel aangewezen? Is het niet onlogisch enerzijds beroep aan te tekenen en anderzijds onze wetgeving aan te passen om ze met de beslissing in overeenstemming te brengen?

11.02 **Els De Rammelaere** (N-VA): En octobre dernier, l'ancien ministre Vandeurzen avait annoncé non seulement une révision de la procédure d'assises mais aussi une étude du rapport demandé par Mme Onkelinx en 2005 déjà. Ce rapport précisait qu'il n'était plus possible de ne pas motiver les arrêts rendus en cour d'assises. Aucune initiative n'a été

dat het niet langer houdbaar was om arresten van het hof van assisen niet te motiveren.

Mijnheer de minister, we zijn vier jaar later en er is nog altijd geen concrete wijziging. Het gevolg daarvan is een veroordeling door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

Dit doet uiteraard vragen rijzen en onzekerheid ontstaan bij de lopende zaken voor het hof van assisen. Ook daar is nu geen eenduidigheid aangezien men in Antwerpen de procedures voorlopig opschort, terwijl in Luik alles gewoon verdergaat.

Ik heb enkele heel concrete vragen. Wat moet er nu precies gebeuren met de huidige assisenprocedures? Moeten die worden opgeschort of volstaat het, zoals in de pers wordt gesuggereerd, dat er meer vragen moeten worden gesteld? Wat met de studie die al afgerond was onder mevrouw Onkelinx? Wat waren de gevolgen daarvan?

Is er al een advies van de Hoge Raad voor de Justitie? Wat met het hoger beroep? Ik heb in de pers gelezen dat u beroep zou aantekenen tegen het arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Klopt dit? Op welke gronden zult u dat doen?

Is het niet nuttig om een volledige herziening van ons rechtssysteem aan te kaarten en niet telkens de toevlucht te nemen tot een reparatiewet wanneer zich ernstige feiten voordoen?

11.03 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u hebt het niet getroffen toen u twee weken geleden minister van Justitie bent geworden, als men ziet welke dossiers u al allemaal op uw bord hebt gekregen.

Vanochtend zijn nog een paar gedetineerden ontsnapt uit het gerechtsgebouw in Brussel en u hebt de BOM-wet gehad waarover we vorige week hebben gedebatteerd en waarover we straks nog verder zullen discussiëren. Deze week hebben wij de discussie gehad over de assisenzaken.

Een uitspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens is heel belangrijk. Die kunnen we niet zomaar naast ons neerleggen. Daarover moet grondig worden nagedacht. U hebt gezegd dat u een verwijzing naar de Grote Kamer zult vragen waardoor u nog een drietal maanden respijt hebt.

Ik zou hetzelfde kunnen zeggen als ik vorige week heb gedaan toen we het over de BOM-wet hadden. Eigenlijk had het probleem zich niet moeten voordoen. Het probleem was al lang gekend.

De oplossingen lagen eigenlijk al klaar. Ik verwijs opnieuw naar het rapport dat in opdracht van de Senaat een viertal jaar geleden door deskundigen is opgemaakt. Dat rapport ligt er met verschillende suggesties en oplossingen. Wat is er met dat rapport gebeurd? Uiteraard weer niets. Vier jaar hebben we verloren, vier jaar is voorbijgegaan. Nu moet het weer snel gaan. Er zal binnen de drie maand opnieuw wetgeving moeten komen, opnieuw noodwetgeving, opnieuw haastwerk. Het Parlement moet stoppen met zich bezig te houden met noodwetgeving en haastwerk. We moeten veel

prise à ce jour et il en a résulté une condamnation de la Cour européenne des droits de l'homme (CEDH).

La situation engendre l'incertitude sur le terrain. À Anvers, les procédures sont suspendues, à Liège, elles se poursuivent tout simplement. Quelle position les cours doivent-elles adopter: suspendre les procédures ou élargir la liste de questions pour le jury, tel que suggéré dans la presse?

Quelles sont les conséquences de l'étude de 2005? Un avis a-t-il déjà été demandé au Conseil supérieur de la justice? Un recours sera-t-il introduit contre l'arrêt de la CEDH, et dans l'affirmative, sur quelles bases? Ne serait-il pas préférable de réformer l'ensemble du système au lieu de résoudre systématiquement les problèmes au moyen d'une loi de réparation?

11.03 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): On ne peut tout simplement pas passer outre une décision de la CEDH. Le ministre souhaite demander un renvoi devant la Grande Chambre, ce qui lui donnerait encore trois mois de répit.

Comme le problème de la loi sur les MPR, ce problème n'aurait pas dû se présenter. Il y a quatre ans, les experts ont rédigé un rapport présentant des suggestions à la demande du Sénat. Ce rapport n'a pas été utilisé! À présent, une législation d'urgence doit à nouveau être adoptée dans les trois mois. Le Parlement doit mettre un terme à ce genre de pratiques et être plus prévoyant.

Quels arguments le ministre invoquera-t-il pour le renvoi vers la Grande Chambre? Quelle réforme le ministre envisage-t-il finalement? Quelles sont les conséquences concrètes pour les dossiers d'assises en cours et à venir?

fundamentele en vooruitziende werken.

Mijnheer de minister, ik heb drie concrete vragen. Welke argumentatie zult u gebruiken voor de verwijzing naar die Grote Kamer? Zult u het huidige systeem verdedigen of zult u al met een oplossing komen wanneer u de verwijzing vraagt?

Ten tweede, welke hervormingen ziet u voor ogen voor dit probleem? Zult u de Senaat, waar nu een bespreking hangende is, zijn werk laten doen of zult u met een voorstel komen vanuit de regering?

Ten derde, welke gevolgen heeft dit nu concreet? U weet dat er gisteren een assisenproces is stilgelegd dat vandaag heropgestart is. Kunnen assisenzaken vandaag, morgen en volgende maand nog steeds starten en verder gaan of stelt zich daar een concreet probleem?

11.04 Bart Laeremans (Vlaams Belang): Mijnheer de minister, het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft toch wel een zeer merkwaardig arrest gevelde dat de essentie van onze assisenrechtspraak onderuit zou kunnen halen. Het slechtste wat we nu kunnen doen, zeker als het over assisen gaat, is wat haastwerk bij elkaar schrijven in enkele dagen zoals bij de reparatiewet waarmee we bezig zijn in verband met de BOM-wet. Dat is een totaal ander dossier. Inzake assisen lijkt het mij zeker niet aangewezen om vlugvlug een wet te gaan goedkeuren die dan over een paar maanden weer moet hervormd worden. Daar is geen nood toe, wat partijen als Open Vld ook mogen beweren. Er is helemaal geen haast om dat nu te veranderen. Daar zijn twee redenen voor. Ten eerste is het arrest niet definitief, men kan in beroep gaan. Ik hoop dat u straks zult kunnen meedelen of die beslissing al genomen is. Ten tweede heeft men in de praktijk al een oplossing gevonden. Een van de collega's meldde daarjuist dat er in Antwerpen een schorsing is. Dat blijkt sedert deze morgen niet langer het geval te zijn, Antwerpen gaat door. Hoe heeft men het opgelost? Men stelt meer specifieke vragen aan de jury waarbij de motivatie eigenlijk al vervat zit in de vraag die gesteld is.

Mijnheer de minister, hoe zit het met het beroep dat u gaat aantekenen? Zult u dat aantekenen of is die beslissing nog niet genomen? Twee, wat vindt u van de procedure in Antwerpen? Is er overleg tussen de procureurs-generaal zodat we weer niet met een totaal verschillende aanpak zitten in Antwerpen en Luik? Wordt overal dezelfde methode gebruikt? Anders zitten we weer met hetzelfde probleem. Drie, wat vindt u zelf van de eventuele mogelijkheid dat aan die jury een rechter zou worden toegevoegd, met alle gevolgen van dien? De autonomie van die jury zou dan helemaal wegvallen. Gaat u akkoord met die uitholling van de juryrechtspraak of niet? Dat had ik ook graag van u vernomen.

11.05 Raf Terwingen (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u bent niet te benijden in uw job. Dan vindt u de job van uw leven en maakt u dit mee de laatste weken, zoals de heer Van Hecke ook reeds heeft gezegd.

Mijnheer de voorzitter, als vijfde spreker over dezelfde problematiek en met een toegevoegde vraag, ga ik natuurlijk niet alles herhalen.

11.04 Bart Laeremans (Vlaams Belang): La Cour européenne des droits de l'homme a rendu un arrêt important qui pourrait annihiler notre jurisprudence d'assises. Comme pour la loi sur les MPR, la précipitation n'est toutefois pas de mise. Contrairement à ce qu'affirme l'Open Vld, il n'est pas urgent de changer les choses maintenant puisqu'il est possible d'aller en appel. Par ailleurs, une solution a déjà été trouvée dans la pratique à Anvers. Des questions plus spécifiques sont posées au jury et la motivation est en fait déjà comprise dans la réponse ou la question.

Le ministre a-t-il déjà interjeté appel? Que pense-t-il de la procédure à Anvers? Existe-t-il une concertation entre les procureurs généraux pour éviter une approche totalement différente à Anvers et à Liège? Que pense le ministre de la possibilité d'adjoindre un juge au jury étant entendu que l'autonomie du jury disparaîtrait dans pareil cas? Le ministre est-il d'accord avec cet effritement de la juridiction d'assises?

11.05 Raf Terwingen (CD&V): La solution à apporter ne doit pas nécessairement être rapide, mais elle doit être en tout état de cause optimale.

Doit-on prévoir d'autres

Het is wel belangrijk dat wij vaststellen dat er een probleem is en er een oplossing moet komen. Dit is andermaal een erfenis die wij krijgen en waaraan moet gesleuteld worden. In tegenstelling tot de oproep die hier gedaan wordt, denk ik niet dat wij naar een snelle oplossing moeten gaan, maar wel naar een goede oplossing.

Concreet heb ik drie vragen.

Ten eerste, wat zijn de verdere gevolgen voor België? Wat zal uw verdere strategie zijn in dit dossier? Dat zal toch reeds enig licht geven op de oplossing die er zal komen. Zal er beroep worden aangetekend bij de Grote Kamer, met alle tijds winst van dien?

Ten tweede, wat zijn de gevolgen voor de lopende assisenzaken? Ik heb gehoord dat men in Antwerpen ondertussen terug hervat heeft. Is de manier waarop Antwerpen dat heeft opgelost de juiste manier of niet?

Ten derde, zult u instructies geven over de toekomstige zaken? Het gaat niet over die van Antwerpen nu, maar er zijn nog zaken die in de pipeline zitten de volgende maanden? Zult u ter zake duidelijke instructies geven? Hoe zult u daarin tussenbeide komen zodat er alleszins geen stillegging moet plaatsvinden en er geen fouten worden gemaakt?

11.06 Sabien Lahaye-Battheu (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, veel is reeds gezegd. De essentie, mijns inziens, is de volgende. Enerzijds ligt er sinds eergisteren in ons land een bom, om in die terminologie te blijven, onder assisen gezien de uitspraak van het Hof. Anderzijds wordt er dag in dag uit verder recht gesproken en zijn er assisenprocessen bezig. Als ik goed geteld heb, zullen er de komende maanden in Vlaanderen alleen al, acht worden gevoerd. In onze provincie, als ik even chauvinistisch mag zijn, mijnheer de minister, in West-Vlaanderen zijn het er twee.

U hebt de voorbije dagen reeds gezegd dat er volgens u niet onmiddellijk een reden is om de wet onmiddellijk aan te passen. Er is echter natuurlijk de onzekerheid en verwarring op het terrein.

Wat ik u vandaag vooral wil meegeven, is dat er in het Parlement volgens ons twee mogelijke werkwijzen zijn. Ofwel wordt het grote debat over de hervorming van assisen verder gevoerd in de Senaat, waar men daarmee bezig is en landt men, volgens uw voorspellingen, in de loop van dit jaar. Ofwel wordt het specifieke probleem motiveringsplicht eruit gelicht en wordt dat niet snelsnel zoals een aantal collega's zegt, maar apart eerst opgelost.

Mijnheer de minister, welke werkwijze krijgt uw voorkeur: de verdere globale behandeling of het uitlichten van het specifieke probleem motivering. België is immers het enige Europese land waar de schuld nog niet gemotiveerd wordt.

Een laatste vraag gaat over de mogelijke oplossing. Dat is misschien een beetje vooruitlopend, maar ik wil het hier toch even aanhalen. Ofwel lost men het op door de beroepsrechters erbij te roepen. Ofwel lost men het op, zoals bijvoorbeeld in Spanje, door de jury, de volksjury een beperkte motivering te laten schrijven.

conséquences au niveau de la Belgique? Quelle est la stratégie choisie par le ministre? Allons-nous interjeter appel? Nous adresserons-nous à la Grande Chambre? Quelles sont les conséquences pour les procès d'assises en cours? La solution trouvée à Anvers est-elle adéquate? Le ministre donnera-t-il des instructions relatives aux procès d'assises à venir?

11.06 Sabien Lahaye-Battheu (Open Vld): Le jugement rendu par la CEDH revient à placer une bombe sous notre procédure d'assises. Plusieurs procès d'assises sont en cours et rien qu'en Flandre, huit sont programmés pour les mois à venir. Le ministre estime qu'il n'y a aucune raison de modifier immédiatement la législation, alors même que règne la plus grande confusion sur le terrain.

Le ministre préfère-t-il poursuivre l'examen global de la question au Sénat dans le courant de l'année ou élaborer, dès à présent, une solution au problème spécifique de l'obligation de motivation? La Belgique est en effet le seul pays européen à ne pas encore motiver la culpabilité.

Les solutions ne sont pas légion: soit, il faut impliquer les juges professionnels, soit il convient, comme en Espagne, que le jury populaire rédige une brève motivation.

Graag had ik daarover verduidelijking gekregen.

11.07 **Renaat Landuyt** (sp.a): Mijnheer de voorzitter, wij konden een meer actuele vraag hebben gesteld, namelijk over criminelen die nu effectief weglopen. U bent dus echt wel terug, minister De Clerck.

Collega's, ik stel voor dat wij op het vlak van justitie iedere week een formele vraag stellen. Waarom is het gebeurd? Wat zal u eraan doen?

Ik kom ter zake over het probleem van de assisen.

Mijnheer de minister, ik wil de vergelijking met vorige week maken. Vorige week verklaarde u dat zij het probleem hadden opgemerkt en dat zij hun best hadden gedaan om iets aan het probleem te doen. De verwarring op het terrein is echter gebleven.

Vandaag, 15 januari 2009, staan wij aan het begin van de verwarring. Wij vernemen dat in het assisenhof van Antwerpen voort zal worden gewerkt en dat de schuldvragen er zullen worden aangepast. Wij weten nog niet wat andere regio's zullen doen.

Het enige wat ik weet, is dat de heer Taxquet ingevolge het arrest in kwestie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, een verzoek tot heropening van zijn proces kan indienen. Voornoemde mogelijkheid is sedert 2008 in onze wetgeving opgenomen. Ik vermoed dat hij voornoemde procedure ook zal opstarten.

Optreden wordt dus wel dwingend, niet alleen voor het genoemde specifieke geval maar ook in algemene zin. Hamvraag is wat we met de werking van onze rechtbanken doen in afwachting van grondig wetgevend werk? Het Hof van Cassatie heeft in het raam van de wet inzake de bijzondere opsporingsmethodes nog gesteld dat volgens artikel 140 van het Gerechtelijk Wetboek het openbaar ministerie onder de leiding van de minister van Justitie verantwoordelijk is voor de goede werking van onze rechtbanken.

U weet dus dat het uw verantwoordelijkheid is om te weten hoe op het terrein met de huidige situatie zal worden omgegaan. U zal dus niet kunnen zeggen dat uw voorganger zijn best heeft gedaan. U zal nu zelf uw best moeten doen.

Mijn vraag is de volgende.

Wat zal het College van procureurs-generaal in overleg met de minister van Justitie, beslissen om de huidige specifieke situatie op te lossen? Zal het alle processen voor alle zekerheid even opschorten of zal het, in afwachting van een betere wet, een algemene werkwijze afspreken?

11.08 **Minister Stefaan De Clerck**: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik denk niet dat er een causaal verband bestaat tussen mijn aanstelling als minister van Justitie en de incidenten die zich voordoen. Ik hoop daarentegen wel dat er een causaal verband zal zijn tussen de verschillende incidenten die zich voordoen, en de kwaliteit en de diligentie van het Parlement om zaken aan te pakken. Ik hoop dat wij dat zullen kunnen bewijzen.

11.07 **Renaat Landuyt** (sp.a): La confusion constitue un atout aujourd'hui. La cour d'assises d'Anvers poursuit ses travaux et adaptera les questions relatives à la culpabilité. Nous ignorons quelles seront les réactions dans les autres régions. L'arrêt de la CEDH permet à M. Taxquet de déposer une requête pour demander la réouverture de son procès. Notre législation prévoit cette possibilité depuis 2008. L'arrêt sera donc bien contraignant, non seulement dans ce cas bien précis mais aussi de manière générale.

Comment allons-nous organiser le fonctionnement quotidien de nos tribunaux en attendant le travail législatif en profondeur? Dans le cadre de la loi sur les méthodes particulières de recherche, la Cour de cassation a encore rappelé que, conformément à l'article 140 du Code judiciaire, le ministère public est responsable sous la direction du ministre de la Justice du bon fonctionnement de nos tribunaux. Il incombe donc au ministre de savoir comment il faudra gérer la situation sur le terrain. Que fera le collège des procureurs généraux, en concertation avec le ministre de la Justice, pour résoudre la situation particulière actuelle?

11.08 **Stefaan De Clerck**, ministre: Dans le dossier Taxquet, la Belgique a effectivement été condamnée par la CEDH à Strasbourg. L'intéressé a été condamné le 7 janvier 2004 à vingt ans de réclusion dans le procès Cools. À Strasbourg, les juges ont

Wij hebben in het dossier van Richard Taxquet een veroordeling opgelopen voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg. Die man is op 7 januari 2004 veroordeeld tot 20 jaar gevangenisstraf in het dossier-Cools, ons allemaal goed bekend en mij goed bekend uit een vorig mandaat. Men heeft geoordeeld dat er geen eerlijk proces is geweest, omdat het hof van assisen een anonieme getuige niet heeft verhoord. Door het gebrek aan motivatie kan men daarover niet oordelen. De Belgische wetgeving inzake de organisatie van het hof van assisen maakt voorwerp uit van een veroordeling. Men heeft niet gemotiveerd, wat wel gebeurt voor de strafmaat.

De vraag is nu wat wij zullen doen. Wat zijn de verschillende mogelijkheden? Eerst en vooral moet worden gezegd dat het arrest-Taxquet nog niet definitief is. België heeft nu drie maanden de tijd om een verwijzing – dat is geen hoger beroep - te vragen naar de Grote Kamer van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Dat verzoek moet worden gemotiveerd. Het is niet evident dat dat verzoek zal worden aanvaard. Men moet argumenten inroepen waaruit blijkt waarom men die verwijzing vraagt naar de Grote Kamer. Wij hebben onmiddellijk aan de advocaten die de zaak hebben behandeld, gevraagd om ons hun advies te geven over de kansen, de argumenten, de mogelijkheden.

Er is een college van vijf rechters, dat oordeelt over de al dan niet verwijzing naar de Grote Kamer. Wij zullen hun beslissing moeten afwachten. Indien de verwijzing gebeurt, is er een opschorting van het arrest. Met andere woorden, wij wachten tot die definitieve uitspraak er komt. Als er geen verwijzing is, wordt er impliciet beslist dat het nu gevelde arrest definitief is. Wij moeten even wachten. Wij wachten op het advies. Wij zullen kijken of wij die verwijzing naar de Grote Kamer kunnen vragen. Dat is de eerste stap die nu moet worden gezet. Wij moeten hierover op korte termijn oordelen.

Ten tweede, het arrest, dat nog niet definitief is – er kan later wel beslist worden dat het een definitief karakter krijgt –, heeft eigenlijk geen rechtstreekse gevolgen. Het grijpt niet rechtstreeks in op de lopende procedures. Het is een verklaring, het is declaratoir, het maakt duidelijk dat er een probleem is met onze wetgeving, maar het heeft geen rechtstreekse gevolgen voor de interne rechtsorde.

Het Hof zelf kan ons niet opleggen onze wetgeving aan te passen. Wanneer zou blijken dat er een definitief arrest is en dat de Belgische Staat niet aantoonbaar dat de nodige stappen worden gezet om te beantwoorden aan het definitieve arrest, dan kan een comité van ministers samenkomen, dat wel een oordeel kan uitspreken over maatregelen die dan door de Belgische Staat moeten worden genomen. Dat zijn maatregelen die niet noodzakelijk alleen maar te maken hebben met de wetgeving die gewijzigd moet worden, maar ook met schadevergoedingen, andere effecten en communicatie.

Het is dus een comité van ministers, dat zal oordelen of de maatregelen, door België zelf opgegeven, volstaan. Wij weten dus nog niet of dat zich zal voordoen. Dat comité van ministers kan echter pas over enkele maanden eventueel, in het ergste geval, tot zo'n oordeel komen.

Het gevolg is ook – dit werd terecht aangehaald – dat, in afwachting

estimé que son procès n'avait pas été équitable, la cour d'assises ayant omis d'entendre un témoin anonyme. Et en l'absence de motivation, on ne peut statuer sur ce point. La législation belge en matière d'organisation de la cour d'assises est actuellement l'objet d'une condamnation. On n'a pas motivé alors qu'on motive pour le taux de la peine.

L'arrêt Taxquet n'est pas encore définitif. La Belgique a désormais trois mois pour demander le renvoi – il ne s'agit pas ici d'un recours en degré d'appel - devant la Grande Chambre de la CEDH. Cette requête doit être motivée. Il n'est pas certain qu'elle soit acceptée. Nous avons demandé l'avis de nos avocats à ce sujet.

Nous devons à présent attendre la décision du collège de cinq juges qui est appelé à statuer sur le renvoi ou non devant la Grande Chambre. S'il y a renvoi, l'arrêt sera suspendu. Dans le cas contraire, il sera décidé implicitement que l'arrêt rendu à ce jour est définitif. Nous devons à présent prendre une décision à court terme à propos d'une demande de renvoi.

L'arrêt n'a pas d'impact direct sur les procédures en cours. La CEDH elle-même ne peut nous imposer de modifier notre législation. S'il devait y avoir un arrêt définitif et si la Belgique ne prouve pas qu'elle a entrepris les démarches nécessaires pour y satisfaire, alors seulement un comité ministériel pourra se réunir et se prononcer sur des mesures à prendre par l'État belge. De telles mesures n'ont pas nécessairement et uniquement trait à la législation à modifier, mais peuvent aussi concerner des dédommagements, d'autres effets ou la communication. Dans le pire des cas, un tel comité ne pourrait éventuellement parvenir à un tel jugement qu'au bout de plusieurs mois.

van al die stappen, ten gevolge van een definitief arrest de heer Taxquet inderdaad ook zes maanden tijd heeft om naar het Hof van Cassatie te gaan. Ook de procureur-generaal en de minister hebben de mogelijkheid om naar het Hof van Cassatie te gaan om op basis van het definitief arrest van het Hof voor de Rechten van de Mens een heropening van de strafprocedure te vragen. Er bestaat in dezen dus een reële kans dat het proces-Cools overgedaan moet worden. Dat is voorlopig theoretisch. Hoe dan ook, op basis van de wet van 1 april 2007, tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering, die op dat vlak werd goedgekeurd, is die mogelijkheid reëel. Dat zijn de verdere stappen.

Ondertussen is er natuurlijk wel een onrechtstreeks effect. Iedereen weet dat een procedure voor het hof van assisen met een niet-gemotiveerde beslissing het voorwerp kan uitmaken van beroepsprocedures voor het Hof van Cassatie en uitputting van alle interne rechtsmiddelen. Als die uitgeput zijn, dan kan men nog naar het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Iedereen kan dat inroepen. Men kan dat inroepen in de lopende procedures en in de toekomstige procedures. Zij die nu al beoordeeld werden en nog in de beroepstermijnen zitten, kunnen de rechtsmiddelen inroepen en desgevallend naar het hof gaan. Er zijn dus, met andere woorden, een heel pak zaken, die door die uitspraak potentieel geraakt kunnen worden.

Wij moeten dus nu bekijken wat wij daaraan zullen doen. Het is natuurlijk niet evident dat de rechtspraak elke keer bevestigd zal worden, maar wij weten dat er vele kansen zijn, retroactief en in de toekomst.

Ik denk dat we nu drie stappen moeten zetten. Ten eerste, we moeten heel dringend een studie maken hoe we de verwijzing naar de Grote Kamer kunnen motiveren. Ik denk dat we er al principieel voor gekozen hebben om het te doen, maar de argumentatie moet nog stevig worden uitgebouwd. We krijgen daardoor wat tijd om orde op zaken te stellen. Via de administratie werd al opdracht gegeven aan de advocaten van de Belgische Staat om dat te bestuderen.

Ten tweede, we moeten onmiddellijk starten met de werkzaamheden in het Parlement. Er is een wetsvoorstel-Mahoux ingediend. Dat is het gevolg van de werkzaamheden van de commissie tot hervorming van het hof van assisen, dat in december 2005 een verslag heeft ingediend. Dat voorstel ligt nu ter tafel. Het voorstel houdt in de eerste plaats het behoud van assisen in, wat de eerste discussie was. Ik ben ook verdediger van het behoud van assisen, maar we zullen een motiveringsplicht moeten opleggen. Die motiveringsplicht zal wellicht alleen kunnen worden gerealiseerd door de beraadslaging op een of ander moment gezamenlijk te organiseren met de beroepsrechter. Technisch zullen we dat moeten proberen uit te werken. Het wetsvoorstel is al vier keer besproken in de commissie voor de Justitie van de Senaat. Ik hoop dat we ermee kunnen doorgaan.

Mijnheer de voorzitter, ik wil ook benadrukken dat ik in de kwestie geen vragende partij ben om een steekvlamwetgeving of beperkte wetgeving ad hoc, specifiek voor dat punt, te genereren. Ik zou het absoluut waarderen, mochten we met Kamer en Senaat in staat zijn om de globale modernisering van de procedure voor het hof van assisen aan te pakken en om in de loop van dit jaar in Kamer en

Un autre effet est que M. Taxquet dispose de six mois pour se pourvoir en cassation. Le procureur général et le ministre ont, eux aussi, la possibilité de saisir la cour de Cassation pour demander que l'arrêt de la cour d'assises soit cassé sur la base de l'arrêt de la CEDH. Il est donc tout à fait possible qu'il faille refaire le procès Cools.

Ceci reste théorique pour l'instant. Il existe bien sûr un effet indirect étant donné qu'un jugement non motivé de la cour d'assises peut donner lieu à d'autres procédures. Chacun pourra désormais invoquer cet argument dans des procédures en cours et à venir. Un très grand nombre d'affaires peuvent donc potentiellement être concernées par ce jugement.

Nous devons d'abord examiner d'urgence la manière de motiver le renvoi vers la Grande Chambre. Les avocats de l'État belge en ont déjà été chargés.

Nous devons par ailleurs entamer immédiatement les travaux au sein du Parlement. Il existe déjà une proposition de loi Mahoux relative à la réforme de la cour d'assises. Je suis également partisan du maintien des assises mais une obligation de motivation est requise. Il faut encore déterminer comment procéder techniquement. Seule une délibération en présence du juge d'appel le permettra sans doute. La proposition a déjà été discutée quatre fois au sein de la commission du Sénat.

Je ne suis pas demandeur non plus d'une législation au lance-flammes ou d'une législation ad hoc. J'apprécierais que la Chambre et le Sénat parviennent ensemble à une modernisation globale de la procédure en cour d'Assise et adoptent un texte dans le courant de 2009.

Senaat te komen tot een goedgekeurde tekst over de modernisering.

Ten slotte moeten we kijken naar de lopende procedures. Ik heb onmiddellijk gevraagd dat men dat zou bestuderen, om nu reeds tegemoet te komen aan de bezorgdheden van het Europees Hof. Wij hebben gevraagd wat de mogelijkheden zijn. In eerste instantie wordt verwezen naar Frankrijk. In Frankrijk heeft men al verschillende arresten gekregen over dezelfde problematiek, waarna het Hof uiteindelijk heeft besloten tot een niet-schending van de regels dankzij het feit dat de vragen gesteld aan de jury, voldoende precies worden geformuleerd. Dat is dus een Franse praktijk. Precieze vragen stellen kan tot een oplossing leiden, ook volgens het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. We zullen nu op basis van die praktijk, met het College van procureurs-generaal, die ik heb gevraagd om over de problematiek een dringend advies uit te brengen, proberen op zeer korte termijn een oplossing te bieden. U weet dat ik geen rechtstreekse impact heb op de magistraten van de zetel, maar we zullen via het openbaar ministerie proberen een methode te ontwikkelen, die er ons toe brengt dat het probleem maximaal wordt vermeden en er dus geen nieuwe veroordelingen volgen.

Ik kom tot mijn conclusie, mijnheer de voorzitter. Ik denk we niet aan paniekvoetbal mogen doen. We moeten de zaken rustig op een diligente manier bekijken. Ik heb intussen begrepen dat Kamer en Senaat daartoe perfect in staat zijn.

De **voorzitter**: Ik geef het woord voor korte replieken.

Mag ik nog eens op het volgende aandringen. Ik neem aan dat het een goede regel was - en die regel moet ook blijven - dat men met zo weinig mogelijk papier en nota's naar voren komt. Dat is ook goed voor de bondigheid van het debat. Ik zie dat men soms met veel nota's komt. Verzachtende omstandigheden gelden voor de minister, omdat het om zeer veel vragen ging.

Nogmaals, ik zal daar strenger op toezien. Als mensen naar voren komen met nota's en spiekbriefjes, is dat alleen maar goed om de debatten eindeloos te rekken. Men moet korte, puntige vragen kunnen stellen. Ik begrijp dat nota's nuttig zijn voor data en cijfermateriaal, maar niet om hier lange exposés voor te lezen. Dat is niet de bedoeling van het vragenuurtje.

De heer Baeselen heeft het woord.

11.09 **Xavier Baeselen** (MR): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord op mijn vragen.

Monsieur le ministre, comme la semaine dernière, je vous dirais que je partage votre avis selon lequel il faut prendre le temps de la réflexion en cette matière.

Je suis partisan et mon groupe est partisan du jury populaire. À titre personnel, je ne suis pas favorable au système français de l'échevinage, c'est-à-dire l'adjonction des magistrats professionnels au jury populaire sur la culpabilité parce que l'influence des magistrats professionnels sera forcément très importante sur la décision du jury. Par contre - et des propositions de loi sont déposées au Sénat, dont celle de M. Mahoux -, le fait que le jury puisse examiner un certain

Enfin, j'ai déjà demandé que les procédures en cours soient examinées pour répondre aux attentes de la Cour européenne. Le même problème se pose en France. Ce pays envisage de maintenir les règles en posant des questions suffisamment précises au jury. Il s'agit d'une solution envisageable, également selon la Cour européenne des droits de l'homme. Je demanderai un avis urgent au Collège des procureurs généraux. Nous tenterons de définir une méthode par le biais du ministère public pour pallier tant que possible cette problématique.

Le sang-froid est de mise. Nous devons examiner ce dossier calmement tout en faisant preuve de diligence, et la Chambre et le Sénat en sont parfaitement capables.

Le **président**: J'insiste une nouvelle fois pour que les orateurs utilisent un minimum de notes durant l'heure des questions, de manière aussi à ne pas allonger inutilement les débats. Le ministre bénéficie quant à lui de circonstances atténuantes dans la mesure où le nombre de questions était très élevé.

11.09 **Xavier Baeselen** (MR): Men moet hier rustig over nadenken. Mijn fractie is voorstander van de volksjury, maar ik sta niet positief tegenover het Franse systeem van het gemengde rechtcollege waarin beroepsmagistraten worden toegevoegd aan de jury, omdat de magistraten nu eenmaal veel gewicht in de schaal leggen. Een voorzitter van de jury die de juryleden helpt bij het opstellen van hun motivering is daarentegen

nombre d'éléments qui déterminent son intime conviction et que le président du jury puisse aider les jurés à rédiger la motivation du jury ouvrent sans doute une piste intéressante.

Surtout, prenons le temps de la réflexion pour une réforme de la cour d'assises: elle reste importante.

Pour terminer, monsieur le président, monsieur le ministre, pour moi, la question de l'appel est un problème différent: la Belgique a émis une réserve sur la question de l'appel par rapport à la Convention européenne des droits de l'homme. Pour ma part, en Belgique, aucun procès ne présente autant de garanties que le procès d'assises: oralité des débats, instruction refaite à l'audience. L'appel des décisions du jury d'assises constitue sans aucun doute un autre débat.

11.10 Els De Rammelaere (N-VA): Mijnheer de minister, ik ben werkelijk benieuwd naar wat de advocaten zullen uitvinden inzake motiveringen voor de verwijzing naar de Grote Kamer. Wij hebben reeds een rapport van toenmalig minister Onkelinx waarin duidelijk werd gezegd door deskundigen – niet de minsten want het waren professoren in het strafrecht – dat het niet- motiveren van assisenprocedures niet meer van deze tijd was en niet langer aanvaardbaar. Ik weet dan ook niet wat zij als nieuwe motieven zullen aanhalen.

Ten tweede, het is correct dat het arrest geen rechtstreekse gevolgen heeft voor de Belgische rechtspraak en de Belgische wetgeving, maar artikel 6 van het EVRM heeft dat wel. Dat bepaalt dat iedereen recht heeft op een eerlijk proces. Ik denk dat we dat niet zomaar met voeten mogen treden. Er liggen nog problemen in het verschiep. Ik heb daarover een vraag ingediend die volgende week aan bod zal komen in de commissie. Turkije werd veroordeeld omdat een verdachte niet onmiddellijk werd bijgestaan door een advocaat. In ons rechtssysteem is dat ook niet voorzien, dus vroeg of laat zal dat ook hier ter tafel liggen.

Wij moeten de moed hebben om ons volledige rechtssysteem te herzien en niet alleen in te grijpen wanneer er iemand wegloupt of wanneer wij veroordeeld worden.

11.11 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

U zei dat u een advocatenkantoor hebt aangeduid om u te adviseren over de motivering. Ik hoop dat u het niet volledig gaat overlaten aan advocatenkantoren. Ik hoop dat de regering een standpunt zal innemen en de richting zal aangeven van hoe men zo'n vonnis moet motiveren. U gaat dat toch niet uitbesteden aan advocaten? Ik hoop dat de regering zelf een visie heeft op de manier waarop ze het systeem zal verdedigen.

Ten tweede, u zei dat vele zaken potentieel geraakt zijn. Ik hoop dat het effect beperkt zal blijven want als heel wat veroordeelden dezelfde stappen ondernemen, met dezelfde uitspraak en met herziening voor cassatie, kan dat een cascade aan nieuwe processen teweegbrengen. Assisenzaken duren natuurlijk een tijd, dus dat kan

wel een interessant denkspoor.

De kwestie van het indienen van een beroep is een ander probleem. België maakte voorbehoud bij de kwestie van de indiening van een beroep in het licht van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens. In België biedt geen enkel proces zoveel garanties als het assisenproces: de debatten verlopen mondeling, het onderzoek wordt ter terechtzitting overgedaan. Dat is echter een ander debat.

11.10 Els De Rammelaere (N-VA): Je suis curieuse de voir les motifs que les avocats imagineront pour le renvoi devant la Grande Chambre. Nous disposons depuis longtemps déjà d'un rapport dans lequel des experts renommés ont clairement fait valoir que la non-motivation des jugements rendus en cour d'assises est dépassée et n'est plus acceptable.

Il est exact que l'arrêt n'a pas de conséquences directes pour la jurisprudence et la législation belges mais l'article 6 la CEDH stipule que chacun a droit à un procès équitable. Je préconise dès lors une réforme de l'ensemble de notre système juridique. Des interventions ad hoc sont insuffisantes.

11.11 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Nous ne pouvons pas laisser l'ensemble de la motivation à un bureau d'avocats. J'espère que le gouvernement développera sa propre vision et qu'il indiquera une orientation.

Le ministre dit que de nombreux dossiers pourraient être compromis. J'espère que les effets resteront limités. Dans le cas contraire, nous devons affronter une avalanche de nouveaux procès, avec toutes les conséquences qui en résulteront

een grote impact hebben op de werklast van Justitie. Ik hou mijn hart vast!

Tot slot zei dat men er geen steekvlamwetgeving mag van maken en dat men niet te snel mag gaan. Gisteren zei u evenwel dat wij binnen de drie maanden tot een oplossing moesten komen. Dit jaar dus. Wij krijgen een jaar om daar grondig aan te werken. Dan meen ik dat het goed is om niet overhaast te werk te gaan, maar de zaken grondig en rustig voorbereiden.

11.12 Bart Laeremans (Vlaams Belang): Mijnheer de minister, ik ben blij met een aantal elementen uit uw antwoord.

Ten eerste, lijkt u al de principiële beslissing genomen te hebben om die bijzondere verwijzingsprocedure voor het Europese Hof voor de Rechten van de Mens toe te passen. Dat is belangrijk.

Ten tweede, zegt u dat er het best geen steekvlamwet komt. Daar ben ik ook heel tevreden mee. Ik hoop dat Open Vld niet meer met dat idee op de proppen komt.

Ten derde, zegt u dat er in Frankrijk precedentes zijn waaruit blijkt dat als men de vragen precies genoeg stelt, dit kan volstaan als motivering. Dat is precies de praktijk die men in Antwerpen gaat hanteren. Ik hoop dan ook dat u die praktijk grondig analyseert en via het college van procureurs-generaal uniform in het hele land laat toepassen.

Daarentegen maakt u mij wel wat ongerust als u verwijst naar de heer Mahoux. Daar hebben wij heel wat bedenkingen bij. Als u zonder meer de voorzitter van het assisenhof toevoegt aan de jury is dat een wereld van verschil ten opzichte van vandaag. Dat is niet wat Europa vraagt. Op die manier is het risico van manipulatie en van autonomieverlies van de jury heel reëel. Wat maximaal voor ons zou kunnen, is dat u eerst de jury laat beraadslagen en dat u dan een magistraat toevoegt die kan helpen bij de motivering. Dat is niet hetzelfde als een beroepsmagistraat er van meet af aan opzetten, want dan haalt u de autonomie van de jury onderuit. Dat is absoluut niet wenselijk.

11.13 Raf Terwingen (CD&V): Mijnheer de minister, u hebt juist en correct geantwoord op de gestelde vragen. Een steekvlamwetgeving is nu niet aan de orde. Wij kunnen rustig blijven, maar wij moeten de zaak natuurlijk wel oplossen.

Ik stel samen met u vast dat ook de gerechtelijke macht blijkbaar al een oplossing heeft gevonden. Vandaag wordt in Antwerpen voortgedaan op basis van het Franse systeem, door bijkomende vragen over de motivatie te stellen. Dat zal alleszins al een oplossing zijn.

Tegelijk pleit ik ervoor deze specifieke situatie niet in paniekvoetbal te laten verzanden en het hele verhaal van assisen op de helling te zetten. Ik denk dat assisen wel degelijk bepaalde waarden heeft en door de bevolking wordt aanvaard en geapprecieerd omwille van de volksrechtspraak. Dat mogen wij niet zonder meer op de helling

en termes de charge de travail pour la Justice. Le ministre s'oppose à une loi "au lance-flammes" et aux initiatives précipitées mais, hier encore, il parlait d'une solution dans les trois mois. Nous disposons d'un an pour régler ce dossier; il convient donc de procéder dans le calme et en profondeur.

11.12 Bart Laeremans (Vlaams Belang): Apparemment, le ministre a déjà pris la décision de principe d'appliquer la procédure de renvoi spéciale de la Cour européenne des Droits de l'Homme. Il ajoute à très juste titre qu'une loi "au lance-flammes" n'est pas souhaitable. J'espère que l'Open Vld abandonnera définitivement cette idée.

La pratique française des questions précises sera appliquée à Anvers. J'espère que le ministre analysera cette méthode en profondeur et qu'il la généralisera à l'ensemble du pays. La référence à la proposition Mahoux m'inquiète, car nous sommes très sceptiques à propos de l'intégration du président dans le jury, qui représente un risque bien réel de manipulation et d'influence. Par contre, il est possible de laisser le jury délibérer dans un premier temps et de lui adjoindre ensuite un magistrat pouvant apporter une aide dans le cadre de la motivation.

11.13 Raf Terwingen (CD&V): Le ministre a répondu comme il se doit aux questions qui lui ont été posées. Aujourd'hui, ce n'est pas le moment de faire adopter une "législation au lance-flammes". Sérénité est le mot d'ordre, même s'il faut évidemment trouver une solution. Je constate qu'à Anvers, l'on poursuit les travaux en soulevant des questions supplémentaires sur la motivation. Gardons-nous de céder à la panique et de remettre totalement en question les assises car, quoi qu'on en dise, ce système est bel

zetten.

11.14 Sabien Lahaye-Battheu (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb twee punten van repliek.

In verband met de verwijzing naar de Grote Kamer bent u een beetje dubbel. Enerzijds zegt u dat u een advies vraagt aan de advocaten, maar anderzijds zegt u dat u eigenlijk al een principiële beslissing hebt genomen. Ik neem aan dat u eigenlijk naar de Grote Kamer wil.

U spreekt over steekvlamwetgeving. Ik heb zeker niet voor een steekvlamwetgeving gepleit. Ik heb alleen namens de Open Vld-fractie gevraagd of het niet mogelijk zou zijn om het punctuele probleem van de motiveringsplicht uit het grote pakket te halen. Wij zullen daarmee misschien nog tot het einde van het jaar bezig zijn.

U zegt dat u dit op het terrein moet oplossen, mits overleg met de staande en zittende magistratuur. Wij zullen daarop toezien. Nogmaals, wij zijn absoluut geen voorstanders van een steekvlamwetgeving, zoals u trouwens al hebt gehoord in de debatten over de BOM-wetgeving die wij spijtig genoeg in drie dagen zullen afhandelen, zowel in de Senaat als in de Kamer.

11.15 Renaat Landuyt (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik kan bevestigen dat wij alweer, vanuit de oppositie, zullen meewerken aan een betere wetgeving. Daarover bestaat geen twijfel.

U moet echter wel nog eens nadenken over het voorstel van Open Vld om het pakket niet te groot te maken. De gevolgen zijn immers niet te onderschatten. Ik zou er niet te licht overheen gaan. Er is geen directe werking, maar er is toch de vaststelling dat elk recht van verdediging geschonden is door elk assisenproces dat we nog voeren, louter en alleen door het voorleggen van het arrest van het Hof voor de Rechten van de Mens. Dat is de realiteit.

We weten dat elk assisenproces cassatie zal kennen en dat er negen op tien kansen zijn dat er een vernietiging zal volgen. Dat brengt mij tot mijn punt. Ik ben blij dat u de procureurs-generaal bijeenroept. Het is een tijdje geleden dat ze u hebben gezien. Er is nog veel werk aan de winkel.

In eerste instantie mag u niet vergeten dat de procureur-generaal de vervolgende instantie is, zoals u nog wel weet. Hij heeft het ritme een beetje in de hand. Gewoonlijk zeggen we dat hij wat te traag werkt. Nu wil ik vragen dat ze even nadenken over het aanvangen van nieuwe processen in afwachting van wat het Parlement zal doen.

Ik denk dat we onze timing op mekaar moeten afstemmen. De ideale tussenpersoon, maar ook de persoon die hiervoor verantwoordelijk is, is de minister van Justitie. Als de Kamervoorzitter het mij toestaat, wil ik aan de minister van Justitie zeggen dat hij aan de procureurs-generaal moet vragen om te vermijden dat er weer in volle verwarring op het terrein wordt gewerkt.

et bien accepté et apprécié.

11.14 Sabien Lahaye-Battheu (Open Vld): S'agissant du renvoi devant la Grande Chambre de la CEDH, le ministre n'a pas été très clair. En effet, il demande l'avis de ses avocats alors qu'au fond, il a déjà pris une décision de principe.

Je n'ai certainement pas plaidé en faveur d'une "législation au lance-flammes". J'ai seulement demandé, au nom de mon groupe, s'il n'est pas possible de retrancher du paquet global le problème ponctuel de l'obligation de motivation. Le ministre parle d'une solution sur le terrain, en concertation avec la magistrature debout et la magistrature assise. Nous y veillerons mais nous ne sommes absolument pas partisans d'une "législation au lance-flammes" comme ce fut le cas avec la législation MPR.

11.15 Renaat Landuyt (sp.a): Une fois de plus, l'opposition que nous représentons prêtera son concours à la majorité afin d'améliorer la législation. Mais le ministre ferait bien de réfléchir encore une fois à la proposition de l'Open Vld qui préconise de ne pas trop charger la barque, l'arrêt pesant sur toutes les procédures d'assises.

Les procureurs généraux sont l'instance poursuivante et pourraient adapter quelque peu leur rythme de travail. C'est la raison pour laquelle je leur demande d'harmoniser leur calendrier relatif aux nouveaux procès avec le travail législatif qui sera accompli au Parlement. Le ministre est à cet égard l'intermédiaire idéal.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

12 Question de M. Jean-Luc Crucke au ministre de la Justice sur "l'accord intervenu entre les assureurs dans le dossier Ghislenghien" (n° P0732)

12 Vraag van de heer Jean-Luc Crucke aan de minister van Justitie over "de overeenkomst tussen de verzekeraars in het dossier-Gellingen" (nr. P0732)

12.01 Jean-Luc Crucke (MR): Monsieur le président, monsieur le ministre, je ne dois pas rappeler les rétroactes de cette catastrophe de Ghislenghien qui a soufflé le zoning, faisant une trentaine de morts et 130 blessés. Un "fonds Ghislenghien" a été mis en place, doté par l'État, qui s'est rapidement avéré insuffisant. Votre prédécesseur, M. Vandeurzen, à l'initiative de magistrats de la cour d'appel de Mons et de quelques assureurs, avait souhaité créer un groupe de travail réunissant tous les assureurs sur la base d'un protocole d'accord et qui devait trouver le moyen d'indemniser les ayants droit et les victimes.

Plusieurs réunions ont eu lieu et j'apprends aujourd'hui qu'un accord est intervenu. Quel est le contenu de cet accord et ses modalités? Nous sommes à un moment important pour les victimes: demain la chambre du conseil se prononcera sur le plan pénal. Sur le plan civil, il faut que l'indemnisation puisse intervenir le plus vite possible. Le ministre Vandeurzen avait réuni à l'époque tous les parlementaires libéraux du Hainaut occidental et nous avait donné toutes les informations sur le sujet. J'espère que vous ferez de même aujourd'hui.

12.02 Stefaan De Clerck, ministre: Cher collègue, comme vous l'avez dit, M. Vandeurzen a accompli un travail remarquable dans ce dossier en réunissant toutes les parties autour de la table et en essayant de trouver des solutions techniques pour que les assurances fonctionnent. Le travail s'est poursuivi. Le dossier est arrivé sur mon bureau mais avec tous les problèmes qui ont surgi et les incidents qui se présentent, je n'ai pas encore eu le temps matériel de m'y plonger. Cependant, je crois savoir qu'il avance rapidement. J'espère pouvoir boucler le dossier dans les prochains jours.

Mon devoir est aussi de prendre contact avec les victimes pour les informer en premier lieu des résultats des pourparlers qui vont bientôt aboutir.

12.03 Jean-Luc Crucke (MR): Je remercie le ministre pour sa réponse. Ce dossier est très lourd sur le plan humain. Votre réponse fait état d'un accord et je comprends que vous vous donniez le temps de lire le dossier et de communiquer les résultats aux victimes, à ceux qui souffrent encore aujourd'hui. J'en profite également pour remercier le ministre Vandeurzen qui m'avait promis que l'indemnisation interviendrait début 2009. Grâce à vous, je peux dire que ce sera le cas. Pour les victimes, c'est une nouvelle importante.

12.01 Jean-Luc Crucke (MR): Er werd een "Gellingenfonds" in het leven geroepen maar dat bleek al snel ontoereikend. Uw voorganger wenste met alle verzekeraars op grond van een protocolakkoord een werkgroep op te richten die de middelen moest vinden om de rechthebbenden en de slachtoffers te vergoeden. Ik verneem vandaag dat er een akkoord is. Wat zijn er de inhoud en de modaliteiten van? Morgen spreekt de raadkamer zich uit over het strafrechtelijke aspect. Wat het burgerrechtelijke aspect betreft moet de schadevergoeding er zo snel mogelijk komen. Minister Vandeurzen had destijds alle liberale parlementsleden uit West-Henegouwen bijeengebracht en had ons alle informatie over het onderwerp meegedeeld. Ik hoop van u hetzelfde te mogen verwachten.

12.02 Minister Stefaan De Clerck: De heer Vandeurzen heeft in dit dossier opmerkelijk werk verricht. Het werk wordt voortgezet. Ik heb nog niet de tijd gehad om mij te verdiepen in het dossier. Ik weet dat het snel vooruitgaat. Ik hoop het in de komende dagen te kunnen afsluiten. Het is ook mijn plicht contact op te nemen met de slachtoffers om ze op de hoogte te brengen van de resultaten van de zo goed als afgeronde besprekingen.

12.03 Jean-Luc Crucke (MR): Ik begrijp uw demarche. Ik dank minister Vandeurzen die mij beloofd had dat er begin 2009 een schadevergoeding zou komen. Dat zal ook zo zijn. Dat is groot nieuws voor de slachtoffers.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

13 Vraag van mevrouw Tinne Van der Straeten aan de minister van Klimaat en Energie over "de doorrekening van de gratis emissierechten door Electrabel" (nr. P0734)

13 Question de Mme Tinne Van der Straeten au ministre du Climat et de l'Énergie sur "la facturation des droits d'émission gratuits par Electrabel" (n° P0734)

13.01 Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het dossier van de windfall profits, met name het doorrekenen van en laten betalen voor rechten die gratis werden verkregen, is een oud dossier waarover wij het in het Parlement, met name in de bevoegde commissie, al verschillende keren hebben gehad. Wij kunnen er ook een getal op plakken.

Voor België gaat het volgens de CREG over 1,2 miljard euro. In Duitsland heeft RWE tussen 2005 en 2007 een bedrag van 5 miljard euro aan windfall profits gecreëerd. Voor de periode 2008-2012 kan dat bedrag volgens een studie van Point Carbon voor heel Duitsland tot 34 miljard euro oplopen, voor Engeland tot 15 miljard euro en voor Spanje tot 4 miljard euro.

Ik ben heel blij van minister Vanackere te vernemen dat de NMBS de kwestie niet zomaar naast zich neerlegt en heeft besloten om de koe bij de horens te vatten en dus naar de rechter te stappen, desnoods om terug te vorderen wat zij onterecht heeft betaald.

Mijnheer de minister, eigenlijk is mijn vraag heel eenvoudig. Ik zou wel eens willen weten wat u sinds mei 2008 concreet hebt ondernomen, opdat de bedrijven elke euro van het bedrag van 1,2 miljard euro, dat zij onterecht hebben betaald, zouden terugkrijgen.

13.02 Minister Paul Magnette: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Van der Straeten, inzake een eventuele klacht van de NMBS tegen Electrabel beschik ik niet over specifieke informatie. Mijn collega Vanackere heeft ter zake al enkele inlichtingen gegeven. Ik zal dus geen commentaar op voornoemde, eventuele klacht geven.

Het antwoord op de algemene vraag over de impact van de emissierechten op de prijzen van de elektriciteit heb ik al twee of drie keer gegeven. Ik zal het echter opnieuw geven.

De conclusies van de CREG waren heel voorzichtig. Ik citeer. Mijnheer de voorzitter, ik weet dat wij het antwoord niet mogen aflezen, maar ik moet de CREG hier letterlijk citeren.

“Het is niet mogelijk om de impact van de prijzen van de emissierechten op de elektriciteitsprijs nauwkeurig te bepalen. Om de berekening verder te detailleren, zou de CREG minimum over volgende boekhoudgegevens moeten beschikken alsook over informatie met betrekking tot het proces van de vaststelling van de aankooprijzen door de producenten tijdens de onderhandelingen van hun contract.”

Mevrouw Van der Straeten, voornoemd citaat bevestigt dat de nieuwe bevoegdheden die wij aan de CREG hebben gegeven, noodzakelijk waren. Ik wacht dus nu op de CREG. De CREG heeft de bevoegdheden en mag de impact van de emissierechten op de

13.01 Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen!): Electrabel a facturé à ses clients des droits d'émissions de CO₂ alors qu'elle les avait obtenus gratuitement. Selon la CREG, il s'agirait d'une somme de 1,2 milliard d'euros. La SNCB s'adresse dès lors à la Justice pour récupérer les sommes indûment versées.

Quelles actions concrètes le ministre a-t-il entreprises depuis le mois de mai 2008 pour que les entreprises puissent récupérer chaque euro indûment payé à Electrabel?

13.02 Paul Magnette, ministre: Ne disposant d'aucune information spécifique concernant une éventuelle plainte déposée par la SNCB contre Electrabel, je ne puis commenter cette affaire.

J'ai déjà répondu à plusieurs reprises à des questions concernant l'incidence sur les prix. Je répète cependant que la CREG a constaté qu'il n'était pas possible de déterminer précisément l'influence des prix des droits d'émission sur le coût de l'électricité. Pour ce faire, la CREG devait disposer de données comptables plus étoffées ainsi que d'informations relatives au processus de fixation des prix d'achat par les producteurs au cours de la négociation de leurs contrats. Cet état de fait confirme la nécessité des nouvelles compétences conférées à la CREG, qui permettent à présent à

prijzen preciezer bepalen.

Toen ik enkele maanden geleden de studie van de CREG ontving, heb ik onmiddellijk de ondernemingen en de producenten uitgenodigd voor een vergadering op mijn kabinet. Zij gingen en gaan nog steeds niet akkoord met de conclusies. Zij hebben beslist een werkgroep te vormen. Zij hebben mij beloofd dat ik enkele maanden nadien de conclusies van voornoemde werkgroep zou ontvangen.

Op basis daarvan zal ik aan mijn collega's in de regering voorstellen kunnen doen. Ik heb echter nog niets ontvangen. Ik kan dus nog niet precies mededelen welke oplossing wij kunnen volgen. De regering zal echter iets doen, zodra zij een precieze conclusie van de CREG en van de bewuste werkgroep zal hebben ontvangen.

cette dernière de calculer l'incidence sur les prix.

Lorsque j'ai reçu l'étude de la CREG il y a quelques mois, j'ai immédiatement invité les entreprises et les producteurs à participer à un échange de vues. Après avoir marqué leur désaccord avec les conclusions de la CREG, ces acteurs ont décidé de créer un groupe de travail. Je formulerai des propositions à l'adresse du gouvernement dès que j'aurai reçu les conclusions de ce groupe de travail.

13.03 Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, ik vind uw antwoord werkelijk schaamteloos. Het is een slag in het gezicht van de bedrijven die allemaal samen in de periode 2005-2007 minstens 1,2 miljard te veel betaald hebben. U staat niet aan de kant van de bedrijven om ervoor te zorgen dat ze dat geld terugkrijgen.

Het feit dat die windfall profits bestaan en ongelooflijke winsten gecreëerd hebben was de aanleiding om in het Europese klimaatpakket geen gratis rechten meer toe te kennen. De stroomproducenten krijgen geen gratis rechten meer, ze zullen ze moeten kopen, net om dergelijke perverse effecten te voorkomen. U doet niets maar dan ook niets om die effecten die er zijn geweest van 2005 tot 2007 en die er zullen zijn van 2008 tot 2013 recht te zetten.

U zegt dat de CREG niet opschiet. Noem een kat een kat. Waarom schiet de CREG niet op? Omdat de producenten blijven zeggen dat het niet waar is. Dat liegen ze. Wie bent u eigenlijk? U bent toch minister van Energie? Doe iets, treed op!

13.03 Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen!): Cette réponse est une honte vis-à-vis des entreprises qui ont versé indûment un total cumulé de pas moins de 1,2 milliards d'euros durant la période 2005-2007. Le ministre ne les aide pas à récupérer ce montant et les sommes injustement payées par la suite. Ces "windfall profits" ainsi que les bénéfices astronomiques ainsi générés sont à la base de la décision de ne plus octroyer de droits à titre gratuit dans le cadre du plan climat européen. Les droits d'émission doivent être achetés par les producteurs d'électricité.

La CREG n'entreprend rien parce que les producteurs continuent à nier les faits. À présent, le ministre doit intervenir.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

14 **Samengevoegde vragen van**

- de heer **Patrick De Groot**e aan de staatssecretaris voor Mobiliteit, toegevoegd aan de eerste minister over "de uitspraak van de rechter in eerste aanleg te Brugge inzake de toegang tot persoonsgegevens voor private parkeerbedrijven" (nr. P0736)

- de heer **Jenne De Potter** aan de staatssecretaris voor Mobiliteit, toegevoegd aan de eerste minister over "de uitspraak van de rechter in eerste aanleg te Brugge inzake de toegang tot persoonsgegevens voor private parkeerbedrijven" (nr. P0737)

14 **Questions jointes de**

- M. **Patrick De Groot**e au secrétaire d'État à la Mobilité, adjoint au premier ministre sur "le jugement prononcé par le tribunal de première instance de Bruges relatif à l'accès aux données à caractère personnel pour les sociétés de parking privées" (n° P0736)

- M. **Jenne De Potter** au secrétaire d'État à la Mobilité, adjoint au premier ministre sur "le jugement prononcé par le tribunal de première instance de Bruges relatif à l'accès aux données à caractère

personeel pour les sociétés de parking privées" (n° P0737)

14.01 Patrick De Groot (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, begin deze week kwam het inen van parkeergelden door privébedrijven op openbaar domein alweer in het nieuws. Op 7 januari heeft de rechtbank van eerste aanleg te Brugge gesteld dat een privéparkeerbedrijf juridisch niet bij machte was om via de nummerplaat de persoonsgegevens op te vragen.

Ik weet dat u er eind 2008 door een wetwijziging heeft voor gezorgd dat een privébedrijf nu de persoonsgegevens bij de Dienst Inschrijving Voertuigen mag opvragen. De regelgeving zou sluitend moeten zijn en nu stellen we vast dat er daarover in de pers toch weer enige twijfel te lezen is. Bij het nalezen van een aantal argumenten die tot het vonnis hebben geleid in het vredegerecht van Oostende, in januari 2008, werd een privébedrijf dat parkeergelden int, beschouwd als een bewakingsdienst. Vandaar natuurlijk dat er in die wet betreffende privébewakingsdiensten een en ander staat. Ik citeer: "Het is de bewakingsagent verboden betrokken personen, getuigen of verantwoordelijken op te sporen, de identiteit te controleren, bijkomende inlichtingen in te winnen". Met andere woorden, is er nog altijd een mogelijke tegenstrijdigheid in die wetgeving of is die er nu niet meer? U hebt ook via de pers gezegd dat parkeerbedrijven garanties moeten kunnen geven over hun informatica en hun personeel, om misbruik van de identiteitsgegevens te voorkomen.

Ik heb drie korte vragen.

In hoeverre is de huidige regelgeving nu eigenlijk echt sluitend? Welke garanties inzake privacy moeten de parkeerbedrijven bieden volgens u? Wie gaat uiteindelijk de naleving van die garantie controleren?

14.02 Jenne De Potter (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, het parkeerbeleid van steden en gemeenten is inderdaad opnieuw een hot item. De directe aanleiding vormt een uitspraak van de rechtbank van eerste aanleg van Brugge zetelend in kort geding. Private parkeerbedrijven zijn volgens de rechter niet gemachtigd om via de nummerplaat persoonsgegevens bij de DIV op te vragen.

U heeft al gedeeltelijk geanticipeerd door in het wetsontwerp houdende diverse bepalingen een duidelijke en klare rechtsgrond op te nemen die het opvragen van identiteitsgegevens mogelijk moet maken. Volgens mij is dat absoluut nodig, niet alleen voor het parkeerbeleid in de steden en gemeenten die moeten weten of hun systeem wettig is, maar ook voor de burgers. Vandaag voelen sommige burgers, die hun parkeerboete correct hebben betaald, zich misschien wat ongemakkelijk en onrechtvaardig behandeld ten aanzien van zij die deze boete niet hebben betaald en die een advocaat onder de arm hebben genomen om een kwijtschelding te bekomen.

Nochtans is er nog een waas van onduidelijkheid over het sluitende karakter van de wet. Om die reden stel ik de volgende vragen.

Ten eerste, wat is het statuut van de parkeerbonnen van vóór 1 januari 2009? Dat is de dag van inwerkingtreding van de wet.

14.01 Patrick De Groot (N-VA): Le 7 janvier 2009, le tribunal de première instance de Bruges a rendu un arrêt stipulant qu'une société privée de parking ne peut pas, sur la base de la plaque minéralogique, demander des données à caractère personnel auprès de la DIV. Or, c'est possible depuis la modification de la loi intervenue fin 2008. La presse a cependant à nouveau semé le doute à ce sujet. La justice de paix d'Ostende aurait en effet dans un arrêt de janvier 2008 assimilé une société de parking à une société privée de gardiennage. Celle-ci ne peut pas procéder à des recherches, ne peut pas contrôler les identités et ne peut pas chercher à obtenir des informations complémentaires.

La législation en la matière est-elle à présent exempte de failles? Quelles garanties les sociétés privées de parking doivent-elles offrir en matière de respect de la vie privée? Qui procédera aux contrôles en la matière?

14.02 Jenne De Potter (CD&V): La politique de stationnement est à nouveau à la une de l'actualité après le jugement prononcé par le tribunal de première instance de Bruges. Selon ce tribunal, les sociétés de parking privées ne peuvent pas demander la consultation de données à caractère personnel à la DIV. Le projet de loi portant des dispositions diverses a résolu quelques cas à partir du 1er janvier 2009 et c'était absolument indispensable pour la politique de stationnement des villes et des communes. De nombreux citoyens qui ont effectivement payé leur amende se sentent à présent lésés.

Qu'en est-il des tickets de stationnement antérieurs au 1er janvier 2009? Des sociétés de parking ont-elles été autorisées

Kunnen deze worden teruggevorderd?

Ten tweede, hoe is de toestand na 1 januari 2009? Is het systeem sluitend? Zijn er op dit ogenblik al parkeerbedrijven die de machtiging van de privacycommissie hebben ontvangen om toegang te krijgen tot de DIV?

Ten derde, wat is de visie van de staatssecretaris op het lokaal mobiliteitsbeleid en meer bepaald de rol van de parkeerbedrijven ter zake?

14.03 Staatssecretaris **Etienne Schouppe**: Mijnheer de voorzitter, mijne heren, mag ik op de eerste plaats onderstrepen dat een efficiënte controle op het parkeerbeleid en op de naleving van de gemeentelijke reglementering inzake parkeren zowat het sluitstuk is van de politiek die de steden en gemeenten dienaangaande willen voeren. Alles wat te maken heeft met wonen, winkelen, wandelen – kortom de mobiliteit – in steden en gemeenten, en de reglementeringen die de gemeente- en stadsbesturen dienaangaande hebben uitgewerkt, zijn van uitermate groot belang voor de leefbaarheid van vooral de binnensteden.

De aangelegenheid waarop u alludeert, is slechts een geval. U weet dat tegelijk in vele honderden andere gevallen de vrederechters uitspraken hebben gedaan waarbij de retributie die moest worden betaald, effectief werd gevorderd en de betrokken personen die retributie effectief hebben moeten betalen. U citeert een geval waarbij naar verluidt de wet op de privacy niet zou zijn nageleefd. U weet dat de normale werking erin bestaat dat de gemeentelijke parkeerbedrijven, of de privébedrijven die in concessie werken voor de gemeenten, de nummerplaat van degenen die de retributie niet betalen gewoon moeten doorspelen aan de gemeentelijke ambtenaar die deze inlichtingen wel mag vragen en met die bekomen inlichtingen de betaling mag vorderen.

Blijkbaar is er een andere interpretatie gegeven, ook in beroep. Het is niet de eerste keer dat in beroep interpretaties gegeven worden aan een bepaalde reglementering of wetgeving waaraan de rest van de rechters in het land wel de goede interpretatie geeft. Wij zitten evenwel met het probleem.

Wat hebben wij dan gedaan? In de wet houdende dringende bepalingen, die op 1 januari van kracht is geworden, hebben wij aanvullende bepalingen opgenomen waarbij niet alleen de vroegere regeling via de gemeentebesturen wordt bekrachtigd, maar waarmee wij tegelijk de mogelijkheid hebben geopend om deze bedrijven rechtstreeks toegang tot de DIV te geven. De regeling werd uitgewerkt in nauwe samenwerking met de privacycommissie. Wij hebben een schikking uitgewerkt waarbij de personeelsleden die specifiek belast zullen worden met dit soort zaken, van de privacycommissie de toelating zullen krijgen om de informatie in te winnen, maar zij zullen natuurlijk aan een reeks criteria moeten beantwoorden. Zij zullen ook welbepaalde engagementen moeten naleven. De controle daarop zal door de privacycommissie zelf gebeuren.

Mijnheer De Grootte, wat de verwijzing naar de bewakingsfirma's betreft, de parkeerbedrijven die handelen en werken in opdracht van

par la commission de protection de la vie privée à demander la consultation de données à la DIV? Quel est le point de vue du secrétaire d'État en ce qui concerne les sociétés de parking?

14.03 **Etienne Schouppe**, secrétaire d'État: Le contrôle efficace du stationnement est la clé de voûte de la politique de mobilité des villes et des communes et est primordial pour la viabilité du centre-ville.

Il s'agit ici d'un seul jugement et, dans des centaines d'autres dossiers, le juge de paix ne s'est pas prononcé en ce sens, la redevance étant alors effectivement due.

En temps normal, les régies communales de stationnement ou les entreprises privées qui travaillent en concession pour le compte des communes notent le numéro de la plaque d'immatriculation, à la suite de quoi les fonctionnaires communaux vérifient les données personnelles du propriétaire du véhicule.

Manifestement, le tribunal a interprété la législation différemment. Pour résoudre ce problème, nous avons inséré dans la loi portant des dispositions urgentes qui est entrée en vigueur le 1er janvier 2009 une disposition complémentaire entérinant l'ancienne réglementation mais aux termes de laquelle les régies de stationnement ont aussi, désormais, directement accès à la base de données de la DIV. Cette réglementation a été élaborée en collaboration avec la commission de la protection de la vie privée qui donnera à ces régies l'autorisation requise si elles remplissent certaines conditions. Le contrôle du respect de ces conditions incombera également à la

de steden en gemeenten mogen niet met de bewakingsagenten verward worden. De bewakingsagenten mogen geen identiteit controleren. Zij mogen geen inlichtingen inwinnen. Zij mogen ook geen navraag doen. De bevoegdheid die hier wordt toegekend, in het belang van het stedelijk parkeerbeleid, is dus verder reikend. Die twee mogen in elk geval niet met elkaar vermengd worden. Ik meen dat de huidige wetgeving, met de aanpassingen die nu werden doorgevoerd en de regeling die met de privacycommissie werd uitgevaardigd, voldoende sluitend is. Wij hebben reeds een mechanisme uitgewerkt waarbij al die bedrijven met de privacycommissie contact kunnen opnemen om, alleszins tegen het eind van februari, de schikkingen te treffen die toelaten om deze verrichtingen rechtstreeks te doen, zoals in de wetgeving is opgenomen.

commission de la protection de la vie privée.

Les sociétés de gardiennage ne sont pas autorisées à procéder à des contrôles d'identité ni à recueillir des informations au sujet de l'identité. Il ne faut pas confondre ces sociétés de gardiennage avec les régies de stationnement.

La réglementation concernée est suffisamment cohérente. Un mécanisme permettant à toutes les régies de stationnement de contacter la commission de la protection de la vie privée a été mis au point. D'ici à la fin février, elles auront la possibilité de consulter les données de la DIV.

14.04 Patrick De Groot (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, ik dank u voor uw antwoord. Ik stel vast dat de vrederechter van Oostende die argumenten blijkbaar wel door elkaar heeft gehaald.

Ik hoop samen met u dat de rechtsonzekerheid inzake het innen van de parkeerbonnen tot het verleden behoort en dat wij binnen een paar maanden niet opnieuw worden geconfronteerd met tegenstrijdigheden in een of andere wet. Als dat niet zo is, geloof ik dat de rechtsonzekerheid de enige zekerheid van ons rechtssysteem is.

14.04 Patrick De Groot (N-VA): Le juge de paix d'Ostende semble avoir amalgamé tous ces arguments. J'espère que l'insécurité juridique dans le cadre de la perception des amendes de stationnement appartiendra définitivement au passé et que nous ne serons pas confrontés à de nouvelles contradictions dans la loi dans quelques mois. Si tel était le cas, l'insécurité juridique constituerait en effet la certitude dans notre système de droit.

14.05 Jenne De Potter (CD&V): Mijnheer de staatssecretaris, ik dank u voor het antwoord. Ik noteer dat u zegt dat wij vanaf nu een sluitend wetgevend kader hebben dat parkeerbedrijven moet toelaten op een rechtsgeldige manier de persoonsgegevens op te vragen. Ik kan alleen maar hopen dat de nodige machtigingen door de privacycommissie er snel komen, zodat wij de discussie voor eens en voor altijd achter ons kunnen laten, zowel in het belang van de steden en gemeenten als in het belang van al de mensen die, misschien met de nodige tegenzin maar toch correct, hun parkeerboetes hebben betaald.

14.05 Jenne De Potter (CD&V): Dorénavant, nous devrions donc disposer d'un cadre législatif infaillible. J'espère que la Commission de la protection de la vie privée accordera rapidement les autorisations nécessaires, dans l'intérêt des villes et des communes comme dans celui des personnes qui paient correctement leurs amendes de stationnement.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

15 **Samengevoegde vragen van**

- de heer **Luk Van Biesen** aan de staatssecretaris voor Mobiliteit, toegevoegd aan de eerste minister over "Belgocontrol" (nr. P0738)
- de heer **Jan Mortelmans** aan de staatssecretaris voor Mobiliteit, toegevoegd aan de eerste minister over "Belgocontrol" (nr. P0739)
- de heer **Roel Deseyn** aan de staatssecretaris voor Mobiliteit, toegevoegd aan de eerste minister over

"Belgocontrol" (nr. P0740)**15 Questions jointes de**

- **M. Luk Van Biesen au secrétaire d'État à la Mobilité, adjoint au premier ministre sur "Belgocontrol" (n° P0738)**
- **M. Jan Mortelmans au secrétaire d'État à la Mobilité, adjoint au premier ministre sur "Belgocontrol" (n° P0739)**
- **M. Roel Deseyn au secrétaire d'État à la Mobilité, adjoint au premier ministre sur "Belgocontrol" (n° P0740)**

15.01 Luk Van Biesen (Open Vld): Mijnheer de staatssecretaris, ik zou graag even met u van gedachten wisselen over de problematiek die rijst bij Belgocontrol. Mijnheer De Croo, het zijn inderdaad de laatste vragen. We zijn al 180 minuten vragen aan het stellen. Men had beloofd dit binnen het uur te doen maar dat is blijkbaar niet gelukt. Maar goed, we gaan verder met de vragen.

15.01 Luk Van Biesen (Open Vld): Je n'avais pas l'intention de poser cette question en séance plénière.

De **voorzitter**: Er is blijkbaar een nieuwe gewoonte die erin bestaat om alle vragen in de commissies toe te voegen aan de vragen in de plenaire vergadering. Zo komt men tot het dubbele van het aantal vragen. Ik stel dat alleen maar vast.

Le **président**: Je constate que les membres ont désormais la mauvaise habitude d'ajouter toutes les questions posées en commission à une question sur le même sujet qui est inscrite à l'ordre du jour de la séance plénière. Conséquence: pendant l'heure des questions, nous devons traiter le double du nombre normal de questions.

15.02 Luk Van Biesen (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik was geen vragende partij om deze vragen in de plenaire vergadering te stellen.

De **voorzitter**: Neen, ik zie dat men het Reglement toepast op een manier waarbij men vragen indient in de commissie die dan gelinkt worden aan het vragenuurtje van de plenaire vergadering. Dat zijn dus allemaal vragen die normaal in de commissies moeten worden gesteld. Ik ga dat de volgende keer voorleggen aan de fractieleiders in de Conferentie van voorzitters. Collega Van Biesen, de spreektijd is grosso modo gerespecteerd maar het aantal vragen is het dubbele van wat normaal tijdens een vragenuurtje zou moeten worden behandeld.

Le **président**: J'aborderai ce problème lors de la prochaine réunion de la Conférence des présidents.

15.03 Luk Van Biesen (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik twijfel niet aan de wijze waarop u deze vergadering leidt. Ik wou alleen even zeggen dat het eigenlijk niet mijn bedoeling was om deze vraag hier in de plenaire vergadering te stellen. Ik wou dat in de commissie doen, zoals wij hadden voorgesteld.

15.03 Luk Van Biesen (Open Vld): Le 12 janvier, le personnel de Belgocontrol a travaillé gratuitement pendant un certain temps à titre d'action de grève. Il entendait manifester ainsi son mécontentement au sujet du fonctionnement et de la direction de Belgocontrol. En ce qui concerne le fonctionnement, il n'est pas optimal en raison de certaines carences majeures qui ont leur origine dans l'accord de coopération entre le gouvernement et les Régions, accord aux termes duquel les

Het gaat over de problematiek van Belgocontrol en de staking die er op 12 januari geweest is. Mijnheer Schouppe, u kent mij. Normaal loop ik niet zo op met stakingen maar indien er gratis gewerkt wordt als vorm van stakingsmiddel, dan trekt dat mijn bijzondere aandacht. In dat kader wens ik toch even met u van gedachten te wisselen over de problematiek van Belgocontrol en in het bijzonder over twee elementen. Het gaat enerzijds om de stakingsaanzegging of de actie die men gevoerd heeft. Dat was voornamelijk omwille van het heersende ongenoegen over de werking van Belgocontrol en de bestaande leiding. Het ging om de normalisering van het

beheersmodel en de problematiek van de werking van Belgocontrol als dusdanig, dat natuurlijk ten gevolge van zeer grote deficits die zich bij Belgocontrol opstapelen.

Een van de redenen voor het grote deficit is dat er een samenwerkingsakkoord bestaat tussen de regering en de Gewesten waardoor de regionale luchthavens niet dienen te betalen voor de werking van Belgocontrol. De Europese verordening 1794/2006 had daar betrekking op. Een jaar geleden, op 27 december, heb ik de toenmalige minister van Mobiliteit, de heer Landuyt, gevraagd wat er zou gebeuren na het uitstel dat wij hadden gekregen tot 31 december 2007. Het antwoord dat wij van de heer Landuyt gekregen hebben was toen zoals op alle vragen nietszeggend. Het had geen enkele inhoud. Wij hebben dus op dat ogenblik moeten constateren dat wij een veroordeling konden oplopen bij het Europees Hof.

Met andere woorden, de vragen zijn zeer duidelijk. Hoe gaat u het probleem van het deficit bij Belgocontrol oplossen? Hoever staat u met het samenwerkingsakkoord tussen de Gewesten omtrent de financiering van de regionale luchthavens? Dat zijn mijn concrete vragen aan de staatssecretaris.

15.04 Jan Mortelmans (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, de verkeersleiders van Belgocontrol zorgen voor de veiligheid en het in goede banen leiden van het luchtverkeer tot 8.000 meter. Zij doen dat uitzonderlijk werk naar best vermogen en zij zouden dat heel graag doen zonder zorgen, zonder de nodige problemen en moeilijkheden. Wij stellen echter vast dat zij wel met moeilijkheden en problemen worden geconfronteerd. Dat heeft dan te maken met, bijvoorbeeld, een totaal gepolitiseerd management, waarin de PS blijkbaar de touwtjes in handen heeft en eigen wetten en normen stelt. Blijkbaar kan het management de Europese uitdagingen niet aan. De luchtverkeersleiders worden ook met een onzeker statuut geconfronteerd en met een totale afwezigheid – zowel vroeger als nu – van de Belgische regering, zoals collega Van Biesen reeds heeft gezegd. Blijkbaar slaagt men er ook niet in de civiele en militaire samenwerking van de verkeersleidingen te organiseren.

Dat is volgens mij een wraakroepende situatie, mijnheer de staatssecretaris, zeker voor zo'n cruciale instantie die de veiligheid van het luchtverkeer moet garanderen. Daarom zou ik graag van de staatssecretaris vernemen welke maatregelen hij heeft genomen opdat Belgocontrol de uitdagingen toch zou kunnen aangaan.

15.05 Roel Deseyn (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, collega's, als partij zijn wij het vrijwilligerswerk zeer genegen, maar wanneer ambtenaren van een overheidsdienst die onder uw voogdij staat, gratis en voor niets beginnen te werken, duidt dat op een ernstige malaise. Wanneer wij het personeel daarover horen, blijkt er nogal wat ontevredenheid te zijn over het management en over de sturing. Dat is natuurlijk problematisch, ook voor een correcte uitvoering van hun taken. Een van die taken, die nog niet aan bod is gekomen, is een goede samenwerking met de militairen, met de Luchtcomponent, om de luchtvaartveiligheid te kunnen garanderen, onder meer voor de ruime regio van Centraal-Europa.

Een belangrijk element is de politisering. Er wordt gewezen op

aéroports régionaux ne sont pas tenus de participer au financement de Belgocontrol. Il y a un an, j'avais interrogé le ministre en fonction alors, M. Landuyt, au sujet de la suite qu'il réserverait au règlement européen de 2006, mais il m'avait fourni une réponse inconsistante.

Comment le secrétaire d'État compte-t-il résoudre le problème de Belgocontrol? Comment remédiera-t-il aux carences? Où en est l'accord de coopération conclu avec les Régions en matière de financement des aéroports régionaux?

15.04 Jan Mortelmans (Vlaams Belang): Les contrôleurs aériens de Belgocontrol qui doivent assurer la sécurité de l'espace aérien éprouvent des difficultés à remplir correctement leur mission. Cette situation est due à un management complètement politisé, dominé par le PS. Ce management n'est manifestement pas en mesure de faire face aux défis européens. Les contrôleurs aériens ont un statut précaire et le gouvernement belge ne prend aucune initiative en la matière. La collaboration entre le secteur civil et les militaires ne parvient pas à s'organiser. Pour un organisme aussi important que Belgocontrol, cette situation est véritablement ahurissante. Quelles mesures ont été prises par le secrétaire d'État?

15.05 Roel Deseyn (CD&V): Lorsque des agents d'un service public commencent à travailler à titre gratuit, c'est que le problème est grave. Le personnel est mécontent du management et il leur est ainsi difficile de mener à bien leur mission. L'une de ces missions suppose une collaboration avec la composante aérienne des forces armées. Il y aurait eu des nominations politiques et le conseil

bepaalde politieke benoemingen, op eenzijdige benoemingen en op een onvrede over de samenwerking met de raad van bestuur. U als voogdijminister zult daarin moeten ingrijpen, alvorens de zaken met betrekking tot de luchtveiligheid weer op een vlotte manier kunnen verlopen.

Een laatste element uit mijn vraag is de ondersteuning die Belgocontrol, de vroegere Regie der Luchtwegen, aanbiedt aan de regionale luchthavens. Dat is een zeer actuele discussie in het Parlement. Ik verwijs onder andere naar de omzetting van de Europese richtlijn daaromtrent. We weten dat heel wat regionale, kleinere luchthavens konden rekenen op een gratis ondersteuning. Dat was jammer genoeg niet het geval voor de luchthaven in mijn regio, International Airport Kortrijk-Wevelgem. Ik had graag van de staatssecretaris enige perspectieven in dat verband vernomen.

15.06 Staatssecretaris **Etienne Schouppe**: Mijnheer de voorzitter, collega's, in de eerste plaats wil ik mijn waardering uitspreken ten aanzien van de manier waarop de verkeersleiders hun ongenoegen hebben geuit. Zij hebben niet gestaakt noch het luchtverkeer in de war gestuurd.

Zij hebben gewoon gezegd dat zij hun ongenoegen wilden uiten door twee uur gratis te werken. Als sein is dat heel betekenisvol. Dat wijst ook op hun verantwoordelijkheidszin, en ik apprecieer dat uitermate.

Er zijn verschillende verklaringen geweest in de pers. Ik heb die ook gelezen. Het is mijn grote bekommernis om zo snel mogelijk opnieuw rust in het bedrijf te brengen. Ik heb in dat verband reeds de mensen van de raad van bestuur en van de directie ontvangen. Morgen zal ik de betrokken vakbonden ontvangen om de werkelijke achtergrond van hun ongenoegen beter te kennen en we zullen op zoek gaan naar de meest adequate oplossing.

U hebt alle drie gewezen op de problemen bij Belgocontrol. Die problemen zijn reëel. Een eerste probleem betreft de werking van Belgocontrol ten aanzien van de nationale luchthaven en de regionale luchthavens. Wij moeten vandaag constateren dat er een vorm van kruissubsidiëring is die Europa niet meer wil. Daarbij worden de enroutevergoedingen gebruikt om de specifieke prestaties voor de lokale en nationale luchthavens te financieren. Europa wil daaraan een eind maken. Ik moet daarvan niet alleen akte nemen, maar ook maatregelen nemen.

Ten tweede, omwille van de vaststelling dat Belgocontrol zijn financiële middelen moet gebruiken voor de subsidiëring van de verschillende luchthavenactiviteiten, dreigt Belgocontrol de trein te missen van de internationale concurrentie die binnen FABEC ontstaat.

Op Europees vlak zal er tussen de verkeersleidingen van zes verschillende landen een nieuwe taakverdeling ontstaan en er zullen nieuwe toewijzingen gebeuren. Het is onze opdracht ervoor te zorgen dat België zijn rechtmatig deel in dat geheel heeft. Dat houdt dus in dat wij de hele werking van Belgocontrol zullen moeten doorlichten en zullen moeten nagaan wat de meest opportune activiteit is die wij in ons land kunnen houden.

U weet dat er reeds een principeakkoord inzake FABEC is

d'administration ne fait pas l'unanimité. Le secrétaire d'État a-t-il l'intention d'intervenir?

Belgocontrol apporte également un soutien aux aéroports régionaux. On discute actuellement de la transposition d'une directive européenne en la matière. L'aéroport de Courtrai-Wevelgem ne peut bénéficier du soutien de Belgocontrol. La situation évoluera-t-elle à l'avenir?

15.06 **Etienne Schouppe**, secrétaire d'État: J'apprécie la manière dont les contrôleurs aériens ont fait part de leur mécontentement. Ils n'ont pas perturbé la circulation aérienne mais ont travaillé gratuitement pendant deux heures. J'apprécie leur sens des responsabilités.

Je souhaite rétablir le calme dans l'entreprise dans les meilleurs délais. J'ai reçu des membres du conseil d'administration et de la direction et demain je reçois également les syndicats.

Les problèmes sont réels chez Belgocontrol qui travaille pour les aéroports national et régionaux et il existe une sorte de subventionnement croisé que l'Europe souhaite supprimer. Je dois prendre des mesures à cet effet. Étant donné que Belgocontrol doit affecter ses moyens financiers au subventionnement des diverses activités aéroportuaires, il risque de ne pas être de taille à affronter la concurrence internationale au sein du FABEC. Au niveau européen, une nouvelle répartition des tâches entre les organes de gestion du trafic de six pays sera mise en place. Un accord administratif a été signé au FABEC. Nous devons être prêts dans deux ou trois ans. Nous devons à présent procéder à une radioscopie du fonctionnement de Belgocontrol et déterminer quelles activités pourront être maintenues

ondertekend op ambtelijk vlak. Wij moeten normaal gezien binnen twee tot drie jaar klaar zijn op Europees vlak. Dat betekent inhoudelijk dat wij de volgende maanden moeten werken aan een duidelijke strategie, met name wat Belgocontrol nog zal doen, waarin België zich wil specialiseren en welke kaarten wij in de internationale onderhandelingen zullen kunnen uitspelen.

Dat zal onze bezigheid zijn de eerstvolgende maanden. Ik kan u verzekeren dat wij intussen het gedeelte inzake de kruissubsidiëring zullen doorlichten en dat wij de maatregelen zullen uitwerken en zullen toetsen aan de standpunten van de Europese Commissie, om na te gaan wat er moet gebeuren. Daar zullen gevolgen uit voortspruiten voor de regionale luchthavens, dat is evident.

U zult begrijpen dat het voor ons enorm belangrijk is dat wij op het vlak van de luchtverkeersleiding in Europa voor België een rechtmatig deel kunnen verzekeren.

Wat de regionale luchthavens betreft, specifiek dan Kortrijk-Wevelgem, kan ik u zeggen dat zeer recent de commissie die zich bezighoudt met de luchtverkeersleiding van de regionale luchthavens, BELAC, reeds passende contacten heeft gehad met de mensen van Kortrijk-Wevelgem. Dat gebeurde zeer recent. BELAC gaat nu onderzoeken op welke manier er kan worden opgetreden om de dienstprestaties te leveren en het gaat binnenkort ter zake een voorstel uitwerken.

Ik zal natuurlijk een voorstel tot stand moeten brengen dat volledig beantwoordt aan de eisen die door Europa gesteld zijn en dat conform is met wat voor de andere regionale luchthavens zal worden uitgewerkt.

15.07 Luk Van Biesen (Open Vld): Mijnheer de staatssecretaris, ik dank u voor uw uitleg en uw bekommernis. Ik hoop dat het nu niet gaat als de jongste jaren. De vorige telling dateert uit 2006. In 2007 en 2008 hebben uw voorgangers, de heer Landuyt en de heer Letermé, die zaken niet opgelost. Ik hoop werkelijk dat u het doet, zoals u vandaag zegt. Ik heb er vertrouwen in dat u morgen reeds met de vakbonden spreekt over de specifieke werking van Belgocontrol. Wat echter de subsidiëring betreft en wat de toekomst van Belgocontrol betreft, maak ik mij werkelijk zorgen. Ik hoop dat u het laken 100% naar u toetrekt en dat u uw verantwoordelijkheid neemt. Zoniet, vrees ik dat de toekomst van Belgocontrol en voor onze luchtverkeersleiders zeer beperkt zal zijn. Ik vrees dat wij onze rol in Europa niet meer zullen kunnen spelen indien wij dit niet opgelost krijgen.

15.08 Jan Mortelmans (Vlaams Belang): Mijnheer de staatssecretaris, ik dank u voor uw antwoord. Uw intenties zijn goed. Het zal alleen zaak zijn om uw woorden in daden om te zetten, want deze regering en ook vorige regeringen hebben ruim de tijd gehad om daar iets aan te doen. Dat is tot op heden nog niet gebeurd. Het is inderdaad, wat mij betreft, vijf voor twaalf en ik verwacht dat er onmiddellijk wordt opgetreden.

dans notre pays. Au cours des prochains mois, nous devons élaborer une stratégie claire pour les négociations internationales.

Dans l'intervalle, nous réfléchissons également à des mesures visant à résoudre le problème du subventionnement croisé, en les confrontant au point de vue de la Commission européenne. Cela aura bien sûr des conséquences pour les aéroports régionaux.

BELAC, la commission chargée du contrôle de la navigation aérienne des aéroports régionaux, a récemment établi des contacts avec des responsables de l'aéroport de Courtrai-Wevelgem. BELAC va examiner à présent comment veiller à ce que les prestations de service puissent être fournies et élaborera prochainement une proposition à ce sujet. La proposition devra bien entendu satisfaire aux exigences de l'Europe et être conforme aux dispositions prises pour les autres aéroports régionaux.

15.07 Luk Van Biesen (Open Vld): Le dernier comptage date de 2006. En 2007 et en 2008, les anciens ministres ont laissé les choses en suspens. J'espère que le secrétaire d'État résoudra la question. Je suis convaincu qu'il s'entretiendra dès demain avec les syndicats du fonctionnement de Belgocontrol.

Je m'inquiète sérieusement du subventionnement et de l'avenir de Belgocontrol. Si le secrétaire d'État ne prend pas ses responsabilités, Belgocontrol n'aura plus aucun rôle à jouer en Europe.

15.08 Jan Mortelmans (Vlaams Belang): Les intentions du secrétaire d'État sont bonnes. Il est grand temps de passer à l'action. L'urgence est de mise.

Nous avons déposé en

Wat de regionale luchthaven Kortrijk-Wevelgem betreft, mijnheer de staatssecretaris en mijnheer Deseyn: er ligt in de commissie voor de Infrastructuur een voorstel van resolutie voor van onze partij. Die kon vorige week of deze week maandag zelfs net niet besproken worden. Ik veronderstel dat u dat met veel enthousiasme volgende week of de week daarop mee zult ondersteunen.

commission de l'Infrastructure une résolution relative à l'aéroport de Courtrai-Wevelgem et nous espérons qu'elle sera accueillie avec enthousiasme par M. Deseyn et le secrétaire d'État.

15.09 **Roel Deseyn** (CD&V): Deze resolutie zal zeker geactualiseerd moeten worden, ook gezien de uitspraken van de Europese Commissie daaromtrent. Dat is een debat voor de commissie.

15.09 **Roel Deseyn** (CD&V): Il conviendra d'actualiser cette résolution.

Mijnheer de staatssecretaris, ik dank u voor uw antwoord. Artikel 14 van het beheerscontract stelt dat er moet gerapporteerd worden aan u als voogdijminister. Het zou goed zijn dat ook het Parlement inzage krijgt van deze rapporten. Misschien zijn deze in het verleden nog niet opgesteld? Het zal zeker een aandachtspunt zijn.

Conformément à l'article 14 du contrat de gestion, il faut faire rapport au ministre de tutelle. Il serait bon que le Parlement puisse également consulter ces rapports.

Goed dat u ook zegt dat er een verslag wordt overgemaakt aan de luchthaven Kortrijk-Wevelgem of minstens een voorstel vanuit de werkgroep. Het is duidelijk dat ieder zijn duit in het zakje zal doen. Het is dan ook een pleidooi dat ik hier wil voeren voor een billijke verdeling van de lasten over de verschillende regionale luchthavens, zodat we niet meer de grove discriminatie uit het verleden verder moeten zetten. U bent de staatssecretaris die na acht jaar het dossier opnieuw ernstig ter hand pakt en dat siert u. We zullen dat actief blijven volgen.

Nous nous réjouissons également qu'un rapport - ou au moins une proposition du groupe de travail - soit transmis à l'aéroport de Courtrai-Wevelgem. Je préconise une répartition équitable des charges entre les différents aéroports régionaux. Le secrétaire d'État a repris ce dossier après huit ans. Nous entendons bien le suivre attentivement.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

De **voorzitter**: Ik heb nog een vraag van de heer Schoofs voor de minister van Buitenlandse Zaken, die ik niet zie. Hij zit in de Senaat, maar het is hier dat de regering politiek wordt gecontroleerd. Zijn plaats op dit ogenblik is dus hier. Ik heb ook nog een vraag voor minister De Padt, maar ik denk dat die net vervangen wordt door collega De Gucht.

Ik schors de vergadering tot 17.00 uur.

De vergadering is geschorst.
La séance est suspendue.

*De vergadering wordt geschorst om 16.48 uur.
La séance est suspendue à 16.48 heures.*

*De vergadering wordt hervat om 17.00 uur.
La séance est reprise à 17.00 heures.*

La séance est reprise.
De vergadering is hervat.

16 **Vraag van de heer Bert Schoofs aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de houding van de regering ten aanzien van het bezoek van de Turkse premier Erdogan" (nr. P0721)**

16 **Question de M. Bert Schoofs au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'attitude du gouvernement à l'occasion de la visite du premier ministre turc M. Erdogan" (n° P0721)**

Minister De Gucht was ten gevolge van een debat over Gaza in de Senaat weerhouden.

16.01 Bert Schoofs (Vlaams Belang): Mijnheer de minister, ter gelegenheid van een bezoek aan ons land zal de Turkse eerste minister Erdogan zijn opwachting in Hasselt maken, waar hij een toespraak zal houden op een meeting of een congres van mensen die tijdens de meest recente verkiezingen voor hem hebben gekozen.

Op zich is dat al eigenaardig. De meeste congresgangers zullen immers Belgen zijn. Zij zouden dus in feite in België en niet in Turkije moeten stemmen.

De vraag is de volgende. Heeft de regering contact genomen met de heer Erdogan in verband met eventuele uitspraken die hij zou kunnen doen, net zoals hij ongeveer een jaar geleden in Duitsland uitspraken heeft gedaan? Toen gaven zijn uitspraken immers aanleiding tot de nodige beroering. Hij zei onder andere dat de Turken in Europa zich niet hoeven te assimileren en dat in Duitsland Turkse scholen moeten worden opgericht, waar Turks wordt gesproken.

Heeft de regering al enigszins het signaal naar de heer Erdogan kunnen sturen dat de regering er niet mee zou zijn opgezet, indien hij dergelijke uitspraken doet?

Hij kaderde zijn uitspraken trouwens in de mensenrechten. Hij beriep zich op de mensenrechten, waarvoor hij naar mijn mening niet de best geplaatste persoon is. Hoe is het met de mensenrechten in Turkije gesteld? Zult u hem dat eventueel vragen? Zal de regering op een of andere manier aan de heer Erdogan ter kennis brengen dat hij zich niet op de mensenrechten hoeft te beroepen of ons niet met de mensenrechten om de oren hoeft te slaan, zolang hijzelf niet de mensenrechten in zijn eigen land doet respecteren?

Ten slotte, hij heeft verklaard dat de Turken die in Europa wonen, ambassadeurs voor Turkije zijn. Mijnheer de minister, hoe kijkt u tegen voorgaande uitspraak aan?

16.02 Minister Karel De Gucht: Mijnheer de voorzitter, collega, de Turkse eerste minister Erdogan zal inderdaad op 19 januari 2009 Brussel aandoen om contacten en besprekingen met de Europese instellingen te voeren, wat regelmatig gebeurt. Brussel is immers de passagestad voor de Europese instellingen.

Er zijn een heleboel gesprekken met Europese verantwoordelijken gepland, onder andere met de voorzitter van de Europese Commissie, José Manuel Barroso.

De nieuwe hoofdonderhandelaar voor de toetredingsbesprekingen met de Europese Unie, minister van Staat Egemen Bagis, zal eerste minister Erdogan vergezellen.

Er is geen enkel, bilateraal contact met eerste minister Erdogan gepland. Ikzelf zal wel een gesprek met minister van Staat Bagis hebben, om met hem de huidige stand van de onderhandelingen voor de Turkse toetreding tot de Europese Unie te bespreken, ook in het licht van het meest recente vooruitgangsverslag, dat door de Europese Unie werd gepubliceerd, en van de conclusies van de Raad van Ministers van Buitenlandse Zaken van 8 december 2008.

16.01 Bert Schoofs (Vlaams Belang): La semaine prochaine, le premier ministre turc, M. Erdogan, sera en visite dans notre pays. À Hasselt, il adressera un discours à ses électeurs, une situation tout de même étrange car je m'attendrais plutôt à ce que les Belges d'origine turque votent dans notre pays et pas en Turquie.

Le gouvernement a-t-il pris contact avec M. Erdogan à propos de son discours? L'année passée, en Allemagne, M. Erdogan a fait une déclaration fracassante selon laquelle les Turcs résidant en Europe ne devaient pas se laisser assimiler et devaient être des "ambassadeurs" de la Turquie. Il a justifié cette déclaration en invoquant les droits de l'homme.

Le ministre De Gucht indiquera-t-il à M. Erdogan que ce genre de déclarations n'est pas du goût du gouvernement? Interrogera-t-il par ailleurs le premier ministre turc sur la situation des droits de l'homme en Turquie? Que pense le ministre de l'idée selon laquelle les Turcs résidant dans notre pays seraient des ambassadeurs de la Turquie?

16.02 Karel De Gucht, ministre: Le 29 janvier, le premier ministre turc viendra à Bruxelles pour prendre contact avec des représentants des institutions européennes, dont le président de la Commission, M. Barroso. Il sera accompagné du nouveau négociateur principal pour l'adhésion à l'UE, le ministre d'État Egemen Bagis. Aucun entretien n'est prévu entre M. Erdogan et moi-même, mais j'aurai une entrevue avec M. Bagis pour parler de l'état d'avancement de la procédure d'adhésion de la Turquie.

Tant qu'il n'y a pas d'atteinte à l'ordre public, le ministre Erdogan peut s'adresser à qui il souhaite en Belgique. Les rapports entre les

Los daarvan is er, voor zover een en ander niet met het overtreden van de openbare orde gepaard gaat, geen enkele reden waarom de heer Erdogan zich in België niet zou mogen richten tot wie hij zich wenst te richten. Hij kan zich dus perfect tot zijn landgenoten of natiegenoten, waarvan er duidelijk een aantal in Limburg woont, richten.

De relaties van de Belgische overheden met de Turkse gemeenschap zijn trouwens uitstekend. De heer Erdogan mag hen dus toespreken.

16.03 Bert Schoofs (Vlaams Belang): Mijnheer de minister, ik dank u voor dit staaltje van struisvogelpolitiek. Wanneer de heer Erdogan zegt dat de mensen die hij zal toespreken, ambassadeurs van Turkije zijn, dan vraag ik mij af waarom ze nog geen ambassadeurs van ons land geworden zijn, na drie of vier generaties. Het zou in feite omgekeerd moeten zijn. Wanneer men naar de recente betogingen kijkt, en ook naar wat bijvoorbeeld in de mijngemeente Heusden-Zolder met de regelmaat van de klok gebeurt, dan zijn dat geen ambassadeurs in de zin van de diplomatie. Hij kan best een paar ambassadeurs mee terug naar huis nemen.

Trouwens, wanneer wij kijken naar de integratie en de assimilatie in de mijngemeenten, waarover hij het heeft, dan zou de heer Erdogan een les kunnen nemen aan de Italianen, de Polen en de Grieken en dan zou hij dat hier ook eens tegen zijn Turkse onderdanen kunnen vertellen. De mensen van Italiaanse origine zijn individueel geassimileerd. Zij maken deel uit van ons verenigingsleven en leven in onze samenleving. Hun gemeenschap is op een dusdanige wijze geïntegreerd dat zij een verrijking vormen voor onze samenleving. Als de heer Erdogan echter uitspraken zal komen doen zoals hij die in Duitsland heeft gedaan, dan vrees ik dat dat zeer contraproductief zal zijn voor de integratie en de assimilatie hier, op dit grondgebied. Ik vrees dat dat de problemen op termijn alleen maar zal versterken en dat wij hier alleen maar zeeën van Turkse vlaggen zullen zien, in reactie op wat Erdogan doet, en spijtig genoeg niet in de richting van onze beschaving.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

17 Question de Mme Colette Burgeon au ministre de l'Intérieur sur "les opérations menées par la protection civile à la suite de la pénurie d'eau dans plusieurs communes du Hainaut" (n° P0735)

17 Vraag van mevrouw Colette Burgeon aan de minister van Binnenlandse Zaken over "het optreden van de civiele bescherming naar aanleiding van het drinkwatertekort in enkele Henegouwse gemeenten" (nr. P0735)

17.01 Colette Burgeon (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, depuis lundi, La Louvière et plusieurs communes de la région du Centre connaissent d'importants problèmes d'approvisionnement en eau. Le dégel qui a suivi la toute récente offensive hivernale a provoqué la rupture de nombreuses canalisations et vidé de nombreux châteaux d'eau de leur précieux contenu.

À La Louvière, les plans d'urgence communal et provincial ont été déclenchés permettant ainsi l'intervention des services de la Protection civile et même l'appui de l'armée. La Protection civile avait

autorités belges et la communauté turque sont excellents. Il n'y a aucune raison d'empêcher le premier ministre turc de s'adresser à ses compatriotes dans notre pays.

16.03 Bert Schoofs (Vlaams Belang): Encore un bel exemple de politique de l'autruche. Pourquoi les troisième et quatrième générations d'immigrants turcs doivent-ils encore être des "ambassadeurs" de la Turquie? Je m'attendrais plutôt à ce qu'ils soient devenus entre-temps des ambassadeurs de notre pays. En matière d'intégration, le premier ministre turc pourrait attirer l'attention des Turcs des communes minières sur l'exemple des communautés italienne, polonaise et grecque. Elles se sont intégrées de manière telle qu'elles font non seulement partie intégrante de notre pays mais constituent même un enrichissement pour celui-ci. Si le premier ministre Erdogan vient faire ici des déclarations comme en Allemagne, cela aura un effet contre-productif pour l'intégration de la communauté turque.

17.01 Colette Burgeon (PS): Sinds maandag kampen La Louvière en een aantal gemeenten uit de Centrumregio ten gevolge van de dooi met ernstige waterbevoorradingsproblemen.

In La Louvière, waar de noodplannen in werking werden gesteld, zitten meer dan 30.000 gezinnen zonder water. Bovendien

pour mission de ravitailler les particuliers en berlingots d'eau et d'alimenter en eau les deux hôpitaux et les homes de la ville.

À La Louvière, plus de 30.000 foyers sont privés d'eau; la population vit dans des conditions précaires alors que les techniciens de la SWDE tentent de réparer les fuites dans les meilleurs délais.

Monsieur le ministre, d'après nos informations, pendant quelques heures hier, La Louvière aurait connu une pénurie de berlingots d'eau suite à la panne de l'unique machine de la Protection civile qui les produit. Deux nouvelles machines auraient été commandées, mais ne seraient disponibles que pour la fin du mois. Pourriez-vous nous en dire plus à ce sujet? En effet, une seule machine à disposition, même en état de marche, cela nous semble insuffisant pour pallier les manques actuels.

Quels sont les moyens mis en œuvre par la Protection civile pour venir en aide aux services locaux d'incendie?

Enfin, pouvez-vous nous apporter des précisions sur la situation actuelle? Il paraît qu'elle se dégrade particulièrement dans le sillon charbonnier hennuyer (Borinage, Haut-Pays, Centre et Charleroi); la population a réellement besoin d'eau: on ne se rend pas compte de sa chance d'en obtenir en ouvrant simplement un robinet.

17.02 Karel De Gucht, ministre: Monsieur le président, chère collègue, je vous lis la réponse rédigée par mon collègue de l'Intérieur.

La Protection civile a distribué 35 conteneurs à eau de 1.000 litres dans la partie touchée de la ville de La Louvière et environs. L'armée a également mis à disposition des conteneurs pour une quantité totale de 16.000 litres dans la même région. Les conteneurs sont remplis trois fois par jour.

La Protection civile a distribué et distribue encore des berlingots d'eau d'un litre dans toute la zone hennuyère touchée. Ces quatre derniers jours, environ 58.500 berlingots ont été distribués en dépit de la panne de la machine. En outre, 25.000 bouteilles d'eau ont été distribuées à la population. À cela, il faut ajouter que le ministre wallon Lutgen a réquisitionné 75.000 litres chez Spa, Chaudfontaine et Valvert.

L'intention est de renouveler cette procédure pour autant que le problème perdure.

Les derniers contacts cet après-midi entre les cabinets du ministre wallon Lutgen et du ministre De Padt indiquent une amélioration de la situation. En Brabant wallon, à La Louvière et dans la région du Borinage, les canalisations ont été réparées. Aucun problème n'a été mentionné depuis. De plus, le niveau de l'eau dans les châteaux d'eau monte dans les régions sinistrées. Il subsiste des problèmes aux environs de Charleroi et de Celles. Le Comité provincial est réuni depuis 16 heures pour évaluer la situation et déterminer si l'engagement de la protection civile et de l'armée s'avère nécessaire.

zouden er ook te weinig waterzakjes zijn geweest, omdat de enige machine die de zakjes produceert, defect was. Er zouden twee nieuwe dergelijke machines zijn besteld. Kan u die informatie bevestigen? Welke middelen zet de Civiele Bescherming in om de lokale brandweerdiensten te hulp te komen? Kan u ons meer informatie bezorgen over de huidige situatie?

17.02 Minister **Karel De Gucht**: Ik zal voorlezing doen van het antwoord van mijn collega van Binnenlandse Zaken.

De Civiele Bescherming leverde in La Louvière en omgeving 35 watercontainers van 1.000 liter elk. Het leger stelde in dezelfde regio containers ter beschikking met een gezamenlijke inhoud van 16.000 liter. De containers worden driemaal per dag gevuld.

Ondanks de defecte machine verdeelde de Civiele Bescherming ongeveer 58.500 waterzakjes en 25.000 flessen water. Daarnaast werd nog 75.000 liter water gevorderd door minister Lutgen.

Volgens de jongste berichten is er beterschap in zicht. In Waals-Brabant, in La Louvière en in de Borinage werden de waterleidingen hersteld. Er zijn nog problemen in de omgeving van Charleroi en Celles. Het provinciaal Comité zit momenteel samen om na te gaan of de civiele bescherming en het leger niet moeten worden ingezet.

17.03 Colette Burgeon (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse. Je suis rassurée quant à la situation. J'étais, en effet, pessimiste quant à une amélioration de celle-ci. Certes, la SWDE effectue un travail monumental afin de, précisément, colmater les brèches. La Louvière connaît toujours une situation d'urgence. Rester deux jours sans eau, passe encore! Mais à présent, la situation devient insupportable. La population est sans eau depuis dimanche soir! Il est donc temps de passer à l'action.

17.03 Colette Burgeon (PS): In La Louvière is de toestand nog kritiek. De bevolking zit sinds zondag zonder leidingwater! Zou u het onderhoud van de oude leidingen niet in het actieplan kunnen opnemen?

Je ferai une proposition au gouvernement. Peut-être pourriez-vous inscrire dans le plan d'action la possibilité de vérifier les canalisations anciennes pour y détecter de possibles défauts, afin d'éviter que de tels problèmes se reproduisent en cas d'hiver aussi dur que celui que nous avons connu.

Le **président**: Espérons que nous ne vivrons plus une telle situation!

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

18 Agenda

18 Agenda

Op verzoek van de heer Gerolf Annemans moeten wij overgaan tot de goedkeuring van de aanvullingen aan de agenda voorgesteld door de Conferentie van voorzitters.

À la demande de M. Gerolf Annemans nous devons nous prononcer sur les ajouts à l'ordre du jour proposés par la Conférence des présidents.

18.01 Rita De Bont (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil niet zomaar terugkomen op ons nummertje van vorige week. Ik wil toch met aandrang vragen om het wetsvoorstel ter splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde vandaag nog op de agenda te plaatsen. Vorige week hadden jullie de verschoning dat de termijn eigenlijk nog niet was verstreken. Wij volgen ook de actualiteit. Vandaag zou er een nieuw belangenconflict zijn ingeroepen door het Waals Parlement, op vraag van de Vlaamse partijen CD&V en Open Vld.

Ik wil onderstrepen dat dit belangenconflict geen enkele reden van bestaan heeft. Ik roep hier de voorzitter van het Waals Parlement als getuige op, de heer Happart, die zelf zegt: "Ik zie niet in welk belang het Waalse Gewest in BHV heeft." Dit wil zeggen dat het Waals Gewest geen uitstaans heeft met BHV. Er is dus helemaal geen belangenconflict.

Bovendien, indien het Waals Parlement zich geroepen zou voelen om toch een belangenconflict in te roepen dan moest dit, volgens de geest van artikel 32, gebeuren in de periode van 60 dagen van het eerste conflict. Vermits de wetgever uitdrukkelijk heeft uitgesloten dat een van de Parlementen een tweede maal een belangenconflict zou kunnen inroepen over dezelfde wettekst, wil dat zeggen dat de wetgever gekant is tegen deze diarreë van belangenconflicten.

Het voor een derde keer inroepen van een belangenconflict heeft helemaal niets te maken met de schending van de belangen van zekere Gemeenschappen of Gewesten, maar is gewoon een staaltje van zuiver politiek rechtsmisbruik tegen de geest van de wet in.

18.01 Rita De Bont (Vlaams Belang): Je demande avec insistance que la proposition de loi relative à la scission de l'arrondissement électoral de Bruxelles-Hal-Vilvoorde soit inscrite à l'ordre du jour. Il semblerait qu'un conflit d'intérêts sera de nouveau invoqué aujourd'hui, au Parlement wallon, et ce à la demande des partis flamands de la majorité. Pourtant, il n'y a pas de conflit d'intérêts. M. Happart, président du Parlement wallon, dit lui-même ne pas comprendre quel intérêt BHV revêt pour le Parlement wallon.

Le fait que la même assemblée puisse invoquer à deux reprises un conflit d'intérêts à propos du même texte législatif, est contraire à l'esprit de la loi. Autoriser le Parlement wallon, dont les membres siègent aussi au Parlement de la Communauté française, à invoquer un conflit d'intérêts constitue en outre une forme de discrimination à l'égard du Parlement flamand.

Daarbij komt dat de leden van het Waals Parlement, vermits zij ook lid zijn van het Parlement van de Franse Gemeenschap, al een belangenconflict hebben ingeroepen. Hun toelaten dit nogmaals te doen, is eigenlijk een grove discriminatie van de leden van het Vlaams Parlement die deze kans geen twee keer krijgen.

Ik wil hierbij heel uitdrukkelijk beroep doen op mijn Vlaamse collega's om zich te verzetten tegen deze discriminatie en tegen dit nieuw ingeroepen belangenconflict en voor een keer woord te houden. Ik meen dat sommige van de collega's hier aanwezig, zoals de heer Doomst, zich nog onze vroegere gesprekken herinneren. Misschien u ook, mijnheer Dewael of mijnheer Tommelein. Jullie herinneren zich misschien nog wel dat jaren geleden jullie partij uitdrukkelijk heeft gevraagd om mee te mogen betogen voor de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde, onverwijld en zonder prijs. Ik wil jullie oproepen om nog een keer woord te houden en hier vandaag samen met ons de vraag te steunen om het wetsvoorstel ter splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde vandaag op de agenda te plaatsen.

De **voorzitter**: Collega's, Ik heb het woord verleend maar zal het Reglement geen onrecht aandoen. Bij het begin van de vergadering heb ik gevraagd of de motie die de heer Weyts mij had bezorgd – dat was de motie met toepassing van artikel 17, ten derde van ons Reglement – door vijftig leden werd gesteund. Quod non: dat was niet het geval.

Mevrouw De Bont, ik heb u het woord gegeven. U hebt het over belangenconflicten van andere parlementen. Ik heb tot op heden niets ontvangen. Ik heb u laten spreken, maar ik heb tot op heden niets ontvangen. Met andere woorden, de agenda zoals u werd voorgelegd, is de agenda die wij ook verder zullen afwerken.

Mijnheer Weyts, u hebt een motie ingediend om voorstellen toe te voegen aan de agenda.

18.02 Ben Weyts (N-VA): Nu gaat de discussie over een voorstel van de Vlaams Belangfractie die een wijziging vraagt niet op basis van artikel 17 ten derde, maar van artikel 17 ten tweede. Het Reglement zegt hier duidelijk dat daarvoor, voorzitter, per politieke fractie een spreker de tijd heeft, zelfs tien minuten, om het woord te nemen om al dan niet zijn voorkeur of afkeur te uiten.

De **voorzitter**: Collega Weyts, wordt het voorstel gesteund – daar begint alles mee – door vijftig leden?

18.03 Gerolf Annemans (Vlaams Belang): Wij vragen niet dat een vastgelegde agenda zou gewijzigd worden, waarvoor vijftig mensen nodig zijn. Wij vragen dat aan een agenda die niet vastlag, namelijk de agenda waarvan u ons vraagt of daar Gaza mag aan toegevoegd worden, nog iets anders mag worden toegevoegd. Daarover vroegen wij een debat en daarvoor zijn acht mensen nodig om dat debat toe te laten. Er heeft al een iemand gesproken gedurende tien minuten in het raam van dergelijk debat. Nadien zullen we stemmen of uw

Je demande aux flamands présents dans cet hémicycle de s'opposer à cette nouvelle procédure. Dans le passé, l'Open Vld et le CD&V ont aussi demandé de participer aux manifestations pour la scission immédiate et sans conditions de BHV. Il est temps de tenir parole et d'inscrire à présent la scission de BHV à l'ordre du jour.

Le **président**: Au début de la séance, j'ai demandé, me référant à l'article 17, 3° du Règlement, si la motion de M. Weyts était appuyée par cinquante membres. La réponse a été négative. Par ailleurs, je n'ai encore reçu de document relatif à un conflit d'intérêts d'aucun autre parlement. Pour ces raisons, l'ordre des travaux qui a été soumis est celui que nous achèverons aujourd'hui.

18.02 Ben Weyts (N-VA): La discussion concerne à présent une proposition du groupe Vlaams Belang visant à modifier l'ordre des travaux sur la base de l'article 17, 2°. Le règlement dispose qu'un orateur par groupe politique peut intervenir durant 10 minutes sur le sujet.

Le **président**: La proposition est-elle appuyée par cinquante membres?

18.03 Gerolf Annemans (Vlaams Belang): Nous ne demandons pas de modifier l'ordre des travaux, ce qui nécessiterait en effet l'appui de cinquante membres. Nous demandons l'ajout d'un nouveau point à un ordre des travaux qui n'est pas encore fixé, à savoir

aangepaste agenda die niet vastlag, namelijk die met Gaza bij, is goedgekeurd of niet, dan wel of het een agenda wordt waar ook Brussel-Halle-Vilvoorde op zal staan. Dat u nog altijd niets hebt ontvangen van het Waals Gewest is een argument extra om het zeker vandaag te doen.

celui qui nous est proposé par la Conférence. Toute demande de discussion sur ce sujet doit être appuyée par huit personnes. Mme De Bont s'est déjà exprimée dans le cadre de ce débat. Nous mettrons ensuite aux voix le contenu précis de l'ordre des travaux. Le fait que le président de la Chambre n'ait toujours rien reçu de la Région wallonne constitue un argument supplémentaire pour porter BHV à l'ordre des travaux de ce jour.

De **voorzitter**: Ik vraag dat de Kamer zich eerst uitspreekt over mijn voorstel van agenda. Ik vraag dat de Kamer zich daarover zou uitspreken.

U hebt natuurlijk een punt, als acht leden het vragen, organiseer ik een hoofdelijke stemming. Anders vraag ik de Kamer zich erover uit te spreken bij zitten en opstaan.

18.04 Gerolf Annemans (Vlaams Belang): (...) in te voeren onmogelijk.

De **voorzitter**: Helemaal niet.

18.05 Gerolf Annemans (Vlaams Belang): Als u de agenda gaat vastleggen, zijn er geen 50 leden meer om nog een debat te voeren en er nog iets anders aan toe te voegen.

De **voorzitter**: Nog altijd in verband met de agenda vraagt mevrouw De Schamphelaere het woord.

18.06 Mia De Schamphelaere (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik vraag de toevoeging aan de agenda van het wetsvoorstel – nu wetsontwerp nr. 1730/1 geworden na de stemming in de Senaat – tot aanvulling van de artikelen 189ter en 235ter van het Wetboek van Strafvordering. De commissie voor de Justitie kan dan onmiddellijk bijeenkomen daarover. Daarna hebben wij nog tijd om het in deze plenaire vergadering te bespreken.

18.06 Mia De Schamphelaere (CD&V): Je demande que l'on ajoute à l'ordre du jour la proposition de loi – devenue projet depuis son adoption par le Sénat – visant à adapter d'urgence la loi sur les méthodes particulières de recherche. La commission de la Justice pourrait se réunir immédiatement pour en discuter et puis nous pourrions examiner le point en séance plénière.

18.07 Gerolf Annemans (Vlaams Belang): Stem dan over alles!

De **voorzitter**: Vraagt iemand het woord in verband met het voorstel van mevrouw De Schamphelaere inzake de toevoeging van de betrokken punten...

18.08 Ben Weyts (N-VA): (...)

De **voorzitter**: Ogenblikje, mijnheer Weyts.

18.09 Gerolf Annemans (Vlaams Belang): (...)

De **voorzitter**: Daar hebt u een punt.

De minister van Justitie vraagt het woord in verband met het voorstel van mevrouw De Schamphelaere.

18.10 Minister **Stefaan De Clerck**: Mijnheer de voorzitter, collega's, mag ik aandringen op de onmiddellijke behandeling van het wetsvoorstel dat intussen in de Senaat is goedgekeurd en dat in een dringende regeling voorziet voor de BOM-wetgeving, de wet op de bijzondere opsporingsmethodes. Die regeling is gisteren al in de commissie voor de Justitie besproken maar er is nog niet over gestemd. Zij zou, na de definitieve behandeling en de stemming in de commissie voor de Justitie, hier kunnen leiden tot een onmiddellijke regeling, waardoor een aantal procedureproblemen niet langer tot vrijlating leiden.

Het gaat om een heel dringende regeling. De afspraak is dat deze dringende regeling gevolgd wordt door een bespreking ten gronde, naderhand. Die dringende regeling is uiteengezet in de commissie en ik zou ze graag geagendeerd zien. Dan kan zij onmiddellijk door de commissie voor de Justitie behandeld worden en daarna vandaag nog in de plenaire vergadering. Ik dank u.

De **voorzitter**: Voor de goede orde van de zaken, ten eerste, in het begin van de vergadering heb ik een toevoeging aan de agenda zoals die vorige week werd vastgelegd, voorgesteld, overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van gisteren. Dat was een eerste toevoeging van een aantal punten. Ik zal ze niet opnieuw herhalen; ik heb ze in het begin van de vergadering opgesomd.

Ten tweede is er een voorstel van toevoeging van de voorstellen over Brussel-Halle-Vilvoorde zoals geformuleerd door collega Weyts.

Ten derde is er het voorstel zoals nu verwoord door collega De Schamphelaere en gesteund door de regering in verband met het ontwerp dat nu in de Senaat goedgekeurd is, het ontwerp-Vandenbergh.

Ik stel voor dat wij daarover achtereenvolgens stemmen.

Ten eerste stemmen wij bij zitten en opstaan over de punten die ikzelf namens de Conferentie van voorzitters gevraagd heb om toe te voegen aan de agenda.

*Het voorstel wordt bij zitten en opstaan aangenomen.
La proposition est adoptée par assis et levé.*

Ten tweede is er het voorstel zoals geformuleerd door collega Weyts in zijn motie. Collega Annemans zegt op basis van het Reglement dat elke fractie het recht moet hebben om overeenkomstig het Reglement zich uit te spreken. Inderdaad. Ik sta dat toe.

Wie vraagt daarover het woord?

Collega Weyts, u hebt het woord.

18.11 **Ben Weyts** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, het heeft lang

18.10 **Stefaan De Clerck**, ministre: J'insiste sur l'examen immédiat de la proposition de loi qui a été approuvée dans l'intervalle par le Sénat. Elle vise à adapter d'urgence la loi sur les méthodes particulières de recherche. Cette adaptation a déjà été examinée hier en commission de la Justice mais il n'y a pas encore eu de vote. En réglant immédiatement cette question, on pourrait éviter que des problèmes de procédure ne conduisent à de nouvelles libérations non voulues. Il a été convenu qu'après cette adaptation urgente, il y aurait ultérieurement une discussion de fond sur le problème. J'aimerais que ce point soit inscrit à l'ordre du jour de la présente séance.

Le **président**: Nous allons d'abord soumettre au vote par assis et levé les points dont j'ai moi-même demandé, au nom de la Conférence des présidents, qu'ils soient inscrits à l'ordre du jour: la commission d'enquête, les propositions de résolution relatives à la bande de Gaza et d'autres.

Ensuite, nous avons la proposition d'inscription des propositions BHV à l'ordre du jour, telle qu'elle est formulée dans une motion par M.Weyts. Sur la base du Règlement, chaque groupe a le droit de s'exprimer sur le sujet.

18.11 **Ben Weyts** (N-VA): Les

geduurd om hier te geraken. Het was een lange weg. Ik zal het kort houden.

De juridische argumenten voor agendering van de splitisingsvoorstellen zijn daarstraks aangehaald. Ik zal het enkel hebben over de reden waarom wij die wetsvoorstellen nu willen agenderen. Er zijn tal van juridische argumenten, die vanzelfsprekend steek houden. Ik wou gewoon de collega's van CD&V en Open Vld vragen om samen met ons om de agendering van die voorstellen te verzoeken.

Waarom vraagt de N-VA eigenlijk de agendering van die voorstellen? Dat doen wij, omdat Open Vld die vraagt en omdat CD&V die vraagt. Ik refereer aan de vragen van CD&V en Open Vld van Lennik, de vragen van CD&V Affligem en de vragen van Open Vld Affligem. Ik lees letterlijk twee artikelen van de resolutie voor – het overwegende gedeelte is veel te lang - die zij vorige week hebben goedgekeurd in hun gemeenteraden. "Artikel 1. De raad roept de Vlaamse leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers op hun verantwoordelijkheid te nemen tegenover diegenen die hen verkozen hebben en aan wie zij verantwoording verschuldigd zijn en het wetsvoorstel houdende splitsing van de kieskring B-H-V onverwijld goed te keuren conform de verbintenissen die door alle Vlaamse partijen werden aangegaan voor de verkiezingen van juni 2007. Artikel 2." Dit is misschien het belangrijkste. "De raad vraagt de Vlaamse leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers uitdrukkelijk niet te zwichten voor de chantage van de Franstaligen, zelfs indien zij gebruikmaken van belangenconflicten, alarmbel- en andere procedures". Dat is de vraag van CD&V en Open Vld in Affligem en Lennik en ongetwijfeld in verschillende afdelingen in Vlaams-Brabant. CD&V en Open Vld, N-VA vragen de agendering van en de stemming over die voorstellen. Doe het niet voor ons, doe het niet voor mij, doe het voor uw eigen kiezers, uw eigen mensen, de mensen van de Vlaams-Brabant.

De **voorzitter**: Met toepassing van artikel 17, punt 3 van het Reglement mag de agenda slechts worden gewijzigd door een stemming uitgebracht op initiatief, hetzij van de voorzitter van de Kamer, wat ik daarjuist heb gedaan, hetzij van de regering, wat minister De Clerck daarjuist heeft gevraagd, of door een stemming uitgebracht over een motie, schriftelijk voorgedragen en gesteund door een derde van de leden van de Kamer. Laat daarover geen enkele discussie bestaan.

Ik vraag nu dat de Kamer zich daarover zou uitspreken. Het gaat om het voorstel, zoals geformuleerd door collega Weyts en verwoord in een motie. Wordt dat voorstel gesteund door vijftig leden? Ik stel voor dat we stemmen bij zitten en opstaan. Wie voor het voorstel van de heer Weyts is, staat nu op.

*Het voorstel wordt niet gesteund.
La proposition n'est pas appuyée.*

Ten slotte vraag ik dat de Kamer zich zou uitspreken over het voorstel, zoals geformuleerd door de minister van Justitie en aangebracht door mevrouw De Schamphelaere, om het door de Senaat goedgekeurde voorstel-Vandenberghe, dat intussen een ontwerp is geworden, toe te voegen aan de agenda. We stemmen bij zitten en opstaan. Wie voorstander is van de toevoeging van het

arguments juridiques pour l'inscription à l'ordre du jour des propositions de scission ont déjà été évoqués tout à l'heure. J'invite les collègues du CD&V et de l'Open Vld à demander avec nous l'inscription à l'ordre du jour de ces propositions. Les sections du CD&V et de l'Open Vld de Lennik et d'Affligem ont adopté une résolution en ce sens au conseil communal. La NV-A demande donc l'inscription à l'ordre du jour et le vote sur ces propositions. Je m'adresse au CD&V et à l'Open Vld et je leur dis: faites-le pour vos propres électeurs et pour les habitants du Brabant flamand.

Le **président**: L'article 17, 3°, du Règlement précise que l'ordre des travaux ne peut être modifié que par un vote émis sur l'initiative, soit du président de la Chambre, soit du gouvernement ou par un vote émis sur une motion formulée par écrit et appuyée par le tiers des membres de la Chambre. La proposition de M. Weyts est-elle appuyée par cinquante membres?

Enfin, je demande que la Chambre se prononce sur la proposition du ministre de la Justice visant à inscrire à l'ordre du jour la proposition déposée par M. Vandenberghe et qui a été

ontwerp aan de agenda, staat recht.

adoptée par le Sénat.

*Het voorstel wordt bij zitten en opstaan aangenomen.
La proposition est adoptée par assis et levé.*

Het voorstel van gewijzigde agenda is aangenomen.
La proposition de l'ordre du jour modifié est adoptée.

Projets et propositions

Ontwerpen en voorstellen

19 Voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie die moet nagaan of de Grondwet, in het bijzonder de scheiding der machten, en de wetten werden geëerbiedigd in het raam van de tegen de nv FORTIS HOLDING ingestelde gerechtelijke procedures (1711/1-5)

- Voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie die ermee belast is, tegen de achtergrond van de internationale financiële crisis en de weerslag daarvan in België, over te gaan tot een onderzoek naar de risico's die de financiële spelers nemen en naar de controle die de verschillende verantwoordelijke instanties uitoefenen op de activiteiten van die spelers (1461/1+2)

- Voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie wat de tussenkomst van de regering in een aantal financiële instellingen betreft (1472/1+2)

- Voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie wat het onderzoek naar Fortis betreft (1483/1+2)

- Voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie wat de crisis in de Belgische banksector betreft (1486/1+2)

- Voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie ter doorlichting van de aanpak van de financiële- en bankencrisis (1700/1+2)

19 Proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'examiner si le respect de la Constitution, en particulier le principe de la séparation des pouvoirs, et des lois a été observé dans le cadre des procédures judiciaires entamées à l'encontre de la sa FORTIS HOLDING (1711/1-5)

- Proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'examiner, dans le cadre de la crise financière internationale et de ses impacts en Belgique, la prise de risques des acteurs financiers et le contrôle de leurs activités par les différents organes responsables (1461/1+2)

- Proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'enquêter sur l'intervention du gouvernement dans un certain nombre d'organismes financiers (1472/1+2)

- Proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire en ce qui concerne l'enquête relative à Fortis (1483/1+2)

- Proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire sur la crise dans le secteur bancaire belge (1486/1+2)

- Proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'analyser la gestion de la crise financière et bancaire (1700/1+2)

Voorstellen ingediend door:

Propositions déposées par:

- 1711: Servais Verherstraeten, Daniel Bacquelaine, Thierry Giet, Bart Tommelein, Christian Brotcorne

- 1461: Yvan Mayeur, Guy Coëme, Alain Mathot, Thierry Giet, Dirk Van der Maelen, Peter Vanvelthoven

- 1472: Hagen Goyvaerts, Gerolf Annemans, Barbara Pas

- 1483: Robert Van de Velde

- 1486: Jan Jambon

- 1700: Renaat Landuyt, Peter Vanvelthoven

Ik stel u voor een enkele bespreking aan deze voorstellen te wijden. (*Instemming*)

Je vous propose de consacrer une seule discussion à ces propositions. (*Assentiment*)

Algemene bespreking

Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

19.01 **Olivier Hamal**, rapporteur: Monsieur le président, mesdames et messieurs les membres du gouvernement, chers collègues, il me revient de faire rapport sur les travaux de la commission de la Justice de ce mardi 13 janvier dernier, au cours de laquelle ont été examinées différentes propositions visant à la mise en place d'une commission d'enquête parlementaire sur l'affaire Fortis et/ou sur la crise financière et bancaire.

Dans un premier temps, les auteurs de ces différentes propositions ont eu la possibilité de les présenter et d'en rappeler le contenu et les objectifs. Sont ainsi intervenus nos collègues Giet, Vanvelthoven, Annemans, Van de Velde, Jambon, Landuyt et Verherstraeten.

Ils apprécieront dans quelques instants l'opportunité de venir à cette tribune pour vous en dire davantage sur leur proposition et leur position respectives, et ce d'autant plus qu'un des points majeurs des discussions tout au long de la journée a d'ailleurs porté autour de la question de savoir si cette commission d'enquête parlementaire devait être limitée au volet séparation des pouvoirs ou avoir un objet plus large et englober aussi le volet crise financière et bancaire.

Pour certains, il fallait tout regrouper en raison d'interférences qui existeraient entre les deux volets et dans un souci de transparence maximale. Pour d'autres, il s'agit de choses différentes. Je rappelle toutefois qu'en décembre dernier une commission spéciale Chambre-Sénat a été instituée pour se pencher justement sur la crise financière et bancaire et qu'au besoin, en fonction des circonstances, cette dernière pourrait aussi se transformer en commission d'enquête.

En outre, le volet séparation des pouvoirs présente un caractère ponctuel et doit être éclairci dans les meilleurs délais, certaines personnes ayant été condamnées publiquement avant d'avoir eu l'occasion de se défendre. Or, le volet crise financière et bancaire nécessitera un temps plus long, sans compter qu'il concerne également d'autres institutions que Fortis.

Dans un deuxième temps, un débat de procédure a eu lieu afin de déterminer la proposition qui servirait de base aux discussions et, là aussi, les opinions étaient assez divergentes et fonction du contenu que les uns et les autres voulaient donner à la commission.

Il a fallu, par ailleurs, regretter à cet endroit que d'aucuns fassent état de documents manifestement confidentiels, non communiqués aux autres commissaires et aient cherché ainsi à ouvrir le débat sur le fond, en mélangeant les deux volets sans nuance.

Après de nombreux échanges, la commission s'est exprimée par un vote: 12 membres ont opté pour la proposition n° 1711, c'est-à-dire celle signée par les chefs de groupe de la majorité, 3 membres ont voté contre et 2 se sont abstenus.

Dans un troisième temps s'est ouverte la discussion générale suivie de la discussion des articles de la proposition n° 1711, visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'examiner si le respect de la Constitution, en particulier le principe de

19.01 **Olivier Hamal**, rapporteur: De commissie voor de Justitie besprak op 13 januari jongstleden diverse voorstellen houdende de oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie in verband met de zaak-Fortis.

Een van de kernpunten van de besprekingen was de vraag of die commissie beperkt moest worden tot de scheiding der machten of dat die ook de financiële en bankcrisis moest omvatten. Sommigen waren van mening dat alles samengevoegd moest worden. Anderen vonden dat het over verschillende zaken ging. Er moet zo snel mogelijk licht geworpen worden op de kwestie van de scheiding der machten. De kwestie van de financiële en bankcrisis zal meer tijd vergen.

Er werd een proceduredebat gevoerd om vast te stellen op grond van welk voorstel de besprekingen zouden worden gevoerd. Ook daarover liepen de meningen uiteen: 12 leden kozen voor het voorstel 1711, 3 leden stemden tegen en 2 leden onthielden zich.

Vervolgens werd de algemene bespreking geopend, die gevolgd werd door de bespreking van de artikelen van het voorstel 1711, waarvan het bij amendement gewijzigde opschrift voortaan de NV Fortis betreft en niet langer "Fortis Holding".

Er zijn eenenveertig amendementen ingediend. De debatten hebben zich voornamelijk toegespitst op het voorwerp zelf van de commissie, op de plaats en de rol van de vier experts en op het aantal commissarissen dat gekozen moet worden. De experts moeten een voorbereidend rapport opstellen. In geen geval mogen ze zich in de plaats stellen van de commissie. Voor alle duidelijkheid

la séparation des pouvoirs, et des lois a été observé dans le cadre des procédures judiciaires entamées à l'encontre de la SA Fortis et non "Fortis Holding", l'intitulé ayant été changé par voie d'amendement.

Quarante et un amendements ont été déposés par MM. Landuyt, Annemans, Jambon, Verherstraeten, Nollet, Van de Velde, Giet et consorts. Leurs auteurs profiteront sans doute de la discussion qui suivra le présent rapport pour vous en parler davantage.

Les débats ont porté principalement sur l'article 1er, c'est-à-dire sur l'objet même de la commission, sur la place et le rôle exact des quatre experts et sur le nombre des commissaires à retenir.

Pour ce qui est desdits experts, il a été précisé par les auteurs qu'ils auront pour tâche de rédiger un rapport préliminaire pour permettre aux membres de la commission d'enquête de mener à bien leur mission. Il s'agit d'un travail préparatoire.

Il est important que le travail de la commission soit balisé afin d'éviter de porter atteinte aux procédures judiciaires en cours. Par contre, il n'est en aucun cas demandé aux experts d'effectuer le travail d'enquête à la place de la commission ou de se substituer de quelque manière que ce soit à cette dernière.

Par ailleurs, il a été rappelé par les auteurs de la proposition retenue, mais aussi par d'autres intervenants – je le précise pour qu'il n'y ait aucune équivoque – que la commission d'enquête disposera évidemment de tous les pouvoirs prévus par la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires et pourra poser tous les actes d'instruction qu'elle jugera nécessaires pour mener à bien ses travaux.

Parmi les amendements déposés et retenus par les auteurs, nous en épinglerons trois qui visaient à rencontrer les préoccupations d'autres membres de la commission.

Le premier, lui-même sous-amendé à deux reprises, remplace le §1er de l'article 1 par le texte suivant: "Il est institué une commission d'enquête parlementaire chargée d'enquêter sur les contacts qui ont eu lieu entre des représentants du pouvoir exécutif, des membres et des collaborateurs du pouvoir judiciaire et des membres du ministère public et des membres du pouvoir législatif concernant les procédures judiciaires engagées contre la SA Fortis".

Un deuxième amendement a également été retenu. Il relibelle le texte du 1er alinéa du 2ème paragraphe de l'article 1 comme suit: "Afin de lui permettre de préparer sa mission, la commission d'enquête parlementaire désigne quatre experts qui, dans les trois semaines suivant leur désignation, auront pour tâche de rédiger un rapport qui portera notamment sur les différentes missions".

Enfin, un troisième amendement, sous-amendé, concerne la mission des experts et remplace les tirets 5 et 6 du §2 comme suit: "(...) les contacts entre les représentants du pouvoir exécutif, des membres et des collaborateurs du pouvoir judiciaire et des représentants du ministère public et des membres du pouvoir législatif concernant les procédures judiciaires à l'encontre de la SA Fortis".

en ter herinnering, de onderzoekscommissie zal alle rechten hebben waarin de wet van 3 mei 1880 voorziet en zal alle onderzoeksdaden stellen die ze noodzakelijk vindt om haar werk tot een goed einde te brengen. Zo zijn § 1, en het eerste lid en streepjes 4 en 5 van § 2 van artikel 1 door drie amendementen aangepast die tegemoet kwamen aan de bekommernissen van een aantal leden.

Het geheel van het voorstel 1711 werd goedgekeurd met 12 tegen 2 stemmen tegen en 3 onthoudingen.

À l'issue des votes relatifs aux nombreux amendements déposés et du vote des articles, l'ensemble de la proposition 1711 a été adopté par 12 voix contre 2 et 3 abstentions.

Les propositions jointes sont alors devenues sans objet.

Je vous remercie de votre attention et je me permets de vous renvoyer à l'épreuve du rapport écrit qui a été déposée sur les bancs au cours de cette séance.

19.02 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, chers collègues, nous discutons déjà de la question de la commission d'enquête lorsque le nouveau premier ministre est venu présenter son programme gouvernemental. En effet, dans sa déclaration de politique gouvernementale, le premier ministre s'était permis de faire quelques recommandations à la Chambre.

Lors du débat que nous avons eu le 2 janvier, j'avais pointé, au nom du groupe Ecolo-Groen!, cinq cadenas placés pour limiter les pouvoirs de cette commission et la capacité qu'auraient les parlementaires d'enquêter réellement.

Pour mémoire, les cinq cadenas que j'avais alors cités sont, premièrement, le retrait du volet de la gestion de la crise financière des missions confiées à la commission. Deuxièmement, il s'agissait du transfert aux experts du soin d'auditionner les ministres et de rédiger un rapport préalable; en bref, comme le disait le texte à l'époque "d'exécuter le travail", travail qui appartient aux parlementaires. Le troisième cadenas était que ce rapport devait être préalable au début des travaux des commissaires. Le quatrième était lié au fait que la majorité était manifestement peu disposée à prendre en considération les éventuelles propositions, réflexions de l'opposition. La majorité répartissait déjà entre les membres de ses différents partis qui le mandat de président, voire de co-président et qui le nom d'experts. Le cinquième cadenas était relatif au fait que la commission ne pouvait dégager que des propositions politiques pour l'avenir et non sur le passé, sur les conclusions à tirer, sur les responsabilités à relever. Seuls les termes "proposition politique" étaient repris dans la déclaration de politique gouvernementale prononcée ici le 31 décembre 2008.

Le texte a été soumis aux travaux de la commission de la Justice, comme le rapporteur vient de l'expliquer. Sur deux des cinq cadenas identifiés, on peut constater des évolutions. Tout d'abord, en mode mineur sur le volet "responsabilités". Le mot lui-même n'apparaît pas dans le texte tel qu'adopté en commission et tel qu'il nous est soumis en séance plénière mais à côté du mot "recommandations" est venu se coller le mot "conclusions". Derrière ce mot, nous espérons trouver une ouverture suffisante pour dégager les responsabilités politiques et autres dans la question importante de la séparation des pouvoirs et éventuellement dans d'autres questions. Le fait que ce mot "conclusions" apparaisse dans le texte qui nous est soumis alors qu'il n'apparaissait pas dans la déclaration gouvernementale est une première manière d'ouvrir un des cinq cadenas évoqués dans cette déclaration.

La deuxième évolution est plus importante. Monsieur Maingain, vous

19.02 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): Tijdens het debat van 2 januari wees ik er al op dat deze commissie in een vijfvoudig keurslijf wordt gedwongen. Vooreerst maakt het beheer van de financiële crisis niet langer deel uit van de taken van de commissie. Ten tweede zullen deskundigen de ministers horen en een voorafgaand verslag opmaken, wat eigenlijk het werk is van de parlementsleden. Ten derde mogen de commissieleden pas met hun werkzaamheden van start gaan eens dat verslag beschikbaar is. Ten vierde stond de meerderheid niet open voor de voorstellen van de oppositie, maar begon ze alvast met de verdeling van de mandaten en de deskundigen. Ten vijfde diende de commissie zich ertoe te beperken beleidsvoorstellen voor de toekomst te formuleren en mocht ze zich niet over het verleden buigen. De regeerverklaring van 31 december 2008 heeft het in dit verband immers over niet meer dan 'beleidsvoorstellen'.

De tekst werd ingediend bij de commissie Justitie. Men kan evoluties vaststellen voor twee van de vijf keurslijven. Ten eerste voor het deel "verantwoordelijkheden", aan het woord "aanbevelingen" werd het woord "conclusies" toegevoegd. Achter dat woord hoopten we voldoende ruimte te vinden voor de politieke verantwoordelijkheden in de kwestie van de scheiding der machten.

De tweede evolutie is belangrijker. Men kan zelfs stellen dat het

avez été particulièrement attentif à cet aspect des travaux de la commission. On peut même dire que le cadenas a sauté. Il s'agit de déterminer le rôle exact des experts, la mission précise qui leur est confiée. Rappelez-vous: dans le texte initial, tel qu'il était déposé, la majorité proposait aux experts d'exécuter les missions confiées et visées au paragraphe 1er, celles qui étaient en fait les missions de la commission.

Ne tournons pas autour du pot: c'eût été contraire à la loi de 1880 modifiée en 1996, la loi qui institue les commissions d'enquête. La loi du 3 mai 1880 réserve explicitement les pouvoirs d'enquête à la Chambre ou à la commission. Lors des travaux parlementaires du 30 juin 1996 préalables à la modification de cette loi, il a été précisé par les députés comme par le ministre de l'époque, déjà M. Stefaan De Clerck, qu'il ne pouvait être question d'une délégation de tout ou partie de la mission de la commission à un tiers, fût-il magistrat, fût-il expert, fût-il professeur d'université.

La loi prévoit deux types d'intervention pour les experts:

- soit un magistrat, qui peut ou doit, dans certains types d'actes, être désigné en application de l'article 4. Il ne reçoit dès lors qu'une délégation particulière pour exécuter distinctement l'un ou l'autre devoir d'instruction décidé par la commission et non par lui-même en sa qualité de magistrat;
- soit un expert universitaire, dont toute commission parlementaire peut requérir l'assistance. Mais soyons clairs! Ce type d'expert ne dispose pas du pouvoir d'enquête et la commission ne peut le lui octroyer, raison pour laquelle le texte a dû évoluer suffisamment sur ce volet et a, aujourd'hui, recadré le rôle des experts.

Bien entendu, nous aurions voulu aller plus loin en n'obligeant pas la commission à travailler tout au long de ses travaux avec les mêmes experts. Nous avons voulu en repréciser le nombre. Mais quant à déterminer leur rôle, limité par la loi de 1880, les termes désormais retenus par le texte soumis aujourd'hui à notre vote nous permettent de dire que le cadenas a sauté. En effet, nous sommes passés d'un texte spécifiant que les experts devaient exécuter les missions à un texte qui indique seulement que les experts doivent préparer la mission et donc aider les parlementaires. En fait, c'est exactement ce qui se passe dans la commission d'enquête Fraude fiscale, dont les travaux sont en cours.

Pour le reste, les cadenas continuent à nous poser un sérieux problème, principalement celui déposé par la majorité et le gouvernement en ce qui concerne les missions confiées à la commission d'enquête.

Quand le gouvernement dégage plus de 20 milliards d'euros dans un projet, fût-il un sauvetage de banques d'une faillite annoncée, les citoyens sont en droit de savoir pourquoi et surtout comment les choses se sont passées; les citoyens sont en droit de vérifier si tout a été réalisé correctement et au mieux de leurs intérêts. Ce qui est vrai pour les citoyens est également vrai pour les entreprises et pour l'économie. Quand 20 milliards d'euros sont dégagés, c'est un montant impressionnant qui nécessite que toute la transparence puisse se faire.

Et, en effet, nous avons des doutes, nous avons des questions sur la

keurslijf het gebeven heeft. Het gaat erom de precieze rol van de deskundigen vast te leggen. In de oorspronkelijke tekst stelde de meerderheid aan de deskundigen voor de in paragraaf 1 bedoelde opdrachten, die in feite de commissie toebehoorden, uit te voeren. Dat zou strijdig geweest zijn met de in 1996 gewijzigde wet van 3 mei 1880. Die wet bepaalt dat de onderzoeksbevoegdheden voorbehouden zijn aan de Kamer of de commissie. Tijdens de parlementaire werkzaamheden van 30 juni 1996 werd verduidelijkt dat er geen sprake kon zijn van een delegatie van de bevoegdheid van de commissie naar een derde.

We hadden verder willen gaan door ervoor te zorgen dat de commissie niet verplicht zou zijn om voor de volledige duur van haar werkzaamheden met dezelfde deskundigen te werken. We wilden ook hun aantal ter discussie stellen. Met betrekking tot hun opdracht kunnen we wel zeggen dat we erin geslaagd zijn het keurslijf te doorbreken. Van een tekst waarin stond dat de deskundigen de opdrachten moesten uitvoeren, zijn we geëvolueerd naar een tekst waarin enkel staat dat de deskundigen de opdracht moeten voorbereiden. Met de andere beperkingen blijven we het moeilijk hebben, vooral met de door de meerderheid en de regering opgelegde beperking betreffende de aan de onderzoekscommissie toevertrouwde taken.

Wanneer de regering meer dan 20 miljard euro investeert, is dat een indrukwekkend bedrag waarover volledige transparantie moet bestaan. En wij hebben onze twijfels en vragen over de wijze waarop de regering deze crisis beheerd heeft.

Op 4 december heeft de Kamer de oprichting van een bijzondere commissie goedgekeurd. We hebben die tekst bij ontstentenis

manière dont le gouvernement a géré cette crise, notamment autour du dossier Fortis. Nous voulons y voir clair et nous voulons que toute la transparence y soit apportée.

Le 4 décembre, la Chambre a adopté la mise en place d'une commission spéciale. Comme d'autres, nous avons soutenu ce texte, mais par défaut. Par défaut, à l'époque, car nous trouvions impossible alors de dégager une majorité pour aller plus loin. Déjà à ce moment, nous précisions avec d'autres que, si des éléments nouveaux devaient apparaître, il faudrait très rapidement transformer le dispositif de commission spéciale en commission d'enquête parlementaire, dotée de tous les pouvoirs accordés à pareille commission. C'était le 4 décembre.

Le 17 décembre, comme vous, monsieur Verherstraeten, nous avons estimé que des faits nouveaux suffisamment graves étaient apparus: la lettre du premier ministre faisant état de multiples contacts et, le lendemain, la lettre du premier président de la Cour de cassation faisant état d'une volonté manifeste dans le chef de certains membres du gouvernement de s'immiscer dans le travail de la justice.

Comme vous, monsieur Verherstraeten, le 17 décembre, nous avons pris fait et cause pour regrouper toutes les missions au sein d'une seule et même commission d'enquête chargée d'enquêter à la fois sur le volet séparation des pouvoirs et sur le volet gestion de la crise financière.

Permettez-moi de reprendre une dernière fois vos propos du 17 décembre: "Le gouvernement souhaite apporter des clarifications car il est impératif de faire la clarté tant sur le plan du droit disciplinaire que dans le domaine politique. Pour y arriver, il n'y a pas 36 solutions: il faut créer une commission d'enquête parlementaire qui, outre les missions incombant à la commission spéciale, se verrait confier une mission complémentaire consistant à vérifier si toutes les procédures pendantes concernant la crise bancaire se sont déroulées dans les règles de l'art et dans le respect de la Constitution".

Comme vous, monsieur Verherstraeten, et comme d'autres, le 17 décembre, nous avons pris fait et cause pour la création d'une seule commission d'enquête chargée des deux volets.

Mais après cette date, manifestement, d'autres choses se sont jouées ailleurs. Dans ce contexte, nous ne pouvons plus vous suivre. Le 4 décembre, nous avons pu vous suivre. Cela a également été le cas le 17 décembre. Mais nous ne pouvons vous suivre dans la marche arrière que vous avez opérée. Cette marche arrière a d'ailleurs également été faite par ceux qui, au mois d'octobre, ont été les premiers – il faut le souligner – à déposer un texte visant à créer une commission d'enquête parlementaire, non pas sur la question de la séparation des pouvoirs, mais sur l'ensemble du volet gestion de la crise financière.

Pourquoi ce qui était vrai au mois d'octobre, madame Lalieux, n'est-il plus vrai aujourd'hui? Pourquoi la nécessité évoquée et argumentée à l'époque dans votre texte de loi – et nous n'en avons pas déposé parce que votre texte était bon, je l'ai d'ailleurs dit en commission – ...

goedgekeurd, want er was geen meerderheid om verder te gaan. Maar we stellen duidelijk dat, mochten er nieuwe elementen aan het licht komen, die commissie zal moeten worden omgevormd in een parlementaire onderzoekscommissie.

Op 17 december zijn er voldoende ernstige nieuwe feiten opgedoken: de brief van de eerste minister die gewag maakte van contacten en de volgende dag, de brief van de eerste voorzitter van het Hof van cassatie waaruit bleek dat bepaalde regeringsleden zich in het werk van justitie wilden mengen.

We hebben dus voorgesteld alle opdrachten onder te brengen in een enkele onderzoekscommissie die de kwesties van de "scheiding der machten" en het "beheer van de financiële crisis" samen zou moeten onderzoeken.

Maar na die datum werden de beslissingen elders genomen. En bovendien werd de klok teruggedraaid. Dat is ook de fout van degenen die in oktober de eersten waren om een tekst in te dienen voor de oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie over de kwestie van het "beheer van de financiële crisis".

Mevrouw Lalieux, waarom zou wat in oktober waar was, dat nu niet meer zijn?

19.03 Karine Lalieux (PS): Vous n'avez pas soutenu ce texte.

19.03 Karine Lalieux (PS): U

heeft die tekst niet gesteund.

19.04 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): J'aimerais bien que cette question soit clarifiée. Dites-moi ce qui vous permet de dire que nous n'avons pas soutenu votre texte? Au moment de la prise en considération, nous nous sommes levés. Nous avons appuyé votre proposition. Au moment où le texte du sp.a a été déposé, nous avons soutenu la demande d'urgence. Dites-nous à quel moment nous n'avons pas soutenu votre texte?

19.04 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): Waarom zegt u dat? Tijdens de inoverwegingneming en bij het urgentieverzoek hebben we u wel gesteund!

19.05 Karine Lalieux (PS): Monsieur Nollet, vous n'avez pas soutenu le texte déposé, alors que nous étions en négociation au sein de la majorité. En outre, dans un Belga du 1er octobre 2008, vous dites, en parlant de notre commission d'enquête parlementaire: "Il ne faut pas mettre la charrue avant les bœufs. Ce que nous demandons, ce sont juste des auditions en commission des Finances" et vous insistez naturellement sur la nécessité de la transparence dont a besoin le contribuable et "à cet égard, il y a lieu de procéder à un examen juridique quant à la possibilité d'organiser une enquête qui ne mette pas les banques en péril". Ce sont vos mots, monsieur Nollet! Vous ne nous avez pas soutenus pour que cela soit adopté au sein la majorité. Le seul parti qui nous a soutenus, parce qu'il a signé cette proposition avec nous, c'est le sp.a. Dès le début, le sp.a a soutenu cette commission d'enquête parlementaire.

19.05 Karine Lalieux (PS): Jullie hebben de ingediende tekst niet gesteund, terwijl er onderhandelingen bezig waren in de meerderheid waarvan wij deel uitmaken. Bovendien hebt u in een Belgabericht van 1 oktober 2008 gezegd dat de paarden niet achter de wagen mochten worden gespannen en dat u alleen maar vroeg dat de commissie voor de Financiën hoorzittingen zou houden. U hebt daaraan toegevoegd dat er in dat opzicht juridisch moest worden onderzocht of het mogelijk was een onderzoek dat de banken niet in gevaar brengt, te organiseren. De enige partij die ons heeft gesteund, is de sp.a, die het voorstel samen met ons heeft ondertekend.

Monsieur Nollet, nous ne cherchons pas ici le conflit. Nous vous demandons de ne pas réécrire continuellement l'histoire, alors que vous étiez dans l'erreur au mois d'octobre!

We vragen u om de geschiedenis niet te herschrijven. In oktober hebben jullie zich vergist!

19.06 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): Madame Lalieux, je reconnais le fait que vous aviez déposé un texte. Ce texte en soi était intéressant. On l'a dit! C'est d'ailleurs une des raisons pour lesquelles nous n'avons pas nous-mêmes déposé notre propre texte.

19.06 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): Ik geef toe dat u een interessante tekst hebt ingediend. Toen er dinsdag moest worden gekozen welke tekst als basis zou dienen voor onze werkzaamheden, hebben wij die van jullie gesteund, terwijl jullie een ander standpunt hebben ingenomen en de voorkeur hebben gegeven aan de tekst van de meerderheid.

J'espère que, par ce texte, vous ne comptiez pas de votre côté mettre les banques en péril, mais sait-on jamais! Je ne pense pas en tout cas que c'était l'intention de l'ensemble des auteurs.

Ik vrees dus dat er twee commissies komen: een onderzoekscommissie, en een bijzondere commissie met beperkte bevoegdheden.

Au départ, il était envisageable de faire toute la transparence sur le dossier. Quand il a fallu décider sur la base de quel texte nous allions travailler, nous avons soutenu le texte que vous aviez déposé à l'époque, parce qu'il nous semblait être le meilleur. Ensuite, le PS a complètement changé de position et vous êtes partis sur le texte de la majorité. Là est le problème! Alors qu'il faut passer aux actes et voter, vous n'êtes plus présents!

De meerderheid stelt dat de druk op het gerecht niets te maken heeft met de manier waarop het

Nous risquons donc d'avoir deux commissions: d'une part, une commission d'enquête et, d'autre part, une commission spéciale dont les pouvoirs sont bridés, dont la capacité d'enquêter n'est pas totale. J'admets que vous ne vous êtes pas positionnés formellement mais, le 17 décembre 2008, vous pouviez vous retrouver aussi derrière les

propos de M. Verherstraeten et dire, au vu des éléments nouveaux, qu'il est nécessaire d'instituer une commission d'enquête chargée d'enquêter sur l'ensemble des dossiers.

Le raisonnement de la majorité consistant à dire que les pressions sur la justice sont étrangères avec la manière dont le dossier a été préalablement géré par le gouvernement est proprement fallacieux. Je l'ai encore entendu dans la bouche du premier ministre hier: "Ce sont deux choses différentes. Il y a, d'une part, la gestion de la crise et, d'autre part, la problématique de la séparation des pouvoirs".

De toute évidence, si le dossier avait été correctement géré à la base, il aurait été superflu de faire pression sur le pouvoir judiciaire ou sur qui que ce soit!

19.07 Karine Lalieux (PS): Mais non, monsieur Nollet! Certes, nous ne vous avons pas proposé de signer notre proposition de création d'une enquête parlementaire. Mais au Sénat - M. Van der Maelen pourra confirmer mes propos -, M. Vande Lanotte avait suggéré au groupe Ecolo-Groen! de signer la proposition. Groen! avait accepté et a dû retirer sa signature parce qu'Ecolo lui a demandé de ne pas la signer. Il s'agit simplement de faits. J'aimerais que vous les reconnaissiez. Essayez de reconnaître ce qui est!

Vous n'avez pas voulu signer à ce moment. Vous le voulez maintenant, parce qu'une commission est en cours d'élaboration, mais je pense que les faits sont là. Ecolo n'a pas voulu prendre le train en marche. Reconnaissez que vous étiez contre la création de cette commission d'enquête parlementaire au moment où nous l'avons proposée!

19.08 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): Il faut distinguer la cosignature du vote et du soutien qui doit, à un moment donné, intervenir en commission et ensuite en séance plénière! J'irai même plus loin que vous en disant que vous avez proposé cette cosignature à la Chambre également. Contrairement aux propos que vous venez de tenir, il n'y a pas qu'au Sénat que vous l'avez proposée. Effectivement, nous n'avons pas fait le choix de cosigner le texte. Nous avons évoqué l'idée d'étendre sa formulation. Peu importe! Le texte était suffisant pour nous permettre d'aller plus loin! Mais faut-il pour autant tout cosigner? Non! Mais c'est un autre problème! Admettez au moins, dans un raisonnement intellectuel, que la cosignature est autre chose que l'acte de voter et de soutenir une proposition le moment venu! J'assume mes propos: non seulement au Sénat, mais ici à la Chambre, vous nous avez suggéré de cosigner la proposition. Nous avons refusé. Mais au moment du vote, mardi, en commission de la Justice, vous n'étiez plus là, mais nous si! Et c'est un député de Groen! qui a voté en sa qualité de membre effectif!

Je voudrais encore illustrer la nécessité apparue après le 4 décembre de travailler en commission d'enquête parlementaire sur ce volet.

Ayant eu connaissance du fait que la convention signée par le gouvernement avec les Pays-Bas au sujet de la vente d'une partie de

dossier door de regering werd aangepakt. Maar dat is een drogreden. Indien men het dossier van bij de start correct had beheerd, had men geen druk moeten uitoefenen op de rechterlijke macht of enige andere instantie!

19.07 Karine Lalieux (PS): Het is juist dat we u niet voorgesteld hebben om ons voorstel houdende de oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie te ondertekenen, maar in de Senaat had de heer Vande Lanotte de Ecolo-Groen!-fractie gesuggereerd het voorstel te ondertekenen, wat Ecolo geweigerd heeft.

Ecolo heeft niet mee op de kar willen springen. U moet toch toegeven dat u tegen de oprichting van die parlementaire onderzoekscommissie gekant was, toen we dat hebben voorgesteld!

19.08 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): U moet een onderscheid maken tussen de medeondertekening en de steun en de stemming in de commissie en de plenaire vergadering! We hebben er inderdaad voor gekozen om de tekst niet mee te ondertekenen. Maar moeten we echt alles mee ondertekenen? Maar dinsdag was u tijdens de stemming in de commissie voor de Justitie in geen velden of wegen meer te bespeuren. Wij waren er wel en het parlementslid van Groen! heeft in zijn hoedanigheid van vast lid zijn stem uitgebracht!

Na 4 december kan deze kwestie enkel nog door een parlementaire onderzoekscommissie behandeld worden.

Fortis aux Pays-Bas pourrait poser problème et de problèmes éventuels posés par certains arrêtés royaux, nous avons écrit au président du comité de direction de la chancellerie du premier ministre pour avoir accès à l'ensemble des documents.

*Présidente: Colette Burgeon, deuxième vice-présidente.
Voorzitter: Colette Burgeon, tweede ondervoorzitter.*

Monsieur Jeholet, vous pouvez être surpris mais qu'un parti de l'opposition, soucieux de disposer de l'ensemble des informations, se renseigne auprès du président du comité de direction de la chancellerie du premier ministre, M. Hans D'Hondt – vous le connaissez; certainement mieux à l'époque que maintenant –, me semble être une démarche correcte, saine.

Nous lui avons demandé de recevoir une copie de l'ensemble des documents échangés au sein du gouvernement au sujet de ce dossier, une copie des conventions et une copie des versions différentes de l'arrêté royal. Il nous a répondu, le 16 décembre, la veille du jour où tout s'est joué ici en séance plénière – nous nous souviendrons de ce jour; même M. De Croo qui a déjà vécu beaucoup de choses se souviendra de ces jours. Là aussi, il nous a indiqué qu'il ne voyait pas la nécessité de nous communiquer les documents soumis au Conseil des ministres et de déroger au principe du secret des délibérations du gouvernement fédéral.

À cette époque, il nous a donc mis dans l'impossibilité de faire confiance à la seule procédure liée à une commission spéciale. Manifestement, une série de documents de base que nous demandions à l'époque nous sont clairement refusés par le président du comité de direction.

Madame Lalieux, c'est un élément de plus.

19.09 Karine Lalieux (PS): Cette commission de suivi n'est pas encore installée. Cette commission spéciale n'est pas encore mise sur pied. Vous avez demandé ces documents en tant que groupe Ecolo. Il faut attendre que cette commission soit installée – elle le sera demain; je l'espère en tout cas – pour voir s'il y a collaboration de tous les acteurs.

Vous demandez cette collaboration. Vous savez que nous la demandons aussi. Vous savez aussi pertinemment qu'en cas de manque de collaboration, nous voulons que cette commission de suivi soit transformée en commission d'enquête.

Ne tirez pas déjà des conclusions avant même que cette commission spéciale soit créée!

Si je vous ai bien entendu, vous dites que vous avez demandé des renseignements. C'est en tant que chef de groupe d'Ecolo-Groen!, ce n'est pas en tant que membre de la commission, si j'ai bien compris.

19.10 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): Pour vous répondre sur ce point, j'ai demandé d'avoir accès, en tant que parlementaire en raison de la loi du 11 avril 1994 relative à la publicité de l'administration, à une série de documents. Cela dit, je comprends ce que vous me dites, en gros de reformuler ma demande par l'intermédiaire de la

Nadat wij vernomen hadden dat er moeilijkheden zouden kunnen rijzen omtrent de overeenkomst met Nederland betreffende de verkoop van een deel van Fortis en dat er problemen waren met bepaalde koninklijke besluiten, richtten wij een brief aan de voorzitter van het directiecomité van de Kanselarij van de eerste minister met het verzoek alle documenten (documenten betreffende dat dossier die binnen de regering circuleerden, kopieën van de overeenkomsten en van de verschillende versies van het koninklijk besluit) in te mogen zien. Hij antwoordde ons op 16 december dat hij er het nut niet van inzag om ons de documenten te doen geworden die aan de ministerraad waren voorgelegd en het geheim van de beraadslagingen van de regering te schenden.

19.09 Karine Lalieux (PS): Wacht tenminste af tot morgen, na de installatie van de speciale opvolgingscommissie, voordat u gaat beweren dat de betrokkenen niet meewerken zoals wij van hen verwachten. Als commissielid zal u de inlichtingen krijgen die u geweigerd werden als fractieleider van Ecolo-Groen!.

19.10 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): Ik heb gevraagd, maar mijn verzoek werd niet ingewilligd, om toegang te krijgen tot een reeks documenten over de

commission spéciale pour qu'elle soit acceptée. C'est bien cela?

grondslag van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur.

19.11 Karine Lalieux (PS): J'espère effectivement que vous l'obtiendrez!

19.12 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): Moi aussi j'espère que nous obtiendrons ces informations par l'intermédiaire de la commission mais je n'en suis pas certain.

19.12 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): Dit gezegd zijnde hoop ik zoals u suggereert dat mijn aanvraag zal worden ingewilligd via de bijzondere commissie.

19.13 Karine Lalieux (PS): Ne tirez pas de conclusions aujourd'hui même ...

19.14 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): La seule conclusion que je tire aujourd'hui fait suite à la réponse que j'ai reçue de la chancellerie du premier ministre. C'est la seule que je peux me permettre de tirer aujourd'hui mais elle est révélatrice selon moi de l'état d'esprit de cette chancellerie: elle me refuse l'accès à ce document. Je le signale comme élément nouveau, outre les lettres du premier ministre et du premier président de la Cour de cassation. C'est un élément nouveau intervenu le 4 décembre. Mais vous me dites que je l'aurai, cette information.

19.14 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): Niettemin is het negatieve antwoord dat ik ontvangen heb, een nieuw element dat wijst op een bepaalde ingesteldheid van de kanselarij van de eerste minister.

19.15 Karine Lalieux (PS): J'ai précisé que je ne m'exprimais pas au nom de la chancellerie du premier ministre ou du gouvernement, loin de là. Vous savez très bien qu'en acceptant une commission spéciale, nous nous sommes montrés très clairs et avons déclaré qu'en l'absence d'une collaboration de l'ensemble des parties y compris l'exécutif, nous demanderions la transformation immédiate de la commission en commission d'enquête parlementaire qui peut obliger à communiquer ces informations. C'est tout ce que je dis aujourd'hui. En aucun cas je ne parlerai au nom du gouvernement, bien évidemment.

19.15 Karine Lalieux (PS): Ik spreek niet namens de eerste minister of de regering. Als we een gebrek aan medewerking vaststellen, vragen we onmiddellijk de omvorming van de bijzondere commissie in parlementaire onderzoekscommissie.

19.16 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): L'appui apporté par vos propos me suffit pour espérer avoir accès à l'ensemble des documents qui nous sont refusés pour l'instant selon la réponse du président du comité de direction. Cela nous pose un problème évidemment: comment juger correctement sans avoir accès à l'ensemble des documents?

19.16 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): Meer vraag ik niet! Ik wil gewoon toegang hebben tot de documenten om een correct oordeel te kunnen vormen.

Je reviens sur vos propos: vous avez dit également espérer que cette commission puisse se réunir demain. Moi aussi. Il est très important que la commission spéciale puisse se réunir, mais c'est le cas aussi pour la commission d'enquête.

Tot slot betreur ik dat de meerderheid deze commissie nog in een ander keurslijf heeft gedwongen: dat betreffende het mandaat van de voorzitter en de covoorzitter én dat van de deskundigenpostjes, die ze vooraf al binnen de meerderheid had verdeeld. Als ik "La Libre Belgique" mag geloven, wil MR niets van een cdH-voorzitterschap weten, maar steunt ze Open Vld, terwijl CD&V, daarin gesteund door de PS, wil dat een cdH'er het voorzitterschap waarneemt.

Cela ne m'ennuie pas du tout que vous soyez là, madame la vice-présidente, mais j'aurais voulu parler de ce point au président en personne. Pourrez-vous le lui transmettre ou me réserver deux minutes pour que j'intervienne tout à l'heure, quand il sera parmi nous, car j'avais une série de questions à lui poser sur ce point et sur l'organisation des travaux. Je peux les poser maintenant mais alors, je n'aurai pas sa réponse. Je propose de réserver cette question pour le président tout à l'heure.

Je voudrais terminer mon intervention par le cadenas qui subsiste sur cette commission et je m'adresserai ici à tous les chefs de groupe de la majorité: c'est celui posé sur les mandats de président, de co-président, les postes d'experts que vous vous répartiriez entre vous.

Je lis ce midi sur le site internet de "La Libre Belgique", très bien renseigné, que vous continuez entre vous à vous répartir les postes. Monsieur Bacquelaine, vous semblez surpris, mais je vais vous lire quelques extraits. Manifestement, quelques tensions persistent: le MR ne veut pas d'une présidence cdH et soutient l'Open Vld; par contre, le CD&V veut une présidence cdH et est soutenu par le PS. Tout cela tourne entre partis de la majorité.

Attention, monsieur Bacquelaine, que les choses soient claires: Ecolo ne demande rien et n'est pas candidat à la présidence! Il est dommage que votre collègue M. Tommelein soit absent, mais vous vous souviendrez qu'en un temps pas si lointain – et peut-être encore dans un temps futur relativement rapproché –, vous occupiez les bancs de l'opposition; il faut se le rappeler, car il s'agit de périodes pédagogiquement intéressantes. Dans un tel moment, l'opposition a pu présider la commission d'enquête, dénommée commission Dutroux, via M. Verwilghen, membre de l'opposition. Si le chef de groupe du cdH avait été présent, je lui aurais rappelé que M. Langendries, alors dans l'opposition, avait présidé la commission Sabena.

Monsieur Bacquelaine, nous ne sommes pas le seul groupe de l'opposition. Avant que vous ne veniez à la tribune, je voudrais vous entendre sur cette possibilité de confier la présidence à un membre de l'opposition. Outre notre groupe, l'opposition dispose de personnes compétentes, capables d'assumer cette tâche comme l'ont fait M. Verwilghen et M. Langendries. C'est une question d'indépendance, de crédibilité et de garantie supplémentaire offerte. J'aimerais vous entendre sur ce point de même que sur le nom des experts.

Monsieur Bacquelaine, si vous n'avez pas encore lu l'article de "La Libre Belgique", je vous mets au courant des experts que vous désignerez demain. Il s'agit d'Édith Van den Broeck, ex-membre du Conseil supérieur de la Justice, de Jan Velaers de l'Université d'Anvers, d'Anemie Schauss, de Michel Franchimont et/ou (il reste un doute) de M. Van Drooghenbroeck de l'UCL. Ainsi, vous disposez du panel complet.

Monsieur Bacquelaine, je vous mets au défi...

(...): (...)

19.17 **Jean-Marc Nollet** (Ecolo-Groen!): Non, parce qu'il est explicitement indiqué qu'il y a une incompatibilité. Je regrette, mais vous pouvez toujours proposer son nom. Que M. Uyttendaele ne soit pas dans les nominés, je le regrette pour lui, cela doit être difficile à vivre. Il n'est pas répertorié sur le site de "La Libre Belgique".

Monsieur Bacquelaine, je vous mets au défi de nous dire...

19.18 **Olivier Maingain** (MR): (...)

19.19 **Jean-Marc Nollet** (Ecolo-Groen!): Non, ce serait trop facile.

Hoewel Ecolo zelf geen kandidaat is, geven we er, om redenen van onafhankelijkheid en geloofwaardigheid, de voorkeur aan dat een oppositielid voorzitter wordt, zoals destijds ook in de commissie-Dutroux en in de Sabenacommissie het geval was. Met betrekking tot de deskundigen vielen al de namen van Edith Van den Broeck, Jan Velaers, Anemie Schauss, Michel Franchimont en de heer Vandrogenbroeck.

19.19 **Jean-Marc Nollet** (Ecolo-

Le défi que je vous lance est de nous prouver dans les heures ou les jours qui viennent que vous n'avez pas déjà tout arrangé entre vous, que vous ne vous êtes pas déjà mis d'accord sur les noms des experts et que vous prêterez effectivement la possibilité à l'opposition de formuler et de retenir des propositions.

Je suis tout à fait disposé à l'évoquer avec vous tout à l'heure.

19.20 Daniel Bacquelaine (MR): Madame la présidente, M. Nollet a cité des noms de candidats; qu'il aille jusqu'au bout et qu'il fasse des propositions. Monsieur Nollet, citez-nous quelques noms d'experts qui vous agréent!

19.21 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): Effectivement, d'autres en ont cité. Comme je vous l'ai dit, je viendrai avec des propositions en commission. Si vous le souhaitez, nous pouvons déjà en parler tout à l'heure en Conférence des présidents.

Nous viendrons avec des propositions de telle sorte que l'opposition puisse aussi participer à la désignation de ces experts. Il faut que les noms qui sont formulés ici ne soient pas déjà bétonnés au sein de la majorité.

Madame la présidente, lorsque le président reviendra, je souhaite l'interpeller, dans le cadre de cette discussion générale, sur l'organisation des travaux.

19.22 Karine Lalieux (PS): Madame la présidente, chers collègues, contrairement à certains dans cette assemblée – je ne peux m'empêcher de le dire, monsieur Nollet –, je ne réécrirai pas l'histoire. Je me bornerai à rappeler quelques faits.

La crise financière couvait depuis l'éclatement de la bulle du crédit au logement en 2007. Mais c'est à la mi-septembre de l'année dernière que les marchés s'affolent vraiment. Lehman Brothers fait faillite aux États-Unis. Chez nous, le mastodonte Fortis voit son cours en bourse baisser dangereusement pour s'effondrer à 5,20 le 22 septembre. Tous ceux qui comptent dans le monde financier belge ont des sueurs froides. Il n'y a plus de confiance sur le marché interbancaire. Nos banques ne trouvent plus de liquidités sur les marchés financiers. L'inimaginable pourrait se produire. De vénérables institutions bancaires sont à deux doigts de la faillite. Des dizaines de milliers d'emplois sont menacés. Des centaines de milliers de citoyens pourraient voir leur épargne disparaître.

Le week-end du 27 septembre, c'est un véritable plan catastrophe que le gouvernement déploie pour éviter le pire, pour empêcher un drame social et une catastrophe économique.

Différentes autorités publiques (kern, Conseil des ministres, BCE, membres du gouvernement hollandais, commissaires européens) passent leur week-end au chevet de Fortis pour empêcher la faillite pure et simple de cette dernière et injectent 4,5 milliards dans Fortis. Tout cela le week-end du 27 septembre!

Depuis la fin du mois de septembre, plusieurs plans catastrophe ont été déployés par le gouvernement pour réparer les errements d'une

Groen!): Ik daag de leden van de meerderheid uit ons te bewijzen dat ze het nog niet op een akkoordje gegooid hebben onder elkaar en dat ze de voorstellen van de oppositie in overweging zullen nemen.

19.20 Daniel Bacquelaine (MR): Mijnheer Nollet, noem ons namen van deskundigen die u behagen!

19.21 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): Ik zal voorstellen doen in de commissie. We kunnen er zelfs al over praten in de Conferentie van Voorzitters.

Mevrouw de voorzitter, ik zou later, in aanwezigheid van de voorzitter, opnieuw het woord willen nemen over de organisatie van de werkzaamheden.

19.22 Karine Lalieux (PS): In tegenstelling tot de heer Nollet zal ik de geschiedenis niet herschrijven.

De financiële crisis smeulde al sinds het uit elkaar spatten van de zeepbel van het vastgoedkrediet in 2007. Half september 2008 gaan de markten door het lint. Er is geen vertrouwen meer op de interbankenmarkt. Het weekend van 27 september ontplooit de regering een waar rampenplan om het ergste te voorkomen, om te verhinderen dat Fortis zonder meer failliet gaat. Daarna grijpt de Staat gedurende meer dan twee maanden massaal in bij de grote Belgische banken om de tewerkstelling te beschermen, de spaargelden en de economie te redden. Er worden miljarden euro's in de banken gepompt, honderden miljarden worden als waarborg ingebracht, er worden akkoorden gesloten met buitenlandse groepen.

De PS vroeg op 24 september al

économie financière devenue folle. D'une économie financière euphorique qui se complaisait dans des rendements vertigineux sous les yeux bienveillants des autorités de contrôle et des autorités de contrôle belge, on est passé à la finance panique qui est venue chercher secours auprès des autorités publiques.

L'État a dû intervenir massivement, chaque semaine, presque tous les jours, pendant plus de deux mois, auprès des grandes banques belges pour protéger l'emploi, pour sauver l'épargne, pour garantir le crédit aux particuliers et aux entreprises, tout simplement pour sauver l'économie.

Des milliards ont été injectés, des centaines de milliards ont été apportés en garantie, des accords avec de grands groupes étrangers ont été conclus.

Monsieur Nollet, j'en reviens à la date du 24 septembre. Dès cette date, le Parti Socialiste demandait que le Parlement mette sur pied une commission d'enquête parlementaire car ce qui est arrivé n'était pas, selon nous, un hasard, n'était pas l'accident de parcours d'une grande banque.

Sans faire le procès de telle ou telle institution en particulier, d'un tel ou d'une telle, nous voulions dénoncer les dérives de l'économie casino, de la finance folle, de la déconnexion de la finance de l'économie réelle, de la nocivité de la spéculation souvent malsaine. Le modèle néolibéral et la sacrée autorégulation montraient les failles qui annonçaient les faillites, leur propre faillite.

Dois-je pour la énième fois, chers collègues, rappeler que non seulement nous étions les premiers, fin septembre-début octobre, à demander la mise sur pied d'une commission d'enquête parlementaire? Yvan Mayeur était le premier à la demander d'ailleurs! Dois-je vous rappeler qu'avec le sp.a, nous étions bien les seuls? Dois-je vous rappeler – monsieur Nollet, je vous l'ai déjà rappelé – que, lorsque nous demandions une commission d'enquête, vous demandiez, vous, une réunion de la commission des Finances et des auditions?

Dois-je vous expliquer pour la 25ème fois que nous n'avons jamais fait marche arrière et que, devant notre solitude, monsieur Nollet, nous avons fait le choix de soutenir – tout comme vous l'avez voté – une commission spéciale chargée de faire la lumière sur la crise financière et sur sa gestion, une commission chargée d'apporter des réponses au pourquoi et au comment nous en sommes arrivés là? Dois-je vous rappeler que nous avons exigé qu'à tout le moins, cette commission spéciale se transforme immédiatement en commission d'enquête, si les commissaires – dont vous serez peut-être – devaient éprouver des difficultés à mener à bien leurs travaux, lorsque ceux-ci auront commencé? Nous l'avons exigé, monsieur Nollet, et vous le savez! Mais nous n'avons pas d'a priori comme ceux que vous avez expliqués précédemment. Nous espérons très clairement que cette commission d'enquête puisse se mettre en place dès demain.

Nous avons exigé dès le départ qu'elles travaillent en parallèle et non pas l'une après l'autre. Vous le savez et nous le répétons ici à la tribune, nous espérons que les commissaires pourront travailler correctement et que tous les acteurs, tant l'exécutif que les banques,

de oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie want voor ons is wat gebeurd is geen toeval, geen "accident de parcours", maar het faillissement van de casino-economie, van de dolgedraaide financiële wereld, van ongezonde speculatie en van heel het neoliberale model en zijn zelfregulering.

Omdat we, samen met de sp.a, de enigen waren die de oprichting van een onderzoekscommissie vroegen, hebben we ervoor gekozen om, net zoals de heer Nollet, onze steun te verlenen aan de oprichting van een bijzondere commissie die duidelijkheid moet scheppen over de financiële crisis en de manier waarop ze werd aangepakt.

Het is de taak van een onderzoekscommissie om antwoorden aan te reiken. We wensen dat ze morgen al aan de slag kan en dat de commissieleden hun opdracht naar behoren vervullen!

De financiële crisis heeft geleid tot een politieke crisis die een aantal fundamentele vragen oproept, zoals de kwestie van de scheiding der machten. Het is belangrijk dat de commissie die vragen kan beantwoorden.

joueront le jeu. Dans le cas contraire, nous n'aurons pas besoin de vous pour nous ramener à l'ordre pour demander une commission d'enquête. Nous la demanderons immédiatement!

Des semaines se sont écoulées, des plans catastrophe ont dû être déployés dans l'urgence par le gouvernement, des actions en justice ont été introduites, des arrêts ont été rendus, des coups de fil ont été passés, etc. La crise financière dont les effets dévastateurs sont déjà repérables dans le quotidien des gens et dans la sphère économique a aussi provoqué, il y a quelques semaines, une crise politique. Des questions fondamentales ont été posées dans la foulée de l'arrêt rendu par la cour d'appel: la séparation des pouvoirs a-t-elle été respectée, l'exécutif a-t-il fait pression sur le judiciaire, le judiciaire a-t-il respecté son devoir de réserve? Des questions fondamentales dans une démocratie, des questions auxquelles il faut répondre dans une démocratie! Nous allons voter aujourd'hui la création d'une commission d'enquête qui permettra de répondre à ces questions.

Nous avons entendu parler de commission pour blanchir les uns et les autres. Nous avons entendu parler d'une commission sans commissaire et nous avons eu l'impression d'une répétition tout à l'heure avec mon collègue M. Nollet.

Monsieur Nollet, vous avez dit que vous aviez encore plein de réserves par rapport à certaines choses, si je vous ai bien compris!

19.23 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): Soyons clairs: le volet "commission sans commissaires ou commissaires dépossédés" figurait dans la version initiale de votre texte, lorsque les experts étaient eux-mêmes chargés d'exécuter le travail. Mais vous n'avez pas entendu le début de mon intervention, laquelle signalait l'évolution en la matière.

19.23 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): Het gedeelte "Commissie zonder commissieleden of van hun bevoegdheden ontheven commissieleden" stond in de oorspronkelijke versie van uw tekst. Ik heb duidelijk gewezen op de evolutie ter zake.

19.24 Karine Lalieux (PS): Nous avons soutenu immédiatement la proposition de M. Landuyt. Vous savez combien la majorité a travaillé rapidement pour rédiger cette proposition de loi et il allait de soi que l'objectif n'était pas de déposséder des commissaires de leurs pouvoirs - nous connaissons la loi aussi bien que vous. Nous avons été entièrement ouverts aux modifications du sp.a car jamais l'intention n'a été de déposséder des commissaires ni d'avoir un champ d'investigation trop étroit; celui-ci sera réel et large.

19.24 Karine Lalieux (PS): Wij steunden de heer Landuyt. Het is nooit de bedoeling geweest commissieleden van hun bevoegdheden te ontheffen of het onderzoeksterrein al te zeer te verengen. Mijn fractie meent dat die kunstgrepen voortvloeien uit een ietwat vruchteloze oppositie-strategie.

Mon groupe estime que toutes ces manœuvres relèvent d'une stratégie d'opposition quelque peu stérile.

We zullen ons baseren op het werk van de deskundigen die drie weken de tijd zullen krijgen om een verslag op te stellen.

Une enquête se fait à charge ou à décharge d'une personne. Nous auditionnerons, nous écouterons, mais avant de dire quoi que ce soit, travaillons d'abord! Pour ce faire, nous bénéficierons de l'appui d'experts pour mieux préparer notre mission, c'est indispensable, et non pour nous remplacer. Déjà la première version du texte ne mentionne pas que le but de leur présence est de nous remplacer ou de faire le travail à notre place. Ils nous présenteront un rapport sur la notion même de la séparation des pouvoirs, sur la marge de manœuvre dont nous disposons, afin de ne pas vicier les procédures judiciaires, pénales ou disciplinaires en cours et pour nous éclairer sur le déroulement des procédures judiciaires.

De oppositie eist nu een enkele onderzoekscommissie terwyl iedereen het erover eens is dat er snel moet worden gewerkt. Als die twee commissie naast elkaar werken, kan het juist sneller gaan! Als de gemengde commissies op

Ils disposeront de trois semaines pour confectionner ce rapport.

Chers collègues, avez-vous remarqué dans le texte que nous allons voter qu'ils procéderont aux auditions à notre place? Bien évidemment non! Qu'ils poseront des questions à notre place? Bien évidemment, non! Ils nous assisteront comme les experts que vous avez acceptés au sein de la commission mixte assisteront les députés et les sénateurs.

Aujourd'hui, l'opposition réclame une commission d'enquête unique. Mais, parallèlement, chacun s'accorde à dire dans cette assemblée qu'il faut œuvrer le plus rapidement possible et reconnaître que, dès fin avril, le climat de campagne électorale ne nous permettra plus de garantir la sérénité nécessaire à nos travaux.

Que ces deux commissions travaillent en parallèle est précisément un moyen d'avancer rapidement! Nous sommes face à une double problématique née de la crise financière. D'un côté, nous avons des questions liées au respect ou non de la séparation des pouvoirs; de l'autre des questions liées aux conséquences de la faillite d'un système financier, de ses instruments de contrôle. Aussi, traitons en parallèle ces deux volets dans ces deux commissions.

Si les commissions mixtes devaient se heurter à des difficultés, par exemple, pour avoir accès à tel ou tel document, mon groupe serait le premier à demander qu'elles se transforment en commission d'enquête. Personne n'osera remettre ce fait en doute.

Aujourd'hui, nous n'avons qu'une seule envie. Dès la fin septembre nous le demandions d'ailleurs, nous sommes aujourd'hui le 15 janvier. Installons enfin ces deux commissions! Essayons de faire la lumière et travaillons à tout mettre en œuvre pour trouver des solutions qui permettraient d'éviter de telles crises à l'avenir!

19.25 **Peter Vanvelthoven** (sp.a): Mevrouw de voorzitter, collega's, ik zal het kort houden.

Ik denk dat alle argumenten voor, tegen en tussenin intussen zijn uitgewisseld. Heel wat mensen in het land, spaarder, aandeelhouder, belegger of werknemer bij een van de banken, hebben op de een of andere manier met de financiële crisis te maken gehad, en als het niet met de financiële crisis was, dan was het in ieder geval met de gevolgen ervan, met name de economische crisis. Wij zijn het onszelf als parlamentsleden verplicht om een grondig onderzoek te voeren naar al wat te maken heeft met de financiële crisis. Ik heb hier iedereen dezelfde woorden horen gebruiken, namelijk dat er transparantie en openheid van zaken moet komen, dat de onderste steen naar boven moet komen en dat er een grondig onderzoek moet plaatsvinden.

De discussie die we de afgelopen maanden hebben gevoerd, ging erover of we de onderste steen naar boven kunnen krijgen door een bijzondere commissie of door een onderzoekscommissie. Zo eenvoudig is het.

Als men wou vermijden dat er week na week opnieuw discussies worden gevoerd over wat het beste middel is om de waarheid te

problemen stuiten, dan zal mijn fractie de eerste zijn om te vragen ze om te zetten in onderzoekscommissies.

Laten we nu eindelijk die twee commissies installeren!

19.25 **Peter Vanvelthoven** (sp.a): Les arguments pour et contre la création d'une commission d'enquête sont bien connus dans l'intervalle. De nombreuses personnes ont été confrontées à la crise financière – épargnants, actionnaires, investisseurs, personnel des banques – mais elles seront bien plus nombreuses encore à être confrontées à la crise économique qui en est le résultat. C'est pourquoi la crise financière doit absolument faire l'objet d'une enquête parlementaire approfondie. Tous les chefs de groupe ont plaidé en faveur de la transparence et de la nécessité de faire absolument toute la lumière dans cette affaire. La discussion porte sur la question de savoir si une commission d'enquête

achterhalen - onderzoekscommissie of niet -, dan had de meerderheid er volgens mij beter aan gedaan om hier vandaag een onderzoekscommissie goed te keuren die alles onderzoekt.

Ik heb de premier gisteren horen zeggen dat degenen die tegen een bijzondere commissie zijn, maar voor een onderzoekscommissie, een politieke spelletje spelen. Ik hoef dat van niemand te pikken. De premier pleit vanuit zijn zetel gemakkelijk voor sereniteit. Ook ik pleit voor sereniteit in dit dossier. Laten wij ophouden elkaar zaken toe te dichtten die niet juist zijn.

Sereniteit en openheid van zaken betekent dat men ten aanzien van de mensen die de evolutie van deze aangelegenheid via de televisie volgen - momenteel zullen er dat weinig zijn - en die zich interesseren voor de debatten ter zake, duidelijk maakt waarom men hetzij voor een onderzoekscommissie, hetzij voor een bijzondere commissie opteert.

Ik moet tot vervelens toe herhalen dat ik alle meerderheidspartijen in dit halfroond vier weken geleden heb horen pleiten voor een onderzoekscommissie over alles. Dat zijn niet de woorden van de oppositie. Dat zijn niet de politieke spelletjes van de oppositie. Dat zijn de woorden van de fractieleiders van de meerderheid - een voor een kwamen ze naar het spreekgestoelte - die toen vonden dat de bevolking recht had op openheid van zaken en dat dit alleen maar mogelijk was met een onderzoekscommissie.

Vier weken later pleit men even hard voor die openheid, voor die transparantie, maar zegt men plots dat die onderzoekscommissie niet meer nodig is en dat het een bijzondere commissie zonder bijzondere onderzoeksbevoegdheden moet zijn.

Het is dan niet onlogisch dat de mensen, de slachtoffers van de financiële crisis en wij als parlementsleden aan de meerderheidspartijen vragen waarom jullie in godsnaam van gedachten veranderen? Waarom is dat gebeurd?

Ik heb de vraag al vier of vijf keer gesteld, hier op de tribune en in de commissie, en ik krijg daar geen antwoord op. Als ik daarop geen antwoord krijg, krijgt niemand daarop een antwoord.

Wat is het gevolg van het stilzwijgen van de meerderheid? Het gevolg is dat iedereen duistere redenen begint te zoeken achter het plotse veranderen van gedrag, het plotse veranderen van standpunt. Op die manier, collega's van de meerderheid, voedt u voortdurend het vermoeden dat er de afgelopen vier weken iets zodanig is veranderd dat de onderzoekscommissie die jullie allemaal wilden er vandaag niet meer mag komen.

Er is inderdaad op die vier weken maar een zaak veranderd. Dat is dat er een nieuw regeerakkoord moest worden gemaakt en dat er een nieuwe regering moest worden gevormd. Het is dan nogal logisch dat wij en de mensen in dit land denken dat de regering er maar is kunnen komen op voorwaarde dat er geen onderzoekscommissie over de totale financiële crisis mocht komen.

Ik maak mij daarover vandaag niet meer boos. Ik heb mij daarover vroeger boos gemaakt. Ik vraag het een laatste keer aan de sprekers

constitue ou non le meilleur instrument à cet effet. Il aurait en tout état de cause été préférable de créer une telle commission, ne fût-ce que pour éviter que ne revienne inlassablement la discussion concernant le fait qu'une telle commission aurait dû être créée.

Il y a quatre semaines, tous les présidents de groupe de la majorité ont estimé que la population avait droit à une transparence totale. Aujourd'hui, ils sont toujours de cet avis - affirment-ils - mais estiment subitement que plus aucune commission d'enquête n'est nécessaire à cet effet: une commission spéciale doit suffire. Pourquoi ont-ils entre-temps changé d'avis? La majorité est muette comme une tombe et bien entendu, chacun commence à y voir toutes sortes de raisons obscures. Le changement d'attitude de la majorité laisse supposer que quelque chose a changé au cours des quatre dernières semaines et, effectivement, un nouveau gouvernement et un nouvel accord de gouvernement ont vu le jour. Il semble que ce nouveau gouvernement n'a pu être constitué qu'à la condition qu'il ne soit institué aucune commission d'enquête chargée de se pencher sur l'ensemble de la crise financière.

Je demande aux orateurs de la majorité d'enfin motiver leur décision. Cette demande ne procède nullement d'une manœuvre politicienne. Au cours des prochaines semaines, nous verrons continuellement apparaître des éléments ou des documents qui perturberont la sérénité et justifieront la création d'une commission d'enquête élargie. Mais la majorité n'aura qu'à s'en prendre à elle-même.

van de meerderheid die nog het woord zullen nemen. Geef daarover nu eens duidelijkheid. Waarom? Geef die duidelijkheid waarover u het altijd zelf hebt nu ook eens aan de mensen.

Ik voorspel u, niet omwille van politieke spelletjes, dat er om de week of om de twee weken wel een document of een nieuwigheid naar boven zal komen dat zal aantonen dat er toch een onderzoekscommissie had moeten komen. Het was veel beter geweest, mocht u vandaag de wijsheid hebben dat in te zien, de wijsheid om de openheid van zaken gelijk te stellen met een onderzoekscommissie zoals u zelf vier weken geleden allemaal verkondigde. Die wijsheid is vandaag blijkbaar ver zoek.

Ik voorspel dat, ondanks het feit dat ik die sereniteit wil, ze er niet zal zijn door de aanpak van deze meerderheid. Ik heb u daarvoor al gewaarschuwd. Ik doe dat vandaag opnieuw. Als de sereniteit de volgende weken ver zoek is, ligt het aan deze meerderheid en zal het zeker niet aan de oppositie liggen.

19.26 Olivier Maingain (MR): Madame la présidente, monsieur le ministre, chers collègues, oui, une commission d'enquête parlementaire parce que les événements qui ont conduit à la crise gouvernementale, à la démission du gouvernement et à la démission du premier ministre méritent un éclaircissement particulier.

J'entends que d'aucuns ont déjà quelques préjugés quant à ce que devraient être les travaux, voire les conclusions d'une telle commission d'enquête. Pour avoir été membre d'une commission d'enquête dans des circonstances particulièrement douloureuses et pour en avoir tiré quelques enseignements, notamment sur la volonté de certains d'en faire un lieu de médiatisation extrême, je sais qu'une commission d'enquête parlementaire, si elle ne respecte pas scrupuleusement les limites légales qui s'imposent à elle, devient davantage un lieu de débats politiques qu'un véritable travail d'enquête parlementaire.

J'ai eu l'occasion de dire en commission que la commission d'enquête parlementaire ne se situe pas au-dessus des pouvoirs; elle est une émanation du pouvoir législatif et elle ne pourra que respecter elle-même le principe de la séparation des pouvoirs. Elle ne pourra donc pas assumer une mission d'enquête qui porterait atteinte à l'indépendance du pouvoir judiciaire et qui tenterait de porter d'une quelconque manière atteinte à l'exercice de la fonction juridictionnelle par des magistrats, plus particulièrement par des magistrats du siège. Tous ceux qui croient qu'à travers le travail de la commission d'enquête parlementaire, on pourra contraindre les magistrats à venir expliquer, par exemple, comment s'est déroulé le délibéré de la dix-huitième chambre de la cour d'appel de Bruxelles, font erreur. Ils feraient une telle tentative qu'ils porteraient eux-mêmes atteinte au principe de la séparation des pouvoirs.

C'est dire aussi combien la commission d'enquête parlementaire devra mener un travail préparé. C'est là que le rôle des experts est important, monsieur Nollet. Beaucoup de pièges peuvent se présenter sur la voie du travail de la commission d'enquête parlementaire sur le plan juridique. Le plus mauvais service à rendre à la commission d'enquête parlementaire serait de voir à un moment la légalité même de son travail être remise en cause.

19.26 Olivier Maingain (MR): We zeggen ja tegen een onderzoekscommissie, omdat er volledige klaarheid moet worden gebracht omtrent de gebeurtenissen die tot de regeringscrisis hebben geleid.

Sommigen zitten nu al met vooroordelen ten aanzien van de werkzaamheden, ja zelfs van de besluiten van die commissie. Ik weet uit ervaring dat sommigen de werkzaamheden van zo een commissie willen mediatiseren. Indien de wettelijke beperkingen niet in acht worden genomen, dreigt ze dan ook te verworden tot een politieke praatbarak in plaats van een plaats waar ernstig wordt gewerkt.

De commissie staat niet boven de machten, maar ze gaat uit van de wetgevende macht en kan niet anders dan de scheiding der machten naleven. Zo zal het bijvoorbeeld niet mogelijk zijn magistraten te vragen hun beraad uit de doeken te komen doen. Ze zal haar werkzaamheden ook grondig moeten voorbereiden, want op juridisch vlak dreigen er heel wat valkuilen. Het zou nefast zijn indien de legaliteit van haar werkzaamheden ter discussie zou worden gesteld. Op dit vlak is er een belangrijke rol weggelegd voor de deskundigen. Bij de namen die

par Robert Henrion mais ont, en tout cas, assumé la responsabilité politique qui était la leur.

On ne va pas rembobiner le film au cours des travaux de cette commission d'enquête parlementaire.

Cette commission d'enquête parlementaire aura pour principe essentiel de vérifier comment, pour redonner confiance et crédibilité aux institutions, on peut fortifier l'État de droit et singulièrement le principe de la séparation des pouvoirs, principe peu codifié en définitive, qui relève davantage de la coutume constitutionnelle, qui n'est pas mieux précisée dans notre Constitution et dont les limites ne sont pas autrement précisées non plus pour un certain nombre de rapports entre pouvoir exécutif et pouvoir judiciaire.

Nous avons à savoir si la crédibilité de notre pouvoir législatif sortira renforcée de ces travaux de la commission d'enquête parlementaire en venant fortifier l'État de droit ou si, par contre, on voudra rouvrir un débat politique qui a été tranché par la responsabilité qui incombait à ceux qui avaient les plus hautes fonctions de cet État et qui en ont tiré les conséquences au regard des faits qu'eux-mêmes avaient commis.

19.27 Jan Jambon (N-VA): Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, in dit debat, dat nog een schim is van het debat dat we afgelopen week gehad hebben in de commissie voor de Justitie, staat er slechts een vraag centraal: wat valt er toch te verbergen? Dat is de vraag die ons bezighoudt. De gewezen regering-Leterme Un ging er prat op de beschermer te zijn van de spaarders en de aandeelhouders van Fortis.

Hoe vaak hebben we niet kunnen horen dat de crisis goed werd aangepakt, dat de zaak opgelost was, dat de sterke regering de zaak in goede handen had? Fortis was het dossier bij uitstek waarmee Leterme het blazoen van zijn kwakkelregering een beetje kon oppoetsen. Helaas, driewerf helaas, gooiden de duistere contacten tussen de uitvoerende macht en de rechterlijke macht roet in het eten, met het ontslag van de regering-Leterme Un tot gevolg.

Wat kon de meerderheid op dat dramatisch moment anders zeggen? Ze gaf ruitelijk toe dat er onaanvaardbare zaken waren gebeurd. Een basisbeginsel van de democratische rechtsstaat was geschonden en met voeten getreden. Niet alleen daarover moest er een diepgaand onderzoek komen, maar ook over de bankencrisis. We hebben hier al citaten gehoord van een hele reeks collega's uit de meerderheid die toen, in de bewuste plenaire vergadering van 17 december, zegden dat de bijzondere commissie moest worden omgevormd tot een onderzoekscommissie over het geheel. De heer Verherstraeten heeft dat met heel veel woorden gezegd, de heer Tommelein heeft zich daarbij graag aangesloten en ook de heren Bacquelaine en Brotcorne spraken in dezelfde zin. Moge het duidelijk zijn: op dat moment wilde de meerderheid, te allen prijze, een parlementaire onderzoekscommissie over zowel de scheiding der machten als de bankencrisis. Het staat zwart op wit in het verslag van de plenaire vergadering van 17 december jongstleden.

Wat blijkt nu? Alle mooie uitspraken ten spijt, heeft de meerderheid al die tijd met gespleten tong gesproken. Ik hoor de meerderheid hardop denken dat een onderzoekscommissie naar de bankencrisis moeilijk

19.27 Jan Jambon (N-VA): Que tente de dissimuler la majorité? C'est la question centrale de ce débat. Leterme l'er s'est érigé en grand défenseur des épargnants. Le sauvetage de Fortis a permis à l'ancien premier ministre de redorer le blason de son gouvernement falot. Hélas! certains contacts entre pouvoir exécutif et pouvoir législatif ont tout gâché. Le gouvernement a reconnu lui-même que des choses inadmissibles s'étaient passées et il a remis sa démission.

Il convient de soumettre à une enquête approfondie non seulement cette question-là mais aussi la manière dont la crise bancaire dans son ensemble a été abordée. Il y a quelques semaines, la majorité était aussi de cet avis. Je rappelle à MM. Verherstraeten, Tommelein, Bacquelaine et Brotcorne que le 17 décembre dernier, ils se sont prononcés clairement pour la conversion de la commission spéciale en commission d'enquête chargée de se pencher sur l'ensemble des faits: la violation du principe de la séparation des pouvoirs ET la crise bancaire.

Manifestement, la majorité a la

zou kunnen worden. Men weet het niet zo goed. Zou men dat wel doen? Wie weet wat er allemaal naar boven zou komen? Misschien komt de heer Reynders zelfs in de problemen. Dat zou misschien tot de volgende val van de regering leiden, wat men beter zou vermijden. Het was een sterk staaltje van het betere bochtwerk. Dat CD&V akkoord kan gaan met een dergelijke gehandicapte onderzoekscommissie, die alleen over haar ministers gaat en de ministers van andere partijen, Reynders bij uitstek, buiten schot laat, kan ik niet begrijpen. Ik kan niet begrijpen dat CD&V zich zo "loyaal" opstelt.

Deze regering, onder leiding van een nieuwe premier, is waarlijk een waardige opvolger van de vorige. Deze regering pakt de zaken ook in dit dossier halfslachtig aan, net zoals dat het geval was met de begrotingsopmaak, net zoals dat het geval was met het asielbeleid en net zoals dat het geval is met de staats hervorming. De opgezette witwasactie, die een aantal ministers moet vrijpleiten met betrekking tot de schending van de scheiding der machten bij de verkoop van Fortis, mag tegelijkertijd niet leiden tot het aantonen van het falen van de ex-premier en de minister van Financiën in dezelfde zaak, de verkoop van Fortis.

Reynders moet buiten schot blijven. Wij kunnen dit niet anders kwalificeren dan halfslachtigheid. Beide zaken, zowel de rechtszaak-Fortis als de verkoop van Fortis, hangen ontegensprekelijk samen. Ze gaan allebei over de dramatisch verlopen verkoop van Fortis.

Dat de meerderheid hier beslist om beide zaken te scheiden en het falen in de bankencrisis te laten behandelen in een machteloze bijzondere commissie, is niet het bewijs van de goede werking van de democratie, zoals in de commissie beweerd werd, maar is het bewijs van de willekeur van de meerderheid. De achterliggende reden is genoegzaam bekend. De meerderheid wil te allen prijze ontkrachten dat er bij de aanpak van de Fortis-crisis werd geblunderd.

Tussen haakjes, de belofte van de meerderheid dat de bijzondere commissie naar de bankencrisis nog zou kunnen worden omgevormd tot een echte onderzoekscommissie is ongeloofwaardig. Waarom doet de meerderheid dit dan niet nu ineens? Waarom wacht ze met een echte onderzoekscommissie naar de bankencrisis? Een echte onderzoekscommissie is vele malen duidelijker en eerlijker. Een echte onderzoekscommissie zet het Parlement niet buitenspel. Een echte onderzoekscommissie komt bovendien het vertrouwen, waartoe de eerste minister in zijn regeringsverklaring ettelijke keren heeft opgeroepen, alleen maar ten goede. Met het niet willen oprichten van deze echte onderzoekscommissie omtrent de bankencrisis wordt dit vertrouwen opnieuw, voor de zoveelste maal gefnuikt.

Collega's, dat daarnaast de oppositie wordt uitgesloten van een volwaardige deelname aan de parlementaire onderzoekscommissie door het aantal leden te beperken tot vijftien, in plaats van zeventien zoals in alle vaste commissies van dit Parlement en zoals in de onderzoekscommissie naar de fiscale fraude, levert alleen maar het bewijs van de willekeur van deze meerderheid.

Bovendien voorspelt de snelheid waarmee alles gepaard gaat niet veel goeds voor de uitkomst van de onderzoekscommissie. Het is alsof er een steekvlam onderzoekscommissie wordt opgericht om de

langue fourchue. Elle opère un virage à 180 degrés parce qu'elle craint que des éléments puissent être mis en lumière, que M. Reynders soit discrédité et que le gouvernement chute une nouvelle fois. Je ne comprends pas que le CD&V admette la création d'une commission d'enquête boiteuse qui se penchera exclusivement sur le cas de ses ministres alors qu'un ministre d'un autre parti, celui des Finances, ne sera pas inquiété.

Le gouvernement préfère manifester s'attaquer aux problèmes par des demi-mesures, à l'image du précédent gouvernement quand il s'agissait du budget, de la politique d'asile et de la réforme de l'État. L'opération de blanchiment destinée à laver plusieurs ministres de tout soupçon de violation de la séparation des pouvoirs ne doit manifester pas permettre de montrer que l'ex-premier ministre et son ministre des Finances ont échoué dans le dossier Fortis. Le procès Fortis et la vente de la société sont indissociablement liés. La scission de l'enquête sur ces deux aspects est illustratif de l'arbitraire avec lequel la majorité appréhende ces affaires.

La promesse de la majorité selon laquelle la commission spéciale pourrait encore être transformée en une commission d'enquête est dépourvue de toute crédibilité. Pourquoi n'y procède-t-on dès lors pas dès à présent? Une véritable commission d'enquête est beaucoup plus équitable et claire et ne met pas le Parlement hors jeu. Sa création serait bénéfique pour la confiance tant évoquée par M. Van Rompuy. Ce à quoi nous assistons maintenant torpille la confiance. Il est en outre scandaleux que la commission ne sera composée que de quinze membres au lieu des dix-sept membres habituels, ce qui exclut toute participation à part entière de l'opposition.

hoogste nood te lenigen, een steekvlamonderzoekscommissie naar analogie van de steekvlamwetgeving, alias noodwetgeving, die nodig is om de BOM-wet en de assisenprocedure op een deftig peil te houden. Snelsnel moet alles door een onderzoekscommissie worden gejaagd zodat alles tegen uiterlijk half maart van de baan is en iedereen met een gerust gemoed naar de verkiezingen in juni kan gaan.

De inschakeling van de vier experts die in drie weken tijd, u zult dat zien, een rapport moeten opstellen, zogezegd om de sereniteit van het debat te behouden en de waarheid naar boven te brengen, raakt bovendien kant noch wal. Wat moeten vier experts extra bijbrengen als de onderzoekscommissie, het Parlement zelf dus, de mogelijkheid heeft om de rol van expert op zich te nemen? Het Parlement kan toch zelf experts uitnodigen om hen te horen. Het inschakelen door de meerderheid van experts is bijgevolg een bijkomend manoeuvre ter afwimpeling van de onderzoeksmogelijkheden en verantwoordelijkheden van het Parlement.

Voorzitter: Patrick Dewael, voorzitter.

Président: Patrick Dewael, président.

Neen, ik kan niet om de volgende vaststelling heen. Het is aan de ene kant heel eigenaardig en paradoxaal dat het jaren duurt vooraleer men bepaalde zaken op het vlak van Justitie aanpakt en men plots door een rechterlijke uitspraak wordt gedwongen om snelsnel die fout gelopen zaken aan te pakken. Aan de andere kant worden sommige zaken, die niet zo snel hoeven te gaan - namelijk het ten gronde uitvloeien, tot op het bot, wat er is misgegaan in Fortis -, wel opvallend snel afgehandeld. De achterliggende reden voor de snelheid en de resultaten van de onderzoekscommissie zijn onderhand bekend. De witwasoperatie moet worden doorgevoerd. De rest van het Fortis-verhaal moet worden afgedekt. Wij nemen veel beter genoeg tijd zodat heel de zaak-Fortis, met inbegrip van de bankencrisis, tot op de bodem wordt uitgezocht.

Om al deze redenen stemmen wij tegen het voorstel van de meerderheid tot oprichting van een onderzoekscommissie.

19.28 Christian Brotcorne (cdH): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, le cdH qui a cosigné le texte de mise en place de la commission d'enquête va bien évidemment le soutenir. À la crise bancaire et financière que nous traversons est venue s'ajouter une crise politique. En effet, à l'occasion de cette crise financière, le gouvernement est tombé, parce que certains ont estimé que les négociations auxquelles la crise bancaire a donné lieu, au-delà de la gestion technique de cette crise, ont été marquées par le non-respect du droit des sociétés ou le pouvoir confié aux assemblées générales. Ceux qui l'ont souligné ont saisi la justice. À l'occasion de ces procédures, on a pu souligner de possibles entorses à la séparation des pouvoirs et au fonctionnement normal de l'appareil judiciaire.

C'est très légitimement que l'opinion publique s'interroge et qu'elle attend du Parlement – qui en a les pouvoirs – qu'il fasse toute la lumière sur ces événements. Il est impératif que cette commission d'enquête parlementaire recherche les éventuelles fautes, erreurs ou manquements à la séparation des pouvoirs. Il faut aller vite pour déterminer ce qui a fait chuter un gouvernement. C'est la raison pour

La vitesse à laquelle les opérations devront se dérouler n'est pas de bonne augure. Cette commission d'enquête, qui devra travailler à la va-vite, est simplement mise en place pour parer au plus pressé. Les travaux devront être achevés à la mi-mars, afin que chacun puisse participer aux élections de juin la conscience tranquille.

Que l'on fasse appel à quatre experts pour préserver la sérénité des débats n'a aucun sens. Le Parlement peut lui-même entendre des experts dans le cadre d'une commission d'enquête. La majorité s'adresse à des experts pour empêcher le Parlement d'exercer ses compétences.

Le département de la Justice connaît des problèmes depuis des années et l'on ne s'en préoccupe pas. Par contre, il s'agit d'aller très vite pour connaître tous les tenants et aboutissants dans le dossier Fortis. C'est qu'il s'agit en fait de mener à bien l'opération de blanchiment, après quoi le reste du dossier passera aux oubliettes.

Pour toutes ces raisons, nous voterons contre la proposition de la majorité.

19.28 Christian Brotcorne (cdH): De regering is gevallen omdat een aantal mensen van oordeel waren dat het vennootschapsrecht of de bevoegdheden van de algemene vergaderingen tijdens de onderhandelingen volgend op de bankencrisis geschonden werden. De mensen die daarop gehamerd hebben, zijn naar de rechtbank getrokken. Naar aanleiding van die gerechtelijke procedures zijn er schendingen van de scheiding der machten en inbreuken op de normale werking van het gerechtelijk apparaat aan het licht gekomen. We moeten zo snel mogelijk kunnen uitmaken waarom

laquelle il est indispensable que deux commissions puissent se mettre au travail.

En premier lieu, la commission spéciale que nous avons instituée au mois de décembre doit s'interroger sur la manière dont la crise s'est développée, doit déterminer si les signaux qui auraient dû nous alerter ont fonctionné correctement, si les contrôles ont opéré, si la crise a bien été gérée, si les décisions prises l'ont été dans l'intérêt général et elle doit en tirer des enseignements pour l'avenir. C'est un travail de longue haleine qui mérite une réflexion mais qui doit être entamé sans délai. Cette commission a été créée; il reste à l'instituer et il vous appartient, monsieur le président, de le faire rapidement.

Parallèlement, nous avons besoin d'une commission d'enquête sur la notion de séparation des pouvoirs. Ce sont manifestement deux choses différentes et cette commission devra apprécier, à la lumière des éléments qu'elle pourra relever, si cette notion tacite a été bafouée. Nous ne devons pas attendre pour mettre en place cette commission et nous devons croire en la capacité de cette Assemblée à faire toute la lumière sur la question. Je ne supporte pas d'entendre certains partir avec des a priori, considérant que le seul objectif de cette commission est de "blanchir" les personnes concernées – c'est le terme que nous avons entendu.

Au contraire, je trouve que l'ensemble des membres de la commission doivent pouvoir y siéger et y travailler en toute sérénité, en laissant les a priori au vestiaire. C'est en tout cas dans ce sens que travailleront les représentants de mon groupe.

19.29 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, tout à l'heure – mais vous n'étiez pas présent dans cette enceinte –, je voulais vous interpeller sur un point précis en lien avec la commission d'enquête que nous voulons mettre sur pied.

Ma question a trait au calendrier. Si nous votons le texte tout à l'heure – ce qui est probable car une majorité semble se dégager en ce sens –, je voudrais qu'avant de clôturer la séance, vous désigniez l'ensemble des membres de la commission. En effet, si tel n'est pas le cas, si vous ne signalez pas aujourd'hui les noms des membres de ladite commission, c'est "du broil" de dire que l'on veut que cette dernière commence rapidement ses travaux et travaille vite! En effet, il faudra alors attendre une semaine de plus puisqu'il faut que la séance plénière se réunisse pour valider les noms.

C'est d'ailleurs la raison pour laquelle j'ai pris des contacts, tout à l'heure, avec les services. Monsieur le président, je répète que je veux avoir l'assurance qu'après avoir voté le texte, vous annoncerez les noms des différents membres de la commission d'enquête afin que les travaux puissent effectivement commencer ce soir ou demain.

Je vous pose cette question car cela me semble important pour l'organisation de nos travaux.

De **voorzitter**: Ik wil de vergadering toch even meegeven dat we gisteren in feite van het punt zijn uitgegaan dat, als deze plenaire vergadering de voorstellen goedkeurt, we een conferentie van de fractieleiders zouden samenroepen om na te gaan in welke omstandigheden beide commissies zo snel mogelijk van start kunnen

de regering gevallen is. Er moeten derhalve twee commissies aan de slag kunnen gaan. De zogenaamde "bijzondere" commissie moet zich buigen over de manier waarop de crisis ontstaan is, en onderzoeken of de signalen die ons hadden moeten waarschuwen, goed gewerkt hebben, of de crisis goed aangepakt werd en of de getroffen beslissingen het algemeen belang hebben gediend. Die commissie werd opgericht. Nu komt het erop aan ze snel te installeren. Tegelijkertijd zal een onderzoekscommissie moeten uitmaken of het principe van de scheiding der machten met voeten werd getreden. We moeten die commissie zo vlug mogelijk samenstellen en we moeten erin geloven.

Men moet zijn vooroordelen afleggen en in alle sereniteit aan het werk gaan.

19.29 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen!): Indien wij de tekst straks aannemen, zou ik willen dat u de namen van de leden van de commissie zou meedelen alvorens de zitting te sluiten. Dat is van het grootste belang als men wil dat de werkzaamheden snel van start gaan.

Le **président**: Hier, nous pensons que si cette assemblée plénière adoptait les propositions, une Conférence des chefs de groupe se réunirait ensuite pour essayer

gaan.

19.30 Peter Vanvelthoven (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik ben het daarmee eens. U kunt straks de conferentie samenroepen. Die gaat over het moment waarop beide commissies geïnstalleerd zullen worden. Ik begrijp het toch goed dat de commissies pas geïnstalleerd kunnen worden als de leden hier in de plenaire vergadering zijn afgeroepen? Ik meen dat dat de vraag is van collega Nollet, dat we vandaag gewoon de leden aanstellen. We roepen ze dan af. We kunnen dan straks bepalen dat morgen, naar uw goeddunken, de commissies effectief geïnstalleerd worden. Zo niet verliezen we een week de tijd. In de opdracht van de onderzoekscommissie staat dat we al heel beperkt in de tijd zitten, namelijk 15 maart.

De **voorzitter**: Ik raadpleeg de vergadering. Mij lijkt dat een goede suggestie. Als we vandaag het licht op groen zetten voor de parlementaire onderzoekscommissie, moeten we ze zo snel mogelijk operationeel maken. Zo mogelijk kunnen we dan vandaag kennis krijgen van de leden die daarvan deel zouden uitmaken. Bestaat er over dat voorstel eenparigheid?

19.31 Robert Van de Velde (LDD): Mijnheer de voorzitter, ik zou daar de bijzondere commissie aan willen toevoegen. Het gaat dus niet alleen om de onderzoekscommissie, maar ook om de commissie die in december goedgekeurd is. Ook daar moet dezelfde demarche worden genomen. Ook die namen moeten worden ingevuld, zodat we van start kunnen gaan.

De **voorzitter**: U weet dat daar ook een aantal collega's van de Senaat deel van uitmaken. Ik moet dus morgenochtend even contact nemen met de Senaat. Als we die commissie willen installeren, moet dat wel in overleg met de Senaat gebeuren. Collega Van der Maelen, ik weet niet of dat moet of niet, maar het zou van enig respect getuigen om minstens met hen te overleggen.

Mijns inziens worden beide commissies best reeds morgen in de loop van de namiddag opgericht. Voor de commissie inzake de scheiding der machten die we nu oprichten, wil dat zeggen dat we in de loop van vanavond de leden zouden moeten kennen, zodat we morgen de commissie kunnen installeren. Is iedereen het daarmee eens? (*Instemming*)

19.32 Robert Van de Velde (LDD): Mijnheer de voorzitter, als u moet wachten op de Senaat om leden aangesteld te krijgen, ik zou daar maar wat achterzitten.

Collega's, het gaat hier eigenlijk niet zomaar om een

de voir comment les deux commissions pourraient entamer leurs travaux le plus vite possible.

19.30 Peter Vanvelthoven (sp.a): Je suis d'accord avec vous. Toutefois, ces commissions ne pourront être installées tant que nous n'aurons pas procédé ici même à l'appel nominatif de leurs membres. Nous devons dès lors désigner ces membres et procéder à l'appel nominatif. Tout à l'heure, nous devons décider d'installer réellement la commission demain. Sinon, nous risquons de perdre une semaine. Or le mandat de la commission d'enquête dit explicitement que notre agenda est déjà très serré.

Le **président**: Cela me semble une bonne proposition. Fait-elle l'unanimité?

19.31 Robert Van de Velde (LDD): Je demande que l'on suive la même procédure pour la commission spéciale.

Le **président**: Dans la commission spéciale siègent également des membres du Sénat. Nous devons donc commencer par nous concerter avec le Sénat. Il est préférable d'instituer ces deux commissions demain dans le courant de l'après-midi. En ce qui concerne la commission chargée d'enquêter sur une éventuelle violation du principe de la séparation des pouvoirs, nous devrions connaître ses membres au cours de la soirée.

Cette proposition fait-elle l'unanimité? (*Assentiment*)

19.32 Robert Van de Velde (LDD): Il ne s'agit pas seulement ici d'une commission d'enquête car les événements auxquels nous avons assisté au cours des mois

onderzoekscommissie. Wat wij hebben meegemaakt in de periode september-oktober-november, gaat voorbij aan wat men een speciale of uitzonderlijke situatie zou kunnen noemen. Het is veel meer dan dat.

Wat gebeurd is met de verkoop en de ontmanteling van Fortis is van belang voor het hele Belgische en Vlaamse economische weefsel. Er is duidelijk een gebrek aan respect voor de wet geweest. Herinner u de momenten toen de raad van bestuur buiten spel werd gezet, de aandeelhouders buiten spel zijn gezet en de vennootschapswetgeving flagrant werd overtreden.

Tegelijkertijd is er een zeer nadelige situatie ontstaan voor een aantal groepen. Ik denk dan aan de aandeelhouders, die 30 tot 40 miljard aan marktkapitalisatie hebben zien verdwijnen. Dan mag men nog op een cynische manier zeggen dat slechts 20% van het aandeelhouderschap in Belgische handen was, dan nog gaat het over zeker 6 tot 8 miljard euro die in België, in Vlaanderen, is weggespoeld.

Maar ik denk niet alleen de aandeelhouders, ook aan de werknemers. De situatie binnen de bank is op dit moment niet super rooskleurig. Ook het management stelt zich vragen en is op zoek naar ankerpunten, naar duidelijkheid, naar zekerheid. Het management vreest, ook in de nieuwe situatie – ik zal het daar straks even over hebben – dat de schade aanzienlijk zal zijn.

Zeker ons imago op internationaal vlak is zwaar geschaad. Wij hebben als enig land banken moeten laten schieten. Wij hebben als enig land zo zwaar afgezien van de hele financiële crisis, met als klap op de vuurpijl enkele gerechtelijke procedures die bovendien een vonnis wegens contractbreuk tot gevolg kunnen hebben.

Ik zal het bewijs leveren, aan de hand van drie g's, dat een volwaardige onderzoekscommissie noodzakelijk is. Dit hele dossier is doorspekt met een gebrek aan kennis en voorbereiding, dit hele dossier is doorspekt met grove fouten, dit hele dossier is doorspekt met godgeklagde politieke spelletjes.

Ik zal het bewijs leveren dat een volwaardige onderzoekscommissie naar de beslissingen in het Fortis-dossier noodzakelijk is. Want in dat dossier zijn slechte keuzes gemaakt. Op basis van die slechte keuzes zijn verkeerde engagementen genomen. Daar zijn gerechtelijke procedures uit voortgevloeid, die op hun beurt beïnvloeding noodzaakten. Dat kwam doordat er op volledig verkeerde basis gewerkt is, uiteindelijk begeleid door politieke spelletjes.

Inderdaad, collega Vanvelthoven, politieke spelletjes, niet door de oppositie, maar door een meerderheid die vanaf dag één heeft geprobeerd haar tekortkomingen weg te steken en te camoufleren.

Ik ga toch een aantal kleine elementen citeren. Ik ga het hele dossier niet opnieuw aanhalen. Ik heb hier al genoeg gestaan met wat er te zeggen was over het Fortis-dossier. Mijnheer Verherstraeten en mijnheer Tommelein, u zou misschien beter eventjes luisteren: u zou misschien het licht nog kunnen zien en toch overtuigd geraken dat u effectief de onderste steen boven wilt halen.

de septembre, d'octobre et de novembre 2008 est plus qu'exceptionnel.

Les événements qui ont entouré la vente et le démantèlement de Fortis sont importants pour le tissu économique de la Belgique et de la Flandre. Lors de la vente, la loi n'a manifestement pas été respectée. Le conseil d'administration et les actionnaires ont été mis sur la touche et la législation sur les sociétés a clairement été violée. Les actionnaires ont vu s'évaporer 30 à 40 milliards de capitalisation de marché.

La situation n'est pas engageante non plus pour les travailleurs. Le management craint des dommages considérables, également dans le cadre de la nouvelle situation. Notre image sur le marché international a été gravement ternie. Nous sommes le seul pays à avoir dû laisser partir des banques et, pour couronner le tout, des procédures juridiques susceptibles de donner lieu à une condamnation pour rupture de contrats ont été engagées.

Il faut une commission d'enquête à part entière pour examiner les décisions qui ont été prises dans le dossier Fortis. Tout le dossier transpire le manque de connaissance et l'impréparation et fait apparaître des fautes graves et des jeux politiques. De mauvais choix ont été effectués. Et des engagements erronés ont été pris sur la base de ces choix. Il en est résulté des procédures judiciaires qui ont à leur tour nécessité l'exercice d'influences. Tout cela parce qu'on a agi sur une mauvaise base. L'ensemble a été assorti de jeux politiques de la majorité qui, dès le premier jour, a cherché à cacher ses errements.

Il est impossible d'imaginer qu'un organisme comme la CBFA, qui procède au monitoring des liquidités journalières des

De CBFA, beste heren, die hier doodleuk kwam vertellen dat zij in de zomer van 2007 de dagliquiditeiten van de banken monitorde, diezelfde CBFA heeft zeer grondig het Fortis-dossier, het overnamedossier van ABN-AMRO, op hetzelfde moment doorgelicht. Als men de dagliquiditeiten van banken begint te checken, dan weet men dat er "piep" aan de knikker is. Ik probeer het proper en netjes te houden: elk vogeltje zingt zoals het gebekt is.

In elk geval, u gaat mij niet vertellen dat een organisatie, een regulator, die dagliquiditeiten van banken aan het monitoren is, geen vragen stelt bij een overname van 23 of 24 miljard euro, een overname waarvoor er op dat moment niet voldoende liquiditeiten waren. Wat gebeurt er? Geen signaal. Geen enkel signaal! Er gebeuren in de loop van 2007-2008 kapitaalsverhogingen, zelfs met geleend geld. Wat gebeurt er? Niks. Geen signaal! Minister Reynders had in september genoeg van het communautaire debat en zei toen dat hij campagne ging voeren. Diezelfde man zegt twee weken later dat hij met de handen in het haar en tot over zijn oren in het bankendossier zat. Nee, beste dames en heren: die man was campagne aan het voeren!

De contradictie met Nederland is groot. In Nederland had men in 2007 reeds een soort van war room samengesteld. Die bestond uit de DNB en hun commissie voor het Financieuzen. Bij ons wordt de Nationale Bank van België ingelicht op 26 september en dan pas bij het dossier betrokken. 26 september is het moment waarop het water tot aan de lippen stond, een eerste keer, in de bank. Pas dan wordt de Nationale Bank ingelicht. In het weekend van 28 september gaan onze Belgische specialisten ter zake samen, in eerste instantie zaterdag, met de Luxemburgers rond de tafel zitten. Men vergeet de Nederlanders in te lichten en het is pas zondag dat de Nederlanders worden gevraagd om mee te komen spelen. Veel te laat, met als gevolg dat die Nederlanders helemaal niet doordacht samen met ons Belgisch team de zaak hebben kunnen doorlichten. Met als gekend gevolg: de contractbreuk van Nederland na 1 oktober.

Vervolgens nog een gebrek aan kennis en voorbereiding: de waarderingsregels. Als we kijken naar de manier waarop de waardering is gebeurd van alle verschillende entiteiten van de bank, komen we tot een pure oplichtingssituatie.

Ofwel was het oplichting, ofwel was het gebrek aan kennis. In het geheel werd er snelsnel wat kunst- en vliegwerk afgeleverd.

Een tweede "g" is de "g" van grove fouten. Alle partijen hebben grove fouten gemaakt in het dossier. Denk ten eerste maar eens aan de contractbreuk van de Nederlanders na het weekend van 28 september. Collega Van der Maelen heeft gezwaaid met het A4'tje dat uiteindelijk op 3 oktober werd samengesteld. Er moet nog ergens een half kattebelletje in het dossier zitten. Dat half kattebelletje regelde de kapitaalsinterventies van de Belgen en de Nederlanders in het weekend van 28 september. Doodleuk veegt Bos zijn voeten aan deze overeenkomst. Twee tot drie dagen later doet hij uitspraken die leiden tot een gebrek aan liquiditeit.

Er zijn in het dossier onvoorstelbare beslissingen genomen. De manier waarop aan Nederland is verkocht met het bekende A4'tje, de manier waarop de inkomsten zijn verdeeld en de manier waarop de

banques, ne se pose pas de questions sur une reprise de 23 ou 24 milliards d'euros pour laquelle il n'y avait pas, à ce moment, de liquidités en suffisance. Il n'y a pas eu davantage de réaction lorsqu'il a été procédé, dans le courant de 2007-2008, à des augmentations de capital, fût-ce avec de l'argent emprunté. Pour sa part, M. Reynders s'était dit lassé du débat communautaire en septembre et avait annoncé qu'il mènerait campagne. Deux semaines plus tard, il était noyé dans le dossier des banques.

Le contraste avec les Pays-Bas est grand. Une sorte de "war room", composée de la DNB et de la commission néerlandaise des finances, y a déjà été créée en 2007, alors que la Banque nationale de Belgique n'a été informée et associée au dossier que le 26 septembre 2008. Le week-end du 28 septembre, on entame des pourparlers sans les Néerlandais, ceux-ci n'étant conviés que le dimanche. Ils n'ont donc pas l'occasion d'analyser la question en coordination avec l'équipe belge avec, pour conséquence, la fameuse rupture de contrat par les Pays-Bas après le 1er octobre.

En ce qui concerne la valorisation des différentes entités de la banque, il est purement et simplement question d'escroquerie ou d'ignorance.

Toutes les parties ont commis de grossières erreurs. Je songe à la rupture du contrat par les Néerlandais, aux interventions financières belges et néerlandaises réglées avec amateurisme durant le week-end du 28 septembre, dont M. Bos a purement et simplement fait fi pour saper ensuite la solvabilité de Fortis par ses tristement célèbres déclarations. La vente aux Pays-Bas, la répartition du produit de la vente, les négociations menées

onderhandelingen zijn gevoerd door de Belgische regering, met de centen van anderen, is een pure schande. Wij vergeten nog het dichtsnoeren van de kredietlijnen door de Nederlandse banken - Rabo, ING en zelfs ABN - naar Fortis. Dit gebeurde allemaal op hetzelfde moment. Was dit toeval? Willen wij niet weten wat daar in Nederland is gebeurd tussen 1 en 3 oktober? Blijkbaar niet. Als klap op de vuurpijl qua grove fout krijgen we de beïnvloeding van het gerecht. Dit was een molotovcocktail in het eigen gezicht.

Vervolgens werden er godgeklaagde politieke spelletjes gespeeld. Er werden meerdere documenten achtergehouden. Ik denk aan de contracten met Nederland, de contracten met BNP, en de brief van Hessels waarin heel duidelijk wordt gezegd dat de manier waarop de raad van bestuur buiten spel werd gezet niet kon en dat zij de deal niet konden aanvaarden. Reynders heeft op een bepaald moment gewoon niet meer geantwoord op vragen die hem werden gesteld. Er zijn contacten geweest met het gerecht en niet alleen vanuit CD&V-hoek. De Open Vld holde achter de feiten aan en een maand na datum verlangden zij een onderzoek naar de Nederlandse situatie.

Het mooiste volgt daarna, namelijk het gepochel met de commissies: de bijzondere commissie, een onderzoekscommissie, een volledige onderzoekscommissie, een kleine onderzoekscommissie die enkel de schending van de scheiding der machten moest onderzoeken. Er waren twee prominente spelers, te weten CD&V en de MR. De MR veranderde in een week tijd twee keer van gedacht. In een week tijd sprak de MR zich uit voor het voorstel van een beperkte commissie, voor een volwaardige onderzoekscommissie om uiteindelijk te landen bij een beperkte onderzoekscommissie naar de schending van de scheiding der machten.

Nog een duidelijk signaal dat deze meerderheid niet weet waar zij naartoe moet kruipen om uit de storm te blijven, was het geklungel met de teksten van het wetsvoorstel tot oprichting van deze onderzoekscommissie.

De knoop, beste collega's, bevindt zich bij het duo Leterme-Reynders. Als Leterme hangt, hangt Reynders. In het huis van wantrouwen, door beide heren gebouwd, was Leterme de aannemer en Reynders de architect. Daarom handhaven wij heel duidelijk onze stelling dat het opzet, zoals het vandaag eruit ziet, een pure doofpotoperatie is. De basis van het hele gebeuren zijn de keuzes die in het dossier gemaakt zijn en die worden niet onderzocht. De figuren Leterme en Reynders gaan samen uit en komen samen thuis. Dat is de essentie van de manier waarop de onderzoekscommissie samengesteld is.

Om die twee redenen handhaven wij onze vraag naar een volwaardige onderzoekscommissie voor het volledige Fortis-dossier. In onze maatschappij wordt vluchtmisdrijf bestraft, inbraak wordt bestraft, diefstal wordt bestraft. Welnu, wie een bank met een balanstotaal van 800 miljard voor een appel en een ei verpatst, de aandeelhouders buitenspel zet en puur berooft, gaat vrijuit. Hij gaat fietsen in de zon of hij gaat doodleuk verder naar zijn kabinet.

Zelfs vandaag nog - want het houdt niet op - heeft de meerderheid nog steeds de pretentie om het gegeven woord gestand te doen. "Dat is toch normaal?" Neen, verdomme, dat is uzelf boven de wet

avec l'argent d'autrui, tout s'est déroulé de manière inconcevable. Le blocage des lignes de crédit par les banques néerlandaises entre le 1er et le 3 octobre était-il fortuit? Et pour couronner le tout, on a tenté d'influencer la justice.

Il y a également eu les scandaleuses manœuvres politiciennes: la dissimulation de documents importants, le refus du ministre Reynders d'encore répondre aux questions à un moment donné, les contacts avec la justice, le plaidoyer tardif de l'Open Vld – courant désespérément derrière les faits – en faveur d'une enquête sur la situation néerlandaise.

Le point d'orgue fut la jonglerie avec diverses sortes de commissions, le MR changeant deux fois d'avis dans la même semaine. Nous avons également dû assister au bricolage des textes de la proposition de loi visant à instituer une commission d'enquête.

Le noeud du problème réside dans le duo Leterme-Reynders. Quand l'un doit être pendu, l'autre n'est jamais bien loin. M. Leterme est l'entrepreneur et M. Reynders, l'architecte d'un édifice de méfiance construit de toutes pièces. Les choix opérés ne font l'objet d'aucune enquête alors même qu'ils revêtent une importance capitale. Cette affaire apparaît comme une pure tentative d'étouffement. Nous maintenons notre exigence de voir instituée une commission d'enquête digne de ce nom sur l'ensemble du dossier Fortis. Ceux qui ont laissé disparaître une banque avec un bilan total de 800 milliards d'euros pour une bouchée de pain en abandonnant les actionnaires à leur triste sort s'en sortiraient donc impunément.

En voulant tenir sa parole, la majorité continue à se placer hors la loi puisqu'elle ignore des

plaatsen. Ik herhaal het nogmaals. Er is een arrest van het hof van beroep dat zegt dat de aandeelhouders gehoord moeten worden. Vandaag heeft geen enkele klungelaar in deze regering het recht om te zeggen dat het gegeven woord gestand gedaan moet worden. Het zijn de aandeelhouders volgens de normale werking van een onderneming die zullen bepalen voor welke optie gegaan wordt. Wanneer u weet dat de economische situatie van het bedrijf danig veranderd is en dat er, op basis van de procedures en van de genomen engagementen, duidelijke gerechtelijke uitspraken zijn, dan hebt u geen stem meer en dan moet u zwijgen, wachten en op een deftige manier mee naar een oplossing zoeken.

Voor ons zijn de middelen van de onderzoekscommissie te beperkt, maar ik zweer het u: de onderste steen zal bovenkomen. Er moet een einde worden gemaakt aan het banditisme van deze regering. Wij handhaven dus ons voorstel en zullen duidelijk stemmen tegen deze halfwas- en schertsvertoning, die nooit een echte onderzoekscommissie zal zijn. Wij handhaven ons voorstel voor een onderzoekscommissie naar de hele situatie bij Fortis.

De **voorzitter**: De heer Terwingen heeft het woord. Daarna komen nog de heren Van Hecke en Annemans, waarna ik een korte schorsing van vijftien minuten voorstel.

19.33 Raf Terwingen (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, sta mij toe nog even het woord te nemen namens mijn fractie om te proberen uit te leggen waarom wij voorstander zijn van het voorliggend wetsvoorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie, volgens de voorgestelde modaliteiten vermeld in het wetsvoorstel.

Zeker na het schouwspel dat we mochten meemaken in de commissievergadering van dinsdag besef ik heel goed hoe politiek en mediagevoelig dit dossier ligt. Ik ben empathisch genoeg om te beseffen dat de oppositie van heel deze problematiek gebruik moet maken. Volgens mij moet het politiek spel intussen echter uitgespeeld zijn.

Mijnheer Dedecker, onze minister van Justitie en daarna de hele regering hebben hun verantwoordelijkheid genomen in dit dossier. Daarmee moet het politieke spel afgelopen zijn.

Dat neemt echter niet weg dat het dossier zelf verder moet worden bekeken. CD&V heeft steeds voorgehouden dat in dit dossier over de vermeende schending van de scheiding der machten, de laatste steen bovengehaald moet worden en dat op een correcte en serene manier moet worden onderzocht hoe Jo Vandeurzen en Yves Leterme in deze hebben gehandeld. Om dit mogelijk te maken is het voorliggend wetsvoorstel de enige juiste manier.

Sta mij toe even terug te komen op een drietal pijnpunten die tijdens de commissievergadering werden besproken. Het eerste punt was de discussie omtrent het aantal leden waaruit de commissie moet bestaan. Een aantal fracties sprak over 19 leden, terwijl andere het hadden over 11 of 17 leden. Waarom? Het spreekt voor zich dat dit belangrijk is voor iedere fractie. Dat bepaalt immers mee hoeveel leden ervan deel uitmaken van welke fractie, al of niet met stemrecht.

Met andere woorden, het pleidooi omtrent het aantal leden is een

jugements judiciaires sans équivoque. Il revient aux actionnaires de décider de l'option qui sera prise.

Nous n'apportons pas notre soutien à cette mascarade, à cette solution en demi-teinte. Même si les moyens dont dispose une commission d'enquête sont limités, la vérité finira par éclater au grand jour.

19.33 Raf Terwingen (CD&V): Le groupe CD&V appuie cette proposition.

Je sais à quel point ce dossier est politiquement et médiatiquement sensible. Et même si l'opposition doit jouer son rôle, le jeu politique a pris fin, entre-temps, car notre ministre de la Justice et l'ensemble du gouvernement ont pris leurs responsabilités.

L'examen du dossier lui-même doit être poursuivi. Le CD&V a toujours dit que toute la clarté doit être faite à propos de la prétendue violation de la séparation des pouvoirs et que la manière dont Jo Vandeurzen et Yves Leterme ont agi doit être analysée correctement et avec sérénité. La présente proposition de loi est le seul instrument adéquat à cet effet.

Lors de la réunion de la commission, un premier débat a porté sur le nombre de membres devant composer la commission, chaque groupe ayant évidemment certains intérêts particuliers à défendre. D'après moi, cette commission doit compter quinze membres parce que c'est le nombre habituel pour une

pleidooi pro domo, een pleidooi van iedere fractie uit eigenbelang. Volgens mij is 15 wel degelijk het juiste aantal, omdat dat het aantal is dat steeds werd gebruikt in de onderzoekscommissies van de laatste jaren, maar ook en vooral omdat dit een werkbaar aantal is. Het is ook politiek correct, vooral nu het wetsvoorstel uitdrukkelijk voorziet in de aanduiding van een niet-stemgerechtigd lid voor iedere fractie die op die manier niet zou zijn vertegenwoordigd.

Een tweede punt van kritiek tijdens de commissie betrof de opsplitsing - ik heb dat vandaag ook al gehoord in deze plenaire vergadering - tussen de bijzondere commissie belast met het onderzoek naar het gevoerde regeringsbeleid tijdens de bankcrisis en de huidige parlementaire onderzoekscommissie die specifiek belast is met het onderzoek naar de vermeende schending van de scheiding der machten.

Ik denk echter dat die opsplitsing correct is om de eenvoudige reden dat beide commissies een heel ander voorwerp zullen hebben. Dat is hier vandaag ook gebleken.

De bijzondere commissie zal inderdaad verder moeten focussen op de omstandigheden en motieven op basis waarvan de regering strategische keuzes heeft gemaakt in heel de bankencrisis. Daartegenover staat de onderzoekscommissie die vandaag wordt opgericht en die zal moeten uitzoeken wat er is gebeurd in de contacten tussen de rechterlijke en uitvoerende macht, in het kader van de gerechtelijke procedures die zich hebben voltrokken na de politieke beslissingen die zijn genomen. Het laatste onderzoek heeft dus geenszins de bedoeling om inhoudelijk de opportuniteit of wenselijkheid van de genomen politieke beslissingen te controleren. Deze onderzoekscommissie gaat over de vermeende schending van de scheiding der machten, een van de basisprincipes van onze huidige democratie.

De **voorzitter**: Mijnheer Terwingen, de heer Van de Velde wil u onderbreken.

19.34 Robert Van de Velde (LDD): Mijnheer Terwingen, mag ik u eens iets vragen? Deze week heeft BNP Paribas gezegd dat zij bereid is zelfs een deel van de verzekeringen, die ze onterecht heeft verkregen – laten we daarvan even niet uitgaan – terug te geven. Denk aan elke onderhandeling die u in uw leven al hebt gevoerd. Gaat u iets teruggeven als u niet het gevoel hebt dat u iemand anders hebt bestolen? Is dat geen signaal dat dringend moet worden onderzocht? Wie zal in een dusdanig groot dossier, na enkele gerechtelijke procedures, zelf zeggen dat men een stukje wil teruggeven? Hebt u dan niet het gevoel dat onze bevolking is bestolen en beroofd? Hebt u dan, als advocaat en rechtsdeskundige, niet het gevoel dat hier een onrecht is gebeurd, dat op een grondige manier moet worden onderzocht? Of gaat dat gevoel aan u voorbij?

19.35 Raf Terwingen (CD&V): Mijnheer Van de Velde, ik kan u bevestigen dat ik ook gevoelens heb, zelfs in dit dossier, maar ik denk dat uw opmerking net duidelijk maakt wat mijn punt hier is. U spreekt over de inhoudelijke beslissingen die door de regering zijn genomen in het kader van de bankencrisis. Daarover spreekt u. Dat moet worden onderzocht in een aparte commissie. Dat is net de kern van het betoog van onze partij. Daartegenover staat de onderzoekscommissie, zoals die hier vandaag wordt voorgesteld. Die

commission d'enquête et, surtout, parce que c'est un nombre opérationnel et politiquement correct, d'autant plus que les groupes non représentés pourront disposer d'un membre sans voix délibérative.

Par ailleurs, des critiques concernaient la distinction entre la commission spéciale chargée d'enquêter sur l'action menée par le gouvernement pendant la crise bancaire et la commission d'enquête chargée en particulier de l'enquête sur la violation supposée de la séparation des pouvoirs. Cette distinction est judicieuse, selon moi, pour la simple raison que les deux commissions auront chacune une mission totalement différente.

La commission spéciale devra examiner la raison des choix stratégiques qui ont été opérés tout au long de la crise financière. En revanche, la commission d'enquête devra analyser une prétendue violation de la séparation des pouvoirs résultant des contacts entre les pouvoirs judiciaire et exécutif.

19.34 Robert Van de Velde (LDD): Cette semaine, BNP Paribas s'est dite disposée à restituer une partie des assurances injustement acquises. M. Terwingen rendrait-il quelque chose s'il n'avait pas l'impression d'avoir volé quelqu'un? Cela ne suscite-t-il pas l'impression qu'il faut réparer d'urgence et scrupuleusement une injustice?

19.35 Raf Terwingen (CD&V): Cette observation était précisément mon argument: les décisions de fond du gouvernement doivent être examinées dans le cadre d'une commission spéciale. La commission d'enquête concerne la prétendue

onderzoekscommissie zal het niet hebben over de al dan niet correct genomen beslissingen, op inhoudelijk vlak, in het financieel-economisch verhaal, maar wel over de vermeende schending van de scheiding der machten. Dat moet apart worden besproken. U bent het daarmee misschien niet eens. U hebt daarover misschien een ander idee, maar dat is ons standpunt en dat is de verklaring waarom wij dit wetsvoorstel wel steunen.

19.36 Robert Van de Velde (LDD): Ik denk dat u een serieuze denkfout maakt. U sluit de inhoudelijke elementen uit waardoor de schending van de scheiding der machten uiteindelijk heeft plaatsgevonden. Die kunnen niet even grondig worden onderzocht. Daarover gaat het volgens ons. De inhoudelijke beslissingen worden op een oppervlakkige manier naar een bijzondere commissie geschoven, met goeddunken van een meerderheid die vandaag veel te veel heeft te verbergen. Aan dat goeddunken wordt vandaag de inhoudelijke discussie overgelaten.

violation de la séparation des pouvoirs. C'est pourquoi nous soutenons aussi la proposition de loi.

19.36 Robert Van de Velde (LDD): Le raisonnement est erroné. Les éléments de fond qui ont induit cette violation de la séparation des pouvoirs sont exclus de la véritable enquête. Ils seront traités superficiellement au sein d'une commission distincte et la majorité décidera ensuite ce qu'il adviendra d'en faire.

De **voorzitter:** Mijnheer Van de Velde, u hebt uw punt nu gemaakt. Nu mag de heer Terwingen zijn betoog voortzetten.

19.37 Raf Terwingen (CD&V): Mijnheer de voorzitter, zoals ik reeds zei, waren er in de commissie drie punten van kritiek. De eerste twee heb ik besproken. Het laatste punt ging over het college van deskundigen, zoals dit is beschreven en waarvan de taak is omschreven in het wetsvoorstel. Ook op dit punt moet ik de kritiek van de oppositiepartijen geenszins volgen.

19.37 Raf Terwingen (CD&V): Nous ne nous rallions pas à la dernière critique de l'opposition concernant le collège d'experts. Il est normal de faire appel à des experts, particulièrement dans le cadre d'une commission d'enquête qui devra travailler alors que des procédures disciplinaires et judiciaires seront en cours. Il faut un accompagnement juridique approprié. Ces experts feront précisément office de tampons pour éviter des interférences dans les procédures pendantes et devront être les garants de la sérénité de la procédure. L'opposition y voit une tentative d'étouffer l'affaire mais cette affirmation est gratuite et de surcroît prématurée puisque les noms des experts ne sont pas encore connus. Par ailleurs, nous serons attentifs à la question. Il ne faut pas oublier que la commission d'enquête n'investiguera pas sur des futilités mais sur l'un des fondements de notre démocratie, la séparation des pouvoirs.

Dat er in een onderzoekscommissie met een aantal deskundigen wordt gewerkt is volledig gebruikelijk. Dat dit ook gebeurt in de huidige onderzoekscommissie die wegens haar voorwerp politiek misschien wel de belangrijkste onderzoekscommissie zal zijn van de laatste decennia, is nog minder verwonderlijk, zeker nu u het met mij eens zult zijn dat deze onderzoekscommissie zal moeten werken in een context van verschillende hangende tuchtprocedures en andere gerechtelijke procedures. De onderzoekscommissie heeft er dus alle belang bij dat er een goede juridische begeleiding gebeurt door eventueel academici, zodat de werking ervan niet zal interfereren met andere lopende gerechtelijke procedures of tuchtprocedures.

Collega's, door te werken met een college van experts wordt er precies een noodzakelijke buffer ingebouwd. De eerste minister heeft het ook reeds gezegd. Die is noodzakelijk om te komen tot een serene en politiek correcte behandeling van het probleem van de vermeende schending van de scheiding der machten.

Volgens de oppositie is dit een poging om zaakjes toe te dekken. Dit soort uitspraken zijn zeer voorbarig en zeer goedkoop zolang wij niet de identiteit van de experts kennen die zullen waken over de goede werking. Integendeel, door te werken met dit soort van college van experts zal er gewaakt worden over een correcte werking van de onderzoekscommissie, zonder potjes toe te dekken, in alle objectiviteit en los van elke vorm van partijpolitiek.

Dames en heren collega's, laten wij wel wezen, deze onderzoekscommissie onderzoekt geen futiliteiten. Deze onderzoekscommissie onderzoekt een van de basiselementen van

onze democratie, met name het principe van de scheiding der machten.

19.38 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, collega's, wij hebben hierover een dag lang hevig gediscussieerd in de commissie voor de Justitie.

Collega Terwingen, ik heb heel veel respect voor uw redevoeering, maar als u zegt dat er drie punten van kritiek zijn geweest, dan vergist u zich. In de commissie werden wel meer punten van kritiek geuit.

Ik wil graag vijf elementen aanhalen die ook aan bod zijn gekomen.

Ten eerste was er de discussie of er één of twee commissies moesten komen. Dat is uitvoerig behandeld geweest. Ons standpunt hierover is duidelijk. Wij wensen één commissie. Dat is ook logisch. Wanneer wij deze problematiek heel grondig willen onderzoeken kunnen wij niet met twee commissies werken. Wij lopen bijvoorbeeld het risico dat de ene commissie bij bepaalde onderzoeken zal verwijzen naar de andere commissie en die tweede dan weer naar de eerste, enzovoort. Zo gaan wij een pingpongspel krijgen tussen beide commissies.

Ten tweede, uit de discussies in de commissie is ook gebleken dat het echt noodzakelijk is dat voor het onderzoek naar de afhandeling van de overname en de aanpak van de financiële crisis en de bankcrisis veel meer bevoegdheden nodig zijn.

Wij hebben een discussie gevoerd over het document, de overeenkomst die met de banken is gesloten. De heer Nollet heeft meegedeeld hoe hij een poging heeft ondernomen om via de normale weg aan dat document te geraken. Hij kreeg van de heer Hans D'Hondt, absoluut niet in deze zaak betrokken natuurlijk, een briefje waarin stond dat het niet mogelijk was om dat document aan parlementsleden te bezorgen.

Als wij op een dergelijke manier in een bijzondere commissie moeten werken, geraken wij natuurlijk niet ver. Dit alleen toont al aan dat het noodzakelijk is dat het hele onderzoek, de twee delen, in een enkele onderzoekscommissie worden behandeld.

Daarmee volgen wij perfect het zeer constructieve voorstel dat de heer Verherstraeten samen met de heer Tommelein op 17 december heeft gelanceerd.

Mijnheer Terwingen, u hebt een oproep gedaan om over de grenzen van meerderheid en oppositie samen te werken in dit dossier. Ik heb het u al gezegd. Wij hebben die uitgestoken hand aanvaard. Wij hebben het voorstel van de heer Verherstraeten en de heer Tommelein aanvaard. Zij steken hun hand uit, wij willen die hand grijpen en zij trekken hun hand terug. Zij maken een bocht van 180° en daar staan we dan.

Ik hoor de heer Verherstraeten nog zeggen dat zij de onderste steen naar boven zouden halen. De heer Tommelein vroeg zich af – ik zie hem niet, hij is waarschijnlijk in de kelders op zoek naar die onderste steen, of toch wel, daar staat hij – hoe men die onderste steen zonder een onderzoekscommissie naar boven zou kunnen halen. Het is

19.38 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): À propos de la question de savoir s'il faut instituer une ou deux commissions d'enquête, il est clair à nos yeux qu'il n'en faut qu'une si l'on veut aller au bout des choses. Deux commissions ne feraient que se marcher dans les pieds et se renvoyer mutuellement la balle. Ce serait une véritable partie de ping-pong.

M. Nollet a réclamé des documents sur la crise bancaire et notamment le document relatif à l'accord qui a finalement été signé par le gouvernement. Cela lui a été refusé par M. Hans D'Hondt, chef de cabinet. Cela démontre bien la nécessité de créer une commission d'enquête parlementaire à part entière.

Nous avons soutenu la proposition du 17 décembre de MM. Verherstraeten et Tommelein en vue de la création d'une commission d'enquête à part entière, mais ils ont effectué un revirement à 180 degrés. Comment allons-nous à présent pouvoir aller au fond des choses? Après un mois et demi, la commission spéciale ne s'est même pas encore réunie parce que MM. Verherstraeten et Tommelein sont les laquais du gouvernement.

Ce gouvernement inscrit d'ailleurs lui-même la question de la commission d'enquête parlementaire à son ordre du jour. Mais de quoi le gouvernement se mêle-t-il donc? M. Martens, explorateur, et M. Van Rompuy, formateur, avaient également inscrit ce point à l'ordre du jour des négociations. Le fait qu'il faille d'abord faire appel à des experts est d'ailleurs également un dictat du gouvernement. Nous allons donc en tout état de cause recevoir un rapport prémâché de

allemaal niet zo geloofwaardig.

Telkens verwijst men naar die speciale commissie en wat die allemaal kan doen. Die bijzondere commissie werd anderhalve maand geleden opgericht, maar ze is nog steeds niet bijeengekomen. Het is eerder een virtuele commissie geworden.

Wij stellen ons de vraag hoe dit eigenlijk allemaal komt. Ik denk dat het heel duidelijk is. De meerderheidspartijen, de heren Tommelein en Verherstraeten in de eerste plaats, zijn slaafjes van de regering. Zij hebben orders, richtlijnen van de regering gekregen.

Vanmorgen las ik in de krant dat de regering gisteren ook nog het dossier van de onderzoekscommissie heeft behandeld. Dan vraag ik mij af wat de regering eigenlijk over die onderzoekscommissie moet beslissen. Het is een parlementaire onderzoekscommissie. De debatten worden hier gevoerd. Gisteren had de regering op haar agenda echter ook een puntje over de onderzoekscommissie staan.

Zo gaat het verder, want ook Martens die als verkenners op tocht ging, had in zijn tasje ook een pakketje onderzoekscommissie mee. Ook de heer Van Rompuy had bij het maken van zijn regering een mooi puntje op zijn lijst staan: hoe gaan wij die onderzoekscommissie organiseren?

Het is duidelijk dat de soldaten in het Parlement moeten marcheren. De regering heeft beslist. Zo is het en zo zal het zijn. Kijk naar alle voorstellen die in het Parlement zijn gedaan. Men moet werken met vier experts en die krijgen drie maanden de tijd. Dat zal een voorafgaand rapport zijn. Dat staat allemaal mooi in het voorstel. Het is mooi voorgekauwd. Het waren suggesties van de regering. In de praktijk zijn het echter dictaten van de regering die moesten worden uitgevoerd.

Wat zullen wij in de commissie krijgen? Een voorgekauwd rapport van experts. Dan zal men in de commissie moeten zeggen dat die vier experts het niet goed hebben gedaan als men het er niet mee eens is.

De meerderheid zal natuurlijk het voornoemde, voorgekauwde rapport op de voorgrond plaatsen. Het zal een bepaalde richting aanduiden. Er zullen een aantal conclusies naar voren worden geschoven. Op die manier wordt de toon gezet.

Onze fundamentele kritiek daarop was ook dat het Parlement en de commissie niet kunnen aanvaarden dat dergelijke opdrachten worden uitbesteed en in onderaanneming aan experts worden gegeven. De wet laat een dergelijke handelwijze niet toe. Wij hebben in de commissie geprobeerd om via amendementen voornoemd probleem te verhelpen. Dat is helaas slechts voor een heel klein stukje gelukt, omdat de meerderheid haar voorstellen natuurlijk wil volhouden.

Collega's, de onderzoekscommissie is een van de machtigste wapens van het Parlement om de regering te controleren. Wij moeten ze dan ook ernstig nemen. Alle parlementsleden samen moeten hun verantwoordelijkheid nemen om genoemd, krachtig instrument op een correcte manier te gebruiken. Dat moeten wij doen over de grenzen van oppositie en meerderheid heen. Ik heb echter de indruk dat wij ter zake niet op dezelfde lijn zitten en dat de meerderheid een andere

ces experts. Le ton sera vite donné. La majorité n'a que faire du fait que nous n'acceptons pas que l'enquête soit confiée à des tiers.

La commission d'enquête est l'un des instruments de contrôle les plus puissants dont dispose le Parlement. Nous devons agir sérieusement mais la majorité ne veut manifestement pas nous suivre dans ce sens.

Autre point de critique: le calendrier serré. Les experts, qui ont une autre profession, ne l'oublions pas, ne disposeront que de trois semaines. Cesseront-ils du jour au lendemain d'exercer leur autre métier pour se consacrer à temps plein à leur mission parlementaire? Pourront-ils faire un travail sérieux en un laps de temps aussi court? Ou bien leur rapport est-il déjà en grande partie écrit?

La seconde date butoir, celle fixée pour la remise du rapport définitif, est le 15 mars 2009. Si nous voulons respecter cette date limite, nous devons rendre publics dès aujourd'hui les noms des commissaires. Sinon, nous perdrons beaucoup de temps.

En lui imposant un calendrier aussi serré, nous enfermons, en quelque sorte, la commission dans un carcan. Toutes ces restrictions sont évidemment du pain béni pour la majorité mais à nos yeux, elles sont inacceptables. Travailler vite et bien, ça n'existe pas.

Il y a une grosse lacune sur le plan de l'octroi du mandat d'enquête. Nous estimons que la commission devra naturellement pouvoir dégager aussi les responsabilités politiques. Or, le mandat ne le prévoit pas explicitement. C'est curieux car c'était prévu dans le mandat des commissions d'enquête qui ont été créées dans le passé. Il s'agit sans doute là d'une manœuvre délibérée de la majorité.

richting uit wil.

Een ander punt van kritiek was de timing. Er wordt een heel strakke timing naar voren geschoven. De experts krijgen drie weken de tijd om hun rapport op te stellen. Zij hebben nochtans al heel wat bevoegdheden en taken gekregen. De vraag is of zij dat alles wel zullen kunnen. Kunnen zij op een grondige manier alle taken en onderzoeken uitvoeren, alle betrokken personen horen en ondervragen en alle stukken inkijken?

Wij moeten rekening houden met het feit dat de experts niet fulltime aan hun rapport kunnen werken. Zij hebben ook een job. Wij hebben de namen vandaag in de kranten gelezen. Ik lees bijvoorbeeld dat de voorzitter van de opleidingscommissie, het Instituut voor de Gerechtelijke Opleiding, als expert zal functioneren. Ik dacht dat het voorzitterschap van voornoemd instituut een fulltime job was. De genoemde persoon zal echter drie weken lang zijn voorzitterschap niet meer kunnen uitoefenen. Hij heeft blijkbaar niet veel werk in voornoemd instituut. Hij zal zijn werk immers onmiddellijk laten vallen en drie weken ter beschikking van de onderzoekscommissie staan.

Ik lees nog een andere naam, namelijk de naam van een prof aan de universiteit van Antwerpen, die ook nog assessor bij de Raad van State is. Ook hij zal blijkbaar drie weken lang niet veel werk hebben en zich fulltime kunnen inzetten.

Alles zal dus goed verlopen. De vier aangestelde experts zetten zich aan het werk en op drie weken tijd zullen zij hun opdracht tot een goed einde brengen. Dat is niet realistisch, tenzij zij natuurlijk al aan hun taak zijn begonnen, informeel al lang werden aangesteld en het rapport bijgevolg misschien al voor de helft klaar is.

De tweede deadline is 15 maart 2009. Op die datum moet het definitieve verslag klaar zijn. De heer Nollet heeft al een goede suggestie gedaan om voornoemde deadline te halen. Hij stelde voor om vandaag al de namen van de commissieleden bekend te maken. Indien wij dat vandaag niet doen, dan kunnen de namen misschien pas morgen of volgende week bekend worden gemaakt en kan de commissie pas volgende week voor de eerste keer bijeenkomen. Dan moet de voorzitter nog worden gekozen en het bureau samengesteld. Ook de experts moeten nog worden aangesteld. De oppositie mag natuurlijk ook nog voorstellen doen. De experts moeten hun taak bovendien eerst nog aanvaarden.

Hoe kan dan tot een onderzoek van drie weken worden gekomen? Wij zitten dan al onmiddellijk in maart 2009. Tegen 15 maart 2009 mag de commissie volgens het voorstel van de meerderheid de boeken sluiten.

Op die manier wordt de commissie natuurlijk in een keurslijf gedwongen, waar zij moeilijk uit zal geraken. De meerderheid heeft alles al heel strak geregeld. Het is een onaanvaardbare situatie.

Collega's, snel werken is immers niet gelijk aan grondig werken. Snel werken is ook niet gelijk aan goed werken. Dat hebben wij al gemerkt bij diverse, andere problemen die zijn opgedoken. Kijk maar naar de BOM-wet.

Dans le cas des commissions d'enquêtes chargées des dossiers de la Sabena, du cas Lumumba ou encore de la crise de la dioxine, la mission d'établir les responsabilités politiques avait été clairement définie. Il doit en aller de même dans le dossier Fortis. Car de nombreuses enquêtes vont déjà être menées, notamment par la Cour supérieure de justice. Il ne s'agit nullement en l'occurrence d'une procédure disciplinaire ou pénale mais, en tant que parlement, nous devons pouvoir juger des responsabilités politiques. La majorité semble éprouver des craintes à cet égard. Nous allons néanmoins encore présenter un amendement afin que la commission d'enquête puisse travailler en parfaite indépendance et établir les responsabilités politiques.

Ten slotte, een grote lacune in het voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie is de opdracht. Er kunnen heel veel opdrachten aan de commissie worden gegeven. Een van de belangrijkste opdrachten in onze ogen is echter dat de commissie ook de politieke verantwoordelijkheden moet kunnen vaststellen. Voornoemde opdracht staat er niet in.

Dat is bizar. Misschien heeft de meerderheid bedoelde opdracht vergeten. Ik vermoed echter van niet. Ik vermoed dat zij genoemde taak doelbewust niet in haar voorstel heeft opgenomen.

Het is bizar want in heel veel andere onderzoekscommissies die hier in de loop der jaren zijn gepasseerd wordt die taak om de politieke verantwoordelijkheden vast te leggen uitdrukkelijk vermeld. Dat was bijvoorbeeld uitdrukkelijk het geval voor de commissies inzake Sabena, Lumumba en de dioxinecrisis. Het is belangrijk dat dit ook in dit dossier gebeurt. We zullen immers al veel andere onderzoeken hebben. De Hoge Raad voor Justitie gaat een eigen onderzoek instellen, er zullen tuchtonderzoeken zijn en er zijn al diverse andere rapporten naar boven gekomen. Wij gaan geen tuchtrechtelijk of strafrechtelijk onderzoek doen, wij gaan niet kijken hoe het intern tuchtrechtelijk en strafrechtelijk is gelopen, als Parlement zullen wij ook over de politieke verantwoordelijkheid moeten oordelen. Dat is de grote lacune in dit voorstel. Dat duidt erop dat deze meerderheid niet wil dat de politieke verantwoordelijkheden in dit dossier worden vastgelegd. Als ze dat wel wil, heeft ze de mogelijkheid om straks een amendement van ons goed te keuren om dat uitdrukkelijk te vermelden in de opdracht zodat deze onderzoekscommissie in alle onafhankelijkheid kan oordelen en de politieke verantwoordelijkheden – als ze er zijn – ook kan vastleggen.

19.39 Gerolf Annemans (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, collega's, mijn fractie is van oordeel dat het op een gegeven moment moet afgelopen zijn met het debatteren over het debat of de manier waarop het debat tot stand moet komen. Onze fractie zal zich onthouden omdat wij uiteraard willen onderstrepen dat ondanks het oprichten van een parlementaire onderzoekscommissie die onderzoekscommissie onder een zeer slecht gesternte gestart is en start.

Ik ga dat niet opnieuw schetsen maar wij hebben in de branding gestaan van heel die geschiedenis. Wij hebben het schandalige gekronkel gehad en uiteindelijk de bocht van 180° van de meerderheid ten opzichte van de bocht die ze voordien al had genomen. Daarom staan we nu terug aan het beginpunt, namelijk een meerderheid die niet wil dat er een parlementaire onderzoekscommissie komt over het beheer dat zij had inzake die bankcrisis. Het beginpunt is nu dus het eindpunt geworden: geen parlementaire onderzoekscommissie over het beheer van de bankcrisis. Dat wekt geen vertrouwen. Het zou gemakkelijk geweest zijn om het gewoon wel te doen. De oppositie en de meerderheid zouden niet op een onredelijke manier misbruik gemaakt hebben van het middel van de parlementaire onderzoekscommissie. Dat zou niet het geval geweest zijn. Wij zouden als oppositie ook akkoord zijn gegaan met het feit dat men natuurlijk aanvankelijk onmiddellijk en meteen werk zou gemaakt hebben van de kwestie van Leterme, Vandeurzen en de zogenaamde al dan niet aanwezige schending van het principe van de scheiding der machten.

19.39 Gerolf Annemans (Vlaams Belang): A un moment donné, nous devons arrêter de discuter de la manière dont nous allons organiser le débat. Notre groupe s'abstiendra car la commission d'enquête parlementaire va entamer ses travaux sous de très mauvais auspices. Nous avons assisté aux contorsions de la majorité et nous en sommes revenus au point de départ, à savoir une majorité qui ne veut pas d'une commission d'enquête chargée d'investiguer sur la gestion de la crise bancaire. Cette attitude n'est pas de nature à inspirer confiance. Il aurait été bien plus simple de faire traiter cet aspect-là aussi dans le cadre d'une commission d'enquête. L'opposition n'aurait certainement pas abusé de la situation. Elle était également disposée à faire procéder sans délai à une enquête sur la violation de la séparation des pouvoirs. Les restrictions

Het feit dat men nadien toch weer opnieuw die parlementaire onderzoekscommissie heeft gemutileerd en beperkt tot dat eerste luik wekt geen vertrouwen. Uiteindelijk, toen wij merkten dat de regering haar regeerverklaring en ook haar regeringsonderhandelingen heeft gewijd aan de werking van een parlementaire onderzoekscommissie of aan de werking van het Parlement inzake het controlerecht op het beheer van die bankcrisis, toen de regering daarmee naar hier kwam en zelf van op de kansel kwam verklaren dat zij zelf de kampioenen van het vertrouwen zijn, wat er meteen voor zorgt dat al diegenen die het niet eens zijn met de gang van zaken de kampioenen van het wantrouwen zijn, was het natuurlijk van de pot gerukt om te beweren dat het de schuld van de oppositie is dat er geen vertrouwen is in deze zaak.

Men draait de wereld op zijn kop. Men plakt zichzelf het etiket "vertrouwen" op en probeert de anderen daardoor in het hoekje "wantrouwen" te steken. Dat zijn methodes die wij kennen uit het verleden en die ervoor zorgen dat zowel de parlementaire onderzoekscommissie als de bijzondere commissie die onderzoek verricht naar het beheer van de bankcrisis, onder een slecht gesternte starten.

Wij noteren in ieder geval dat er bereidheid is bij de meerderheid. Er is daarnet al druk overleg binnen de meerderheid geweest. Ik weet niet of u kenner bent van het Huis maar als men dingen ziet als de voorzitter die door de fractievoorzitters van zijn meerderheid omringd wordt, als men ziet hoe hij namen opschrijft en hoe de voorzitters naar beneden lopen, namen ophalen en die aan de voorzitter geven, enzovoort, dan kan men al weten wie er morgen voorzitter van de bijzondere commissie zal worden en ook wie er voorzitter zal worden van de parlementaire onderzoekscommissie. Alleen, wij mogen het nog niet weten. Het is natuurlijk geen open huis, zo'n parlement. Er wordt van alles achter de schermen geregeld en wij, oppositieleden, zullen het morgen wel vernemen, hoewel achter mij mensen zitten die nu al weten hoe het afgelopen is.

Ik mag dus nog niet weten wie het wordt, maar u, mijnheer Tommelein, u die net binnenkomt, misschien weet u wie voorzitter wordt van de parlementaire onderzoekscommissie? U weet het ook niet? Nee? U zou het nochtans moeten weten. Hier achter mij weet men het volgens mij al, hoor.

U stond er daarjuist bij. Ik meende dat u het tenminste zou weten. U wil er niets over zeggen?

De **voorzitter**: Niet te nieuwsgierig zijn, collega Annemans. Ga gewoon voort met uw betoog.

19.40 Gerolf Annemans (Vlaams Belang): Juist ja. Ik wou gewoon zeggen dat de parlementaire onderzoekscommissie vertrekt onder een slecht gesternte. De kampioenen van het "vertrouwen" vertrouwen de oppositie niet en duwen ons in het hoekje "wantrouwen." Wij moeten morgen van start gaan, in twee commissies dan nog, heb ik vernomen. Ik heb gehoord van de voorzitter dat men zelfs bereid is morgenmiddag samen met de Senaat te vergaderen. Die twee commissies gaan dus van start. Dat vind ik toch een goed teken.

imposées à cette commission parlementaire d'enquête inspirent la méfiance.

La majorité avait donné à croire qu'elle s'occupait du fonctionnement de la commission d'enquête parlementaire et s'était posée ensuite, dans sa déclaration gouvernementale, en championne de la confiance, désignant par là-même l'opposition comme la championne de la méfiance. Affirmer à présent que c'est à cause de l'opposition que la confiance fait défaut dans ce dossier serait dès lors outrancier. De telles méthodes sont révolues et font en sorte que les deux commissions entameront leurs travaux dans de mauvaises conditions.

Au sein de la majorité, des concertations intenses viennent d'avoir lieu pour savoir qui serait appelé à présider la commission spéciale et la commission parlementaire d'enquête. Toutefois, l'opposition devra attendre jusqu'à demain pour connaître le résultat de ces concertations.

19.40 Gerolf Annemans (Vlaams Belang): Je demande solennellement à tous les membres de l'opposition de mettre tout en œuvre pour faire émerger la vérité. Que la majorité se terre dans une commission spéciale ou dans une commission parlementaire d'enquête, c'est à nous qu'il appartient désormais de révéler

Ik roep alle leden van de oppositie die het hoekje “wantrouwen” werden ingestampt op om – zoals ze in Antwerpen zeggen – hun nagels uit te kuisen en hun spierballen in te wrijven. Het is immers ook aan ons. Of zij nu in hun parlementaire onderzoekscommissie of in hun bijzondere commissie wegkruipen, het is aan ons om de waarheid naar boven te brengen. Wij moeten alle middelen gebruiken, in die bijzondere commissie, met of zonder senatoren, en in de parlementaire onderzoekscommissie, zelfs als ze tegelijk plaatsvinden. Collega's, er zijn ontzettend veel mogelijkheden, zodat wij vandaag reeds kunnen beloven aan de bevolking dat zeker een zeer groot stuk van de waarheid naar boven zal moeten komen.

De waarheid wordt verborgen door de grote manitoes van het “vertrouwen”. Zij proberen de waarheid te verbergen achter de schermen van hun theater, maar het zal niet lukken. Als wij, leden van de oppositie onze best doen, zal het faliekant aflopen voor hen.

Een ding is duidelijk, toen de regering verdween en vervolgens opnieuw verscheen, was alles veranderd aan Vlaamse kant. CD&V moest al onder alle latten heengaan, maanden aan een stuk, en ging nu onder de laatste lat heen, de lat Leterme. Zij dumpten Leterme, of zij dropten hem of zetten hem in quarantaine, dat weten zij zelf nog niet helemaal. Zij lieten hem achter en vervingen hem door Van Rompuy. Maar aan Franstalige kant veranderde er niets.

Reynders werd genoemd. Aanvankelijk werd zelfs gezegd dat men dat vertrek moest compenseren met een Franstalige toegift, want men kon toch geen twee CD&V'ers opofferen en niemand van MR of PS. Maar aan Franstalige kant gebeurde er niets. Men wou niet dat er iets gebeurde. Men wou daar trouwens niet dat de regering viel.

De regering kwam. Er kwam een andere eerste minister, deze keer een eerste minister van het vertrouwen, zoals hij zelf beweerde. Hij moest het vertrouwen herstellen en het wantrouwen weggagen. Kortom, weg met Leterme, leve Van Rompuy! Het was een rompregering, die geen programma meer had en geen enkele andere boodschap had dan “wij zijn de kampioenen van het vertrouwen”. Ik heb echter het gevoel dat het vertrouwen nog moet komen, mijnheer Van Rompuy. U bent hier niet, maar wij spreken tot u. U zult het van ons moeten aannemen.

Ik kom even tot het vrij onschuldige gedoe van de heer Van der Maelen en hetgeen er gisteren in de commissie gebeurd is. Van Rompuy kwam hier vanmiddag dan nog zeggen dat hij zelfs niet eens sp.a bedoelde. Iedereen weet natuurlijk dat het over u ging. Ik vond het eigenlijk onschuldig. Wat deed de heer Van der Maelen? Hij toonde het contract van de verkoop van Fortis en hij zei dat er zelfs twee maatschappijen op stonden, waarvan de beheerders niet meegetekend hadden. Het was een klein detail, een klein aanzetje tot de vragen die in een bijzondere commissie opgeworpen moeten worden. Plots stond iedereen “schande” te roepen, “de leden zullen moeten leren om deftig en eerbaar te zijn en niet met documenten te zwaaien”. De heer Van Rompuy begon onmiddellijk opnieuw, vanuit zijn hoge post van vertrouwen, te zeggen: “Jullie zullen het wantrouwen aanwakkeren, als jullie zo doorgaan.”

Als hij zich op die toon blijft bemoeien met de werking van het Parlement, de bijzondere commissie en de parlementaire

une vérité que la majorité s'évertue à dissimuler. Mais elle échouera dans cette tentative.

Après la chute du gouvernement, les choses ont beaucoup bougé du côté flamand. Le CD&V a dû s'allonger plus bas que terre et a laissé choir Yves Leterme. Mais du côté francophone, la situation est inchangée. Le ministre Reynders est resté en place.

Alors même que le gouvernement Van Rompuy n'avait d'autre programme que d'être le champion de la confiance, cette dernière se fait toujours attendre.

Le premier ministre s'est dit scandalisé, hier en commission, du comportement pourtant bien anodin de M. Van der Maelen, ce dernier s'étant contenté de brandir le contrat de vente de Fortis en soulignant que deux administrateurs ne l'avaient pas signé. Ce n'est pas en continuant à s'immiscer sur ce ton dans l'activité du Parlement et des commissions que le premier ministre gagnera notre confiance. Il vient de nous donner une nouvelle illustration de cette attitude cette après-midi par sa digression sur les experts, dont il sait manifestement déjà qu'ils feront ce qu'il veut, contrairement aux parlementaires. Nous refusons de participer à une mise en scène du premier ministre au sein de ces commissions d'enquête.

Dans "Trends", Frans Crols a décrit à la perfection le rôle de Herman Van Rompuy, écrivant qu'il roule pour un "establishment" qu'il sait sans substance, sans moyens et sans idées. Pour lui, le CD&V sera immanquablement sanctionné car il ne mérite pas le respect des électeurs.

onderzoekscommissie, als hij op hoge poten denkt dat hij zich mag permitteren om aan ons te zeggen wat er moet gebeuren – hij heeft het vanmiddag ook nog eens geïllustreerd met zijn uitweiding over de deskundigen – en als hij denkt dat een parlementaire onderzoekscommissie in die sfeer goed van start zal kunnen gaan, dan kunnen wij hem verzekeren dat dat zal leiden tot een conflict tussen het vertrouwen dat hij denkt te kunnen uitstralen, en het wantrouwen dat wij in deze maatregelen zullen hebben.

Als men die passages over de deskundigen herleest - de deskundigen moeten ervoor zorgen dat dit niet en dat wel en niet zus, maar wel zo -, dan blijkt dat hij al een heel idee heeft over wat het nadeel is van parlementsleden die zich met de bankcrisis bezighouden, en dat hij al een heel idee heeft over waarom die experts wel geneigd zullen zijn om te doen wat hij vindt dat zij moeten doen, terwijl parlementsleden niet geneigd zullen zijn om te doen wat hij vindt dat ze moeten doen. Wij willen als Parlement en als parlementaire onderzoekscommissie niet bevoegd worden door een regering die ons wil gebruiken om een toneeltje te spelen en om in die bijzondere commissie of die parlementaire onderzoekscommissie toneelopvoeringen te spelen met het oog op het herstellen van het vertrouwen, volgens het regieschema dat hij voorlegt. Zo zal het dus niet gebeuren, als het aan de Vlaams Belangfractie ligt.

Het werd afgelopen week op een prachtige manier verwoord door iemand die Van Rompuy zeer goed kent en vele jaren lang heeft gekend, Frans Crols, in Trends. Hij omschrijft de rol van Herman Van Rompuy, als redder van het vertrouwen in het Belgisch koninkrijk. Hij analyseert het op een typische Frans Crolsiaanse manier, die u zeker zult kennen, mijnheer De Clerck. Hij eindigt als volgt: "Herman van Rompuy rijdt voor het establishment, waarvan hij weet dat het leeg is, blut, ideeënarm, in paniek.

Daardoor leidt hij de rommelhoop die België heet. CD&V is een partij van praters en treuzelaars die zich telkens geroepen voelt, uit vrees om de levensvraag te stellen wat de toegevoegde waarde van België is voor haar kiezers en haar landsdeel, om borst vooruit en glimmend het koninkrijk te depanneren. Daardoor voelt zij klef, vreesachtig, oubollig en achterhaald aan. Na de volgende afstraffing in de kiesurnen zal zij opnieuw verdwaasd, verontwaardigd, betweterig haar lijdensweg naar de overbodigheid continueren. Wie zichzelf niet respecteert, niet laat respecteren, verliest het respect van de kiezers. Een ongelukkig 2009 wordt u aangeboden door premier Van Rompuy et le dernier carré van de blinden".

19.41 Robert Van de Velde (LDD): Het rapport is geschreven, het rapport ligt klaar, het is ingebonden, er mankeren nog vier namen van specialisten. Eigenlijk is het dat.

19.41 Robert Van de Velde (LDD): Que M. Annemans ne se berce pas d'illusions. Le rapport est déjà rédigé, il ne reste qu'à y inscrire les noms des quatre spécialistes.

De **voorzitter**: Maar hij gaat zijn nagels uitkuisen, heb ik toch begrepen. Zijn tenen. Dan is een belangrijk deel van de zuivering ingezet, denk ik.

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1711/4)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1711/4)**

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in “voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie die moet nagaan of de Grondwet, in het bijzonder de scheiding der machten, en de wetten werden geëerbiedigd in het raam van de tegen de nv FORTIS ingestelde gerechtelijke procedures”. L’intitulé a été modifié par la commission en “proposition visant à instituer une commission d’enquête parlementaire chargée d’examiner si le respect de la Constitution, en particulier le principe de la séparation des pouvoirs, et des lois a été observé dans le cadre des procédures judiciaires entamées à l’encontre de la sa FORTIS”.

Het voorstel telt 5 artikelen.
La proposition compte 5 articles.

* * * * *

Amendements déposés:
Ingediende amendementen:

Intitulé/Opschrift

- 9 - Gerolf Annemans (1711/2)

Art. 1

- 10 - Gerolf Annemans (1711/2)
- 42 - Jean-Marc Nolleet cs (1711/5)
- 11 - Gerolf Annemans (1711/2)
- 12 - Gerolf Annemans (1711/2)
- 13 - Gerolf Annemans (1711/2)

Art. 3

- 14 - Gerolf Annemans (1711/2)

Art. 6 (n)

- 15 - Gerolf Annemans (1711/2)

* * * * *

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen en artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et les articles réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

Besluit van de artikelsgewijze bespreking:

Conclusion de la discussion des articles:

Réservé: le vote sur les amendements, l'intitulé et les articles 1, 3.

Aangehouden: de stemming over de amendementen, het opschrift en de artikelen 1, 3.

Artikel per artikel aangenomen: de artikelen 2, 4 - 5.

Adoptés article par article: les articles 2, 4 - 5.

Ik stel een korte schorsing voor van onze werkzaamheden tot 20.00 uur. Wij hervatten dan onze werkzaamheden.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 15 janvier 2009 à 20.00 heures.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 15 januari 2009 om 20.00 uur.

De vergadering wordt gesloten om 19.41 uur.

La séance est levée à 19.41 heures.

Dit verslag heeft geen bijlage.

Ce compte rendu n'a pas d'annexe.